

**SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS
JA IFRS-TILINPÄÄTÖS 31.12.2015**

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS JA IFRS-TILINPÄÄTÖS 31.12.2015

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	4	Liite 12: Rahoitusinstrumenttien tuloserät	64
Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus	4	Liite 13: Liiketoiminnan muut tuotot	65
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	4	Liite 14: Henkilöstökulut	66
Toimintaympäristön kuvaus	5	Liite 15: Liiketoiminnan muut kulut	67
Säästöpankkiryhmän tulos ja tase	6	Liite 16: Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	68
Vakavaraisuus ja riskiasema	7	Liite 17: Tuloverot	69
Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastajat	9	Varat	70
Henkilöstö	9	Liite 18: Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	70
Yhteiskuntavastuu	9	Liite 19: Käteiset varat	72
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin	10	Liite 20: Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	73
Olenaiset tapahtumat tilinpäätöspäivän jälkeen	13	Liite 21: Lainat ja saamiset	74
Vuoden 2016 näkymät	13	Liite 22: Johdannaiset ja suojauslaskenta	76
Säästöpankkiryhmän IFRS-tilinpäätös	14	Liite 23: Sijoitusomaisuus	78
Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma	14	Liite 24: Henkivakuutustoiminnan varat	80
Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma	15	Liite 25: Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	82
Säästöpankkiryhmän tase	16	Liite 26: Aineelliset hyödykkeet	84
Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma	17	Liite 27: Aineettomat hyödykkeet	85
Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma	19	Liite 28: Laskennalliset verot	86
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	20	Liite 29: Muut varat	88
Liite 1: Kuvaus Säästöpankkiryhmästä ja tilinpäätöksen laajuudesta	20	Velat ja oma pääoma	89
Liite 2: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	22	Liite 30: Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	89
Liite 3: Merkittävimmät johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät	30	Liite 31: Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	90
Säästöpankkiryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet	31	Liite 32: Liikkeeseenlasketut velkakirjat	91
Liite 4: Hallinnointiperiaatteet	31	Liite 33: Henkivakuutustoiminnan velat	92
Liite 5: Riskienhallinnan liitetiedot	36	Liite 34: Velat, joilla on huonompi etuoikeus	94
Tilikauden tulos	53	Liite 35: Varaukset ja muut velat	95
Liite 6: Segmentti-informaatio	53	Liite 36: Oma pääoma	96
Liite 7: Korkokate	56	Muut liitetiedot	98
Liite 8: Palkkiotuotot ja -kulut, netto	57	Liite 37: Annetut ja saadut vakuudet	98
Liite 9: Kaupankäynnin nettotuotot	58	Liite 38: Taseen ulkopuoliset sitoumukset	98
Liite 10: Sijoitustoiminnan nettotuotot	59	Liite 39: Rahoitusvarojen ja -velkojen nettoutus	99
Liite 11: Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	60	Liite 40: Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti	100
		Liite 41: Eläkevelka	106
		Liite 42: Muut vuokrasopimukset	108

Liite 43: Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	109	Liite 54: Kokonaisvastuut vastuuryhmittäin vastapuolittain	152
Liite 44: Strukturoitujen konsolidoimattomien yhteisöjen tiedot	113	Liite 55: Vakavaraisuuslaskennassa hyödynnetyt vakuudet	154
Liite 45: Lähipiiritiedot	114	Liite 56: Merkityksellisten luottovastuiden maantieteellinen jakautuminen	156
Liite 46: Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	116	Liite 57: Varojen sidonnaisuuden aste	158
Pilari III liitetiedot	117	Liite 58: Operatiivisen riskin laskelma	160
Liite 47: Vakavaraisuuden yhteenveto	117	Liite 59: Vähimmäisomavaraisuusaste	161
Liite 48: Omat varat erittäin	118	Taloudellinen lisäinformaatio	163
Liite 49: Omaan pääomaan luettavien instrumenttien keskeiset ominaisuudet	128	Liite 60: Taloudellinen lisäinformaatio	163
Liite 50: Omien varojen vähimmäismäärä	146	Allekirjoitukset	214
Liite 51: Kokonaisvastuut vastuuryhmittäin	147	Tilintarkastuskertomus	215
Liite 52: Kokonaisvastuut riskipainoittain	149		
Liite 53: Kokonaisvastuiden maturiteettijakauma vastuuryhmittäin	150		

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 1.1.–31.12.2015

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus

Säästöpankkien yhteenliittymä ja uusi Säästöpankkiryhmä aloittivat toimintansa 31.12.2014. Vuosi 2015 oli uuden Säästöpankkiryhmän ensimmäinen toimintavuosi ja siksi historiallinen.

Vuosi oli liiketoiminnallisesti menestyksenkäs. Onnistumisia koettiin kaikilla liiketoiminnan alueilla niin kasvun, tuloksen kuin Säästöpankkiryhmän kehittämispanostustenkin suhteen. Kaikki Säästöpankkiryhmän osat toimivat vahvasti ja tekivät hyvää työtä Säästöpankkien kilpailukyvyyn vahvistamiseksi.

Vuonna 2015 saatiin paljon aikaan: uutta Säästöpankkiryhmää rakennettiin ja samalla tehtiin runsaasti kehitystyötä uusien pankkipalveluiden ja tuotteiden tuomiseksi asiakkaille. Keväällä 2015 luottoluokitusyhtiö Standard & Poor's myönsi Säästöpankkiryhmään kuuluvalla Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:lle luottoluokituksen ja tarkensi sitä joulukuussa 2015. Luottoluokituksen myötä Säästöpankkiryhmä siirtyi kansainvälisille pääomamarkkinoille menestyksellä, joten sen mahdollisuus turvata niin nykyisten kuin tulevienkin asiakkaitensa rahoitustarpeet on kiitettävällä tasolla.

Säästöpankkien ja Säästöpankkiryhmän liiketoiminta eteni hyvin ja pitkän ajan suunnitelmien mukaisesti. Kasvustrategiassa tuloksen kautta pidetään huolta vakavaraisuudesta pitäen samalla riskit maltillisina ja hyvin hallinnassa.

Mikä tärkeintä, positiiviset asiakastytyväisyystulokset ovat antaneet vahvistuksensa sille, että kovassa muutosvauhdissa Säästöpankkiryhmä on onnistunut muuttamaan asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Asiakkaat arvostavat saamaansa palvelua ja heidän tyytyväisyytensä Säästöpankkien toimintaan on erinomainen.

Vuonna 2016 asiakkaiden parhaaksi tapahtuva Säästöpankkiryhmän kilpailukyvyyn kehittäminen ja toimintaedellytysten rakentaminen jatkuvat.

Säästöpankkiryhmä on panostanut ja panostaa jatkossakin merkittävästi kilpailukyvyyn vahvistamiseen ja sähköisten palvelujen kehittämiseen nykyisen palveluverkoston säilyttäen. Digitaaliset välineet ja digitaalinen pankkitoiminta ovat avainasemassa siinä, että asiakkailla on jatkossa mahdollisuus käyttää kaikkia palveluita ajasta ja paikasta riippumatta. Siksi pankkitoiminnan kehitystyö pysyy olennaisen tärkeänä paitsi kuluttajille ja yrittäjille, myös pärjäämisessä tulevaisuuden kanssa finanssialalla.

Säästöpankkiryhmä tarjoaa jatkossakin suomalaisille kuluttajille ja yrittäjille kilpailukykyisen, ketterän vaihtoehdon finanssiasioitensa hoitamiseen suurten toimijoiden rinnalle. Toiminnan perusta on vahva: asiakastytyväisyys, lähellä asiakasta tapahtuva päätöksenteko, tuloksenteko, vahva vakavaraisuus ja maltillinen riskinotto.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös "Ryhmä") on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös "Yhteenliittymä") kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy ja edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Muutoksia Säästöpankkiryhmän rakenteessa

Tilikauden 2015 aikana Säästöpankkiryhmän rakenteessa tapahtui seuraavia muutoksia. Toukokuussa kolme jäsensäästöpankkia, Kristiinankaupungin Säästöpankki, Yttermark Sparbank sekä Närpiön Säästöpankki, fuusioituivat keskenään ja muodostivat Närpiön Säästöpankki Oy:n. Fusion seurauksena Yhteenliittymään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 25 pankista 23 pankkiin. Lisäksi Säästöpankkien Vakuusrahasto lopetti suunnitellusti toimintansa. Vakuusrahaston lopputilitys tehtiin maaliskuussa ja varat jaettiin Vakuusrahaston jäsenille. Edellä mainitut muutokset ovat olleet Ryhmän sisäisiä eikä järjestelyillä siten ole vaikutusta Ryhmän tulokseen. Pankkifuusio aiheutti kuitenkin kirjauksia Ryhmän oman pääoman erien välillä.

Luottoluokitus ja jälleenrahoitus

Luottoluokituslaitos Standard & Poor's Rating Services (S&P) myönsi ensimmäisen kerran pitkäaikaisen investointitason (investment grade) luottoluokituksen 'A-' ja lyhytaikaisen investointitason luottoluokituksen 'A-2' 7.4.2015 Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:lle (Säästöpankkien Keskuspankki), joka on osa Säästöpankkien yhteenliittymää ja sen keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:in jäsen. Säästöpankkien Keskuspankin rooli on varmistaa ryhmän likviditeetti ja tukkuvainhankinta, hankkia rahoitusta ja operoida ryhmän puolesta raha- ja pääomamarkkinoilla. S&P arvioi uudelleen pitkäaikaisen luottoluokituksen 2.12.2015, jolloin Säästöpankkien Keskuspankin pitkäaikainen luottoluokitus arvioitiin tasolle 'BBB+' ja näkymät vakaisiin. Lyhytaikainen luottoluokitus pysyi samalla tasolla ('A-2').

Uudelleenarvio johtui Euroopan unionin elvytys- ja kriisintarkkailujärjestelmän (BRRD) voimaantulosta vuoden 2016 alusta, mikä vähentää ennakoitavuutta valtion tukeen systeemisesti tärkeille pankeille Euroopassa. S&P poisti valtion tuen

luokitusta parantavana lisätekijänä kaikkien arvioitavien euroopalaispankkien osalta, joiden kotivaltiot implementoivat BRRD:n lainsäädäntöönsä. Vuoden 2016 alusta Suomi on mukana BRRD:ssä ja samalla Säästöpankkien Keskuspankilta poistui tämä luokitusta mahdollisesti parantanut lisätekijä.

Keväällä 2015 Säästöpankkien Keskuspankki perusti Euro Medium Term Note (EMTN) -ohjelman, jonka puitteissa se laski toukokuun alussa liikkeeseen 6.5.2020 erääntyvän 500 miljoonan euron vakuudettoman seniorimuotoisen joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille.

Kiinnitysluottopankki

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus esitti vuonna 2015 Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluville Säästöpankeille kiinnitysluottopankin perustamista. Toimilupahakemus jätettiin Finanssivalvontaan joulukuussa 2015. Sp-Kiinnitysluottopankin tavoitteena on laskea liikkeeseen euromääräisiä, katettuja joukkolainoja. Toimiluvan saatuaan se tulee kuulumaan Säästöpankkien yhteenliittymään ja tulee Säästöpankkiliitto osk:in jäsenpankiksi. Sen välittäjäpankkeina voi toimia vain Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit.

Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankin alasajosta

Aktia Hypoteekkipankin toiminta rajattiin syyskuussa 2012 Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n hallituksen tekemällä päätöksellä olemassa olevan asuntovakuudellisen luottokannan hallintaan ja jälleerahoitukseen. Lokakuussa 2015 Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n vähemmistöosuutensa myymisestä Aktia Pankille ja Hypoteekkipankin sulauttamisesta Aktia Pankkiin vuoden 2016 tilinpäätöksen valmistuttua. Säästöpankkien luottokantaa tullaan siirtämään lainakannan takainnostoilla Säästöpankkeihin.

Vakuusrahaston purkaminen

Säästöpankkien Vakuusrahaston purkaminen saatettiin päätökseen vuonna 2015. Tilanteesta 15.2.2015 tehdyn tuloslaskelman ja taseen mukaan sen nettovarat olivat 24,4 miljoonaa euroa. Vakuusrahasto palautti joulukuussa 2014 varoja ennakkona 16,8 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 13,8 miljoonaa euroa. Vakuusrahasto palautti sen jäsenpankeille loput varat (7,6 miljoonaa euroa) maaliskuussa 2015, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 6,2 miljoonaa euroa.

Visa Europen kauppa

Visa Europen hallitus sopi vuoden 2015 lopulla yhtiön omistajien valtuuttamana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc. -yhtiölle edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvut saadaan. Säästöpankkiryhmä tulee saamaan Visa Europen kaupasta kertaluonteisia tuottoja tilikaudella 2016. Kaupan toteutumisen odotetaan varmistuvan vuoden 2016 ensimmäisen vuosipuoliskolla. Liiketoimen loppuunsaattamiseen ja kauppahinnan suuruuteen liittyy useita juridisia ja muita epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi Säästöpankkiryhmä ei tulouta kertaluonteisia tuottoja tilinpäätöksessä 2015.

Toimintaympäristön kuvaus

Suomen taloustilanne ja globaali talousnäköymä

Vuoden 2015 aikana talouskasvu Euroopassa jatkui hitaana. Kehittyvien talouksien ja erityisesti Kiinan talouden hiipuminen vaikuttivat negatiivisesti myös Euroopan talousnäköymiin. Euroalueen toteutunut inflaatio ja inflaatio-odotukset pysyivät koko vuoden alhaisella tasolla, mikä osaltaan lisäsi painetta Euroopan keskuspankin suuntaan. EKP lisäsi vuoden aikana rahapolitiista elvytystään ja pyrki luomaan edellytykset luotonannon ja reaali-talouden kasvulle euroalueella.

Kasvunäkymien osalta oli edelleen havaittavissa eriytymistä Yhdysvaltojen ja muun maailman välillä. Yhdysvalloissa työmarkkinoiden positiivinen kehitys jatkui vuonna 2015 ja talouden kasvuvauhti antoi Yhdysvaltain keskuspankille mahdollisuuden nostaa ohjauskorkoaan. Euroopassa finanssikriisistä elpyminen on toteutunut huomattavasti hitaammin työttömyyden ollessa edelleen korkealla tasolla. Euroalueen talouskasvu ei ole päässyt finanssikriisiä edeltävällä tasolle. Lisäksi euroalueen maiden välillä on merkittäviä eroja.

Suomen taloudellinen tilanne jatkui haastavana ja Suomi jäi muiden euromaiden jälkeen talouskasvun osalta. Maailmankaupan hidastuminen heikensi vientiteollisuuden näkymiä, eikä euron kurssi suhteessa muihin kauppavaltuutuihin heikentynyt lopulta sitä tahtia kuin alkuvuodesta 2015 vielä odotettiin. Suomen tavaravienti laski merkittävästi vuoden 2015 aikana.

Globaalin talouden hidastumisesta huolimatta vuosi 2015 oli osakemarkkinoille hyvä Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Eurooppalaisilla yrityslainamarkkinoilla vuosi oli hyvä sijoittajien kysynnän tukiessa yrityslainojen tuottoja. Vuoden 2016 osalta matala korkotaso ja maailmantalouden maltillinen elpyminen tulevat tukemaan niin osake- ja yrityslainamarkkinoita. Euroalueen ja Yhdysvaltojen eriytyminen rahapolitiikan suunnan osalta tulee kasvattamaan korkoeroa ja heikentämään euron arvoa suhteessa Yhdysvaltain dollariin.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntomarkkinoiden vuosi 2015 oli huomattavasti tasaisempi kuin kaksi edeltävää vuotta ja myös vuoden sisällä tapahtuva vaihtelutrendi oli normaalimpi. Kokonaisuutena asuntomarkkinat päättyivät noin kolmen prosentin nousuun, mikä tarkoitti Suomessa yhteensä noin 57 000 asunto- ja kiinteistökauppaa vuonna 2015.

Asuntojen hinnoissa ei tapahtunut suuria muutoksia vuonna 2015, mikäli asuntomarkkinoita tarkastellaan suurina kokonaisuuksina. Kuitenkin markkinoiden eriytyminen jatkui voimakkaana. Tämä tarkoittaa sitä, että asuntojen hinnoissa oli edelleen laskua taantuvilla ja muuttotappiollisilla markkinoilla. Voittajina taas olivat edelleen suuret kasvukeskukset sekä kehittyvien kaupunkien ydinalueet. Myös myyntiajat säilyivät edellisvuoden tasolla, keskiarvo oli noin 70 vuorokautta.

Merkittävimpinä positiivisina ajureina asuntokaupalle olivat vuonna 2015 edullinen lainaraha ja sen saatavuuden parantuminen sekä kuluttajien luottamuksen hienoinen elpyminen. Lisäksi rakennustoiminnassa tuli muutosta parempaan suuntaan ja myös ensiasunnon ostajat palasivat markkinoille.

Säästöpankkiryhmän tulos ja tase

Säästöpankkien yhteenliittymä aloitti toimintansa 31. joulukuuta 2014. Vuosi 2015 oli Säästöpankkien yhteenliittymän ensimmäinen täysi toimintavuosi ja Säästöpankkiryhmän ensimmäinen täysi 12 kuukauden mittainen tilikausi.

Säästöpankkiryhmän velvollisuus ja oikeus laatia virallinen yhdistelty IFRS-tilinpäätös syntyi sinä päivänä, kun Säästöpankkien yhteenliittymä aloitti toimintansa eli 31.12.2014, mikä oli samalla Ryhmän tilikauden päättämispäivä. Näin ollen Säästöpankkiryhmän ensimmäinen virallinen tilinpäätös 31.12.2014 sisälsi vain taseen ja sen liitetiedot, laatimisperiaatteet sekä muut liitetiedot. Tämän lisäksi liitetiedoissa esitettiin taloudellista lisäinformaatiota* Säästöpankkiryhmästä ajalta ennen Yhteenliittymän toiminnan käynnistymistä (liite 48), joka käsitti Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen koko tilikaudelta 1.1.-31.12.2014 sekä koko vertailutilikauden 1.1.-31.12.2013. Tilinpäätöksessä esitettävän taloudellisen lisäinformaation tarkoituksena oli antaa markkinoille mahdollisimman hyödyllistä ja relevanttia taloudellista informaatiota ja antaa luotto- luokittajille, sijoittajille ja muille sidosryhmille oikea ja riittävä kuva Säästöpankkiryhmän taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Taloudellisen lisäinformaation osalta Säästöpankkiryhmän IFRS-siirtymähetki oli 1.1.2013 ja tiedot laadittiin soveltaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Taloudellinen lisäinformaatio laadittiin Säästöpankkiryhmään kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen hyväksytyjen ja tilintarkastettujen tilinpäätösten yhdistelmänä. Taloudellisena lisäinformaationa annettava tieto laadittiin "combined financial statement" -periaatteella, jossa yhteisöjen historialliset taloudelliset informaatiot yhdisteltiin yhdeksi kokonaisuudeksi ja niihin tehtiin tarvittavat yhdistelyeliminoinnit sekä IFRS:n soveltamisesta johtuvat oikaisut. Yhdistellyn tilinpäätöksen laatiminen yhtenä kokonaisuutena perustuu "common management" -käsitteeseen, koska Säästöpankkiryhmä on toiminut yhteisessä ohjauksessa, vaikka Ryhmä ei ole ollutkaan saman määräysvallan alaisuudessa. Virallisen tilinpäätöksen tase 31.12.2014 sekä taloudellisena lisäinformaation yhdistely tase 31.12.2014 vastaavat toisiaan.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös 2015 sisältää myös vertailutietona esitettävää taloudellista lisäinformaatiota. Tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, liitetietojen ja oman pääoman muutoslaskelman 1.1.-31.12.2014 vertailuluvut esitetään tilinpäätöksen liitteessä 60.

Säästöpankkiryhmän tunnusluvut

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014*	1.1.-31.12.2013*
Liikevaihto	298 475	295 628	271 235
Korkokate	125 018	122 022	110 612
% liikevaihdosta	41,9 %	41,3 %	40,8 %
Voitto ennen veroja	69 699	63 137	71 074
% liikevaihdosta	23,4 %	21,4 %	26,2 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	230 531	223 903	224 841
Liiketoiminnan kulut ilman poistoja yhteensä	-146 128	-143 763	-140 619
Kulu-tuottosuhde	63,4 %	64,2 %	62,5 %
Taseen loppusumma	9 189 391	8 400 544	7 717 389
Oma pääoma	880 694	841 230	781 086
Oman pääoman tuotto %	6,7 %	5,7 %	8,9 %
Kokonaispääoman tuotto %	0,7 %	0,6 %	0,9 %
Omavaraisuusaste %	9,6 %	10,0 %	10,1 %
Vakavaraisuussuhde %	18,8 %	18,6 %	19,5 %
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista saamisista	-6 127	-10 539	-5 859

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2014*)

Säästöpankkiryhmän tulos ennen veroja oli 69,7 miljoonaa euroa (63,1 milj. euroa), jossa oli kasvua 10,4 prosenttia. Tilikauden voitto oli 57,6 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkiryhmän omistajien osuus oli 56,1 miljoonaa euroa (45,4 milj. euroa).

Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan tuotot kasvoivat 230,5 miljoonaan euroon (223,9 milj. euroa). Kasvua oli korkokatteessa, palkkionetossa sekä henkivakuutustoiminnan nettotuotoissa.

Korkokate kasvoi 2,5 prosenttia ollen 125,0 miljoonaa euroa (122,0 milj. euroa). Korkorisien hallinnassa käytettävien johdannaisten osuus korkokatteesta oli 22,0 miljoonaa euroa (21,5 milj. euroa).

Palkkiotuotot ja -kulut, netto kasvoi 8,4 prosenttia 68,8 miljoonaan euroon (63,5 milj. euroa). Erityisesti rahastoista, omaisuudenhoidosta sekä maksuliikenteestä saadut palkkiot kasvoivat.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 20,5 miljoonaa euroa (23,4 milj. euroa), eli 12,3 prosenttia vertailuvuotta pienemmät. Sijoitustoiminnan nettotuotot muodostuvat pitkälti myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoituneista voitoista.

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot olivat 15,2 miljoonaa euroa (9,9 milj. euroa). Vakuutusmaksutulo kasvoi vertailuvuodesta 46,2 prosenttia. Myös sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 36,6 prosenttia. Vakuutusmaksuvastuuseen kirjattiin 8,0 miljoonan euron suuruinen lisäetuvaraus joulukuussa 2015.

Liiketoiminnan kulut nousivat 2,5 prosenttia 156,9 miljoonaan euroon (153,0 milj. euroa). Vertailuvuoden liiketoiminnan muita kuluja rasitti talletussuojarahaston kannatusmaksu sekä pankkivero (yhteensä 8,3 milj. euroa), jotka eivät aiheuttaneet kuluvaikutusta tilikaudella 2015. Vanha talletussuojarahasto hyvittää jäsenpankeilleen Rahoitusvakausviraston vuodelle 2015 määrämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut rahastoa. Ryhmän tuloslaskelmassa nämä on netotettu keskenään. Kun nämä yllämainitut erät huomioidaan, oli liiketoiminnan kulujen vertailukelpoinen kasvuprosentti 8,4. Kulujen kasvuun vaikutti keskeisesti Säästöpankkiryhmän panostaminen ryhmärakenteen kehittämiseen ja kilpailukyvyyn vahvistamiseen.

Henkilöstökulut kasvoivat 4,1 prosenttia 70,6 miljoonaan euroon (67,9 milj. euroa). Säästöpankkiryhmän henkilöstön määrä kasvoi vastaavasti 5,9 prosenttia.

Muut hallintokulut kasvoivat 13,4 prosenttia ollen 56,9 miljoonaa euroa (50,2 milj. euroa). Kasvu selittyi merkittävältä osin IT-kulujen ja markkinointikulujen kasvulla.

Liiketoiminnan muissa kuluissa oli kasvua erityisesti konsulttipalkkioissa ja kehittämismaksuissa. Vuokrakulut laskivat vertailukaudesta.

Ryhmän kulu-tuottosuhde oli 63,4 prosenttia (64,2 %). Kulu-tuottosuhde on laskettu ilman poistojen vaikutusta.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat tilikaudella 10,7 miljoonaa euroa (9,2 milj. euroa).

Arvonalentumisia luotoista ja muista saamisista kirjattiin yhteensä 6,1 miljoonaa euroa (10,6 milj. euroa). Arvonalentumisten lasku vertailukauteen nähden liittyy merkittävältä osin Ryhmään kuuluvien yhtiöiden siirtymisestä yhdenmukaiseen arvonalentumisten kirjauskäytäntöön, joka otettiin käyttöön loppuvuodesta 2014. Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,10 prosenttia (0,19 %) luottokannasta. Järjes-

tämättömät saamiset pysyivät vertailuvuoden tasolla ja olivat 0,94 prosenttia luottokannasta (0,95 %).

Ryhmän efektiivinen tuloveroprosentti oli 17,3 (26,2 %). Alhainen tuloverorasite selittyy muun muassa vahvistetuista tappioista tilikaudella kirjatulla laskennallisilla verosaamisilla. Vertailuvuoden efektiivistä verokantaa taas rasittaa Vakuusrahaston purkamiseen liittyvät pääomanpalautukset, jotka Ryhmän sisäisinä tapahtumina eliminoituivat Säästöpankkiryhmän tuloksesta, mutta jotka kuitenkin olivat yhtiötasolla veronalaista tuloa.

Tase ja rahoitus (vertailutieto 31.12.2014)

Säästöpankkiryhmän tase oli vuoden 2015 lopussa 9,2 miljardia euroa (8,4 mrd. euroa), jossa oli kasvua 9,4 prosenttia. Ryhmän kokonaispääoman tuotto oli 0,7 prosenttia (0,6 %).

Lainat ja saamiset asiakkailta olivat 6,3 miljardia euroa (5,6 mrd. euroa) ja kasvua oli edellisvuodesta 11,7 prosenttia. Suuri osa kasvusta, 6,6 prosenttiyksikköä, selittyy Säästöpankkien välittämien luottojen siirroilla Aktia Hypoteekkipankki Oyj:stä Säästöpankkiryhmän omaan taseeseen kevään 2015 aikana. Lainat ja saamiset luottolaitoksilta olivat 74,5 miljoonaa euroa (201,5 milj. euroa) ja laskivat 63,0 prosenttia. Säästöpankkiryhmän sijoitusomaisuus oli 1,3 miljardia euroa (1,2 mrd. euroa). Henkivakuutustoiminnan varat olivat 581,9 miljoonaa euroa (439,8 milj. euroa). Henkivakuutustoiminnan varojen 32,3 prosentin kasvu kertoo kyseisen liiketoiminta-alueen menestyksestä.

Säästöpankkiryhmän velat asiakkaille olivat 5,9 miljardia euroa (5,8 mrd. euroa); kasvua oli 1,8 prosenttia. Velat luottolaitoksille olivat 351,2 miljoonaa euroa (448,4 milj. euroa), jossa laskua oli 21,7 prosenttia. Liikkeeseenlasketut velkakirjat olivat 1,0 miljardia euroa (446,5 milj. euroa). Huomattava kasvu liikkeeseenlasketuissa velkakirjoissa selittyy toukokuussa liikkeeseenlasketulla 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalainalla. Henkivakuutustoiminnan velat olivat liiketoiminnan kasvun myötä 544,2 miljoonaa euroa (404,6 milj. euroa) ja kasvu oli 34,5 prosenttia.

Säästöpankkiryhmän oma pääoma oli 880,7 miljoonaa euroa (841,2 milj. euroa), jossa kasvua on 4,7 prosenttia. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta oli 22,5 miljoonaa euroa (27,1 milj. euroa). Ryhmän oman pääoman kasvu selittyy pääosin tilikauden tuloksella. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattava käyvän arvон muutos oli tilikaudella -14,7 miljoonaa euroa. Myös rahavirran suojauksen vaikutus omaan pääomaan oli -1,0 miljoonaa euroa. Katsauskauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen olivat yhteensä -15,1 miljoonaa euroa (10,7 milj. euroa). Ryhmän oman pääoman tuotto oli 6,7 prosenttia (5,7 %).

Vakavaraisuus ja riskiasema

Vakavaraisuus (vertailutieto 31.12.2014)

Vakavaraisuus ja vähimmäisomavaraisuusaste

Vuoden 2015 alussa pankkien vakavaraisuusvaade nousi, kun Suomessa otettiin käyttöön kiinteä ja muuttuva lisäpääomavaatimus. Kiinteä lisäpääomavaatimus nosti vakavaraisuuden pääomavaatimuksen 8 prosentista 10,5 prosenttiin riskipainotetuista eristä laskettuna. Muuttuva lisäpääomavaatimus tulee vaihtelemaan 0–2,5 prosenttiyksikön välillä. Päätöksen muuttuvan lisäpääomavaatimen käyttöönotosta ja suuruudesta tekee Finanssivalvonnan johtokunta neljännesvuosittain makrovakausanalyysinsä perusteella. Vuonna 2015 Finanssivalvonta ei asettanut muuttuvaa lisäpääomavaatimusta suomalaisille luottolaitoksille.

* Taloudellista lisäinformaatiota ajalta ennen Säästöpankkien yhteenliittymän toiminnan käynnistämistä 31.12.2014. Kts. s.6.

Vuoden 2015 lopussa Säästöpankkien yhteenliittymän pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 874,3 miljoonaa euroa (814,3 milj. euroa), josta ydinpääoman osuus oli 824,5 miljoonaa euroa (737,6 milj. euroa). Ydinpääoman kasvu johtui sekä tilikauden voitosta että käyvän arvon rahaston vakavaraisuuskäsittelyn muutoksesta. Toissijaisia pääomia (T2) oli 49,7 miljoonaa euroa (76,8 milj. euroa), joka koostui tilikaudella debenttuurilainoista. Vuoden 2014 lopussa toissijainen pääoma sisälsi 43,4 miljoonaa euroa debenttuurilainoja. Riskipainotetut erät olivat 4.643,7 miljoonaa euroa (4.369,4 milj. euroa), eli 6,3

prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan kasvu. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 18,8 prosenttia (18,6 %) ja ydinvakavaraisuussuhde oli 17,8 prosenttia (16,9 %).

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositiolle.

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennan pääerät (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Omat varat*		
Ydinpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	849 784	796 778
Ydinpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-25 252	-59 220
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	824 531	737 559
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	0	0
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	824 531	737 559
Toissijainen pääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	44 776	26 881
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	4 956	49 910
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	49 732	76 791
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	874 263	814 349
Riskipainotetut erät yhteensä	4 643 728	4 369 355
josta luottoriskin osuus	4 097 876	3 811 274
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	104 611	123 140
josta markkinariskin osuus	47 483	46 954
josta operatiivisen riskin osuus	393 759	387 988
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,8 %	16,9 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,8 %	16,9 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	18,8 %	18,6 %

* Omat varat ja vakavaraisuus on esitetty 1.1.2014 voimaan tulleen EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 mukaan.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankkien yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste oli 9,2 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa Yhteenliittymän ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin.

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Ensisijainen pääoma	824 531	737 559
Vastuiden kokonaismäärä	8 946 523	8 194 200
Vähimmäisomavaraisuusaste	9,2 %	9,0 %

Riskiasema

Säästöpankkiryhmän riskienhallinta ja sisäinen valvonta on osa Säästöpankkiryhmän ja Säästöpankkien yhteenliittymän sisäistä valvontaa ja keskeinen osa Ryhmän operatiivista toimintaa. Keskusyhteisön hallituksen vastuulla on ohjata Yhteenliittymän toimintaa ja antaa maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi siihen kuuluville yrityksille ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta, sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö hyväksyy sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet. Keskusyhteisöön on perustettu seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokas ja kattava sisäisen valvonta kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto

Säästöpankkiryhmän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla. Merkittävimmät Säästöpankkiryhmän toimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski, korkoriski, operatiivinen riski, kiinteistöriski ja erilaiset liiketoimintariskit.

Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastajat

Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvostoon kuuluu liiton sääntöjen mukaan vähintään yhdeksän (9) ja enintään kolmekymmentäviisi (35) jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Ryhmän toimintaperiaatteiden mukaan hallintoneuvostoon valitaan Säästöpankkien hallitusten luottamushenkilöpuheenjohtajat varsinaisina jäseninä ja varapuheenjohtajat varajäseninä. Hallintoneuvostoon voidaan lisäksi valita sen jäsenmäärän puitteissa muita jäseniä. Hallintoneuvostoon ei puheenjohtajien lisäksi kuulunut muita jäseniä vuoden 2015 aikana.

Hallintoneuvostoon kuului 1.6.2015 asti, jolloin Kristiinankaupungin Säästöpankki ja Yttermark Sparbank yhdistyivät Närpiön Säästöpankkiin, 24 jäsentä ja sen jälkeen 22 jäsentä. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Jaakko Puomila (Länsi-Uudenmaan Säästöpankki, hallituksen puheenjohtaja) ja varapuheenjohtajana Pauli Kurunmäki (Huittisten Säästöpankki, hallituksen puheenjohtaja).

Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen jäseninä ovat osuuskunnan varsinaisesta kokouksesta 19.3.2015 lähtien toimineet seuraavat henkilöt:

Jussi Hakala, puheenjohtaja (Liedon Säästöpankki)
Matti Saustila, varapuheenjohtaja (Eurajoen Säästöpankki)
Pirkko Ahonen (Aito Säästöpankki Oy)
Toivo Alarautalahti (Huittisten Säästöpankki)
Hans Bondèn (Närpiön Säästöpankki Oy)
Kalevi Hilli (Säästöpankki Optia)
Hanna Kivelä (Säästöpankeista riippumaton)
Jan Korhonen (Suomenniemen Säästöpankki)

Lisäksi Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen jäseninä olivat vuonna 2015:

Juhani Huupponen (Someron Säästöpankki) (19.3.2015 asti)
Immo Laiho (Myrskylän Säästöpankki) (19.3.2015 asti)
Mikko Paananen (Säästöpankki Optia) (21.1.2015 asti)

Säästöpankkiliiton hallitus on päätösvaltainen viiden jäsenen ollessa paikalla. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus valitaan Säästöpankkiliitto osk:n varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 17.3.2016.

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajana toimii Pasi Kämäri.

Säästöpankkiliiton varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 19.3.2015 Keskusyhteisön tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. Yhteisön nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Petri Kettunen.

Henkilöstö

Säästöpankkiryhmän henkilöstön määrä vuoden 2015 lopussa oli 1 230. Vuoden 2014 lopussa ryhmässä työskenteli 1 161 henkilöä. Henkilöstön määrä kokonaisresurssieksi muutettuna oli tilikaudella keskimäärin 1 189 (2014: 1 084).

Henkilöstöstä naisia oli 77 prosenttia ja miehiä 23 prosenttia. Henkilökunnan keski-ikä, 44 vuotta, pysyi samana. Henkilökunnan kokonaisvaihtuvuus oli 4,7 prosenttia (3,9 %).

Osaamisen lisäämiseen panostettiin Säästöpankkiryhmässä vuonna 2015 siten, että keskitettyjä, sisäisiä koulutustilaisuuksia järjestettiin 150 kappaletta ja näissä oli osallistujia yhteensä noin 3 280. Vuonna 2015 toteutettiin ensimmäisen kerran koko Säästöpankkiryhmän yhteinen henkilöstökysely, jonka painopiste oli ryhmän strategiset menestystekijät. Kyselyyn osallistuivat kaikki Ryhmän yhtiöt. Vastausprosentti oli erinomainen 92,4 prosenttia.

Yhteiskuntavastuu

Vastuullisuus on ollut osa Säästöpankkien toimintaa siitä lähtien, kun ensimmäinen Säästöpankki perustettiin Suomeen 1822. Säästöpankkiaatteen mukaisesti Säästöpankkien perustehtävänä oli auttaa Suomen työteliästä kansaa vaurastumaan ja hoitamaan talouttaan paremmin.

Tänä päivänä Säästöpankkien vastuullisuus näkyy kaikessa sen tekemisessä. Se näkyy tavassa, miten pankki suhtautuu asiakaisiinsa, kumppaneihinsa, toimialueeseensa, viranomaisiin, ympäristöönsä ja muihin sidosryhmiinsä. Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän eettisiä pelisääntöjä.

Alueen sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen

Säästöpankkien toiminta ei perustu pikavoittoihin tai asiakkaiden aseman hyödyntämiseen vaan siihen, että asiakkaita autetaan vaurastumaan ja hoitamaan talouttaan. Kun asiakkaat vaurastuvat ja voivat hyvin, niin tekee myös Säästöpankki.

Säästöpankit ovatkin käyttäneet alusta lähtien osan voitostaan oman toimialueensa hyvinvoinnin edistämiseen. Säästöpankeille on tärkeää pitää Suomen kaupungit, kylät ja lähiöt virkeinä ja kehittyvinä. Suurten kertaluontoisten lahjoitusten sijaan Säästöpankit tukevat mieluummin useita hyviä, paikallisia hankkeita.

Viime vuosina mukaan vastuullisuustyöhön on kutsuttu myös Säästöpankkien asiakkaat. He ovat saaneet äänestää kontto-reissa sekä sähköisissä palvelukanavissa, mihin pankkien avustukset käytetään. Vuoden 2015 tukikohteiden äänestykseen osallistui 5 439 (6 772) suomalaista. Vastaajista 49 prosenttia toivoi tukikohteiksi ensisijaisesti lapsi- ja nuorisotyötä, vanhustyötä 34 prosenttia, asuinympäristöä kuusi ja muita kohteita seitsemän prosenttia.

Säästöpankit tukivat vuonna 2015 mm. lapsi- ja nuorisotyötä, sotainvalideja, vanhustyötä, junioriurheilua ja harrastusyhdistyksiä yhteensä lähes 400 000 eurolla. Avustuskohteita oli reilusti toistasataa kappaletta. Säästöpankkien Tutkimussäätiö myönsi apurahoja yliopistojen tutkijoille ja tutkimushankkeille yhteensä 89 000 eurolla. Lisäksi osakeyhtiömuotoisten Säästöpankkien omistajina olevat säästöpankkisäätiöt ovat eri puolella maata merkittäviä lahjoittajia, jotka jakoivat myös vuonna 2015 huomattavia summia yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu pitää sisällään muun muassa hyvän kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden, hyvän hallintotavan ja vastuullisen johtamisen. Säästöpankki haluaa, että sen asiakkaat ja kumppanit voivat luottaa pankin arviointikykyyn ja vastuullisuuteen kaikissa tilanteissa.

Taloudellinen vastuullisuus edellyttää, että Säästöpankit pitävät huolta omasta vakavaraisuudestaan ja maksuvalmiudestaan huonojenkin suhdanteiden aikana. Erityistä juuri Säästöpankeille on se, että Säästöpankki kantaa vastuuta paikallisen väestön säästämisen ja taloudellisen hyvinvoinnin edistämisestä.

Säästöpankit eivät esimerkiksi myönnä asiakkailleen liian suuria lainoja tai luottoja, joista asiakkaat eivät selviytyisi tai jotka veisivät heidän taloutensa liian tiukoille.

Säästöpankkiryhmä tuntee vastuuta myös Suomen taloudesta.

Säästöpankit maksavat kaikki verot suoraan Suomeen, eivätkä harjoita kyseenalaista verosuunnittelua. Vuonna 2015 tuloveroja maksettiin 16,5 miljoonaa euroa. Säästöpankkiryhmä työllistää yli 1 200 rahoitus- ja palvelualan ammattilaista eri puolilla maata ja on aktiivisesti mukana Finanssialan keskusliiton toimikunnissa kehittämässä Suomen pankkitoimintaa.

Ympäristövastuu

Säästöpankkiryhmä kantaa huolta myös ympäristöstä vastuullisena suomalaisena pankkiryhmänä. Työmatkoja ja neuvotteluja korvataan aktiivisesti puhelin- ja videopalaverilla. Turhaa paperin käyttöä vähennetään ja hankinnoissa suositaan ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

Segmentti-informaation eliminointisääntöjä muutettiin tilinpäätöksestä 31.12.2014 niin, että myös raportoitavien segmenttien väliset tapahtumat eliminoidaan segmentti-informaatioissa. Tilinpäätöksessä 31.12.2014 esitetyssä segmentti-informaatioissa vain segmentin sisäiset tapahtumat eliminoitiin ja raportoitavien segmenttien väliset tapahtumat esitettiin täsmäytyslaskelmilla. Esitystavan muutos vastaa Säästöpankkiryhmän johdon raportoinnissa tehtyjä muutoksia. Tehty muutos vaikutti pankkitoiminnan segmenttitulokseen ennen veroja -16,1 miljoonaa euroa (-9,5 milj. euroa) ja vastaavasti Varainhoito ja henkivakuutussegmenttiin +16,1 miljoonaa euroa (9,5 milj. euroa). Vertailutiedot vuoden 2014 osalta on oikaistu vastaamaan uutta segmenttiraportointia.

PANKKITOIMINTA

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät Yhteenliittymän jäsen-säästöpankit ja Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä osakkuusyhtiönä Aktia Hypoteekkipankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa ja Säästöpankkien Keskuspankki toimii niiden keskusluottolaitoksena.

Asiakkuudet

Säästöpankkien asiakkaat arvostavat omaa pankkia ja ovat valmiita suosittelemaan sitä myös tuttavilleen. Vuoden 2015 EPSI Rating -tutkimuksen mukaan Säästöpankkien asiakkaissa poikkeuksellisen tyytyväisiä ovat ne, jotka ovat tulleet asiakkaiksi suositelun kautta. Säästöpankit tekevät vuosittain myös oman tutkimuksensa asiakkailleen. Vuonna 2015 tutkimukseen vastasi yli 15 000 asiakasta, joilta saatiin arvokasta tietoa tyytyväisyydestä sekä ideoita jatkokehittämisen tueksi. Säästöpankkien asiakkaiden kokonaistyytyväisyys oli edelleen erinomaisella tasolla.

Asiakasmäärän kehitys

Säästöpankeissa oli vuoden 2015 lopussa reilut 470 000 asiakasta. Asiakasmäärä oli liki ennallaan, sillä kasvua edellisvuodesta oli 0,33 prosenttia. Yksityisasiakkaat muodostivat 88 prosenttia koko asiakaskannasta. Uusia asiakkuuksia avattiin vuoden aikana 24 500 ja heistä suurin osa oli lapsiperheitä.

Kuluneen vuoden aikana Säästöpankeissa on keskitytty uusasiakashankinnan ohella oman asiakaskunnan hoitoon: vuonna 2015 Säästöpankkien asiakaspalvelijat tapasivat henkilökohtaisesti lähes kolmanneksen kaikista Ryhmän asiakkaista.

Säästöpankin konseptoitu asiakas kohtaaminen, Oman Talouden Tuokio tehtiin vuonna 2015 noin 62 000 asiakkaalle. Siinä käydään laajasti läpi asiakkaan nykyiset ja tulevat pankkiasiointitarpeet.

Vuonna 2015 Säästöpankin pääpankikseen ottaneiden asiakkaiden määrä kasvoi kaksi prosenttia edellisvuodesta. Vakuutus- ja rahastosäästäjien määrä kasvoi lähes 12 prosenttia.

Mobiilit palvelut digikehityksen ytimessä

2014 aloitettu verkkopalveluiden kokonaisuudistus vietiin loppuun keväällä 2015 tuomalla edellisvuonna julkaistu verkkopankki-konsepti myös yritysasiakkaiden käyttöön. Uudistuksen myötä Säästöpankin yritysasiakkaat saivat käyttöönsä myös tabletti- ja mobiililaitteilla toimivan täyden palvelun verkkopankin, jonka käyttö on helppoa ja vaivatonta myös tien päällä. Yritysten tarpeisiin suunniteltu verkkopankki tarjosi edellistä kattavamman palveluvalikoiman, uusia toimintoja ja uudenlaista käyttömukavuutta.

Mobiilipalveluita käyttävien asiakkaiden asiointia helpotettiin julkaisemalla myös Säästöpankin ensimmäinen mobiilipankki-sovellus. Sovellus tuotiin kevään ja kesän aikana niin Apple- ja Android-puhelimia käyttäville asiakkaille kuin Windows-puhelintenkin omistajille. Sovellus suunniteltiin alusta pitäen palvelemaan sekä henkilö- että yritysasiakkaita ja kiitosta se sai muun muassa nopeutetun kirjautumiskäytännön ja viivakoodin lukemiseen perustuvan laskujen maksamisen takia.

Maksukortteihin tuli lähimaksuominaisuus

Säästöpankkien maksukorteissa lähimaksu lanseerattiin joulukuun alussa. Kiinnostus oli vankkaa ja moni asiakas halusi heti vaihtaa korttinsa lähimaksulliseen. Lähimaksaminen on uusi maksutapa, jonka suosion odotetaan kasvavan tulevaisuudessa merkittävästi.

Säästöpankkien Keskuspankin toiminta laajentui ja vahvistui

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj on säästöpankkien omistama pankki. Se tuottaa Säästöpankeille erilaisia keskusluottolaitospalveluita, kuten maksuliikkeeseen sekä Yhteensuostumisen maksukorttien liikkeellelaskuun ja varainhankintaan sekä jälleenerahoitukseen liittyvät palvelut.

Treasuryn toiminnan pääpainopiste vuonna 2015 oli yhteensuostumisen pankkien markkinaehtoisesta jälleenerahoituksen toimivuuden varmistamisesta ja pitkäaikaisen rahoituksen mahdollistamisesta. Tämä toteutui Euro Medium Term Note (EMTN) -ohjelman ja luottoluokituslaitos Standard & Poor's:iltä saadun luottoluokituksen myötä. Vuonna 2014 aloitettua koko Yhteensuostumisen tase- ja likviditeetin hallintaa palvelevan treasury-järjestelmän implementointia jatkettiin vuoden 2015 aikana.

Säästöpankeille tarjottavia palveluita laajennettiin vuoden aikana myös aloittamalla Säästöpankkiryhmän maksukorttien liikkeeseenlasku joulukuussa 2015. Samassa yhteydessä Säästöpankkien Keskuspankki osti Säästöpankkiryhmän asiakkaiden korttiluottokannan credit-kortteja aiemmin myöntäneeltä Nets Oy:ltä. Maksukorttien liikkeeseenlaskun siirto ja luottokannan osto sujuivat suunnitellusti, eivätkä muutokset aiheuttaneet häiriöitä Säästöpankeille tai Säästöpankkien asiakkaille tarjotuissa palveluissa.

Maksuliikenteen osalta toiminta painottui Säästöpankkien maksuliikeprosessien vakiinnuttamiseen ja edelleen kehittämiseen vuonna 2014 marraskuussa toteutetun keskusluottolaitospalveluiden aloittamisen jälkeen. Säästöpankkien Keskuspankki välitti SEPA-maksutapahtumia vuonna 2015 yli 40 miljoonaa kappaletta.

S&P myönsi 7.4.2015 Säästöpankkien Keskuspankille ensimmäisen kerran luottoluokituksen. Tällöin pitkäaikainen luottoluokitus oli tasolla 'A-' ja lyhytaikainen luottoluokitus tasolla 'A-2' (negatiiviset näkymät). S&P arvioi uudelleen pitkäaikaisen luottoluokituksen 2.12.2015. Tämän arvion mukaan Säästöpankkien Keskuspankin pitkäaikainen luottoluokitus oli 'BBB+' ja näkymät vakaat.

S&P toi esille arviointiraportissaan, että Euroopan unionin elvytys- ja kriisintarkkailujärjestelmän (BRRD) voimaantulo vuoden 2016 alusta vähentää ennakoitavuutta valtion tukeen systeemisesti tärkeille pankeille Euroopassa. Siksi S&P uudelleen luokitteli valtion tuen epävarmaksi ("uncertain") ja poisti valtion tuen luokitusta parantavana lisätekijänä kaikkien arvioitavien

eurooppalaispankkien osalta, joiden kotivaltiot implementoivat BRRD:n lainsäädäntönsä. Vuoden 2016 alusta Suomi on mukana BRRD:ssä ja samalla Säästöpankkien Keskuspankilta poistui tämä luokitusta mahdollisesti parantanut lisätekijä.

Raportista kävi myös ilmi, että Suomen valtion heikentyneistä talousnäkymistä huolimatta S&P:n positiiviset odotukset Säästöpankkiryhmän tuloksenteokkyvyydestä ja strategian toimivuudesta nostavat Säästöpankkien Keskuspankin luottoluokituksen näkymät vakaiksi.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2014*)

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 52,8 miljoonaa euroa (63,7 milj. euroa). Korkokate oli 125,0 miljoonaa euroa (121,7 milj. euroa), jossa kasvua oli 2,7 prosenttia. Palkkiotuotot ja -kulut nettoina olivat 49,5 miljoonaa euroa (51,7 milj. euroa), jossa oli kasvua 4,3 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot pysyivät lähes vertailuvuoden tasolla ollen 21,1 miljoonaa euroon (21,6 milj. euroa). Sijoitustoiminnan nettotuotot muodostuvat merkittävästi osin myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoituneista myyntivoitoista. Liiketoiminnan muut tuotot laskivat 8,4 miljoonaa euroon (17,7 milj. euroa). Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy kertaluonteisia eriä sekä tilikaudella että vertailukaudella. Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Säästöpankkien Vakuusrahaston pääomanpalautuksia, jotka tilikaudella 2015 oli 6,2 miljoonaa euroa ja vertailuvuonna 13,8 miljoonaa euroa. Säästöpankkien Vakuusrahasto lopetti toimintansa suunnitellusti keväällä 2015.

Henkilöstökulut kasvoivat maltillisesti ollen 59,9 miljoonaa euroa (59,1 milj. euroa). Pankkitoimintasegmentin henkilöstön määrä tilikauden lopulla oli 1 104 (1 048). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 0,9 prosenttia 74,5 miljoonaa euroon (73,9 milj. euroa). Vertailuvuoden kulut sisältävät kuitenkin yhteensä 8,3 miljoonaa euroa kuluja (pankkivero ja talletussuojamaksu), jotka eivät rasita pankkitoiminnan vuoden 2015 segmenttitulosta. Nämä erät huomioiden pankkitoiminnan liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 13,4 prosenttia. Kasvua oli erityisesti IT-kuluissa.

Pankkitoiminnan tase oli 8,5 miljardia euroa (7,9 mrd. euroa), jossa kasvua oli 8,4 prosenttia. Taseen kasvua vauhdittivat Säästöpankkien Keskuspankin EMTN -ohjelman alla tekemät liikkeeseenlaskut, jotka kasvattivat segmentin tasetta noin 600 miljoonaa euroa. Luottolaitoksilta saadut talletukset laskivat 21,6 prosenttia 351,2 miljoonaa euroon (448,4 milj. euroa). Asiakkailta saadut talletukset kasvoivat puolestaan 1,8 prosenttia 5,9 miljardiin euroon (5,8 mrd. euroa).

Lainat ja saamiset asiakkailta kasvoivat 11,7 prosenttia 6,3 miljardiin euroon (5,7 mrd. euroa). Kasvusta merkittävin osa, n. 6,6 prosenttiyksikköä, selittyi Säästöpankkien välittämien lainojen siirroilla Aktia Hypoteekkipankki Oyj:stä Säästöpankkien omiin taseisiin kevään 2015 aikana. Lainoja siirrettiin yhteensä 372,9 miljoonaa euroa, mikä tapahtui normaalien lyhennysten ja takaisinmaksujen lisäksi. Säästöpankkien välittämiä asunto-ottoja oli Aktia Hypoteekkipankissa tilikauden lopussa yhteensä 417,7 miljoonaa euroa. Lainat ja saamiset luottolaitoksilta olivat 74,5 miljoonaa euroa (190,6 milj. euroa).

VARAINHOITO JA HENKIVAKUUTUS

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy. Sp-Henkivakuutus Oy harjoittaa henkivakuutustoimintaa ja Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa.

* Taloudellista lisäinformaatiota ajalta ennen Säästöpankkien yhteensuostumisen toiminnan käynnistämistä 31.12.2014. Kts. s.6.

Säästöpankkiryhmän hallinnoimat rahastopääomat olivat vuoden lopussa 1,6 miljardia euroa (1,2 mrd. euroa), mikä oli 32,9 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kun mukaan luetaan varainhoitosopimusten perusteella hallinnoitu varallisuus, oli hallinnoitujen varojen määrä 2,2 miljardia euroa (1,5 mrd. euroa).

Rahastojen osuudenomistajien määrä kasvoi 14,1 prosenttia ja rahastoilla oli tarkastelukauden päättyessä yhteensä 142 606 osuudenomistajaa (125 004 osuudenomistajaa).

Säästöpankkiryhmä hallinnoi vuoden 2015 päättyessä 18 sijoitusrahastoa.

Nettomerkinnät Säästöpankkiryhmän hallinnoimiin rahastoihin olivat vuoden 2015 aikana yhteensä 271,0 miljoonaa euroa. Tällä summalla oltiin viidenneksi suurin 30 suomalaisesta rahastoyhtiöstä.

Eniten uutta pääomaa Säästöpankkirahastoista keräsi jälleen Säästöpankki Korko Plus -sijoitusrahasto, jonka nettomerkinnot olivat 70,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 päättyessä Säästöpankki Korko Plus -sijoitusrahasto oli myös yhtiön hallinnoimista rahastoista suurin 375,5 miljoonan euron pääomilla. Osuudenomistajien määrällä mitattuna suurin rahastoista oli Säästöpankki Kotimaa. Tämä oli 28 894 osuudenomistajallaan toiseksi suurin Suomeen sijoittava ja rekisteröity osakerahasto.

Henkivakuutustoiminnan vakuutussäästöt olivat vuoden lopussa 530,0 miljoonaa euroa (395,0 milj. euroa). Kasvua oli 34,3 prosenttia. Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt olivat vuoden lopussa 397,1 miljoonaa euroa (263 milj. euroa) kasvaen 51,1 prosenttia. Henkivakuutustoiminnan maksutulo oli 148,8 miljoonaa euroa (101,9 milj. euroa), missä kasvua oli 46,2 prosenttia. Korvauksia maksettiin 25,6 miljoonaa euroa (26,6 milj. euroa), mikä tekee 3,6 prosenttia vähennystä edellisestä vuodesta.

Henkivakuutustoiminnan osalta 2015 oli merkittävän kasvun aikaa. Erityisen vahvasti kasvoi henkilöasiakkaiden säästämis- tuotteiden segmentti, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 46,0 prosenttia. Myös riskivakuutus- tuotteiden maksutulon kasvu oli hyvä 11,0 prosenttia, mikä verrattuna toimialan keskiarvoon, 4,4 prosenttia, on lähes kolminkertainen.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2014*)

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin tulos ennen veroja oli 22,3 miljoonaa euroa (11,3 milj. euroa).

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot olivat 15,7 miljoonaa euroa (9,9 milj. euroa) ja ne kasvoivat 59,2 prosenttia. Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotto oli 34,6 miljoonaa euroa (25,3 milj. euroa). Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat muun muassa varainhoitajan vaihtamisesta johtuvien myytävissä olevien rahoitusvarojen realisointien johdosta.

Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 18,9 miljoonaa euroa (11,8 milj. euroa), mikä merkitsi 60,6 prosentin kasvua. Palkkiotuotot nousivat erityisesti suurempien asiakasvarojen ja hallinnoitavien pääomien myötä.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat 16,7 prosenttia 12,3 miljoonaan euroon (10,5 milj. euroa). Kulujen kasvu johtuu varainhoito- ja henkivakuutustoiminnan liiketoimintaan tehdystä panostuksesta. Henkilöstökulut kasvoivat 24,0 prosenttia 5,7 miljoonaan euroon (4,6 milj. euroa). Segmentin henkilöstön lukumäärä tilikauden lopussa oli 72 (64). Liiketoiminnan muut kulut olivat 5,0 miljoonaa euroa (4,5 milj. euroa).

Varainhoito- ja henkivakuutustoiminnan tase kasvoi tilikaudella 31,5 prosenttia ollen 31.12.2015 549,9 miljoonaa euroa (448,3 milj. euroa).

MUUT TOIMINNOT

Muihin toimintoihin sisältyy Säästöpankkiliitto osk, Sp-Koti Oy, Säästöpankkien Holding Oy ja muut Ryhmään yhdisteltävät yhtiöt. Muut toiminnot ei muodosta raportoitavaa segmenttiä.

Kiinteistövälitykseen keskittyvä franchising-yhtiö Sp-Koti Oy pystyi Suomen kansantalouden heikosta tilanteesta huolimatta jatkamaan kasvu-uralla. Kasvu saatiin aikaiseksi muun muassa aktiivisella yrittäjärekrytoinnilla. Vuonna 2015 Sp-Koti Oy:ön kuului 35 yritystä (2014: 31 yritystä), yksi oma yksikkö ja seitsemän toiminimiyrittäjää.

Suomessa asuntovälityksen myynnin kokonaisarvo nousi noin kuusi prosenttia. Sp-Koti kasvoi liikevaihdossa lähes 30 prosenttia ja tehtyjen asuntokauppojen määrässä 16 prosenttia. Sp-Kodin asuntokaupparamäärät olivat vuonna 2015 yhteensä 2 646 (2014: 2 287). Toimipisteiden sekä myytävien kohteiden määrällä mitattuna se on Suomen neljänneksi suurin välitysketju.

Kiinteistönvälitystoimintaa kehitettiin aktiivisesti läpi koko vuoden. Asiakasvinkitys Säästöpankin ja Sp-Kodin välille rakennettiin ja sen pilotti alkoi 2015 joulukuussa. Koko ketjun yhteinen taloushallintojärjestelmä saatiin toimintaan sekä taloushallinnon automatisointi sekä asiakastytyväsysteijärjestelmän rakentaminen toteutettiin. Sp-Kodin Yrittäjän käsikirja sekä Välittäjän käsikirja julkaistiin. Lisäksi franchising-konsepti uudistettiin, se lanseerataan käyttöön vuoden 2016 aikana.

Sp-Kodissa uuden liiketoimintamallin, ns. välittäjäyrittäjä-mallin, pilotti käynnistettiin 2.1.2015 Jyväskylässä. Mallissa yksityiset toiminimiyrittäjät tekevät kiinteää ja aktiivista yhteistyötä Sp-Kodin kanssa. Uusi toimintamalli ei syrjäytä perinteistä franchising-yritystoimintaa vaan mallista haetaan kasvua muutuvassa kilpailu- ja markkinatilanteessa.

Säästöpankit ovat kuuluneet jäsenenä Säästöpankkien Vakuusrahastoon, jonka tarkoituksena on ollut rahaston jäsenenä olevien pankkien vakaan toiminnan turvaaminen. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostamisen jälkeen sen jäsenpankeilla ei ole tarvetta erilliselle vakuusrahastolle, koska vastaava tuki voidaan antaa jäsenpankille Yhteenliittymän keskusyhteisön kautta. Siksi Vakuusrahaston valtuuskunta päätti 16.10.2014, että rahasto puretaan kokonaan ja rahaston varat palautetaan sen jäsenpankeille. Säästöpankkien Vakuusrahaston purkamisen saatettiin loppuun vuonna 2015. Tilanteesta 15.2.2015 tehdyn tuloslaskelman ja taseen mukaan Säästöpankkien vakuusrahaston nettovarot olivat 24,4 miljoonaa euroa. Vakuusrahasto palautti joulukuussa 2014 varoja ennakkona 16,8 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 13,8 miljoonaa euroa. Vakuusrahasto palautti vakuusrahaston jäsenpankeille loput varat (7,6 miljoonaa euroa) maaliskuussa 2015, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 6,2 miljoonaa euroa.

Säästöpankkien Vakuusrahaston palauttavat varat on kirjattu yksittäisten Säästöpankkien liiketoiminnan muihin tuottoihin kasvattaen pankkien tulosta. Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä palautuneilla varoilla ei ole Ryhmän sisäisenä eränä tulosvaikutusta, mutta pääoman palautus näkyy pankkitoiminta-segmentin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa.

* Taloudellista lisäinformaatiota ajalta ennen Säästöpankkien yhteenliittymän toiminnan käynnistämistä 31.12.2014. Kts. s.6.

Olenaiset tapahtumat tilinpäätöspäivän jälkeen

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj laski 19.1.2016 liikkeeseen 250 miljoonan euron seniorimuotoisen vakuudettoman vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyy 26.1.2018.

Säästöpankkiliitto osk:in hallituksen tiedossa ei ole muita seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Vuoden 2016 näkymät

Toimintaympäristön näkymät

Suomen työttömyysasteen osalta vuonna 2016 ei ole nähtävissä nopeaa laskua ja yksityinen kulutus sekä kotitalouksien reaaliensiot tulevat pysymään vuoden 2015 tasolla. Suomen tavaravienti laski merkittävästi vuoden 2015 aikana ja nopeaa muutosta parempaan ei ole odotettavissa tänäkään vuonna.

Jatkossa Suomen tilanteen kannalta keskeistä on tuottavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet sekä työmarkkinoiden rakenteen ja sopimuslainsäädännön uudistaminen. Suomen julkisen talouden velkaantumistahti ja rakenneuudistuksen läpiviennin hidastuminen voivat johtaa Suomen luottoluokitukseen laskuun vuonna 2016.

EKP:n elvyttävä rahapolitiikka ja investointien kasvu euroalueella luovat edellytyksiä Suomen teollisuustuotannon asteittaiselle kasvulle. Investoinnit Suomeen kasvavat kuitenkin hitaasti talouden epävarmuustekijöiden vuoksi. Vuoden 2016 osalta yhtenä riskitekijänä ovat mahdollisten työtaistelutoimenpiteiden negatiiviset vaikutukset kansantalouteen ja teollisuustuotantoon. Kilpailukyyn parantamiseen tähtäävät toimet ovat kuitenkin välttämättömiä talouden elpymisen kannalta.

Euroalueen hitaan kasvun, elvyttävän rahapolitiikan ja matalan inflaation vuoksi korkotaso pysyy alhaisella tasolla. Raaka-ainehintojen voimakas lasku ja palkkojen maltillinen nousu tulevat pitämään inflaatio-odotukset matalina Suomessa.

Vuonna 2016 asuntomarkkinoiden odotetaan kokonaisuudessaan kasvavan Suomessa 2-5 prosenttia ja hintojen nousevan 1-2 prosenttia koko maassa, mutta alueelliset erot kasvavat edelleen. Vuonna 2016 odotetaan myös piristyvää uudisrakentamista. Haasteita asuntomarkkinoiden tulevaisuuteen tuovat yleisen työllisyystilanteen kehittyminen sekä edelleen alhainen rakentamisen volyymi.

Liiketoiminnan näkymät

Markkinakorkojen matala taso haastaa tuloksentekoa vuonna 2016. Matala korkotaso ei kuitenkaan vaaranna Säästöpankkiryhmän tuloksentekoa tai vakavaraisuutta. Säästöpankkiryhmä on vakavarainen ja Ryhmän riskiasema on maltillinen.

Vuonna 2016 Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan painopisteenä on Säästöpankkiryhmän kilpailukyyn parantaminen ja asiakaskeskeisen strategian toteuttaminen. Tähän Säästöpankeilla on hyvät edellytykset. Ryhmän pyrkimyksenä on saada vuoden 2016 aikana aiempaa enemmän asiakkaita, jotka keskittävät pankkiasiointinsa Säästöpankkiin.

Säästöpankkiryhmän tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi kuin vuonna 2015. Arvio perustuu tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Odotuksiin sisältyy taloudellisista olosuhteista johtuvaa epävarmuutta, jolla on vaikutusta arvioituaan lopputulokseen; erityisesti lainojen arvonalentumisten osalta.

Asiakkaiden parhaaksi tapahtuva Säästöpankkiryhmän kilpailukyyn kehittäminen ja toimintaedellytysten rakentaminen jatkuvat. Vuonna 2016 tullaan erityisesti panostamaan Säästöpankeille ja heidän asiakkailleen palveluita, tuotteita ja erilaisia konsepteja kehittävien ja myynnin tuesta vastaavien yhtiöiden palvelukykyyn yhtenä kokonaisuutena.

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja, Pasi Kämäri
puh. 0500 688 222

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Säästöpankkiryhmän kotisivuilta
www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma

Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma

(1 000 euroa)	Liite	1-12/2015
Korkotuotot		182 812
Korkokulut		-57 794
Korkokate	7	125 018
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	8	68 850
Kaupankäynnin nettotuotot	9	-1 350
Sijoitustoiminnan nettotuotot	10	20 526
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	11	15 178
Liiketoiminnan muut tuotot	13	2 309
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		230 531
Henkilöstökulut	14	-70 632
Liiketoiminnan muut kulut	15	-75 496
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	16	-10 737
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-156 865
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	21	-6 127
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	25	2 160
Tulos ennen veroja		69 699
Tuloverot	17	-12 080
Tilikauden tulos		57 619
Jakautuminen:		
Omistajien osuus tuloksesta		56 135
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta		1 484
Yhteensä		57 619

Vertailutiedot esitetään taloudellisena lisäinformaationa liitteessä 60.TL.

Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2015
Tilikauden tulos	57 619
Muut laajan tuloksen erät	
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot (/tappiot)	621
Yhteensä	621
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	
Käyvän arvon rahaston muutos	
Käypään arvoon arvostamisesta	-14 761
Rahavirran suojauksesta	-985
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	68
Yhteensä	-15 678
Tilikauden laaja tulos	42 562
Jakautuminen:	
Omistajien osuus laajasta tuloksesta	42 821
Määräysvallattomien omistajien osuus laajasta tuloksesta	-259
Yhteensä	42 562

Vertailutiedot esitetään taloudellisena lisäinformaationa liitteessä 60.LTL.

Säästöpankkiryhmän tase

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Varat			
Käteiset varat	19	546 340	532 764
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	20	162 234	132 028
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	21	74 522	201 453
Lainat ja saamiset asiakkailta	21	6 312 589	5 648 909
Johdannaiset	22	70 845	88 705
Sijoitusomaisuus	23	1 270 588	1 187 833
Henkivakuutustoiminnan varat	24	581 866	439 765
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	25	45 731	44 301
Aineelliset hyödykkeet	26	54 029	55 953
Aineettomat hyödykkeet	27	19 129	18 511
Versaamiset	28	3 313	3 203
Muut varat	29	48 202	47 119
Varat yhteensä		9 189 391	8 400 544
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	30	144 071	111 475
Velat luottolaitoksille	31	351 241	448 360
Velat asiakkaille	31	5 914 898	5 807 791
Johdannaiset	22	1 588	4 227
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	32	1 042 238	446 484
Henkivakuutustoiminnan velat	33	544 236	404 642
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	34	146 336	169 131
Verovelat	28	62 122	76 093
Varaukset ja muut velat	35	101 967	91 111
Velat yhteensä		8 308 697	7 559 313
Oma pääoma			
Peruspääoma	36	20 338	10 343
Rahastot	36	267 766	292 125
Kertyneet voittovarot	36	570 131	511 630
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä	36	858 235	814 099
Määräysvallattomien omistajien osuus	36	22 458	27 132
Oma pääoma yhteensä		880 694	841 230
Velat ja oma pääoma yhteensä		9 189 391	8 400 544

Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2015
Liiketoiminnan rahavirta	
Tilikauden tulos	57 619
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta	17 169
Maksetut tuloverot	-16 448
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutosta	58 340
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	2 572
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	137 866
Lainat ja saamiset asiakkailta	-670 230
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-72 548
Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, lisäys	-26 907
Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, vähennys	6 400
Henkivakuutustoiminnan varat	-140 577
Muut varat	515
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	768 192
Velat luottolaitoksille	-97 163
Velat asiakkaille	120 681
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	594 955
Henkivakuutustoiminnan velat	139 594
Muut velat	10 125
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	63 623
Investointien rahavirta	
Muut sijoitukset	-763
Investoinnit sijoituskiinteistöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-13 646
Sijoituskiinteistöjen sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	1 542
Investointien rahavirta yhteensä	-12 867
Rahoituksen rahavirta	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	19 473
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-42 880
Voitonjako	-1 602
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-25 009
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta	
Arvon alentumiset rahoitusvaroista	6 300
Käyvän arvon muutokset	536
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä sekä aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	13 110
Osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus	-2 160
Henkivakuutustoiminnan oikaisut	-12 744
Myyntivoitot- ja tappiot sijoituskiinteistöistä sekä aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	47
Tuloverot	12 080
Yhteensä	17 169

Rahavarojen muutos	25 747
Rahavarat tilikauden alussa	584 742
Rahavarat tilikauden lopussa	610 489
Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:	
Käteiset varat	546 340
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	64 149
Rahavarat yhteensä	610 489
Saadut korot	182 569
Maksetut korot	60 390
Saadut osingot	2 727

Vertailutiedot esitetään taloudellisena lisäinformaationa liitteessä 60.RV.

Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma

(1 000 euroa)	Perus- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kanta- rahasto	Käyvän arvon rahasto (myytävissä olevat)	Suojaus- instrumenttien rahasto	Vararahasto	Muut rahastot	Rahastot yhteensä	Voittovarot	Säästöpankki- ryhmän omistajien osuus yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma yhteensä 31.12.2014	10 343	13 003	34 475	35 540	4 568	68 381	136 158	292 125	511 630	814 099	27 132	841 230
Oma pääoma 1.1.2015	10 343	13 003	34 475	35 540	4 568	68 381	136 158	292 125	511 630	814 099	27 132	841 230
Laaja tulos												
Tilikauden voitto									56 135	56 135	1 484	57 619
Muut laajan tuloksen erät				-13 018	-917			-13 935	621	-13 314	-1 743	-15 057
Laaja tulos yhteensä				-13 018	-917			-13 935	56 756	42 821	-259	42 562
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 602	-1 602		-1 602
Siirrot erien välillä	9 995	46 420		-1 475		-4 664	-44 857	-4 576	-1 368	4 051	-4 051	0
Muut muutokset				117		4 359	-10 023	-5 548	4 137	-1 411	-570	-1 981
Muutokset, jotka eivät johtaneet määräysvallan muutokseen		-301						-301	578	277	206	483
Oma pääoma yhteensä 31.12.2015	20 338	59 122	34 475	21 163	3 651	68 076	81 278	267 766	570 131	858 235	22 458	880 694

Vertailutiedot esitetään taloudellisena lisäinformaationa liitteessä 60.OPO.

LIITE 1: KUVAUS SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄSTÄ JA TILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUDESTA

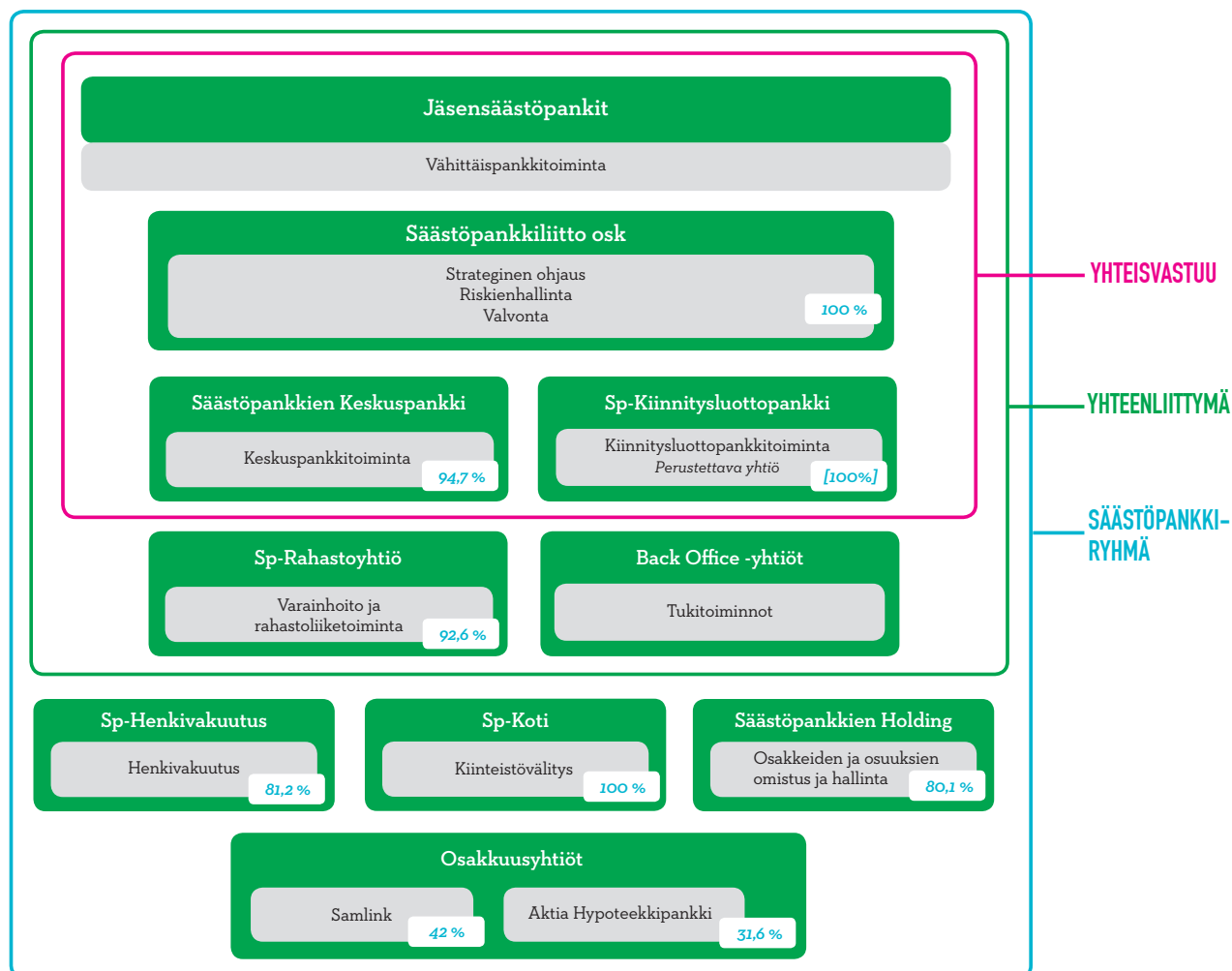
Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös "Ryhmä") on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytä- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös "Yhteenliittymä") kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa

Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy ja edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Koti Oy ja Säästöpankkien Holding Oy. Säästöpankkiryhmä ei muodosta konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsensäästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja sen ympärille muodostuvan Säästöpankkiryhmän rakenne on kuvattu alla olevassa kaaviossa (punainen kokonaisuus kuvaa yhteisvastuuta, vihreä Säästöpankkien yhteenliittymää ja sininen Säästöpankkiryhmää):



Vuoden 2015 aikana Säästöpankkiryhmän rakenteessa on tapahtunut seuraavia muutoksia. Toukokuussa 3 jäsensäästöpankkia, Kristiinankaupungin Säästöpankki, Yttermark Sparbank sekä Närpiön Säästöpankki, fuusioituivat keskenään ja muodostivat Närpiön Säästöpankki Oy:n. Fuusion seurauksena Yhteenliittymään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 25 pankista 23 pankkiin. Lisäksi Säästöpankkien Vakuusrahasto lopetti suunnitellusti toimintansa. Vakuusrahaston lopputilitys tehtiin maaliskuussa ja varat jaettiin Vakuusrahaston jäsenille. Edellä mainitut muutokset ovat olleet Ryhmän sisäisiä eikä järjestelyillä siten ole vaikutusta Ryhmän tulokseen. Pankkifuusio aiheutti kuitenkin kirjauksia Ryhmän oman pääoman erien välillä.

Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelytilinpäätös. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Kaikki tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt on lueteltu liitteessä 43. Kaikki jäljempänä esitetyt luvut ovat Säästöpankkiryhmän lukuja ellei toisin ole mainittu.

Säästöpankkiliitto osk:n kotipaikka on Espoo, ja sen rekisteröity osoite on Linnoitustie 9, 02600 Espoo.

Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Linnoitustie 9, 02600 Espoo.

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on 18. helmikuuta 2016 hyväksynyt Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen 31. joulukuulta 2015 päättyvältä tilikaudelta ja tilinpäätös annetaan tiedoksi osuuskunnan kokoukselle 17.3.2016.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laajuus

Säästöpankkien yhteenliittymä aloitti toimintansa 31. joulukuuta 2014. Vuosi 2015 oli Säästöpankkien yhteenliittymän ensimmäinen täysi toimintavuosi ja Säästöpankkiryhmän ensimmäinen täysi 12 kuukauden mittainen tilikausi.

Säästöpankkiryhmän velvollisuus ja oikeus laatia virallinen yhdistely IFRS-tilinpäätös syntyi sinä päivänä, kun Säästöpankkien yhteenliittymä aloitti toimintansa eli 31.12.2014, mikä oli samalla Ryhmän tilikauden päättämispäivä. Näin ollen Säästöpankkiryhmän ensimmäinen virallinen tilinpäätös 31.12.2014 sisälsi vain taseen ja sen liitetiedot, laatimisperiaatteet sekä muut liitetiedot. Tämän lisäksi liitetiedoissa esitettiin taloudellista lisäinformaatiota Säästöpankkiryhmästä ajalta ennen yhteenliittymän toiminnan käynnistymistä (liite 48), joka käsitti Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen koko tilikaudelta 1.1.-31.12.2014 sekä koko vertailutilikauden 1.1.-31.12.2013. Tilinpäätöksessä esitettävän taloudellisen lisäinformaation tarkoituksena oli antaa markkinoille mahdollisimman hyödyllistä ja relevanttia taloudellista informaatiota, joka antaa luottoluoittajille, sijoittajille ja muille sidosryhmille oikean ja riittävän kuvan Säästöpankkiryhmän taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Taloudellisen lisäinformaation osalta Säästöpankkiryhmän IFRS-siirtymähetki oli 1.1.2013 ja tiedot laadittiin soveltaen liitteessä 2 esitettäviä laatimisperiaatteita. Taloudellinen lisäinformaatio laadittiin Säästöpankkiryhmään kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen hyväksytyjen ja tilintarkastettujen tilinpäätösten yhdistelmänä. Taloudellisena lisäinformaationa annettava tieto laadittiin "combined financial statement" -periaatteella, jossa yhteisöjen historialliset taloudelliset informaatiot yhdisteltiin yhdeksi kokonaisuudeksi ja niihin tehtiin tarvittavat yhdistelyeliminoinnit sekä IFRS:n soveltamisesta johtuvat oikaisut. Yhdistellyn tilinpäätöksen laatiminen yhtenä kokonaisuutena perustuu "common management" -käsitteeseen, koska Säästöpankkiryhmä on toiminut yhteisessä ohjauksessa, vaikka Ryhmä ei ole ollutkaan saman määräysvallan alaisuudessa. Virallisen tilinpäätöksen tase 31.12.2014 sekä taloudellisena lisäinformaation yhdistely tase 31.12.2014 vastaavat toisiaan.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös 2015 sisältää myös vertailutietona esitettävää taloudellista lisäinformaatiota. Tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, liitetietojen ja oman pääoman muutoslaskelman 1.1.-31.12.2014 vertailuluvut esitetään tilinpäätöksen liitteessä 60.

LIITE 2: TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1. Yleistä

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti siten kuin EU on standardit hyväksynyt.

Talletuspankkien yhteenliittymälain sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, kirjanpidollisten arvioiden muutoksia ja virheitä käsittelevän IAS 8 -standardin periaatteiden mukaisesti Säästöpankkiliitto osk:n hallitus vahvistaa sellaiset sovellettavat tilinpäätösperiaatteet, joihin ei ole saatavissa ohjausta kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista. Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen yhdistelyperiaatteet on käsitelty tarkemmin kohdassa "yhdistelyperiaatteet".

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös laaditaan euroina, joka on Ryhmän kirjanpito- ja toiminnallinen valuutta. Tilinpäätös esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole mainittu.

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muutettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Arvostuksen yhteydessä syntyneet kurssierot on tuloslaskelmassa kirjattu valuuttatoiminnan nettotuotoiksi "Kaupankäynnin nettotuotot" -erän alle. Henkivakuutustoiminnasta syntyneet kurssierot sisältyvät henkivakuutustoiminnan nettotuottoon.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, myytävissä olevia rahoitusvaroja, suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa (suojatun riskin osalta), jotka on arvostettu käypään arvoon.

Varat ja velat netotetaan ainoastaan, kun Ryhmällä ja vastapuolella on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus netottaa summia ja se aikoo joko netottaa tase-saldot tai realisoida omaisuus-erän sekä suorittaa velan samanaikaisesti.

2. Yhdistelyperiaatteet

Laskentatekninen emo

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on määräysvalta.

Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsensäästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määrittää emoyhtiötä. Säästöpankkiryhmän IFRS-tilinpäätöksessä niin kutsuttu laskentatekninen emoyhtiö on muodostettu 22 jäsensäästöpankista, joilla yhdessä on määräysvalta muihin Ryhmän IFRS-tilinpäätökseen yhdisteltäviin yhteisöihin. Laskentateknisen emoyhtiön keskinäinen omistus, sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat, sisäinen voitonjako ja sisäiset katteet eliminoidaan.

Ryhmän peruspääoma muodostuu Säästöpankkien peruspääomasta ja osakeyhtiömuotoisten Säästöpankkien osakepää-

omasta, pois lukien Nooa Säästöpankki Oy, joka on muiden Säästöpankkien yhdessä omistama tytäryhtiö. Peruspääomaa ei säästöpankkilain 11 § mukaan makseta takaisin. Osakepääomaa käsitellään osakeyhtiölain mukaisesti.

Tytäryhtiöt

Ryhmän tytäryhtykset ovat yhteisöjä, joissa Ryhmällä on määräysvalta.

Ryhmällä on määräysvalta, mikäli Ryhmällä on yhteisöä koskeva valta ja se altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja Ryhmä pystyy käyttämään yhteisöä koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamaansa tuoton määrään. Määräysvalta saadaan äänivallan perusteella.

Ryhmän keskinäinen omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Hankinnassa käytetty vastike, hankitun yhteisön varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Se osa hankintamenosta, joka ylittää Ryhmän osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana, kirjataan liikearvoksi. Negatiivinen liikearvo tuloutetaan kokonaisuudessaan hankintahetkellä.

Kaikki Ryhmän sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan Ryhmän yhdisteltyä tilinpäätöstä laadittaessa.

Tilikauden aikana hankitut tytär-, osakkuus- tai yhteisyhtykset yhdistellään siitä hetkestä lähtien, kun Ryhmä on saanut määräysvallan tai yhteisen määräysvallan. Vastaavasti tilikauden aikana myydyt tytär-, osakkuus- tai yhteisyhtykset yhdistellään siihen saakka kunnes määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta päättyy.

Säästöpankkiryhmä on soveltanut IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto -standardiin sisältyvää helpotusta ensilaatijoille olla soveltamatta IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen -standardia takautuvasti ennen 1.1.2013 tapahtuneisiin liiketoimintojen yhdistämiin. 1.1.2013 jälkeen hankitut tytäryhtykset on käsitelty IFRS 3 -standardin "Liiketoimintojen yhdistäminen" mukaisesti.

Strukturoidut yhteisöt

Strukturoidut yhteisöt ovat yhteisöjä, jotka on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä kenellä on määräysvalta yhteisössä. Strukturoiduille yhteisöille on tyyppillistä, että niillä on kapea-alainen selkeä tavoite ja usein riittämätön pääoma, jotta ne pystyisivät rahoittamaan toimintonsa ilman sijoittajien antamaa taloudellista tukea.

Säästöpankkiryhmässä strukturoiduihin yhteisöihin on tunnistettu Säästöpankkiryhmään kuuluvan Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja, joissa Ryhmällä katsotaan olevan yllä määritelty määräysvalta. Määräysvallan mukaan konsolidoitaviksi rahastoiksi luokitellaan rahastot, joissa Säästöpankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen omistusosuus on pidempiaikaisena sijoituskohteena ollut yli 40 prosenttia ja joita Säästöpankkiryhmään kuuluva Sp-Rahastoyhtiö hallinnoi. Rahastojen omistusosuudet tarkistetaan puolivuositain 30.6. ja 31.12. Yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden omistusosuus rahastossa on pitänyt olla yli 40 prosenttia yli puolen vuoden ajan, ennen kuin rahasto yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmän ulkopuolisten sijoittajien osuudet yhdisteltävistä rahastoista esitetään Ryhmän tilinpäätöksessä velkana. Velka on luokiteltu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi.

Osakkuusyhtiöt ja yhteisjärjestelyt

Osakkuusyhtiönä käsitellään yhtiöt, joissa Säästöpankkiryhmällä on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Huomattava vaikutusvalta syntyy lähtökohtaisesti silloin, kun Ryhmä omistaa 20-50 prosenttia yhteisön äänivallasta tai kun Ryhmällä muutoin on huomattava vaikutusvalta yhteisössä.

Osakkuusyhtiö yhdistellään Ryhmän tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, jolloin osakkuusyhtiön tuloslaskelma ja tase eivät sisälly kokonaisuutena Ryhmän tulokseen tai taseeseen, vaan yhdistelyssä taseessa esitetään Ryhmän osuus osakkuusyhtiön omasta pääomasta erässä "Sijoitukset osakkuusyhtiössä" ja Ryhmän osuus osakkuusyhtiön tuloksesta esitetään Ryhmän tuloslaskelmassa rivillä "Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta".

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteisjärjestelyt jaetaan yhteisyrityksiin ja yhteisiin toimintoihin. Yhteisyritykset yhdistellään ryhmän tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt yhdistellään Ryhmän tilinpäätökseen yhteisinä toimintoina ja niiden varat velat yhdistellään Ryhmän taseeseen omistusosuuden mukaisina.

Määräysvallattomien omistajien osuudet

Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta ja tilikauden tuloksesta ja muista laajan tuloksen eristä esitetään erillisinä erinään Ryhmän tuloslaskelmassa, laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden tappio kohdistetaan myös määräysvallattomien omistajien osuudelle siinäkin tapauksessa että se johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen.

Määräysvallattomien omistajien osuus tytäryhtiöistä arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteellisenä osuutena hankitun tytäryhtiön nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritellään hankintakohtaisesti.

3. Rahoitusinstrumentit

Luokittelu ja kirjaaminen

Rahoitusvarat luokitellaan IAS 39 mukaisesti neljään ryhmään arvostamista varten:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset

Rahoitusvelat luokitellaan kahteen ryhmään arvostamista varten:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Luokittelu Säästöpankkiryhmän taseessa on riippumaton IAS 39 mukaisista ryhmistä. Samalle riville taseeseen kirjatuille varoille ja veloille voidaan näin ollen soveltaa eri arvostusperusteita. Taseeseen kirjattujen rahoitusvarojen ja -velkojen jako arvostusluokkiin esitetään liitteessä 18.

Rahoitusinstrumenttien ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan käypään arvoon. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon arvostettavien varojen ja velkojen osalta transaktiokulut viedään suoraan tuloslaskelmaan hankintahetkellä. Muiden rahoitusinstrumenttien osalta transaktiokulut sisällytetään hankintameno.

Rahoitusvarat ja -velat nettoutetaan taseessa, jos Säästöpankkiryhmällä on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä lainlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapauksissa ja se aikoo toteuttaa suoritukset nettomääräisesti. Säästöpankkiryhmä ei ole nettouttanut taseen rahoitusvaroja ja -velkoja.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle niin, että omistukseen liittyvät riskit ja edut on siirretty olennaisilta osin. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden velvoitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat jaetaan edelleen kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusinstrumentteihin ja alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokiteltuihin rahoitusinstrumentteihin.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat koostuvat no-teeratuista rahoitusinstrumenteista ja johdannaisista, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Säästöpankkiryhmä ei harjoita merkittävää kaupankäyntitoimintaa omaan lukuunsa ja sen vuoksi sillä on erittäin rajallisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin on luokiteltu johdannaisoppimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Joihinkin rahoitusvaroihin ja -velkoihin, joita ei pidetä kaupankäyntitarkoituksessa, on sovellettu IAS 39:een sisältyvää valintamahdollisuutta nimenomaisesti luokitella rahoitusinstrumentit arvostetuiksi tulosvaikutteisesti käypään arvoon. Säästöpankkiryhmässä erään on luokiteltu yhdistelmäinstrumentit, jotka sisältävät kytketyn johdannaisen, jota ei ole erotettu pääsopimuksesta. Lisäksi Säästöpankkiryhmän ulkopuolisten osuudenomistajien osuus konsolidoitavista rahastojen varoista ja veloista on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi, jotta niiden käsittelystä ei synny kirjanpidollista epäsymmetriaa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusinstrumentit kirjataan taseeseen käypään arvoon ja niiden käyvän arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Henkivakuutustoiminnassa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi on lisäksi luokiteltu sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset, jotka esitetään taseessa erässä "Henkivakuutustoiminnan varat". Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevia sijoituksia hallinnoidaan käyvin arvo.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Eräpäivään asti pidettävien rahoitusvarojen ryhmään kirjataan korolliset rahoitusvarat, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka Säästöpankkiryhmä omistaa ja sillä on kyky ja vakaa aikomus pitää eräpäivään asti.

Eräpäivään asti pidettäväksi luokitellut rahoitusvarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä.

Lainat ja muut saamiset

Lainoiksi ja saamisiksi luokitellut rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joilla on kiinteät tai määriteltävissä olevat maksuvirrat ja joita ei noteerata aktiivisilla markkinoilla.

Lainat ja muut saamiset merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon, jossa huomioitu välittömästi kohdistettavissa olevat transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Myytävisissä olevat rahoitusvarat

Myytävisissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellaan rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin ryhmiin.

Myytävisissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Noteeraamattomat oman pääoman ehtoiset rahoitusvarat on kuitenkin arvostettu hankintamenuon tai arvonalentumisella alennettuun hankintamenuon. Myytävissä olevat rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Luovutuksen, myynnin tai arvonalentumisen yhteydessä arvomuutos kirjataan pois käyvän arvon rahastosta tuloslaskelman erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot".

Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat kirjataan taseeseen sopimuksen tekohetken käypään arvoon ja sen jälkeen efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Johdannaissopimuksia lukuun ottamatta kaikki rahoitusvelat on kirjattu taseeseen jaksotettuun hankintamenuon.

Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuususerän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimissa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa,

niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskorjoista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määriteltä.

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon ja arvomuutokset kirjataan taseeseen ja tuloslaskelmaan tai muihin laajan tuloksen eriin.

Säästöpankkiryhmä suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Säästöpankkiryhmässä sovelletaan Euroopan Unionin hyväksymää IAS 39 suojauslaskennan niin kutsuttua "carve out" - mallia, joka mahdollistaa sen että johdannaisia tai niiden osia voidaan yhdistää ja käyttää suojausinstrumentteina. Säästöpankkiryhmässä EU:n carve out-mallia sovelletaan kiinteäkorkoiseen ottolainaukseen. Tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Käypää arvoa suojaattaessa myös suojaettava kohde on suojausten ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Rahavirran suojauksessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisia kirjataan saamiskohtaisesti ja saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset arvioidaan saamiskohtaisesti, mikäli asiakkaan vastuiden määrä on merkittävä. Muilta osin arvonalentumiset arvioidaan saamisryhmäkohtaisesti.

Arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista kirjataan, kun on ilmennyt objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävytyden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus arvostetaan määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Arvonalentumistappion määrä määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttauskorkona käytetään saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Saamisryhmäkohtaista arvonalentumista laskettaessa lainat ja muut saamiset luokitellaan ryhmiin, minkä jälkeen arvonalentumistappioiden tarvetta arvioidaan ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät luokitellaan samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Lainojen ja saamisten arvonalentumiset kirjataan vähennysten tilille ja netotetaan lainoja ja saamia vastaan. Tuloslaskelmasa saamisten arvonalentumiset kirjataan erään "Arvonalentumistappiot lainoista ja muista saamisista". Mikäli myöhemmin ilmenee, ettei arvonalentuminen ole pysyvää, arvonalentumiskirjaus peruutetaan.

Lainat ja saatavat, joiden perintää pidetään mahdottomana, kirjataan luottotappioiksi. Luottotappiot kirjataan vähennysten tilille. Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään, kirjataan lopulliseksi luottotappioiksi, ja arvonalentuminen perutaan, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä havaitaan objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on alentunut, tehdään saamistodistukselle arvonalentumistestaus.

Jos tarkastelussa havaitaan arvon alentuneen, kirjataan arvonalennus tulosvaikutteisesti erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Arvonalentumistappion määrä määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauskorkona käytetään saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Myytäväissä olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä havaitaan objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille tehdään arvonalentumistestaus. Jos tarkastelussa havaitaan arvon alentuneen, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio kirjataan tulosvaikutteisesti erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot".

Oman pääoman ehtoiseen instrumenttiin tehdyn sijoituksen arvon alentumista osoittavaan objektiiviseen näyttöön kuuluu mm. liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet sekä informaatio merkittävistä, vaikutuksiltaan epäedullisista muutoksista siinä teknologia- tai markkinaympäristössä tai siinä taloudellisessa tai oikeudellisessa ympäristössä, jossa liikkeeseenlaskija toimii. Tällainen näyttö antaa viitteitä siitä, että oman pääoman ehtoiseen instrumenttiin tehdyn sijoituksen hankintamenoa ei mahdollisesti saada takaisin. Myös oman pääoman ehtoiseen instrumenttiin tehdyn sijoituksen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen lasku alle hankintameno on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta. Säästöpankkiryhmän johto on arvioinut, että käyvän arvon lasku on merkittävä, kun se on yli 40 prosenttia alempi kuin instrumentin hankintameno ja pitkäaikainen, kun arvonalentuminen on kestänyt yhtäjaksoisesti yli 12 kuukautta ja arvonalennus on vähintään 20 prosenttia hankintamenoista.

Oman pääoman ehtoisen sijoituksen arvonalentumistappiona kirjataan hankintameno ja tilinpäätöspäivän käyvän arvon erotus, vähennettynä kyseisestä rahoitusvarasta aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatuilla arvonalentumistappioilla. Myytävissä olevaksi luokiteltuun oman pääoman ehtoiseen instrumenttiin tehdyn sijoituksen tulosvaikutteisesti kirjattuja arvonalentumistappiota ei peruuteta tulosvaikutteisesti, vaan myöhempi arvomuutos kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta käyvän arvon rahastoon.

Myytäväissä olevaa vieraan pääoman ehtoista rahoitusinstrumenttia, kuten velkakirjalainaa, koskeva arvonalentumistestaus perustuu pääasiassa siitä tulevaisuudessa saatavien rahavirtojen kertymiseen. Käyvän arvon lasku, joka johtuu pelkästään riskittömän markkinakoron noususta, ei synnytä arvonalentumistappion kirjaamistarvetta. Sen sijaan vastapuolen luottoriskipreemion kasvu voi olla näyttö heikentyneestä maksukyvyistä.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti.

4. Vuokrasopimukset

Vuokrasopimus on sopimus, jonka mukaan vuokralle antaja antaa vuokralle ottajalle oikeuden käyttää omaisuuserää sovitun ajan maksua tai toistuvia maksuja vastaan. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasing-sopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus.

Säästöpankkiryhmä ei toimi rahoitusleasingsopimuksissa vuokralle antajana. Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään erässä "Sijoitusomaisuus" (sijoituskiinteistöt) tai "Aineelliset hyödykkeet", ja vuokratuotot kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa tuloslaskelman erään "Sijoitus-toiminnan nettotuotot" tai "Liiketoiminnan muut tuotot". Säästöpankkiryhmässä muulla vuokrasopimuksella vuokralle annettuja omaisuuseriä on mm. pankin omistamat asuinhuoneistot.

Säästöpankkiryhmällä ei ole rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otettuja omaisuuseriä. Muulla vuokrasopimuksella vuokralle otettujen hyödykkeiden vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluiksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa tuloslaskelman erään liiketoiminnan muut kulut. Säästöpankkiryhmä on vuokralle ottajana mm. konttoritiloista, tulostimista ja kannettavista tietokoneista.

5. Työsuhde-etuudet

Työsuhde-etuuksiin sisältyvät lyhytaikaiset työsuhde-etuudet, työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet, työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sekä muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet. IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardi määrää työsuhde-etuuksien kirjanpitokäsittelyn.

Lyhytaikaisia työsuhde-etuuksia ovat esimerkiksi palkat ja luontaisedut, vuosilomat, tulospalkkiot ja lisävakuutukset. Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet odotetaan maksettavan kokonaisuudessaan 12 kuukauden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana työntekijät suorittavat asianomaisen työn.

Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet perustuvat työsuhteen päättämiseen eivätkä itse työsuoritukseen. Nämä etuudet koostuvat irtisanomiskorvauksista.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet tulevat maksettavaksi työsuhteen päättymisen jälkeen. Ne koostuvat eläkkeistä tai muista työsuhteen päättymisen jälkeen maksettavista etuuksista, esimerkiksi henkivakuutuksesta tai terveydenhoidosta. Työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevat eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksuperusteisissa eläkejärjestelyissä Ryhmä maksaa kiinteitä eläkevakuutusmaksuja eläkevakuutusyhtiöille eikä Ryhmällä tämän jälkeen ole juridista tai todellista velvollisuutta lisämaksujen suorittamiseen, jos eläkevakuutusyhtiö ei pysty suoriutumaan kyseisten etuuksien maksamisesta. Merkittävin maksuperusteinen järjestely on työntekijän eläkelain mukainen perusvakuutus (TyEL). Ulkopuoliset eläkevakuutusyhtiöt vastaavat tästä eläketurvasta Säästöpankkiryhmässä.

Säästöpankkiryhmällä on myös etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Etuuspohjaisissa järjestelyissä Ryhmälle jää veloitteita tilikauden maksujen jälkeen. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien veloitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla.

Ryhmä käyttää ammatillisesti pätevää vakuutusmatemaattikkoa määrittämään olennaiset työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista johtuvat veloitteet. Laskenta suoritetaan ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä. Eläkeveloitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttaus korko määritetään yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet perustuvat pitkäaikaiseen työsuhteeseen. Tällaisia etuuksia ovat esimerkiksi palkallinen loma, palkkio tai lahja, joka myönnetään palveluvuosien kertymän perusteella.

6. Henkivakuutustoiminnan varat ja velat

Vakuutusten luokittelu vakuutus- ja sijoitussopimuksiksi

Säästöpankkiryhmän myöntämät henkivakuutukset luokitellaan joko vakuutussopimuksiksi tai sijoitussopimuksiksi. Vakuutussopimuksiksi luokitellaan ne vakuutukset, joissa on merkittävä vakuutusriski tai joissa vakuutuksenottajalla on oikeus tai mahdollisuus muuttaa sopimusta siten, että hänelle syntyy oikeus harkinnanvaraiseen osuuteen yhtiön ylijäämästä. Puhtaasti sijoitussidonnaiset vakuutukset, joissa ei ole merkittävää vakuutusriskiä, luokitellaan sijoitussopimuksiksi.

Säästöpankkiryhmän vakuutussopimukset (lainaturvavakuutus, säästövakuutus, yksilöllinen eläkevakuutus, ryhmäeläkevakuutus ja kapitalisaatiosopimus sekä varainhoitokapitalisaatiosopimus) käsitellään Ryhmän tilinpäätöksessä IFRS 4 Vakuutussopimukset -standardin mukaisesti. Sijoitussopimuksiksi luokitellut sopimukset (varainhoitovakuutus) sen sijaan käsitellään IAS 39 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti. Jälleenvakuutukset käsitellään IFRS 4 -standardin mukaisesti vakuutussopimuksina.

Vakuutus- ja sijoitussopimukseen liittyvät velat

Vakuutusten velat kirjataan Suomen kirjanpitolainsäädännön mukaisesti lukuun ottamatta tasoitusmäärää, joka oikaistaan omaan pääomaan ja kirjataan laskennallinen verovelka.

Vakuutussopimusten velan määrittämisessä käytetyt vakuutusmatemaattiset laskuperusteet täyttävät kansallisten säädösten vaatimukset. Perusteet sisältävät oletuksia biometrisistä tekijöistä, liikekustannuksista ja korosta.

Vakuutussopimusten vakuutusmaksuvastuu ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on määritelty maksetuista maksuista, hyvityksistä, veloituksista ja arvonmuutoksista muodostuvan vakuutussäästön perusteella täydentämällä tätä vastaisen korko- ja liikekustannusliikkeen osalta. Harkinnanvaraisiin lisäetuihin oikeuttavien vakuutusten vastuun diskonttokorko on alennettu 2 prosenttiin niiden sopimusten osalta, joiden takuukorko ylittää 2 prosenttia. Keskimääräinen diskonttokorko on 0,41 prosenttia.

Vakuutussopimusten muu korvausvastuu kuin alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on lyhytaikaista velkaa ja se muodostuu tunnetuista ja tuntemattomista vahinkotapahtumista. Tunnettujen vahinkojen vastuu arvostetaan nimellisarvoonsa ja tuntemattomien vahinkojen vastuu perustuu vakuutusmatemaattisiin perusteisiin.

Jälleenvakuutussopimukseen liittyvät saamiset ja velat arvostetaan yhdenmukaisesti jälleenvakuutettujen velkojen ja saamisten kanssa. Mikäli yhtiöllä olisi erääntyneitä saamisia, tehtäisiin näihin saamisiin tulosvaikutteinen arvonalennus.

Sijoitussopimuksista syntyvä velka arvostetaan sijoitussopimukseen liitettyjen varojen markkina-arvon mukaisesti.

Vakuutussopimukseen liittyvän velan riittävyystesti

IFRS 4 -standardin mukaan vakuutuksenantajan on arvioitava jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, ovatko sen

taseeseen merkityt vakuutusvelat riittävän suuret, käyttämällä tarkasteluhetken arvioita vakuutus sopimusten tulevaisuuden rahavirroista. Vastuuvelan riittävyystesti tehdään IFRS 4 -standardin mukaisesti arvostetuille Säästöpankkiryhmän vakuutus sopimuksille. Vastuuvelan riittävyystestissä verrataan vastuuvelan kansallisiin periaatteisiin perustuvaa kirjanpitoarvoa (ilman tasoitusmäärää) vakuutus sopimuksista syntyvien kassavirtojen nykyarvoon. Kassavirtojen nykyarvo lasketaan vakuutusyhtiön vakavaraisuussäätelyn (Solvenssi II) mukaisesti.

Mikäli vastuuvelan riittävyystesti osoittaa, että kansallisiin periaatteisiin perustuva vastuuvetka on kokonaisuutenaan pienempi kuin sisäisen mallin mukainen vastuuvetka, täydennetään Säästöpankkiryhmän vastuuvetkaa sisäisen mallin mukaisen vastuuvetkan ja kansallisiin periaatteisiin perustuvan vastuuvetkan erotuksella.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Säästöpankkiryhmän henkivakuutustoiminnan tavoitteena on antaa pitkällä aikavälillä harkinnanvaraisiin lisäetuihin oikeutetuille vakuutussäästöille ennen kuluja ja veroja kokonaisuutenaan tuotto. Säästövakuutusissa tavoitetasona on maturiteetiltaan 5 vuoden ja eläkevakuutusissa 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen korkotasoa vastaava tuotto. Vakuutuksen kokonaisuutenaan tarkoitetaan vakuutus sopimuksen laskuperuste- tai vuosikorkoa ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävää lisäkorkoa.

7. Aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke on yksilöitävissä oleva omaisuus, jolla ei ole aineellista olomuotoa. Säästöpankkiryhmän aineettomia hyödykkeitä ovat muun muassa tietokoneohjelmistot ja ohjelmistolisenssit.

Aineeton hyödyke kirjataan taseeseen vain, jos on todennäköistä, että omaisuus erästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu Säästöpankkiryhmän hyväksi ja omaisuuden hankintameno on luotettavasti määriteltävissä. Vastainen taloudellinen hyöty saattaa sisältää palvelujen tai tavaroiden myyntituottoja, kustannussäästöjä tai muuta hyötyä, joka syntyy Ryhmän käyttäessä omaisuuserää.

Alkuperäinen arvostaminen tapahtuu hankintameno. Hankintameno käsittää ostohinnan sisältäen kaikki menot, jotka välittömästi johtuvat omaisuuden saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Hankintameno ei lueta hyödykkeen käytöstä ja henkilökunnan koulutuksesta aiheutuneita menoja eikä hallinnon menoja ja muita yhteisiä yleismenoja.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineeton hyödyke kirjataan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Poistot kirjataan tasapoistoina kuluksi kunkin aineettoman hyödykkeen tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vuosittain.

Hyödykettä poistetaan siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Aineeton hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Ulkoisilta toimijoilta ostetut tietojärjestelmät	3-5 vuotta
Perusjärjestelmät	5-10 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseen "Aineettomat hyödykkeet" -erään. Poistot ja arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelman erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä".

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja sijoituskiinteistöt

Ryhmän aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat muun muassa omassa käytössä olevat kiinteistöt sekä koneet ja kalusto. Lisäksi Ryhmällä on vuokratuloja tuottavia sijoituskiinteistöjä.

Ryhmän kiinteistöt jaetaan käyttötarkoituksen mukaan omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuottaa vuokratuloja tai pääomalle arvonnousua. Joitakin kiinteistöjä käytetään osaksi sijoituskäytössä ja osaksi omassa tai henkilökunnan käytössä. Mikäli nämä osat pystyttäisiin myymään erikseen, Ryhmä käsittelee kutakin osaa kirjanpidossa erikseen käyttötarkoituksen mukaan. Jos osat eivät ole erikseen myytävissä, käsitellään kiinteistöä sijoituskiinteistönä vain, jos ainoastaan vähäinen osa kiinteistöstä on omassa tai henkilökunnan käytössä. Jako tehdään eri käyttötarkoituksissa olevien neliömetrien suhteessa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan taseessa erään "Aineelliset hyödykkeet" ja sijoituskiinteistöt erään "Sijoitusomaisuus". Henkivakuutustoimintaan liittyvät sijoituskiinteistöt kirjataan taseessa erään "Henkivakuutustoiminnan varat".

Tuloslaskelmassa oman käytön kiinteistöön liittyvät tuotot kirjataan erään "Liiketoiminnan muut tuotot" ja kulut erään "Liiketoiminnan muut kulut". Poistot ja arvonalentumistappiot kirjataan kaikista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä".

Tuloslaskelmassa sijoituskiinteistöjen nettotuotot, mukaan lukien sijoituskiinteistöistä tehdyt poistot ja arvonalentumiset, sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja henkivakuutustoiminnan osalta erään "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja sijoituskiinteistöt arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Hankintameno sisällytetään kaikki menot, jotka välittömästi aiheutuvat hyödykkeen hankinnasta. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Rakennukset	10-50 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	3-8 vuotta
Peruskorjaukset vuokratuissa tiloissa	3-10 vuotta
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa

tuotoissa ja kuluissa. Sijoituskiinteistöjen myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Myyntivoitto tai -tappio määräytyy myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenoerotuksena.

9. Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun Ryhmällä on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen tulee ajankohtaiseksi ja johto voi luotettavalla tavalla arvioida velvoitteen määrän. Jos osasta velvoitetta on mahdollisuus saada korvausta kolmannelta osapuolelta, kirjataan korvaus erillisenä eränä, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja oikaistaan tarvittaessa. Varaus arvostetaan sen määrän nykyarvoon, jota odotetaan velvoitteen täyttämiseksi.

Mikäli yllä mainittu velvoite on olemassa, mutta varauksen kirjaamisedellytykset eivät täyty, on kyseessä ehdollinen velka. Ehdollista velkaa ei kirjata taseeseen vaan se esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Myös ehdollista velkaa tulee arvioida jokaisena tilinpäätöspäivänä erikseen.

10. Verot

Säästöpankkiryhmän tuloveroihin kirjataan Ryhmään kuuluvien yhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu ja laskennallisten verojen muutos. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun ne liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin.

Laskennalliset verot lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan yhtiöittäin. Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuneita laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei netoteta. Laskennallinen vero arvostetaan IAS 12 standardin perusteella ja niillä tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla, joita sovelletaan silloin, kun laskennallisen veron odotetaan muuttuvan tuloveroksi. Verokantojen muutoksesta johtuva laskennallinen veron muutos kirjataan tuloslaskelmaan tai laajan tuloksen eriin, jos vero oli kirjattu sinne aikaisemmillä tilikausilla.

Käyttämättömiin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin perustuvat verosaamiset kirjataan mikäli verotettavan tulon keräytyminen on todennäköistä ja saaminen voidaan hyödyntää.

11. Tulotuseriaatteet

Korkotuotot ja kulut

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajan mukaan. Tällä menetelmällä instrumentin tuotot ja kulut jaksotetaan suhteessa taseessa jäljellä olevaan saamiseen ja velan määrään eräpäivään saakka. Henkivakuutustoiminnan rahoitusvaroihin liittyvät korkotuotot ja -kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Kun rahoitusvaroihin kuuluvasta sopimuksesta on kirjattu arvonalentumistappio, korkotuoton laskemisessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkoa ja korko lasketaan arvonalennuksella vähennetylle lainan saldolle.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot ja -kulut kirjataan pääsääntöisesti suoriteperiaatteen mukaisesti. Toimenpiteen tai palvelun suorittamisesta ansaitut palkkiot tuloutetaan, kun toimenpide tai palvelu on suoritettu. Useampaa vuotta koskevista palkkioista tuloutetaan tilikaudelle kuuluva osuus. Palkkioita, joiden katsotaan olevan kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään efektiivisen koron oikaisuina. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien palkkiot tuloutetaan kuitenkin instrumentin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Kaupankäynnin nettotuotot

Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myyntivoitot ja -tappiot sekä arvostusvoitot ja -tappiot ja osinkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusinstrumenteista. Lisäksi erään kirjataan valuuttatoiminnan nettotuotot sekä käyvän arvon suojauslaskennan nettotuotot.

Sijoitustoiminnan nettotuotot

Sijoitustoiminnan nettotuotot erään kirjataan myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot (myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset ja osinkotuotot) ja sijoituskiinteistöjen nettotuotot (vuokra- ja osinkotuotot, myyntivoitot ja -tappiot, vastike- ja hoitokulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vuokratulot).

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

Henkivakuutustoiminnan nettotuottoon kirjataan vakuutusmaksutulo, henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotot sisältäen mm. sijoituskiinteistöjen nettotuotot, korkotuotot ja -kulut sekä osinkotuotot. Lisäksi erään kirjataan korvauskulut sekä vastuuvelan muutos.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan vuokra- ja osinkotuotot sekä myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä ja muita liiketoiminnan tuottoja.

12. Uudet IFRS-standardit ja tulkinnat

Päätyneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit

Säästöpankkiryhmä on noudattanut vuoden 2015 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita uusia ja muutettuja standardeja:

- Muutokset IAS 19:ään *Työsuhde-etuudet - Defined Benefit Plans: Employee Contributions* (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla on selvennetty kirjanpitokäsittelyä, kun etuusperusteisessa järjestelyssä edellytetään työntekijöiden tai kolmansien osapuolien maksuja järjestelyyn. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.
- *IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs)*, muutoskokoelmat 2011-2013 sekä 2010-2012 (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat neljää (2011-2013) ja seitsemää (2010-2012) standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.

- IFRIC 21 *Julkiset maksut* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla; EU:ssa viimeistään sen ensimmäisen tilikauden alusta, joka alkaa 17.6.2014 tai sen jälkeen): Tulkinta tarkentaa julkisten maksujen kirjanpitokäsittelyä. Julkisesta maksusta johtuva velka on kirjattava silloin, kun lainsäädännössä määritelty, maksuvelvollisuuden aikaansaava tapahtuma tapahtuu. IFRIC 21:n soveltamisalan ulkopuolelle jäävät tuloverot, sakot tai muut rangaistusmaksut sekä sellaiset maksut, jotka kuuluvat muiden IFRS-standardien soveltamisalaan. Tulkinnalla ei ollut merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Säästöpankkiryhmä ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Ryhmä ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

* = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2015.

- Muutos IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen: Disclosure Initiative (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on tarkoitus rohkaista yhteisöjä käyttämään harkintaa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja määrittäessä. Muutoksilla selvennetään esimerkiksi olennaisuuden käsitteen soveltamista ja harkinnan käyttöä tilinpäätöksen liitetietojen järjestyksen ja paikan määrittämisessä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 16:een *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* ja IAS 38:aan *Aineettomat hyödykkeet - Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla selvennetään IAS 16:ta ja IAS 38:aa. Tuotoperusteisia poistomenetelmiä ei voida soveltaa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja vain harvoin aineettomiin hyödykkeisiin. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 11:een *Yhteisjärjestelyt - Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla on annettu uutta ohjeistusta IFRS 11:een siitä, miten kirjanpidossa käsitellään yhteisessä toiminnossa olevan osuuden hankintaa, kun yhteinen toiminto muodostaa liiketoiminnan. Tällöin on sovellettava liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitokäsittelyä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.
- IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (*Annual Improvements to IFRSs*), muutoskokoelma 2012-2014 (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat neljää standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.
- Uusi IFRS 9 Rahoitusinstrumentit* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa nykyisen IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty.

Säästöpankkiryhmässä ei ole aikomusta ottaa IFRS 9 standardia ennenaikaisesti käyttöön. IFRS 9 standardin käyttöönotolla arvioidaan olevan vaikutuksia Säästöpankkiryhmän taseeseen, tuloslaskelmaan, laajaan tulokseen sekä rahoitusinstrumenttien esittämiseen Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Säästöpankkiryhmän johto arvioi, että odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen perustuvan arvonalentumismallin käyttöönotto kasvattaa lainaportfolion osalta kirjattavaa arvonalentumista. Tuloslaskelmaan kohdistuvien vaikutusten arvioidaan kuitenkin olevan mallittaisia, lainojen turvaavat vakuudet huomioiden. IFRS 9 mukaisen rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista koskevan mallin käyttöönotolla arvioidaan olevan Säästöpankkiryhmän nykyisellä salkkurakenteella vaikutuksia Säästöpankkiryhmän tuloslaskelmaan ja laajaan tulokseen, sillä luokittelumallin muutoksesta johtuen tulokseen tulisi kirjattavaksi nykyistä enemmän realisoitumattomia arvomuutoksia, jotka nykyisessä IAS 39 mallissa arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Suojauslaskennan osalta Säästöpankkiryhmän johto arvioi, että vaikutukset Ryhmän tulokseen ovat vähäiset. Säästöpankkiryhmän IFRS 9 vaikutusanalyysi on kuitenkin edelleen kesken.

- Uusi IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15 korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n *Tuotot*, IAS 11:n *Pitkäaikaishankkeet* sekä IFRIC 13:n *Kanta-asiakasohjelmat*. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. IFRS 15 standardin käyttöönotolla arvioidaan olevan melko vähäinen vaikutus Säästöpankkiryhmän tulokseen ja tilinpäätösraportointiin, sillä Säästöpankkiryhmän tuottojen tuloutus perustuu merkittäviltä osin IFRS 9 (1.1.2018 alkaen) ja IFRS 4 standardeihin. Muiden toimintojen, kuten varainhoidon ja franchising-toimintojen osalta IFRS 15 vaikutusten arviointi on yhä kesken. IFRS 15 vaikutusten Säästöpankkiryhmän tulokseen ja tilinpäätösraportointiin arvioidaan kuitenkin olevan kokonaisuudessaan melko vähäiset.
- Uusi IFRS 16 *Vuokrasopimukset** (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): 13. tammikuuta julkaistu IFRS 16 tulee korvaamaan IAS 17 *Vuokrasopimukset* standardin. Muutokset vuokralle antajien kirjanpitokäsittelyyn tulevat olemaan vähäiset. Vuokralle ottajien kirjanpito puolestaan muuttuu merkittävästi, kun kaikki vuokrasopimukset, pois lukien lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäiset, kirjataan taseeseen. Vielä ei ole mahdollista antaa arviota IFRS 16 standardin vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen Ryhmän toimiessa vuokralle ottajana.

Muilla tulevaisuudessa käyttöönotettavilla uusilla ja muutetuilla standardeilla ei arvioida olevan vaikutusta Säästöpankkiryhmän taloudellisiin raportteihin.

LIITE 3: MERKITTÄVIMMÄT JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN SISÄLTÄVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen vaatii Säästöpankkiryhmän johdolta harkintaa sekä arvioiden ja oletusten tekemistä, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettäviin varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin kuten tuottojen ja kulujen määrään. Vaikka arviot perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Ryhmän keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon määrittämiseen, rahoitusvarojen arvonalentumisiin, henkivakuutus sopimuksista aiheutuvan vastuuvelan määrittämiseen, laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen vahvistetuista tappioista sekä eläkevelvoitteiden nykyarvoon.

Käyvän arvon määrittäminen

Johdon tulee arvioida onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja onko markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio rahoitusinstrumentin käyvästä arvosta. Lisäksi johdon on arvioitava, milloin se katsoo, että rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon harkintaa tarvitaan myös tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla. Jos käytettyjen arvostusmallien pohjaksi ei ole käytettävissä markkinoilta todennettavissa olevia syöttötietoja, on johdon arvioitava mitä muita syöttötietoja käyvän arvon laskemiseksi käytetään. Käyvän arvon määrittämistä käsitellään tarkemmin laatimisperiaatteissa kohdassa "Käyvän arvon määrittäminen".

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Johdon on myös arvioitava säännöllisesti onko lainojen ja saamisten arvonalentumisesta objektiivista näyttöä. Arvonalentumistestaus tehdään joko saamis- tai saamisryhmäkohtaisesti. Saamiskohtainen arvonalentuminen perustuu johdon arvioon tulevaisuuden rahavirroista saamiskohtaisesti. Objektiivisten tekijöiden tunnistaminen ja tulevaisuuden rahavirtojen arviointi vaatii johdon arviota. Saamis- ja saamisryhmäkohtaisten arvonalentumisten periaatteet esitetään tarkemmin laatimisperiaatteissa kohdassa "Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot".

Muiden, ei käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien, rahoitusvarojen arvonalentumistestaus tehdään vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti, mikäli siitä on objektiivista näyttöä. Myytävissä olevien oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta arvonalentuminen kirjataan myös mikäli arvonalentumisen arvioidaan olevan merkittävä tai pitkäaikainen. Johdon on arvioitava milloin arvonalentuminen katsotaan merkittäväksi tai pitkäaikaiseksi. Tarkemmat periaatteet muiden rahoitusinstrumenttien arvonalentumisille esitetään laatimisperiaatteiden kohdassa "Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot".

Muiden kuin rahoitusvarojen arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko olemassa viitteitä keskeneräisen omaisuuserän arvonalentumisesta. Arvonalentumistestaus on myös tehtävä aina, kun ilmenee viitteitä arvonalentumisesta. Keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisen arviointi vaatii johdon harkintaa.

Vakuutusmatemaattiset laskelmat

Vakuutus sopimuksista aiheutuvan vastuuvelan määrään sisältyy useita harkinnanvaraisia tekijöitä ja arvioita, kuten oletuksia tulevasta korkotilanteesta, kuolevuudesta, sairastuvuudesta ja tulevasta kulutasosta. Henkivakuutus toiminnan velan laskennassa käytettävät periaatteet esitetään tarkemmin laatimisperiaatteissa kohdassa "Vakuutus- ja sijoitus sopimuksiin liittyvät velat".

Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen

Verotuksellisista tappioista johtuvat laskennalliset verosaamiset kirjataan siinä määrin, kun niiden arvioidaan olevan mahdollista netottaa tulevia verotuloja vasten. Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen edellyttää, että johto arvioi tulevan verotettavan tulon todennäköisyyden ja määrän yhtiöissä, joilla on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita.

Eläkevelvoitteen nykyarvo

Eläkevelvoitteen nykyarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka sisältävät useita harkinnanvaraisia oletuksia mm. diskonttauskorosta, tulevasta palkkojen ja eläkkeiden korotuksista sekä inflaatiosta. Vakuutusmatemaattisten oletusten muutokset vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

LIITE 4: HALLINNOINTIPERIAATTEET

Osuuskunnan kokous

Ylintä päättävältä Säästöpankkiliitto osk:n (jäljempänä Keskusyhteisö) jäsenet käyttävät osuuskunnan kokouksessa. Osuuskunnan kokous mm. vahvistaa hallituksen esityksestä Säästöpankkiryhmän toimintaperiaatteet, strategian, vakavaraisuuden hallinnan periaatteet sekä muut ohjauksen yleiset periaatteet.

Hallintoneuvosto

Osuuskunnan kokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen seuraavaan varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen asti kestäväksi toimikaudeksi. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 9 ja enintään 35 jäsentä.

Hallintoneuvostoon kuului 1.6.2015 tapahtuneeseen Närpiön Säästöpankin, Kristiinankaupungin Säästöpankin ja Yttermark Sparbankin yhdistymiseen asti 24 ja sen jälkeen 22 jäsentä. Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Jaakko Puomila ja varapuheenjohtajana Pauli Kurunmäki. Hallintoneuvoston jäsenet ovat säästöpankkien hallitusten puheenjohtajia.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa keskusyhteisön hallintoa ja sitä, että keskusyhteisön toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti osuuskuntalain sekä keskusyhteisön ja Säästöpankkiryhmän edun mukaisesti. Hallintoneuvosto mm. antaa osuuskunnan kokoukselle lausunnon Säästöpankkiryhmän strategiasta sekä muista yhteisistä tavoitteista ja toimintalinjauksista.

Hallintoneuvosto on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa määritellään hallintoneuvoston tehtävät ja kokouskäytännöt.

Hallitus

Osuuskunnan kokous valitsee hallituksen jäsenet seuraavaan varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen asti kestäväksi toimikaudeksi. Hallitukseen kuuluu vähintään 6 ja enintään 9 jäsentä.

Varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 19.3.2015 tehdyn valinnan perusteella hallitukseen kuuluivat Jussi Hakala (puheenjohtaja), Matti Saustila (varapuheenjohtaja), Pirkko Ahonen, Toivo Alarautalahti, Hans Bondén, Kalevi Hilli, Hanna Kivelä ja Jan Korhonen. Hallituksen jäsenet ovat säästöpankkien toimitusjohtajia lukuun ottamatta Kivelää, joka on säästöpankeista riippumaton hallituksen jäsen.

Hallituksen tehtävänä on johtaa keskusyhteisön toimintaa osuuskuntalain, talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain ja keskusyhteisön sääntöjen mukaan. Hallitus vastaa yhteenliittymän toiminnan ohjaamisesta sekä Säästöpankkiryhmän strategian muodostamisesta ja ryhmän sisäisen yhteistominnan kehittamisestä.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa määritellään hallituksen tehtävät ja kokouskäytännöt.

Valiokunnat

Hallintoneuvosto on asettanut nimitysvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan ja hallitus tarkastusvaliokunnan ja riskivaliokunnan. Hallintoneuvosto ja hallitus ovat hyväksyneet asettamilleen valiokunnille työjärjestykset.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella ehdotus keskusyhteisön sekä säästöpankkien palveluyhtiöiden hallintoelinten jäsenistä ja heidän palkkioistaan.

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on valmistella keskusyhteisön hallitukselle esitykset Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten ja muiden yhteisöjen toimitusjohtajien ja muun suoraan toimitusjohtajalle raportoivien toimivan johdon jäsenten palkitsemisperiaatteista ja palkitsemisjärjestelmästä. Valiokunta valmistelee myös palkitsemisohjeita ja palkitsemissuunnitelmia.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa Säästöpankkiliiton hallitusta varmistumaan, että Säästöpankkiliitolla ja Säästöpankkiryhmällä on koko sen toiminnan kattava ja asiallisesti järjestetty kirjanpito, tilinpäätöskäytännöt ja taloudellinen raportointi. Lisäksi valiokunta avustaa hallitusta huolehtimaan siitä, että Säästöpankkiryhmällä on riittävä ja asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja tilintarkastus. Valiokunnan tehtävänä on myös seurata, että yrityksen toiminta ja sisäinen valvonta on järjestetty lakien, määräysten sekä hyvän johtamis- ja hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla, sekä valvoa sisäisen tarkastuksen toimintaa.

Riskivaliokunnan tehtävänä on avustaa Säästöpankkiliiton hallitusta riskistrategiaa ja riskinottoa koskevissa asioissa sekä sen valvomisessa, että Säästöpankkiryhmässä noudatetaan Säästöpankkiliiton hallituksen päättämää riskistrategiaa. Valiokunta valvoo, varmistaa vakavaraisuuden hallintaprosessin tehokkuuden ja riittävyyden Säästöpankkiryhmässä sekä arvioi näihin riskeihin liittyvien periaatteiden, valvontamenetelmien ja prosessien riittävyyden. Valiokunta myös avustaa palkitsemisvaliokuntaa terveiden palkitsemisjärjestelmien luomisessa.

Lisäksi hallitus on asettanut varainhallintakomitean, jonka tehtävänä on raportoida, avustaa ja ohjata riskivaliokunnan vastuulla olevaa toimintaa sekä suunnitella ja koordinoita Säästöpankkiryhmän jälleärahoitusta Säästöpankkien Keskuspankin Treasuryyn kanssa.

Toimitusjohtaja

Hallitus valitsee keskusyhteisön toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen. Toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa osuuskuntalain säännösten mukaisesti keskusyhteisön juoksevaa hallintoa, toteuttaa Säästöpankkiryhmän strategiaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti, valmistella hallitukselle esitettävät asiat ja avustaa hallitusta hallintoneuvostolle ja osuuskunnan kokoukselle esitettävien asioiden valmistelussa.

Keskusyhteisön toimitusjohtajana toimii Pasi Kämäri ja toimitusjohtajan sijaisena Harri Mattinen.

Tilintarkastus

Keskusyhteisöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja tarkastaa myös yhteenliittymälaiassa tarkoitettua yhdistellyn tilinpäätöksen.

Tilintarkastajan valitsee osuuskunnan kokous. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen osuuskunnan kokouksen päättyessä.

Säästöpankkiryhmän keskusyhteisön tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Yhteisön nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Petri Kettunen.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja Säästöpankkiryhmän juridinen rakenne

Säästöpankkien yhteenliittymä ja Säästöpankkiryhmä on kuvattu edellä tilinpäätöksen liitteessä 1.

Säästöpankkiliitto osk:n jäsenet

Säästöpankkiliiton osk:n jäseninä ovat olleet 31.12.2015 seuraavat luottolaitokset:

Aito Säästöpankki Oy
Avain Säästöpankki
Ekenäs Sparbank
Eurajoen Säästöpankki
Helmi Säästöpankki Oy
Huittisten Säästöpankki
Kalannin Säästöpankki
Kiikoisten Säästöpankki
Kvevlax Sparbank
Lammin Säästöpankki
Liedon Säästöpankki
Länsi-Uudenmaan Säästöpankki
Mietoisten Säästöpankki
Myrskylän Säästöpankki
Nooa Säästöpankki Oy
Närpes Sparbank Ab
Pyhärannan Säästöpankki
Someron Säästöpankki
Suomenniemen Säästöpankki
Sysmän Säästöpankki
Säästöpankki Optia
Säästöpankki Sinetti
Ylihärman Säästöpankki
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj

Säästöpankkien yhteenliittymän, riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Yhteenliittymälain mukaan yhteenliittymän keskusyhteisöä valvoo Finanssivalvonta. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksia valvovat Finanssivalvonta ja keskusyhteisö. Finanssivalvonta valvoo, että keskusyhteisö ohjaa ja valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa yhteenliittymälain säännösten mukaisesti ja että yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt täyttävät niille laissa asetetut vaatimukset.

Keskusyhteisö valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisien antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön yhteenliittymälain 17 §:n nojalla antamien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi keskusyhteisö valvoo yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen taloudellista asemaa.

Keskusyhteisöllä on yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskien-

hallintajärjestelmät. Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet sisältyvät keskusyhteisön hallituksen hyväksymiin riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteisiin, jotka on kuvattu riskienhallinnan liitetiedoissa.

Yhteenliittymälain mukaan yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdisteltyä omien varojen määrää ja maksuvalmiutta valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. Keskusyhteisöllä on velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa, antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä antaa niille ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisö voi lisäksi vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Jokainen jäsenluottolaitos harjoittaa itsenäisesti liiketoimintaansa omien voimavarojensa puitteissa. Yhteenliittymään kuuluva yhteisö ei saa ottaa toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdistellylle vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle.

Yhteenliittymän on täytettävä luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaiset konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärää koskevat vaatimukset. Yhteenliittymään kuuluvilla yhteisöillä on oltava omia varoja yhteensä vähintään määrä, joka riittää kattamaan yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistelty, luottolaitoslaisissa tarkemmin määritellyt riskit. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omien varojen yhdistellyn määrän on lisäksi oltava riittävä suhteessa Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdisteltyihin asiakasriskeihin ja yhdisteltyihin huomattaviin omistususuuksiin.

Sisäinen valvonta käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan johtamisen ja toiminnan sitä osaa, jolla pyritään varmistamaan:

- asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen
- taloudelliset ja tehokkaat prosessit
- toimintaan liittyvien riskien hallinta
- taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus
- säännösten noudattamisen valvonta (compliance)
- toiminnan, tietojen sekä yhteisön omaisuuden ja asiakkaiden varojen riittävä turvaaminen ja
- riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät toiminnan tueksi

Sisäinen valvonta on osa operatiivista toimintaa ja se on kaikkien toimintojen ja organisaatiotasojen vastuulla. Sisäinen valvonta on osa päivittäisiä toimintoja. Toimivan ja tehokkaan valvonnan perustana on, että asianmukainen sisäinen valvontarakenne ja valvontatoimenpiteet on määritelty kaikille liiketoiminnan tasoille sisältäen riittävät ohjeistukset, valvontatimet, seurannan ja raportoinnin.

Keskusyhteisön hallitus on ensisijaisesti vastuussa sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja sen toimivuuden varmistamisesta. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet.

Keskusyhteisöön on perustettu seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokas ja kattava sisäinen valvonta kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto

Riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Hallitus seuraa säännöllisesti Yhteenliittymän liiketoiminnallista tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä ja päättää raportoinnista, menettelytavoista sekä laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Yhteenliittymätason riskienvalvonta ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti keskusyhteisön toimesta.

Tämän järjestämisvastuun toteuttamiseksi keskusyhteisön hallintoneuvosto ja hallitus asettavat luottolaitoslain edellyttämät ja harkintansa mukaan muut mahdolliset toimintaansa tukevat valiokunnat sekä vahvistaa keskusyhteisön toimivan johdon organisaation ja sen keskeisten vastualueiden toimenkuvat.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen hallitukset vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä oman yhteisönsä osalta lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja yhteisön oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että sisäinen valvonta liiketoiminnassa on osa päivittäistä toimintaa ja asianmukaisesti järjestetty.

Keskusyhteisön toimivan johdon tehtävänä on johtaa operatiivisesti Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliitto osk:n toimintaa liiton hallituksen antamin valtuuksin.

Keskusyhteisön toimivan johdon vastuulla on yhteenliittymätasolla:

- kehittää ja ylläpitää menettelytapoja, ohjeita ja määräyksiä, joiden myötä mahdollistetaan yhteenliittymän kannalta tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja sen toimivuuden varmistaminen
- raportoida ja ohjata eri riskialueiden laatua ja kehitystä
- varmistaa sisäisen valvonnan käytännön toimenpiteiden toimivuus tehokkaasti ja monipuolisesti
- varmistaa, että sisäisen valvonnan puutteet ja kehittämiskohteet dokumentoidaan ja niistä raportoidaan vastuulliselle esimiestasolle kussakin yhteisössä tarvittavia korjaavia toimenpiteitä varten ja
- varmistaa, että keskusyhteisön hallitus ja hallintoneuvosto ovat tietoisia sisäisen valvonnan toimivuudesta ja voivat varmistua oman vastuunsa toteutumisesta tehokkaasti ja monipuolisesti

Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen toimivalle johdolle on määritelty tehtävät ja valvontatoimenpiteet, joilla sisäistä valvontaa toteutetaan. Sisäistä valvontaa tukee asianmukainen raportointi, jolla seurataan toiminnan laatua, laajuutta ja monimuotoisuutta ja toimintaan liittyviä riskejä. Raportointi on luotettavaa, selkeää ja ajantasaista. Taloutta ja riskienhallintaa ja compliance -toimintaa koskeva raportointi tuotetaan keskitetysti liiketoiminnasta erillään.

Jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus ja sen valvonta

Keskusyhteisön suostumuksella jäsenluottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärä voi olla alempi kuin luottolaitoslaki edellyttää. Jäsenluottolaitoksella on kuitenkin oltava sen vakavaraisuuden turvaamiseksi omia varoja vähintään määrä, joka vastaa 80 prosenttia luottolaitoslaissa säädetyistä määrät.

Keskusyhteisö voi antaa jäsenluottolaitokselle suostumuksen poiketa luottolaitoslain asiakasriskejä koskevista rajoituksista. Jäsenluottolaitoksen yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä voi keskusyhteisön antamalla suostumuksella olla enintään 40 prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista, kun vastaava luottolaitoslain mukainen rajoitus on 25 prosenttia. Luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin kohdistuvia asiakasriskejä säännellään yhteenliittymälaisissa erikseen. Vastaavasti elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevat enimmäismäärät voivat keskusyhteisön suostumuksella olla enintään 25 prosenttia ja 75 prosenttia omista varoista, kun ne luottolaitoslain mukaan olisivat 15 prosenttia ja 60 prosenttia.

Keskusyhteisö voi päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen 6 osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädetään luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettavista vaatimuksista.

Keskusyhteisö voi päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin ja niiden konsolidointiryhmään kuuluviin yhteisöihin jätetään soveltamatta kokonaan tai osittain, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön riskien laadullisesta hallinnasta.

Keskusyhteisön voi myöntää edellä tarkoitetun poikkeuksen, kun se täyttää sille yhteenliittymälain 17 §:ssä ja sen nojalla annetuissa Finanssivalvonnan määräyksissä sekä laissa mainituissa muissa säännöksissä asetetut vaatimukset ja Finanssivalvonta on tämän perusteella antanut keskusyhteisölle luvan tällaisten päätösten tekemiseen. Keskusyhteisö ei saa myöntää poikkeusta jäsenluottolaitokselle, joka on merkittävästi tai toistuvasti laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita taikka jäsenluottolaitokselle 23 §:ssä säädetyjä tai Finanssivalvonnan luvan mukaisia velvollisuuksia. Poikkeus on voimassa enintään kolme vuotta kerrallaan ja keskusyhteisö voi peruuttaa sen, jos jäsenluottolaitos sen voimassaoloaikana rikkoo sille kuuluvia edellä todettuja velvollisuuksia.

Säästöpankkien yhteenliittymään liittyminen ja siitä eroaminen

Keskusyhteisön jäsenenä voivat olla luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestys vastaavat mitä yhteenliittymälaisissa säädetään, ja joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen keskusyhteisö on hyväksynyt. Jäseneksi ottamisesta päättää osuuskunnan kokous.

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisön jäsenyydestä. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omien varojen yhdistellyn määrän on jäsenluottolaitoksen eroamisesta huolimatta säilyttävä yhteenliittymälain edellyttämällä tasolla.

Jäsenluottolaitos voidaan myös erottaa keskusyhteisön jäsenyydestä osuuskuntalain mukaisesti. Lisäksi jäsenluottolaitos voidaan erottaa, jos se on laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön yhteenliittymälain 17 §:n nojalla antamia ohjeita tavalla, joka merkittävästi vaarantaa maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallintaa taikka tilinpäätöksen laatimista koskevien yhtenäisten periaatteiden soveltamista tai niiden noudattami-

sen valvontaa Yhteenliittymässä. Erottaminen on mahdollista myös, jos jäsenluottolaitos toimii olennaisesti keskusyhteisön vahvistamien Yhteenliittymän yleisten toimintaperiaatteiden vastaisesti.

Mitä yhteenliittymälaisissa säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta, sovelletaan myös luottolaitokseen, joka on eronnut tai erotettu keskusyhteisön jäsenyydestä, jos sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin jäsenluottolaitos on eronnut tai erotettu, on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta silloin, kun maksuvelvollisuutta koskeva vaatimus esitetään jäsenluottolaitokselle.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös ja tilintarkastus

Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdistellään kaikkien merkityksellisten Ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätökset. Yhteenliittymälain mukaan Säästöpankkien yhteenliittymän tilinpäätös on laadittava noudattaen kirjanpitolaisissa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja. Näiden standardien mukaan tilinpäätökseen on yhdisteltävä myös muut Säästöpankkiryhmään kuuluvat merkittävät yhteisöt. Finanssivalvonta on antanut yksityiskohtaisempia määräyksiä Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätöksessä noudatetut laadintaperiaatteet on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa. (Liite 2)

Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoinnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista osavuositarkastusta.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus antaa ohjeita jäsenluottolaitoksille yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi. Jäsenluottolaitoksilla on velvollisuus antaa keskusyhteisölle tilinpäätöksen yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot. Keskusyhteisöllä ja sen tilintarkastajalla on lisäksi oikeus yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastamista varten saada jäljennös jäsenluottolaitoksen tilintarkastusta koskevista asiakirjoista.

Tilinpäätös esitellään ja annetaan tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu

Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälaisissa tarkoitettuna tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Lisäksi keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitos on velvollinen suorittamaan keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenluottolaitokselta. Jäsenluottolaitoksella on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalaisia tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Jäsenluottolaitosten vastuu keskusyhteisön suorittamasta määrästä jakautuu jäsenluottolaitosten kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusummien mukaisessa suhteessa. Jäsenluottolaitokselta toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi käytettäviin tukitoimiin perittävien maksujen vuotuinen yhteenlaskettu määrä saa kunakin tilikautena olla yhteensä enintään 5/1000 kunkin jäsenluottolaitoksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta.

Talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston suoja

Talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan saamiset Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvilta talletuspankeilta yhteensä enintään 100 tuhanteen euroon asti.

Myös sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina. Korvaussuojarahaston varoista korvataan sijoittajan saamiset Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvilta yhteisöiltä yhteensä enintään 20 tuhanteen euroon saakka.

Palkitseminen

Säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance -sääntöihin. Säästöpankkien yhteenliittymä noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain 8. lukua.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Periaatteet käsittävät yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden toimivan johdon palkitsemisjärjestelmän ja palkitsemisjärjestelmän roolit ja vastuut. Palkitsemisen periaatteiden toteuttamista varmistaa selkeä palkitsemisen järjestelmä, johdonmukaisesti ja kattavasti dokumentoitu ohjeistus sekä selkeästi määritellyt päätöksenteko- ja raportointitasot. Vastaavasti kunkin jäsenluottolaitoksen ja muun yhtiön hallitus vastaa yrityskohtaisesti palkitsemisen periaatteista ja palkitsemisjärjestelmästä sekä toimiva johto vastaa niiden toteuttamisesta periaatteiden mukaisesti. Palkitsemisjärjestelmä on sopusoinnussa jäsenluottolaitoksen tai yhteenliittymään kuuluvan yhtiön hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa, ja toteutetaan aina Säästöpankkien yhteenliittymän voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää jäsenluottolaitoksen tai yhteisön riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Keskusyhteisön hallitus päättää palkitsemisvaliokunnan esityksestä Säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisperiaatteet. Keskusyhteisön palkitsemisvaliokunta seuraa ja valvoo yhteenliittymän jäsenluottolaitosten ja yhtiöitten palkitsemisjärjestelmien toimivuutta, palkitsemisen kilpailukykyä ja palkitsemisrakenteiden kykyä tukea yhteenliittymän lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita sekä valmistelee esitykset keskusyhteisön hallitukselle palkitsemisjärjestelmän kehittämisestä.

Palkitsemisvaliokuntaan kuuluu vähintään neljä jäsentä. Valiokunnan muodostavat liiton hallintoneuvoston keskuudestaan nimeämät kolme jäsentä sekä yksi liiton hallituksen säästöpankeista riippumaton jäsen. Valiokunta voi työskentelyssään hyödyntää myös asiantuntijoita, jotka kutsuttaessa osallistuvat

valiokunnan kokouksiin. Valiokunnan kokoonpano ja työskentely on järjestetty siten, että valiokunta kykenee riippumattomasti arvioimaan palkitsemisjärjestelmien kannusteita ja muita vaikutuksia riskien, pääoman ja maksuvalmiuden hallintaan.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskivaliokunta antaa lausunnon palkitsemisvaliokunnalle siitä, että yhteenliittymässä noudatettavat palkitsemisjärjestelmät ottavat huomioon riskit, pääoma- ja maksuvalmius-vaatimukset sekä tuottojen jaksotuksen ja tuottojen kertymisen todennäköisyyden. Lausunto perustuu jatkuvaan riskien seurantaan ja valvontaan sekä riskivaliokunnalle toimitettujen, kunkin jäsenyhteisön omien palkitsemisjärjestelmien laadulliseen arviointiin.

Keskusyhteisön toimiva johto avustaa palkitsemisvaliokuntaa, keskusyhteisön hallitusta ja tarkastusvaliokuntaa sen toimeksiantojen mukaisesti. Yhteenliittymään kuuluvan jäsenluottolaitoksen tai yhtiön sisäinen tarkastus antaa vuosittain arvion jäsenluottolaitoksen tai yhtiön hallitukselle palkitsemisjärjestelmän noudattamisesta. Yhteenliittymän keskusyhteisön sisäinen tarkastus antaa yhteenliittymätason arvion keskusyhteisön hallitukselle palkitsemisjärjestelmän noudattamisesta yhtiötason arvioiden perusteella. Keskeiset havainnot raportoidaan keskusyhteisön tarkastusvaliokunnalle ja palkitsemisvaliokunnalle.

Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen palkitsemista valvoo jäsenluottolaitoksen, yhtiön tai keskusyhteisön hallitus. Liiketoiminnasta riippumattomien toimintojen palkitseminen ei saa olla riippuvainen sen liiketoimintayksikön tuloksesta, jota he valvovat, vaan sen on perustuttava valvontaa varten määriteltyjen tavoitteiden toteutumiseksi.

Säästöpankkiryhmässä ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50 tuhatta euroa. Muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 prosenttia palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen. Mikäli muuttuvan palkkion määrä ylittää 50 tuhatta euroa, huomioidaan, että sen maksaminen on suoritettava muuna

kuin käteissuorituksena. Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50 tuhatta euron vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä. Merkittävä osa, vähintään 40 prosenttia määritellystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä, lykätään ja maksetaan aikaisintaan 3-5 vuoden kuluessa ansaintajaksosta. Lykkäysajan pituutta arvioitaessa otetaan huomioon henkilön riskiprofiili ja liiketoiminnan luonne.

Säästöpankkiryhmässä on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu yhteenliittymässä mm. jäsenluottolaitosten, keskusyhteisön ja muiden yhtiöiden toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen ja päätöksentekoon osallistuvat henkilöt, muut henkilöt, joiden toiminnalla on olennainen vaikutus yrityksen riskiasemaan sekä liiketoiminnasta riippumattomien toimintojen henkilöt. Ajantasainen lista merkittävistä riskinottajista on koottuna Säästöpankkiliitto osk:iin. Jokainen Ryhmän yhteisö vastaa omalta osaltaan tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta.

Maksettu palkkio voidaan periä kokonaan tai osittain takaisin, jos henkilö on syyllistynyt väärinkäytöksiin, tahallisesti vaaranut yrityksen liiketoiminnan tulevaisuutta tai rikkonut lakia.

Tilikaudelle kohdistuvat palkat ja palkkiot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa henkilöstökulut (Liite 14).

LIITE 5: RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

Yleiset tavoitteet ja tehtävät

Säästöpankkiryhmä on Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliiton, 23 Säästöpankin sekä niiden tytär- ja osakkuusyhteisöjen muodostama finanssiryhmä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain tarkoittamaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymää.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 itsenäistä, alueellista ja paikallista Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset.

Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä ja talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan keskusyhteisöllä on oikeus ohjata yhteenliittymään kuuluvia jäsenluottolaitoksia ja sillä on velvollisuus valvoa niiden toimintaa. Keskusyhteisö toteuttaa ohjeidenanto- ja valvontavelvollisuuttaan sekä yhteenliittymätasolla että jäsenluottolaitostasolla. Keskusyhteisön hallitus on hyväksynyt keskeisimmät toimintaperiaatteet ja riskistrategiat. Se päättää myös tarvittavien ohjaukeinojen käytöstä Säästöpankkiryhmän toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Säästöpankkien tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden tuottamat keskitetyt tuotteet ja palvelut. Säästöpankkiryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki, Sp-Henkivakuutus, Sp-Rahastoyhtiö sekä Sp-Koti.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaprosessia sääntelevät luottolaitos- ja vakuutusyhtiölaki, laki talletuspankkien yhteenliittymästä, suoraan sovellettava EU-lainsäädäntö sekä Finanssivalvonnan standardit, määräykset ja ohjeet. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuulumiseen liittyy vastuu sekä Yhteenliittymän että toistensa toiminnasta. Vastuu edellyttää, että jokainen jäsenluottolaitos linjauksiaan ja päätöksistään tehdessään ottaa huomioon tekojensa vaikutukset niin omaan yhtiönsä kuin muiden Yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden toimintaan. Säästöpankit toimivat ja ottavat riskiä oman pääomansa, vakavaraisuutensa ja maksuvalmiutensa puitteissa. Jokainen Säästöpankki mitoittaa toimintansa oman kantokykynsä mukaisesti.

Yhteenliittymän riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa uhat ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat Yhteenliittymän strategian toteutumiseen.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on turvata sekä jäsenluottolaitoksen että Yhteenliittymän riskinkantokyky ja varmistaa, että toimintaedellytykset eivät vaaranna pitkällä tähtäyksellä. Yhteenliittymän strategiassa määritellään riskin-

kantokyvyn ja riskinottohalukkuuden tavoitteet ja tehdään muut riskienhallinnalliset linjaukset suhteessa liiketoimintatavoitteisiin.

Yhteenliittymällä on tehokas riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä Yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintamenetelmät. Hallinnon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan edellytetään täyttävän lainsäädännön ja viranomaismääräysten vaatimukset. Luotettavan hallinnon periaatteet on kuvattu tarkemmin hallinnointiperiaatteiden liitetiedossa.

Säästöpankkiryhmä harjoittaa vähittäispankki-, keskusluottolaitos-, sijoitus- ja henkivakuutustoimintaa sekä kiinteistövälytystä. Olennaisimmat riskit ovat pankkitoiminnan luotto-, korko- ja maksuvalmiusriskit. Henkivakuutustoimintaan sisältyy markkina-, vakuutus- ja vastapuoliriskiä. Liiketoimintariskit ja operatiiviset riskit sisältäen oikeudelliset ja compliance -riskit koskevat kaikkia liiketoimintoja.

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaukselle Yhteenliittymän kannalta turvallisuudelle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä Yhteenliittymän maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Keskusyhteisö vastaa yhteenliittymätason riskienhallinnasta ja vakavaraisuuden hallinnasta sekä riskienhallintajärjestelmän riittävydestä ja ajantasaisuudesta. Keskusyhteisö antaa Yhteenliittymään kuuluville yrityksille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi niiden riskienhallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi. Keskusyhteisö valvoo myös, että jäsenyhteisöt noudattavat Yhteenliittymän sisäisiä periaatteita ja asiakassuhteissa asianmukaisia sekä eettisesti hyväksyttäviä menettelytapoja. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy sisäisen valvonnan ja luotettavan hallinnon järjestämisen periaatteet. Riskienhallintastrategiat perustuvat keskusyhteisön hallituksen vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuutusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski ja poikkeamaraportointiin.

Jäsenpankit ja yhteisöt vastaavat itse omasta riskienhallinnastaan sekä oman vakavaraisuutensa ja maksuvalmiutensa hallinnasta toimintansa laadun ja laajuuden mukaisesti. Yhteenliittymän riskienhallinta perustuu siihen, että jäsenpankki ei ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että se olennaisesti vaarantaisi ko. jäsenpankin maksuvalmiuden ja/tai vakavaraisuuden. Kun kukin jäsenpankki mitoittaa omat riskinsä tasolle, joka ei huonoissakaan olosuhteissa vaaranna pankin maksuvalmiutta

ja/tai vakavaraisuutta, niin silloin myös turvataan yhteenliittymäkokonaisuuden maksuvalmius ja vakavaraisuus. Käytännössä jäsenpankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti.

Varmistaakseen, että Yhteenliittymällä on vaatimukset täyttävä riskienhallinta, Yhteenliittymän keskusyhteisöön on asetettu riskivaliokunta, jonka tehtävänä on avustaa keskusyhteisön hallitusta riskistrategiaa ja riskinottoa koskevissa asioissa sekä sen valvomisessa, että Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hallituksen päättämää riskistrategiaa. Riskivaliokunta valvoo ja varmistaa vakavaraisuuden hallinnan tehokkuuden ja riittävyyden sekä arvioi riskeihin liittyvien periaatteiden, valvontamenetelmien ja prosessien riittävyyttä.

Keskusyhteisön hallitusta avustaa myös varainhallintakomitea, joka avustaa ja ohjaa riskivaliokunnan vastuulla olevaa toimintaa sekä varmistaa, että Yhteenliittymän rakenteellinen korkoriski, sijoitusriski ja markkinariski pysyvät tasolla, joka turvaa Yhteenliittymän häiriöttömän toiminnan. Varainhallintakomitean tehtävänä on lisäksi koordinoita Yhteenliittymän jälleensijoitusta ja likviditeetin hallinnan järjestämistä yhteistyössä Säästöpankkien Keskuspankin Treasuryn kanssa.

Keskusyhteisöön on perustettu seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokas ja kattava sisäisen valvonta kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluville yhtiöille:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoo, että Yhteenliittymän riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa Yhteenliittymän liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa keskusyhteisön hallitusta ja toimivaa johtoa Säästöpankkien yhteenliittymän riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä riskienhallinnan toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance -toiminto varmistaa, että Yhteenliittymässä noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoo, että Yhteenliittymässä noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus valvoo, että kaikkien Ryhmään ja Yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden sisäinen tarkastus on järjestetty asianmukaisesti. Keskusyhteisön sisäinen tarkastus varmistaa riippumattomalla toiminnallaan, että keskusyhteisön hallituksella ja sen tarkastusvaliokunnalla sekä toimivalla johdolla on käytettävissään oikeellinen ja kattava kuva Ryhmän ja Yhteenliittymän ja siihen kuuluvien eri yhtiöiden ja toimintojen kannattavuudesta, tehokkuudesta, sisäisen valvonnan tilasta ja erityyppisistä toimintaan liittyvistä riskeistä.



Kaavio: Keskusyhteisön riskienhallinnan organisaatio

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen hallitukset vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä oman yhteisönsä osalta lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen toimitusjohtaja ja muu toimiva johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä oman yhteisönsä osalta lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja yhteisön oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Säästöpankkien yhteenliittymässä on laadittu sekä yhteenliittymätason että pankkitason riskialueittaiset riskistrategiat ja -limiitit. Riskialueittaisia strategioita täydentävät keskusyhteisön hallituksen antamat operatiivisen tason ohjeet. Riskialueittaiset strategiat kattavat riskien tunnistamisen, mittaamisen ja arvioinnin sekä niiden rajoittamisen, valvonnan ja raportoinnin.

Keskusyhteisön hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet halutulle riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat yhteenliittymätasolla eri riskialueille.

Pilari III julkistamisperiaatteet

Säästöpankkien yhteenliittymän Pilari III julkistamisperiaatteet on laadittu voimassaolevan lainsäädännön ja viranomaismääräysten vaatimusten mukaisesti huomioiden Yhteenliittymän pitkän aikavälin strategia ja liiketoimintasuunnitelma. Pilari III julkistamisperiaatteiden tavoitteena on, että julkaistavien tietojen määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa Yhteenliittymän toiminnan luonteeseen, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskiasemaan sekä huomioivat Yhteenliittymän liiketoiminnan erityispiirteet. Tavoitteen saavuttamiseksi Yhteenliittymä arvioi vuosittain tietojen olennaisuutta sidosryhmien näkökulmasta sekä sitä, mitä tietoja voidaan pitää liikesalaisuuksina tai luottamuksellisina. Säästöpankkien yhteenliittymä julkaisee kaikki oleelliset tiedot liiketoiminnasta ja eri riskialueista, jotka perustuvat valittuun liiketoimintastrategiaan.

Pilari III julkistamisperiaatteet vahvistaa keskusyhteisön hallitus ja periaatteet valmistelelee keskusyhteisön toimiva johto. Periaatteet päivitetään vähintään vuosittain tai aina Yhteenliittymän toimintaympäristön, liiketoimintamallin, sääntelyn ja/tai viranomaisvaateiden muuttuessa. Pilari III julkistettavat tiedot julkaistaan kerran vuodessa osana Säästöpankkiryhmän tilinpäätöstä. Säästöpankkien yhteenliittymä voi tarvittaessa arvioida tarvetta tiheämmälle julkistamiselle, mikäli markkinatilanne tai Yhteenliittymän liiketoimintakehitys tai riskiaseman muuttuminen sitä edellyttäisi.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa Yhteenliittymän toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi Yhteenliittymä tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoitaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussääntelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskisiin, sijoitussalkun markkinariskisiin ja liiketoimintariskisiin. Sisäisessä arviointiprosessissa Yhteenliittymä arvioi pääoman määrän, joka riittää kattamaan myös Pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Keskusyhteisön hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuuden hallinnasta. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy vakavaraisuuden hallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisesta toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymän tasolla.

Keskusyhteisön hallitus on asettanut vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain. Pitkän aikavälin vakavaraisuustavoite on vähintään 14,5 prosentin ydinvakavaraisuus (CET1).

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia Yhteenliittymä arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksetekokykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan Yhteenliittymän kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen Yhteenliittymän rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääoman jatkuvuus suunnitelma

Säästöpankkien yhteenliittymän pääoman jatkuvuus suunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa Yhteenliittymän vakavaraisuuden. Osana pääoman jatkuvuus suunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuus suunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari 1 pääomavaateet

Säästöpankkien yhteenliittymän suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista ja vähittäisaamisista. Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Pilari 1 vakavaraisuuden pääomavaateet (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	15	3
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	23	22
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	0	0
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	0	0
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	0	0
Saamiset laitoksilta	5 931	11 878
Saamiset yrityksiltä	69 423	72 771
Vähittäissaamiset	66 059	56 013
Kiinteistövakuudelliset saamiset	123 366	108 932
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	3 871	3 602
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	417	9
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	455	321
Ärvopaperistamispositiot	0	0
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	0	0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	33 656	27 307
Oman pääoman ehtoiset vastuut	15 982	15 294
Muut erät	8 632	8 750
Luotto- ja vastapuoliriskin omien varojen vaade yhteensä	327 830	304 902
Vastuun arvonokaisuriskin (CVA) omien varojen vaade	8 369	9 851
Markkinariskin (valuuttariski) omien varojen vaade	3 799	3 756
Operatiivisen riskin omien varojen vaade	31 501	31 039
Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä	371 498	349 548
Omat varat yhteensä	874 263	814 349

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Vuoden 2015 lopussa Säästöpankkien yhteenliittymän pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 874,3 miljoonaa euroa (814,3 milj. euroa), josta ydinpääoman osuus oli 824,5 miljoonaa euroa (737,6 milj. euroa). Ydinpääoman kasvu johtui sekä tilikauden voitosta että käyvän arvon rahaston vakavaraisuuskäsittelyn muutoksesta. Toissijaisia pääomia (T2) oli 49,7 miljoonaa euroa (76,8 milj. euroa), joka koostui tilikaudella debentuurilainoista. Vuoden 2014 lopussa toissijainen pääoma sisälsi 43,4 miljoonaa euroa debentuurilainoja. Riskipainotetut erät olivat 4 643,7 miljoonaa euroa (4 369,4 milj. euroa), eli 6,3 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan kasvu. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 18,8 prosenttia (18,6 %) ja ydinvakavaraisuussuhde oli 17,8 prosenttia (16,9 %).

Omat varat ja vakavaraisuus on esitetty 1.1.2014 voimaan tulleen EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 mukaan.

Omat varat (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Ydinpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	849 784	796 778
Ydinpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-25 252	-59 220
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	824 531	737 559
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	824 531	737 559
Toissijainen pääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	44 776	26 881
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	4 956	49 910
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	49 732	76 791
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	874 263	814 349

Vakavaraisuustunnusluvut	31.12.2015	31.12.2014
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,8 %	16,9 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,8 %	16,9 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	18,8 %	18,6 %

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankkien yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste 31.12.2015 oli 9,2 % (9,0 %). Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa Yhteenliittymän ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Säästöpankkien yhteenliittymä seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Ensisijainen pääoma	824 531	737 559
Vastuiden kokonaismäärä	8 946 523	8 194 200
Vähimmäisomavaraisuusaste	9,2 %	9,0 %

Pilari III liitetiedoissa on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta.

Elvytys- ja kriisinratkaisusäätely

Vuodenvaihteessa tulivat voimaan uudet elvytys- ja kriisinratkaisumekanismit, jotka ovat osa EU:n pankkiunionia. Euroopan laajuinen luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehys perustuu direktiiviin 2014/59/EU. Kriisinratkaisudirektiivi tuli voimaan 2.7.2014 ja Suomessa direktiivin täytäntöönpaneva lainsäädäntö ja asetuksen vaatimat lainmuutokset tulivat voimaan 1.1.2015. Suomessa kriisinratkaisudirektiivi pantiin valtaosin täytäntöön kahdella uudella säädöksellä. Ne ovat laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta (1194/2014) ja laki rahoitusvakuusviranomaisesta (1195/2014). Jälkimmäisellä lailla perustettiin uusi kansallinen kriisinratkaisuviranomainen, Rahoitusvakuusvirasto, jolla on vastinpari kaikissa unionin jäsenvaltioissa.

Säästöpankkien yhteenliittymä on laatinut elvytysuunnitelman, jonka avulla toiminnan jatkuvuus voidaan turvata myös rahoitusvaikeuksissa. Suunnitelmassa esitetään eri toimintavaihtoehtoja, joilla pankin taloudelliset toimintaedellytykset palautetaan.

Pankkitoiminta

Luotto- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissopeuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä ja takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maatilayrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Luottoriskien hallinta

Keskusyhteisön hallitus ohjaa pankkitoiminnan luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Vahvistetun strategian operatiivisesta ylläpidosta vastaa keskusyhteisön riskienvalvonta -toiminto yhteistyössä keskusyhteisön hallituksen keskuudestaan nimeämän riskivaliokunnan kanssa. Strategia päivitetään vähintään vuosittain tai aina Yhteenliittymän toimintaympäristön, liiketoimintamallin, sääntelyn ja/tai viranomaisvaateiden olennaisesti muuttuessa.

Luottoriskistrategiaa täydentävät keskusyhteisön hallituksen antamat operatiivisen tason ohjeet, joista keskeisimmät ovat luottohallinnon ohje, vakuusohje, ongelma-asiakkaiden tunnistaminen ja hallinta sekä arvonalennus- ja luottotappioprosessi. Jokaisella Yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitoksella on kyseisen jäsenluottolaitoksen hallituksen vahvistama ohje, joka perustuu vastaavaan yhteenliittymätason ohjeeseen.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa vastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Keskusyhteisön hallitus määrittää ja vahvistaa yhteenliittymätasolla luottosalkun asiakasryhmä- ja toimialajakauman seurannassa ja valvonnassa käytettävät riskilimiitit sekä seurantarajat. Pankkitasolla asetettavien limiittien yhteenlaskettu euromäärä ei voi ylittää yhteenliittymätason limiittä.

Yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten hallitusten vahvistamat liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain. Jäsenluottolaitos myöntää luottoja ja takauksia ensisijaisesti omalle tosiasialliselle toimialueelleen. Tällä varmistetaan yhtenä luotonannon perusteena oleva paikallinen, riittävän perusteellinen asiakastuntemus.

Säästöpankeissa pankkien hallitukset tekevät suurimmat luottopäätökset. Kukin hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johdolle/johtoryhmälle/luottotoimikunnalle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määriteltyjä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)	31.12.2015			
Vastuuryhmä	Vastuut yhteensä	Takaukset	Rahoitusvakuudet	Muu vakuus
Kiinteistövakuudelliset saamiset	4 522 220	0	0	5 880 512
Vähittäissaamiset	1 713 062	297 512	36 695	1 279
Saamiset yrityksiltä	957 794	35 016	6 880	128
Saamiset laitoksilta	237 581	0	0	0
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	728 608	0	0	0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	468 656	0	0	0
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	61 525	1 895	329	14
Muut vastuuryhmät yhteensä	304 988	0	38	0
Yhteensä	8 994 433	334 423	43 942	5 881 934

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)	31.12.2014			
Vastuuryhmä	Vastuut yhteensä	Takaukset	Rahoitusvakuudet	Muu vakuus
Kiinteistövakuudelliset saamiset	3 993 430	0	0	5 735 496
Vähittäissaamiset	1 382 741	280 379	33 489	1 347
Saamiset yrityksiltä	973 697	31 843	7 064	278
Saamiset laitoksilta	634 964	0	0	0
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	499 757	0	0	0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	400 557	0	0	0
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	59 930	1 473	95	0
Muut vastuuryhmät yhteensä	297 510	0	43	0
Yhteensä	8 242 586	313 696	40 691	5 737 122

Luotonanto kotitalouksille

Säästöpankkiryhmän pankkitoiminnan luottokanta oli vuoden 2015 lopussa 6 232 miljoonaa euroa (5 649 milj. euroa) ja kasvoi 583 miljoonalla eurolla vuoden 2014 lopun tilanteesta. Taseessa olevista luotoista henkilöasiakkaiden osuus on 74 % (71 %), yritysasiakkaiden osuus on 18 % (19 %) ja maatalousyrittäjien ja muiden osuus on 9 % (10 %).

Luotot asiakasryhmittäin (1 000 euroa)			
Asiakasryhmä	31.12.2015	31.12.2014	muutos %
Yksityisasiakas	4 592 025	4 020 448	14,22 %
Yritysasiakas	1 105 461	1 064 839	3,61 %
Maatalous ja muut	534 572	564 037	-4,78 %
Yhteensä	6 232 058	5 649 324	10,27 %

Asuntolainakanta oli vuoden 2015 lopussa 4 138 miljoonaa euroa (3 689 milj. euroa). Asuntolainakannan kasvu oli yhteensä 12,2 % vuoden aikana.

Luotonanto yksityisasiakkaille myönnetään pääasiassa turvaavaa asuntovakuutta vastaan. Tarvittaessa käytetään lisäksi muita vakuuksia.

Yksityisasiakkaiden rahoittaminen tehdään suoraan Säästöpankkien taseista pois lukien Visa -luotot, joka tapahtuu Säästöpankkien Keskuspankin kautta. Korttien liikkeeseenlasku ja luottokortteihin liittyvä luottokanta siirtyi Säästöpankkien Keskuspankille marraskuun lopussa 2015 ja Säästöpankkien Keskuspankki on myöntänyt Säästöpankkiryhmän Visa -maksukortit joulukuun alusta alkaen.

Luottojen luokittelu

Yksityisasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi perustuu paikallisen Säästöpankin hyvään asiakastuntemukseen ja sen pohjalta tehtävään arvioon asiakkaan maksukyvyistä. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Olemassa olevat luotot luokitellaan mallilla, joka huomioi asiakkaan maksukäyttäytymisen muutokset.

Käytössä olevien luottoluokitusmallien uudistaminen jatkuu vuoden 2016 aikana. Yrityisasiakkaiden ja maatilayrittäjien osalta uudet luottoluokitusmallit otettiin käyttöön keväällä 2015 ja henkilöasiakkaiden luotonmyöntöprosessissa käytettävät, tuoteryhmäkohtaiset hakemusmallit sekä henkilöasiakasluottojen luottokannan luokittelumallit uudistuvat vuoden 2016 aikana. Uudessa luottoluokittelumalleissa on käytössä 14-portainen luokitteluasteikko, jossa luottokelpoiset jaetaan 13 luokkaan ja maksuhäiriöisille on varattu oma luokkansa.

Luotonanto yrityksille

Säästöpankkien yritystoiminnan kohderyhminä ovat hyvämaineiset, pääsääntöisesti kunkin pankin omalla toimialueella toimivat mikro- ja pienet yritykset, elinkeinonharjoittajat sekä maa- ja metsätalousasiakkaat.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun.

Yrityisasiakkaiden luotonmyönnessä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnin vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan.

Luottoluokitusmallien uudistamisen yhteydessä yritysasiakkaat ryhmiteltiin uudelleen siten, että elinkeinonharjoittajat ja toiminimet, jotka aiemmin hoidettiin yritysasiakkaina, siirrettiin pääsääntöisesti hoidettavaksi yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti edelleen siirtää hoidettavaksi yritysasiakkaana. Yritysasiakkaana hoidetaan jatkossa osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyrityksiä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Yritysluottokannan luottoluokitusjakauma

Luottoluokka

	31.12.2015
AAA	2,5 %
AA1	3,5 %
AA2	20,5 %
AA3	16,3 %
AA4	8,3 %
A1	13,5 %
A2	8,3 %
A3	4,1 %
A4	5,9 %
B1	5,4 %
B2	5,1 %
C1	4,1 %
C2	0,6 %
D	0,6 %
Järjestämättömät/perintä	1,2 %
Yhteensä	100,0 %

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yhteenliittymän tai yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä Yhteenliittymän että yksittäisen jäsenluottolaitoksen tasolla.

Yhteenliittymän suurimmat vastapuolet ovat Aktia Pankki ja Aktia Hypoteekkipankki. Vastuut liittyvät pitkäaikaiseen kumppanuuteen ja yhteistyöhön yhtiöiden kanssa ja vastuumäärät purkautuvat tulevina vuosina sopimusten erääntymisen ja lokakuussa 2015 tehdyn sopimuksen myötä. Sopimuksessa Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankin vähemmistöosuutensa myymisestä Aktia Pankille ja Aktia Hypoteekkipankin sulauttamisesta Aktia Pankkiin vuoden 2016 tilinpäätöksen valmistuttua. Säästöpankkien lainakantaa tullaan siirtämään lainakannan takaisinostoilla Säästöpankkeihin.

Yritysluottokannan toimialajakauma

Toimiala (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Peruselinkeinot, kalastus, kaivostoiminta	7,60 %	7,70 %
Teollisuus	7,30 %	7,80 %
Energia, vesi ja jätteenhuolto	1,90 %	2,00 %
Rakentaminen	10,30 %	10,30 %
Kauppa	9,40 %	9,30 %
Hotelli ja ravintola	3,90 %	4,10 %
Kuljetus	5,20 %	5,00 %
Rahoitus	1,20 %	1,40 %
Kiinteistö	41,80 %	41,20 %
Tutkimus, konsultointi ja muut yrityspalvelut	5,90 %	6,10 %
Muut palvelut	5,40 %	5,20 %
Yhteensä	100,00 %	100,00 %

Paikallisessa pankkitoiminnassa altistutaan tietyille keskittymäriskeille. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä yritysluottokannalle hallinnoidaan yhteenliittymätasolla luottosalkun toimialajakauman seurannassa ja valvonnassa käytettävien riskilimiittien ja seurantarajojen avulla.

Ongelmasaamiset ja viivästyneet maksut

Ongelmasaamisia ja viivästyneitä maksuja seurataan säännöllisesti sekä jäsenluottolaitosten että Yhteenliittymän tasolla. Yhteenliittymän järjestämättömät saamiset pysyivät edellisen vuoden tasolla ja olivat noin 0,94 % (0,95 %) luottokannasta. Yksityisasiakkaiden osuus järjestämättömistä saamisista oli 0,62 % (0,67 %) koko luottokannasta. Eräänntyneet saamiset (30 - 90 päivää) olivat viime vuoden lopussa 63,3 miljoonaa euroa (65,5 miljoonaa euroa). Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitojoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä. Yhteenliittymällä lainanhoitojoustollisia saamisia oli yhteensä 60,9 miljoonaa euroa (79,8 milj. euroa).

Eräänntyneet ja järjestämättömät saamiset (1 000 euroa)	31.12.2015	Osuus (%)	31.12.2014	Osuus (%)
Eräänntyneet saamiset (30 - 90 päivää)	63 291	1,00 %	65 473	1,16 %
Saamiset, jotka todennäköisesti jäävät maksamatta	5 690	0,09 %	6 409	0,11 %
Järjestämättömät saamiset 90-180 päivää	12 498	0,20 %	10 312	0,18 %
Järjestämättömät saamiset 180 päivää - 1 vuosi	11 702	0,19 %	9 140	0,16 %
Järjestämättömät saamiset > 1 vuosi	35 225	0,56 %	34 438	0,61 %
Lainanhoitojoustot yhteensä	60 873	0,96 %	79 824	1,41 %

* Vuoden 2015 ja 2014 luvut on esitetty EBA:n määritelmän mukaisesti. Järjestämättömien saamisten pääoma tai korko on ollut eräänntyneenä tai maksamatta yli 90 päivää.

Lainojen ja saamisten arvonalentumiset

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisia kirjataan saamiskohtaisesti ja saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset arvioidaan saamiskohtaisesti, mikäli asiakkaan vastuiden määrä on merkittävä. Muilta osin arvonalentumiset arvioidaan saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista kirjataan, kun on ilmennyt objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyyden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus arvostetaan määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Arvonalentumistappion määrä määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttauskorona käytetään saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Saamisryhmäkohtaista arvonalentumista laskettaessa lainat ja muut saamiset luokitellaan ryhmiin, minkä jälkeen arvonalentumistappioiden tarvetta arvioidaan ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät luokitellaan samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Lainojen ja saamisten arvonalentumiset kirjataan vähennysten tilille ja nettoutetaan lainoja ja saamia vastaan. Tuloslaskelmassa saamisten arvonalentumiset kirjataan erään arvonalentumistappiot lainoista ja muista saamisista. Mikäli myöhemmin ilmenee, ettei arvonalentuminen ole pysyvää, arvonalentumiskirjaus peruutetaan.

Lainat ja saatavat, joiden perintää pidetään mahdottomana, kirjataan luottotappioiksi. Luottotappiot kirjataan vähennysten tilille. Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään, kirjataan lopulliseksi luottotappioiksi, ja arvonalentuminen perutaan, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan.

Kauden aikana lainoihin ja saamisiin yhteenlasketut arvonalentumiset vähenivät 25,9 miljoonaa euroon (27,6 milj. euroa). Näistä saamiskohtaisia arvonalennuksia oli yhteensä 20,3 miljoonaa euroa (21,9 milj. euroa) ja saamisryhmäkohtaisia arvonalennuksia oli yhteensä 5,7 miljoonaa euroa (5,7 milj. euroa). Saamisryhmäkohtaisista arvonalentumisista 2,1 (1,6 milj.euroa) miljoonaa euroa kohdistui yksityisasiakkaisiin ja 3,5 miljoonaa euroa (4,1 milj. euroa) yritysasiakkaisiin sekä maa- ja metsätalousasiakkaisiin. Lainojen ja saamisten arvonalentumiset muodostivat tilikauden aikana yhteensä 0,4 % (0,5 %) koko luotonannosta.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot ja arvolutuneiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvojen muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa 21 ja 60.14.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulosriskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Säästöpankkien pankkitoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Jäsenluottolaitoksella voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Määritelmän mukaisesti luottolaitoksen tase-erini ja taseen ulkopuolisiin erini sisältyvään kaupankäyntivarastoon liittyvän liiketoiminnan on yleensä oltava alle 5 % suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään alle 15 miljoonaa euroa sekä sen määrän on oltava aina enintään 6 % suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään enintään 20 miljoonaa euroa. Pienen kaupankäyntivaraston rajaa seurataan säännöllisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Hallitukselle ja riskivaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

(1 000 euroa)	31.12.2015		31.12.2014	
Sijoitusomaisuuden jakauma	Käypä arvo	Osuus (%)	Käypä arvo	Osuus (%)
Joukkovelkakirjalainat	730 933	53 %	712 848	51 %
Muut rahamarkkinavälineet	20 714	1 %	163 423	12 %
Osakkeet	98 017	7 %	91 354	7 %
Osakerahastot	97 934	7 %	94 193	7 %
Yhdistelmärahastot	23 161	2 %	33 823	2 %
Korkorahastot	334 664	24 %	263 284	19 %
Hedge-rahastot	3 750	0 %	4 525	0 %
Strukturoidut sijoitukset	21 531	2 %	32 330	2 %
Muut vaihtoehtoiset sijoitukset	12 626	1 %	3 483	0 %
Kiinteistöt	42 691	3 %	41 707	0 %
Yhteensä	1 386 020	100 %	1 440 969	100 %

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista. Yhteenliittymätasolla tarkasteltuna osakesalkusta 62 % (68 %) on toiminnalle välttämättömiä osakeomistuksia, tällä hetkellä Aktia Hypoteekkipankin A- ja B-osakkeita sekä Samlinkin A-osakkeita. Muut osakeomistukset ovat lähinnä julkisesti noteerattuja osakkeita.

Osakeomistukset (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Listatut osakkeet	24 774	19 516
Listaamattomat osakkeet	73 243	71 838
Yhteensä	98 017	91 354

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista, valuuttakassan kautta sekä Keskuspankin maksuliikenteeseen liittyvästä valuuttavaihtotoiminnasta. Jäsenluottolaitosten ottolainauksessa tai likviditeettisalkuissa ei saa olla avointa valuuttaposiitiota. Jäsenluottolaitoksen valuuttaposiitiota seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttaposiitio on yli 2 % -yksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottaminen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat, jotka ovat voimassa sekä yksittäisen jäsenluottolaitoksen että yhteenliittymän tasolla.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankki- ja yhteenliittymätasoinen vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloriskin kautta. Säästöpankkien yhteenliittymässä pankkitoiminnan liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jällelrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Jäsenluottolaitosten kaupankäyntivarastot ovat vakavaraisuusasetuksessa määriteltyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskipositiot ovat vähäisiä.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloriski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon enneaikaisesti ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on Yhteenliittymän korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa Yhteenliittymän liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että Yhteenliittymän vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaassakaan korkoympäristön muutoksissa. Yhteenliittymän riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan keskusyhteisön hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja tasarakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Yhteenliittymän jäsensäästöpankit käyttävät aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisien korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tuloriskilaskennassa.

Yhteenliittymän korkoriskejä mitataan kuukausittain sekä yhteenliittymän korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin luomien rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Taulukossa esitetään korkokatteen herkkyys korkokäyrän 1 prosenttiyksikön paralleeliin muutoksen yhteydessä.

Korkoherkkyysanalyysi 1 % -yksikön paralleeli muutos korkokäyrään

(1 000 euroa)	Korkokatteen muutos			
	31.12.2015		31.12.2014	
Aika	Alas	Ylös	Alas	Ylös
Muutos tulevaan 12 kuukauteen	-1 729	8 110	-3 754	10 181
Muutos 12-24 kuukauteen	-3 146	21 192	-5 980	21 062

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan Säästöpankkiryhmässä Yhteenliittymän ja sen yksittäisen jäsenluottolaitoksen kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta ja/tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleärahoituksen kustannusten hallitsematon nousu.

Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin.

Säästöpankkien yhteenliittymän liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitrans-

formaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana ovat jäsensäästöpankkien asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan jäsensäästöpankkien kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Yhteenliittymällä oli 31.12.2015 LCR -kelpoisia (ennen arvonleikkauksia) likvidejä varoja 745 miljoonaa euroa (710 milj. euroa), joista 67 % (75 %) oli käteistä ja keskuspankkisaatavia, 21 % (16 %) valtioiden ja kansainvälisten yhteisöiden liikkeeseen laskemia tason 1 arvopapereita ja 11 % (9 %) muita likvidejä varoja. Yhteenliittymän LCR-tunnusluku 31.12.2015 oli 128 % (141 %).

Velat 2015 (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	> 5 v
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	351 241	138 339	85 777	118 990	8 135
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 924 242	4 712 435	945 685	260 791	5 331
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 042 237	160 359	193 402	688 476	0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	146 252	600	39 489	103 499	2 664
Rahoitusvelat yhteensä	7 463 973	5 011 734	1 264 353	1 171 757	16 130
Johdannaiset, nettokassavirrat	81 767	5 444	14 970	49 102	12 251

Bruttoperusteisesti selvitettävillä johdannaisilla ei ole oleellista likviditeettivaikutusta niiden vähäisen määrän vuoksi.

Velat 2014 (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	> 5 v
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	448 359	206 359	111 124	114 230	16 646
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 743 621	4 414 806	1 014 800	306 890	7 125
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	446 483	72 336	111 282	260 189	2 676
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	169 474	600	47 364	121 510	0
Rahoitusvelat yhteensä	6 807 937	4 694 101	1 284 570	802 819	26 447
Johdannaiset, nettokassavirrat	85 042	6 012	11 863	51 743	15 424

Bruttoperusteisesti selvitettävillä johdannaisilla ei ole oleellista likviditeettivaikutusta niiden vähäisen määrän vuoksi.

Likviditeettiriskin hallinta

Yhteenliittymän keskusyhteisön hallituksella on kokonaisvastuu Yhteenliittymän likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy Yhteenliittymän likviditeettistrategian, sen osana yhteenliittymätason jälleärahoitus- ja suunnitelman ja likviditeetin palauttamissuunnitelman.

Säästöpankkien Keskuspankin Treasury vastaa yhteenliittymätason likviditeettistrategian operatiivisesta toteuttamisesta yhteenliittymätasolla ja tarvittavien operatiivisten ohjeistuksen laatimisesta ja ylläpidosta. Treasury vastaa myös yhteenliittymätason likviditeetin palauttamissuunnitelman operatiivisesta ylläpidosta ja sen testaamisesta. Säästöpankkien Keskuspankin Treasury on vastuussa yhteenliittymätason likviditeettireservin riittävydestä ja hallinnasta. Jäsensäästöpankkien ja Säästöpankkien Keskuspankin välille on laadittu sopimus, joka antaa Säästöpankkien Keskuspankin Treasurylle mahdollisuuden käyttää kaikkia Yhteenliittymän likvidejä varoja likviditeettitalanteen tukemiseksi.

Yhteenliittymän varainhallintakomitea valmistele ja suunnittelee Säästöpankkiliitto osk:n hallitukselle Säästöpankkien yhteenliittymän likviditeettiriskistrategian sekä valvoo likviditeettistrategian toteutumista Yhteenliittymän tasolla.

Keskusyhteisön riskienvalvonta vastaa likviditeettiriskistrategiassa asetettujen yhteenliittymätason limiittien ja seurantarajojen riippumattomasta valvonnasta ja raportoinnista keskusyhteisön johdolle, varainhallintakomitealle, riskivaliokunnalle ja hallitukselle.

Keskeisimmät likviditeettiriskin mittaus- ja seurantatavat yhteenliittymätasolla ovat kassa-asema, likviditeettireservin riittävyys ja maksuvalmiusvaatimus, joka on voimassa sekä yksittäisen jäsenluottolaitoksen että Yhteenliittymän tasolla.

Rakenteellinen rahoitusriski

Treasury seuraa kuukausittain pankkitoiminnan rakenteellista rahoitusriskiä. Kyseistä riskiä mitataan sekä anto-/ottolainaus-suhteella että 10 vuoden horisontilla tehtävällä gap-analyysillä, jossa mitataan pankkitoiminnan rahoitusrakenteen sopivuutta taseen varojen rahoittamiseen pitkällä ajanjaksolla.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankkitoiminnan ydinliiketoimintaan. Liiketoimintastrategiansa mukaisesti Yhteenliittymään kuuluvat pankit ovat pienentäneet kiinteistösijoituksiin sitoutuneita pääomia. Pankkien kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla. Pankkien sijoituskiinteistöomaisuus on arvostettu tilinpäätöksessä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja hankintamenot on kuvattu tarkemmin liitetiedossa sijoitusomaisuus (Liite 23). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot esitetään liitteessä 40.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös

oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Kaikkessa Säästöpankkiryhmän liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Keskusyhteisön hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto- ja linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvilla. Lisäksi jäsenpankkien ja tuote- ja palveluyhtiöiden jatkuvuussuunnitelmilla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Keskusyhteisön hallitukselle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyt liikearvon riskiä. Pankki-, varainhoito- ja henkivakuutustoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiomuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Varainhoito ja henkivakuutus

Varainhoito

Säästöpankkiryhmässä Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa rahoitustuotteiden hallinnointia ja varainhoitopalveluiden tuottamista sekä säästöpankkien omien salkkujen hoidon osalta että säästöpankkien asiakkaille.

Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastopääomat olivat vuoden lopussa yhteensä 1 567,0 miljoonaa euroa (1 179,2 milj. euroa) Vuoden 2015 lopussa hallinnoitavia sijoitusrahastoja oli yhteensä 18 (19).

Henkivakuutustoiminnan kannattavuus

(1 000 euroa)	31.12.2015			31.12.2014
	Riskimaksutulo	Korvausmeno	Korvaussuhde	Korvaussuhde
Riskivakuutus	2 208	649	29,30 %	17,00 %
Säästö- ja eläkevakuutus	12 347	11 567	93,70 %	97,20 %
Yhteensä	14 555	12 216	83,90 %	85,80 %

Vakuutusriski

Merkittävimmät vakuutusriskit sitoutuvat puhtaisiin riskituotteisiin. Tällaisia ovat lainaturvavakuutukset, joihin yhtiö myöntää turvat kuoleman ja pysyvän työkyvyttömyyden varalta. Näitä riskejä hallitaan vakuutusehdoilla, huolellisella vastuunvalinnalla, oikealla hinnoittelulla sekä jälleenvakuutuksella. Pysyvän työkyvyttömyyden vakuutuksissa on mahdollista korottaa olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen heikentyessä. Vastuunvalintaa varten on määritetty selkeät perusteet vakuutusriskien ottamiselle. Riskivakuutusten vastuunvalinnassa käytetään jälleenvakuuttajan laatimia ja ylläpitämiä vastuunvalinnan ratkaisuohteita.

Omapidätysosuuden ylittävä määrä on jälleenvakuutettu ja jälleenvakuutusosuuden olemassaolo on riippuvainen olemassa olevan ohjeistuksen jatkuvasta noudattamisesta. Hallitus vahvistaa jälleenvakuuttamisen periaatteet ja omapidätysosuuden vuosittain. Samassa yhteydessä arvioidaan jälleenvakuuttajaan liittyvä luottoriski. Yhtiö on purkanut tasoitusmäärän, joka poistuu henkivakuutustoiminnasta osana lainsäädäntöä.

Korkoriski

Henkivakuutustoiminnan korkoriskit liittyvät joko sopimuksille hyvitetäviin korkoihin tai sitten vastuuelalle hyvitetävään korkoon. Säästötuohteissa yhtiö käyttää vuosittain vahvistettavaa vuosikoron ja lisäkoron yhdistelmää. Tämä mahdollistaa mukautumisen kulloisiinkin markkinatilanteisiin soveltamalla vuosittain asiakkaille hyvitetävän korkotason markkinaehtoisesti. Tämä alentaa merkittävästi vakuutus sopimuksista aiheutuvaa korkoriskiä. Kohtuusperiaatteen mukaan yhtiön tulee tavoitella tasaista tuottoa takuukorkoisille sopimuksille. Tähän on varauduttu korkotäydennyksin.

Henkivakuutustoiminta

Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät riskit kohdistuvat vakuutus sopimuksiin ja sijoitustoimintaan. Vakuutus sopimuksiin liittyvät ns. tekniset riskit ovat vakuutusriski, korkoriski ja liikekultuuririski. Vakuutusyhtiölain mukaisesti henkivakuutus tuotteisiin sovellettavat laskuperusteet ovat turvaavat tarkoittaen sitä, että normaalioloissa perusteiden mukainen hinnoittelu tuottaa yhtiöön ylijäämää.

Liikekultuuririski

Henkivakuutustoiminnan tuotteet on hinnoiteltu niistä saatavan kuormitustulon osalta kattamaan niistä aiheutuneet liikekulttuurit. Kuormitustulo on mitoitettu tuotteiden elinkaariajattelulla, jolloin sopimuksista saatava kuormitustulo kohdistuu koko sopimuksen voimassaoloajalle. Henkivakuutustoiminnan osalta analysoidaan vähintään kerran vuodessa vakuutuslajikohtainen kannattavuus, minkä perusteella arvioidaan myönnettävien vakuutusten maksu- ja kuormitustaso. Analyysistä selviää saatujen riskimaksujen riittävyys riskimenuun, kuormitustulon riittävyys liikekulttuurien kattamiseen ja korkohyvitysten sopivuus saatuihin tuottoihin. Analyysin avulla seurataan vuosittain vakuutuslajeittain hinnoittelun riittävyttä ja tehdään tarvittavat korjausliikkeet.

Vastuuelan herkkyysoanalyysi

Vakuutuskanta muodostuu riskivakuutuksista ja säästämismuotoisista vakuutuksista. Riskivakuutukset ovat myyntikanavien myöntämiin lainoihin liitettjä henkivakuutuksia, joiden liitännäisturvina voi olla pysyvän työkyvyttömyyden vakuutuksia. Säästämismuotoiset vakuutukset ovat säästöhenki-, eläke- ja ryhmäeläkevakuutuksia ja kapitalisaatiosopimuksia. Säästöpankkiryhmällä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa olennaisesti jo myönnettujen vakuutusten maksuihin tai muihin sopimusehtoihin.

Riskivakuutuksiin liittyy kuolevuus- ja työkyvyttömyysriski. Tätä riskiä hallitaan asianmukaisella vastuunvalinnalla, riskiliikkeen kannattavuuden seurannalla ja jälleenvakuuttamisella. Yhtiö on jälleenvakuuttanut jokaisen kuoleman tai pysyvän työkyvyttömyyden varalta vakuutetun siltä osin kuin riskisumma (tai vakuutussumma) ylittää 150 tuhatta euroa. Lisäksi Säästöpankkiryhmällä on katastrofisuoja, joka rajaa yhdestä vahinkotapahtumasta aiheutuvan vahingon enimmäismäärän 500 tuhanteen euroon.

Suurin osa säästämismuotoisesta vakuutuskannasta on sijoitussidonnaista, mutta kaikki vakuutus sopimukset sisältävät option säästöjen siirtämiseksi sijoitussidonnaisen ja takuukorkoisen säästönsäntönsä välillä. Viime vuosina tätä optiota on käytetty siten, että säästöjä on nettona siirretty takuutuottoisesta osasta sijoitussidonnaiseen. Vuonna 2015 nettosiirrot takuukorkoisesta osasta sijoitussidonnaiseen olivat 4,3 milj. euroa. Säästämismuotoisiin vakuutuksiin sisältyy takaisinosto-optio, jota on rajoitettu ehdoilla sopimusten kolmena ensimmäisenä vuotena. Lisäksi eläkevakuutusten osalta takaisinostoa rajoittaa verolainsäädäntö. Suuri osa säästöhenkivakuutuksista päättyy takaisinostoon ja se on huomioitu osana sopimuksen elinkaarta. Kolmas säästämismuotoisiin vakuutuksiin sisältyvä epävarmuustekijä on vakuutuksenottajan oikeus muuttaa vakuutuksen maksusuunnitelmaa. Maksusuunnitelman muuttamista ei sopimusehdoissa ole rajoitettu.

Säästämismuotoisten vakuutusten takuutuottoiseen osat on diskontattu käyttäen sopimuskohtaista korkoa, joka ei ole markkinakorko. Sopimuskohtainen korko vaihtelee välillä 0 %

- 2,5 %. Keskimäärin vuonna 2015 se oli 0,41 %. Vastuuvellassa tuleviin lisäetuihin on varattu kahdeksan miljoonaa euroa, jonka arvioidaan kattavan kaksi kolmasosaa seuraavien kahdeksan vuoden lisäeduista.

Sijoitustoiminnan riskit

Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa mahdollisimman hyvä jatkuva tuotto hyväksyttävällä riskitasolla, huolehtien samalla yhtiön vakavaraisuusvaatimuksista ja varojen ja velkojen rakenteen yhteensopivuudesta. Merkittävimmät riskit ovat sijoitusten arvon alentuminen, riittämätön tuottotaso vastuuvellan asettamiin vaatimuksiin sekä sijoituksista erääntyvien varojen uudelleensijoitusriski. Riskejä hallitaan tehokkaalla hajautuksella huomioden samalla vastuuvellan kateomaisuutta koskevat katekelpoisuusrajoitteet. Vastuuvellan kateomaisuuden arvon tulee olla jatkuvasti vähintään yhtä suuri kuin vakuutusyhtiölain säännösten mukainen katettava määrä.

Sijoitusomaisuuden jakauma

Sijoituslaji (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Joukkovelkakirjalainat		
Joukkovelkakirjalainat	21 192	49 756
Korkorahastot	109 445	69 004
Osakkeet, Kehittyneet markkinat		
Osakkeet	9 892	0
Osakerahastot	9 850	15 599
Strukturoidut sijoitukset	27 593	45 359
Hedge-rahastot	2 327	2 297
Kiinteistöt		
Kiinteistöt	0	367
Kiinteistörahastot	7 644	5 717
Pankkisaamiset sijoituksissa	5 497	3 823
Johdannaiset	0	31
Yhteensä	193 440	191 953

Korkoriski

Joukkovelkakirja- ja korkorahastosijoitukset modifioidun duraation mukaan

Modifioitu duraatio (1 000 euroa)	31.12.2015	Osuus	31.12.2014	Osuus
0 - 1	37 683	29 %	18 165	15 %
1 - 3	20 562	16 %	8 143	7 %
3 - 5	32 119	25 %	31 271	26 %
5 - 7	22 238	17 %	25 680	22 %
7 - 10	11 761	9 %	15 178	13 %
10 -	6 275	5 %	20 322	17 %
Yhteensä	130 638	100 %	118 759	100 %

Vastapuoliriski

Joukkovelkakirjalainat ja strukturoidut lainat maturiteetin ja luottoluokituksen mukaan (1 000 euroa)

Luotto- luokka	Maturi- teetti						31.12.2015		31.12.2014	
		0 - 1	1 - 3	3 - 5	5 - 7	7 - 10	10 -	Yhteensä	Osuus	Yhteensä
AAA	5 538	757	1 238	231	601	741	9 106	6 %	649	0 %
AA	7 741	865	661	1 652	3 037	1 958	15 913	10 %	5 387	3 %
A	775	2 080	9 808	7 771	1 226	397	22 057	14 %	24 424	15 %
BBB	9 124	18 628	23 846	4 900	5 051	5 947	67 496	43 %	27 567	17 %
< BBB	2 366	6 676	8 180	4 458	1 122	2 074	24 876	16 %	55 627	34 %
Luokittele- maton	5 205	11 677	1 055	415	318	111	18 781	12 %	50 464	31 %
Yhteensä	30 749	40 683	44 788	19 427	11 355	11 228	158 229	100 %	164 118	100 %

Valuuttariski

Sijoitukset valuutoittain

Valuutta (1 000 euroa)	31.12.2015	Osuus	31.12.2014	Osuus
EUR	181 587	94 %	172 891	90 %
USD	8 022	4 %	8 386	4 %
GBP	2 696	1 %	63	0 %
Muut	1 135	1 %	10 612	6 %
Yhteensä	193 440	100 %	191 952	100 %

31.12.2015 rahastosijoitukset euro -suojattuihin rahastoihin on luokiteltu euromääräisiksi. Muiden rahastojen valuutat perustuvat rahaston sisältämien arvopapereiden noteerausvaluuttoihin.

Sijoitusomaisuuden osien suojaamiseksi voidaan tarvittaessa käyttää myös johdannaisia suojaustarkoituksessa. Sijoitusriskiä seurataan herkkyyksianalyysillä ja value-at-risk -tekniikalla. Sijoitustoiminnan luottoriskiä hallitaan liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiitein.

Herkkyyksianalyysi

(1 000 euroa)	Riskifaktori	Muutos	Omien varojen muutos	
			31.12.2015	31.12.2014
Korko	+ 1 %-yks.		-5 154	-4 686
	- 1 %-yks.		5 154	4 686
Osake	-10 %		-1 974	-1 218
Kiinteistö	-10 %		-764	-608
Valuutta	Muut/Euro -10 %		-1 185	-1 906
Strukturoidut lainat	-10 %		-2 759	-4 536

Henkivakuutustoiminnan vakuutusyhtiölain mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä oli 31.12.2015 13,5 miljoonaa euroa. Henkivakuutustoiminnan toimintapääoma oli vastaavana ajankohtana 42,1 miljoonaa euroa, 3,1-kertainen vähimmäismäärään verrattuna.

Valmistautuminen 1.1.2016 voimaan tulleeseen Solvenssi II:een

Henkivakuutustoiminnassa on kehitetty riskienhallintajärjestelmää ja vakavaraisuuden hallintaa. Kuluneen vuoden aikana on keskitytty mm. Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan kehittämiseen ja testaamiseen sekä periaatteiden jalkauttamiseen. Vuoden 2015 aikana on aloitettu säännönmukainen vakavaraisuuslaskenta ja -raportointi viranomaiselle. Hallituksen asettaman vakavaraisuustavoitteen ylläpitämiseksi on sijoitusten riskiä pienennetty.

LIITE 6: SEGMENTTI-INFORMAATIO

Säästöpankkiryhmä raportoi segmenttitiedot IFRS 8 -standardin mukaisesti. IFRS 8:n mukaan raportointi ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle muodostaa segmenttiraportoinnin perustan. Tilinpäätöksessä segmenttietona esitettävän informaation segmenttijako perustuu täten samaan jakoon, jota noudatetaan johdon raportoinnissa.

Säästöpankkiryhmän ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Säästöpankkiliitto osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä, ja Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan Säästöpankkiryhmän resurssien kohdistamisesta ja tuloksellisuuden arvioinnista vastaa ensisijaisesti Keskusyhteisön hallitus.

Säästöpankkiryhmän raportoitavat segmentit ovat Pankkitoiminta sekä Varainhoito ja henkivakuutus. Raportoitaviin segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään täsmäytyslaskelmilla.

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä Aktia Hypoteekkipankki, joka yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena. Aktia Hypoteekkipankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut sekä muut liiketoiminnan kulut.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy. Sp-Henkivakuutus

Oy harjoittaa henkivakuutustoimintaa ja Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa. Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin merkittävimmät tuottoerät ovat palkkiotuotot, vakuutusmaksutulo ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat palkkiokulut, korvauskulut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, jotka esitetään liitteessä 2.

Ryhmän sisäiset transaktiot eliminoidaan raportoitavien segmenttien sisällä ja välillä. Hankintameno -eliminoinnit, määräysvallattomien omistajien osuus sekä muut Ryhmän sisäiset järjestelyt sisältyvät täsmäytyslaskelmilla esitettäviin eliminointeihin.

Segmentti-informaation eliminointisääntöjä muutettiin tilinpäätöksestä 31.12.2014 niin, että myös raportoitavien segmenttien väliset tapahtumat eliminoidaan segmentti-informaatiossa. Tilinpäätöksessä 31.12.2014 esitetyssä segmentti-informaatiossa vain segmentin sisäiset tapahtumat eliminoitiin ja raportoitavien segmenttien väliset tapahtumat esitettiin täsmäytyslaskelmilla. Esitystavan muutos vastaa Säästöpankkiryhmän johdon raportoinnissa tehtyjä muutoksia. Tehty muutos vaikutti pankkitoiminnan segmenttitulokseen ennen veroja -16 115 tuhatta euroa (-9 473 tuhatta euroa 1.1-31.12.2014) ja vastaavasti Varainhoito ja henkivakuutussegmenttiin +16 115 tuhatta euroa (9 473 tuhatta euroa 1.1-31.12.2014). Vuoden 2014 vertailuluvut on oikaistu vastaamaan uutta segmenttiraportointia.

Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin.

2015 Tuloslaskelma (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoittavat segmentit yhteensä
Korkokate	125 019		125 019
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	49 490	18 883	68 373
Kaupankäynnin nettotuotot	-1 350		-1 350
Sijoitustoiminnan nettotuotot	21 142		21 142
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		15 718	15 718
Liiketoiminnan muut tuotot	8 438	4	8 443
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	202 739	34 606	237 345
Henkilöstökulut	-59 906	-5 746	-65 652
Liiketoiminnan muut kulut	-74 483	-4 985	-79 468
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-9 039	-1 534	-10 573
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-143 428	-12 265	-155 693
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	-6 127		-6 127
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-429		-429
Tulos ennen veroja	52 756	22 341	75 097
Tuloverot	-7 881	-4 329	-12 210
Tulos	44 875	18 012	62 887
* josta ulkoista	200 207	33 975	234 182
* josta sisäisiä	2 533	631	3 163
Tase			
Käteiset varat	563 340		563 340
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	18 163		18 163
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	74 522		74 522
Lainat ja saamiset asiakkailta	6 313 005		6 313 005
Johdannaiset	70 845		70 845
Sijoitusomaisuus	1 306 305		1 306 305
Henkivakuutustoiminnan varat		581 866	581 866
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	39 183		39 183
Muut varat	98 932	7 719	106 651
Varat yhteensä	8 484 295	589 586	9 073 880
Velat luottolaitoksille	351 241		351 241
Velat asiakkaille	5 915 969		5 915 969
Johdannaiset	1 588		1 588
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	1 042 237		1 042 237
Henkivakuutustoiminnan velat		544 236	544 236
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	146 039	213	146 252
Muut velat	154 248	5 496	159 744
Velat yhteensä	7 611 322	549 945	8 161 267

Täsmäytyslaskelmat:
(1 000 euroa)

1-12/2015

Tuotot

Raportoitavien segmenttien tuotot yhteensä	237 345
Allokoimattomat tuotot, muut toiminnot**	-6 814
Säästöpankkiryhmän tuotot yhteensä	230 531

Tulos

Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	62 887
Allokoimattomat erät, muut toiminnot**	-5 268
Säästöpankkiryhmän tulos yhteensä	57 619

** Pankkitoiminnan liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Säästöpankkien Vakuusrahaston pääomanpalautuksia, jotka tilikaudella 2015 oli 6,2 miljoonaa euroa. Säästöpankkien Vakuusrahasto lopetti toimintansa suunnitellusti keväällä 2015. Säästöpankkien Vakuusrahaston palauttavat varat esitetään pankkitoiminta-segmentin liiketoiminnan muissa tuotoissa. Säästöpankkiryhmän tuloksessa palautuneilla varoilla ei ole Ryhmän sisäisenä eränä tulosvaikutusta, minkä vuoksi allokoimattomat erät muista toiminnoista on tilikaudella 2015 negatiivinen.

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Varat		
Raportoitavien segmenttien varat yhteensä	9 073 880	8 274 566
Allokoimattomat varat, muut toiminnot	115 510	125 978
Säästöpankkiryhmän varat yhteensä	9 189 391	8 400 544
Velat		
Raportoitavien segmenttien velat yhteensä	8 161 267	7 448 017
Allokoimattomat velat, muut toiminnot	147 430	111 296
Säästöpankkiryhmän velat yhteensä	8 308 697	7 559 313

2014* (1 000 euroa)**

Tase	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoitavat segmentit yhteensä
Käteiset varat	532 764		532 764
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	20 553		20 553
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	190 643	3 319	193 962
Lainat ja saamiset asiakkailta	5 649 325		5 649 325
Johdannaiset	88 705		88 705
Sijoitusomaisuus	1 189 301		1 189 301
Henkivakuutustoiminnan varat		439 655	439 655
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	39 712		39 712
Muut varat	115 245	5 344	120 589
Varat yhteensä	7 826 248	448 318	8 274 566
Velat luottolaitoksille	448 360		448 360
Velat asiakkaille	5 809 257		5 809 257
Johdannaiset	4 227		4 227
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	446 483		446 483
Henkivakuutustoiminnan velat		404 642	404 642
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	168 834	213	169 047
Muut velat	164 895	1 106	166 002
Velat yhteensä	7 042 056	405 962	7 448 017

*** Segmenttitulosten vertailutiedot 1-12/2014 esitetään taloudellisena lisäinformaationa liitteessä 60.2.

LIITE 7: KORKOKATE

(1 000 euroa)	1-12/2015
Korkotuotot	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	4 894
Lainoista ja saamisista luottolaitoksilta	2 008
Lainoista ja saamisista asiakkailta*	131 216
Saamistodistuksista	17 644
Johdannaissopimuksista	
Suojaavista johdannaisista	24 436
Muista kuin suojaavista johdannaisista	797
Muista	1 818
Yhteensä	182 812
* josta korkotuotot arvonalentuneille lainoille	488
Korkokulut	
Veloista luottolaitoksille	3 742
Veloista asiakkaille	37 637
Johdannaissopimuksista**	
Suojaavista johdannaisista	3 186
Liikkeeseenlasketuista velkakirjoista	9 480
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus	3 587
Muista	163
Yhteensä	57 794
Korkokate	125 018

** Tilikauden 2015 aikana tehtiin käypää arvoa suojaavien koronvaihtosopimusten korkojen kirjauksiin liittyen kirjauskäytännön muutos. Aikaisemmin käypää arvoa suojaavien koronvaihtosopimusten korot kirjattiin korkokuluihin ja muutoksen jälkeen ne on kirjattu korkotuottoihin. Muutos perustuu siihen, että koronvaihtosopimusten korot ovat asianmukaisesti Säästöpankkiryhmälle tuottoa. Tästä syystä korkotuotot kasvoivat 22 730 tuhatta euroa ja korkokulut lisääntyivät vastaavasti. Korkokate pysyi ennallaan.

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.3.

LIITE 8: PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1-12/2015
Palkkiotuotot	
Luotonannosta	16 528
Talletuksista	983
Maksuliikenteestä	30 600
Arvopapereiden välittämisestä	2 115
Rahastoista	17 058
OmaisuuDENhoidosta	2 109
Lainopillisista tehtävistä	2 812
Arvopaperien säilytyspalkkiot	1 194
Takauksista	1 208
Muista	4 393
Yhteensä	78 999
Palkkiokulut	
Maksuliikenteestä	3 357
Arvopapereista	1 711
OmaisuuDENhoidosta	127
Muista*	4 954
Yhteensä	10 150
* josta merkittävimpana pankkiautomaattien yhteiskäyttökulut 2 707 tuhatta euroa.	
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	68 850

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.4.

LIITE 9: KAUPANKÄYNNIN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Kaupankäytivaroista ja -veloista	
Myyntivoitot ja -tappiot	-124
Arvostusvoitot ja -tappiot*	-1 030
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-43
Suojauslaskennan nettotuotot	
Suojaaavien instrumenttien käyvän arvon muutos	-10 741
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos	10 588
Kaupankäynnin nettotuotot yhteensä	-1 350

* Sisältää 319 tuhatta euroa rahavirran suojauksen tehotonta osuutta.

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.5.

LIITE 10: SIIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	
Saamistodistuksista	
Myyntivoitot ja -tappiot	-25
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	2 452
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	50
Saamistodistuksista yhteensä	2 477
Osakkeista ja osuuksista	
Myyntivoitot ja -tappiot	-479
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	16 618
Arvonalentumiset	-231
Osinkotuotot	2 627
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	18 535
Yhteensä	21 012
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	
Vuokra- ja osinkotuotot	6 785
Myyntivoitot ja -tappiot	233
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	142
Vastike- ja hoitokulut	-5 194
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-2 419
Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä	-33
Yhteensä	-486
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	20 526

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.6.

LIITE 11: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Vakuutusmaksutulo	
Säästöpankkiryhmän osuus	148 834
Jälleenvakuuttajien osuus	-91
Sijoitustoiminnan nettotuotot	34 610
Korvauskulut	
Maksetut korvaukset	-24 992
Korvausvastuun muutos	-4 924
Vakuutusvelan muutos	
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-137 224
Muut	-1 034
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	15 178

Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo (1 000 euroa)	1-12/2015
Maksutulo vakuutus sopimuksista	
Maksutulo riskivakuutuksesta	
Riskivakuutus	7 360
Yhteensä	7 360
Maksutulo vakuutus sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	
Säästövakuutus	12 711
Yksilöllinen eläkevakuutus	683
Ryhmäeläkevakuutus	53
Yhteensä	13 447
Maksutulo sijoitussidonnaisista vakuutuksista	
Säästövakuutus	82 747
Yksilöllinen eläkevakuutus	5 785
Ryhmäeläkevakuutus	445
Kapitalisaatiosopimus	5 957
Yhteensä	94 935
Yhteensä	115 743
Maksutulo sijoitussopimuksista	
Maksutulo sijoitussidonnaisista sijoitussopimuksista	33 091
Yhteensä	33 091
Maksutulo yhteensä	148 834

Riskivakuutus on jatkuvamaksuisista vakuutusta, joka laskutetaan asiakkailta vuosittain. Muut vakuutukset ovat joustavamaksuisia. Niihin vakuutuksenottaja voi tehdä maksusuunnitelmia tai maksaa poikkeavia maksuja. Vakuutuksenottaja voi muuttaa maksujaan vapaasti.

Sijoitustoiminnan nettotuotot (1 000 euroa)	1-12/2015
Korkokate	1 466
Osinkotuotot	27
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	94
Realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot	14 972
Realisoitumattomat arvonmuutokset	15 405
Muut sijoitukset	-97
Valuuttatoiminnan nettotuotot	90
Sijoitussidonnaisten asiakasvarojen nettotuotot	2 652
Yhteensä	34 610

Korvaukset vakuutus sopimuksista

Korvaukset riskivakuutuksista -642

Korvaukset vakuutus sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä

Säästövakuutus

Eräntymiset	-884
Kuolemantapauskorvaukset	-5 211
Takaisinostot	-2 611
Yhteensä	-8 706

Eläkevakuutus

Eläkkeet	-394
Kuolemantapauskorvaukset	-19
Takaisinostot	-52
Yhteensä	-465

Ryhmäeläkevakuutus

Eläkkeet	-45
Takaisinostot	-2
Yhteensä	-47

Kapitalisaatiosopimukset

Takaisinostot	-357
Yhteensä	-357

Korvaukset sijoitussidonnaisista vakuutuksista

Säästövakuutus

Eräntymiset	-667
Kuolemantapauskorvaukset	-5 359
Takaisinostot	-6 049
Yhteensä	-12 075

Eläkevakuutus

Eläkkeet	-315
Kuolemantapauskorvaukset	-208
Takaisinostot	-647
Yhteensä	-1 170

Ryhmäeläkevakuutus

Eläkkeet	-23
Takaisinostot	-24
Yhteensä	-46

Korvaukset vakuutus sopimuksista yhteensä -23 508

Korvaukset sijoitussidonnaisista sijoitussopimuksista

Kuolemantapauskorvaukset	-889
Takaisinostot	-596
Yhteensä	-1 485
Korvaukset sijoitussopimuksista yhteensä	-1 485
Ensivakuutus yhteensä	-24 992
Korvaukset yhteensä	-24 992

Vakuutusvelan muutos	Vastuu 1.1.2015	Vakuutus- maksut	Korvaukset, talletusosa	Korvaukset riskiosa	Korot ja arvon- muutokset	Muut veloitukset ja hyvitykset	Muut erät	Vastuu 31.12.2015
Muu kuin sijoitussidonnais- ten sopimusten velka								
Vakuutusvelka takuu- korolla diskontattuna	133 036	13 447	-9 299	-39	2 489	-1 187	-5 123	133 324
Lisäetuvaraus							8 000	8 000
Korkotäydennys	1 213						-107	1 105
Liikekustannustäydennys	5 410						-1 253	4 157
Riskivakuutusten vastuuvelka	460	7 360	-1	-640	3	-7 390	664	457
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka								
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	242 130	92 152	-13 519	-9	20 296	-3 792	5 124	342 381
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	18 464	35 874	-1 485		991	-437		53 408
Vastuuvelan riittävyystestin mukainen täydennys	0							0
Yhteensä	400 712	148 834	-24 304	-688	23 779	-12 806	7 305	542 831

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.7.

LIITE 12: RAHOITUSINSTRUMENTTIEN TULOSERÄT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Korkotuotot	
Eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista, joiden arvo ei ole alentunut	925
Lainoista ja saamisista	135 042
Myytavissä olevista rahoitusvaroista	20 797
Korkotuotot yhteensä rahoitusvaroista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti	156 764
Myytavissä olevat rahoitusvarat	
Osinkotuotot	2 627
Siirrot muista laajan tuloksen eristä	19 070
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - käyvän arvon nettomuutos	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	2 273
Rahavirran suojaukset - siirrot muista laajan tuloksen eristä	319
Rahoitustuotot	181 053
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoitusveloista	-54 608
Arvonalentumistappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-181
Arvonalentumistappiot lainasaamisista	-6 127
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - käyvän arvon nettomuutos	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	-3 464
Rahoituskulut	-64 380
Tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitustuotot ja -kulut, netto	116 673

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.8.

LIITE 13: LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Vuokra- ja osinkotuotot oman käytön kiinteistöistä	154
Myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä	130
Pankkitoiminnan muut tuotot	1 895
Muut	130
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	2 309

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.9.

LIITE 14: HENKILÖSTÖKULUT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Palkat ja palkkiot	57 283
Eläkekulut	
Maksupohjaiset järjestelyt	10 126
Etuuspohjaiset järjestelyt	921
Muut henkilösivukulut	2 302
Henkilöstökulut yhteensä	70 632
Kokopäiväiset	1 035
Osa-aikaiset	52
Määräaikaiset	143
Yhteensä	1 230
Henkilöstön määrä kokonaisresursseiksi muutettuna	1 181
Kokonaisresurssien määrä keskimäärin tilikaudella	1 189

Palkitseminen

Alla esitetään Pileri III:n mukaiset tiedot palkitsemisen osalta. Palkitsemisjärjestelmä on kuvattu tarkemmin hallinnointiperiaatteiden liitetiedossa.

2015		
Palkat ja palkkiot (1 000 euroa)	Kiinteät palkat ja palkkiot	Muuttuvat palkat ja palkkiot
Johto	3 893	479
Riskinottajat	11 822	797
Muu henkilöstö	38 834	1 458

Palkkioita maksettaessa noudatetaan Säästöpankkiryhmän yleisiä palkitsemisperiaatteita.

Yhteenlasketut tiedot palkitsemisesta jaoteltuna liiketoiminta-alueittain

2015 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Muut	Yhteensä
Kiinteät palkat ja palkkiot	46 899	4 195	3 454	54 548
Muuttuvat palkat ja palkkiot	2 007	438	290	2 734
Henkilömäärä	1 104	72	54	1 230

Säästöpankkiryhmä noudattaa työehtosopimuksen mukaista irtisanomisajan palkanmaksua.

Uusille työntekijöille ei ole tilikauden aikana maksettu aloitusrahoja.

Tilikaudella erorahoja on maksettu 11 henkilölle erorahoja yhteensä 512 tuhatta euroa.

Säästöpankkien yhteenliittymässä ei sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50 tuhatta euroa.

Mikäli muuttuvan palkkion määrä ylittää edellä mainitun määrän, huomioidaan että sen maksamisen on suoritettava muuna kuin käteissuorituksena.

Tilikauden aikana ei ole myönnetty palkkoja tai palkkioita joiden maksua olisi kriteerien täytyessä lykätty. Tilikauden aikana ei ole maksettu palkkoja tai palkkioita, joihin olisi myönnetty oikeus aikaisemmilta kausilta.

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.10.

LIITE 15: LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Muut hallintokulut	
Muut henkilöstökulut	6 118
Toimistokulut	6 922
ICT-kulut	30 790
Yhteyskulut	3 850
Edustuskulut	512
Markkinointikulut	8 156
Korttiliiketoiminnankulut	565
Yhteensä	56 914
Muut liiketoiminnan kulut	
Vuokrakulut	3 008
Kulut oman käytön kiinteistöistä	6 738
Muut liiketoiminnan kulut*	8 836
Yhteensä	18 582
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	75 496
*Tilintarkastuspalkkiot	
Lakisääteinen tilintarkastus	444
Tilintarkastukseen liittyvät palvelut	57
Veroneuvonta	17
Muut palvelut	52
Yhteensä	571

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.11.

LIITE 16: POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

(1 000 euroa)	1-12/2015
Poistot aineellisista hyödykkeistä	6 080
Poistot aineettomista hyödykkeistä	4 611
Poistot yhteensä	10 691
Arvonalentumiset aineellisista hyödykkeistä	47
Arvonalentumiset yhteensä	47
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä	10 737

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.12.

LIITE 17: TULOVEROT

(1 000 euroa)	1-12/2015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-12 398
Aikaisempien tilikausien verot	-9
Laskennallisen verosaamisen muutos	2 382
Laskennallisen verovelan muutos	-2 015
Tuloverot	-12 041
Muut välittömät verot	-39
Tuloverot yhteensä	-12 080

Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

Verokantatäsmäytys

Kirjanpidon tulos ennen veroja	69 699
Kirjanpidon ja verotuksen tuloksen erot	-9 612
Verotettava tulos	60 087
Tilikauden tulokseen ennen veroja perustuvat verot yksikön verokannalla	-13 993
Tuloslaskelman verovapaat tuotot	559
Tuloslaskelman vähennyskelvottomat kulut	-25
Tuloslaskelman ulkopuoliset vähennyskelpoiset kulut	1 220
Tuloslaskelmaan sisältyvät veronalaiset tuotot	-1 116
Aiempien vuosien vahvistettujen tappioiden käyttö	1 463
Tappio, josta ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-178
Aikaisempien tilikausien verot	-9
Ylläolevan erittelyn mukainen verokulu	-12 080
Yhteisön tuloveroprosentti	20,0 %

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.13.

Laskennallisista veroista annetaan lisätietoa liitteessä 28.

LIITE 18: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

(1 000 euroa)	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat	Eräpäivään asti pidettävät	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Käyvän arvon optio	Muut rahoitusvelat	Ei rahoitusvaroja/-velkoja	Yhteensä
31.12.2015								
Käteiset varat	546 340							546 340
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				1 359	160 875			162 234
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	74 522							74 522
Lainat ja saamiset asiakkailta	6 312 589							6 312 589
Johdannaiset				70 845				70 845
suojaavat johdannaiset				70 600				
josta rahavirran suojausta				5 499				
josta käyvän arvon suojausta				65 100				
muut kuin suojaavat johdannaiset				245				
Sijoitusomaisuus		1 178 887	49 011				42 691	1 270 588
Henkivakuutustoiminnan varat*		156 312			422 345		3 210	581 866
Varat yhteensä	6 933 452	1 335 198	49 011	72 204	583 220	0	45 900	9 018 986

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					144 071			144 071
Velat luottolaitoksille						351 241		351 241
Velat asiakkaille						5 914 898		5 914 898
Johdannaiset				1 588				1 588
suojaavat johdannaiset				1 585				
josta rahavirran suojausta				4				
josta käyvän arvon suojausta				1 588				
Liikkeeseenlasketut velkakirjat						1 042 238		1 042 238
Henkivakuutustoiminnan velat*					395 788	147 043	1 404	544 236
Velat, joilla on huonompi etuoikeus						146 336		146 336
Velat yhteensä	0	0	0	4 765	539 860	7 601 756	1 404	8 144 608

* Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

(1 000 euroa)	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat	Eräpäivään asti pidettävät	Kaupankäynti-tarkeoituksessa pidettävät	Käyvän arvon optio	Muut rahoitusvelat	Ei rahoitusvaroja/-velkoja	Yhteensä
31.12.2014								
Käteiset varat	532 764							532 764
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				1 283	130 745			132 028
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	201 453							201 453
Lainat ja saamiset asiakkailta	5 648 909							5 648 909
Johdannaiset				88 705				88 705
suojaavat johdannaiset				87 746				
josta rahavirran suojausta				10 366				
josta käyvän arvo suojausta				77 380				
muut kuin suojaavat johdannaiset				960				
Sijoitusomaisuus		1 116 250	29 876				41 707	1 187 833
Henkivakuutustoiminnan varat*		137 134		30	299 435		3 166	439 765
Varat yhteensä	6 383 125	1 253 384	29 876	90 019	430 180	0	44 873	8 231 456
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					111 475			111 475
Velat luottolaitoksille						448 360		448 360
Velat asiakkaille						5 807 791		5 807 791
Johdannaiset				4 227				4 227
suojaavat johdannaiset				4 227				
josta rahavirran suojausta				3 049				
josta käyvän arvon suojausta				1 178				
Liikkeeseenlasketut velkakirjat						446 484		446 484
Henkivakuutustoiminnan velat*					260 594	140 118	3 930	404 642
Velat, joilla on huonompi etuoikeus						169 131		169 131
Velat yhteensä	0	0	0	4 227	372 069	7 011 884	3 930	7 392 109

* Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

LIITE 19: KÄTEISET VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Kassa	19 347	19 255
Vaadittaessa maksettavat saamiset keskuspankeilta	526 993	513 509
Käteiset varat yhteensä	546 340	532 764

LIITE 20: KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Kaupankäynnin rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Saamistodistukset muilta	488	478
Osakkeet ja osuudet	871	805
Yhteensä	1 359	1 283
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti tulosvaikutteisesti kirjattavaksi luokitellut		
Saamistodistukset		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0	341
Saamistodistukset julkisyhteisöltä	396	4
Saamistodistukset muilta	16 408	18 924
Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista*	144 071	111 475
Yhteensä	160 875	130 745
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat yhteensä	162 234	132 028

* Erä sisältää Säästöpankkiryhmän ulkopuolisten sijoittajien osuudet Ryhmän tilinpäätöksen yhdisteltävistä rahastoista, joita käsitellään tarkemmin liitteessä 43 Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen sisältyvät yhteisöt.

LIITE 21: LAINAT JA SAAMISET

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset	72 461	201 453
Luotot ja muut saamiset	2 062	0
Yhteensä	74 522	201 453
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Käytetyt tililuotot	78 586	75 724
Lainat	5 915 292 *	5 353 186
Korkotukilainat	252 007	235 053
Valtion varoista välitetyt lainat	5 353	7 173
Luottokortit	81 213 **	0
Takaussaamiset	2 091	2 458
Muut saamiset	4 010	2 875
Arvon alentumistappiot	-25 963	-27 560
Yhteensä	6 312 589	5 648 909
Lainat ja saamiset yhteensä	6 387 111	5 850 361

* Lainakannan kasvu selittyy merkittävältä osin Säästöpankkien välittämien luottojen siirroilla Aktia Hypoteekkipankki Oyj:stä Säästöpankkiryhmän omaan taseeseen kevään 2015 aikana. Lainoja siirrettiin yhteensä 373 miljoonaa euroa, mikä tapahtui normaalien lyhennysten ja takaisinmaksujen lisäksi.

** Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluva Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj osti joulukuussa 2015 Säästöpankkiryhmän asiakkaiden kortti-luottokannan credit-kortteja aiemmin myöntäneeltä Nets Oy:ltä.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot 2015 (1 000 euroa)	Sopimuskohtaisesti arvoistetut	Ryhmäkohtaisesti arvoistetut	Yhteensä
Arvon alentumiset 1.1.2015	21 862	5 698	27 560
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	7 976	1 299	9 275
- arvonalentumistappioiden peruutukset	-1 884	-1 297	-3 181
- lopulliset luottotappiot	-7 691		-7 691
Arvon alentumiset 31.12.2015	20 263	5 701	25 963

Arvoltaan alentuneiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvojen muutokset (1 000 euroa)	2015
Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat 1.1.2015	40 512
Vuoden aikana arvoltaan alentuneeksi luokitellut	7 980
Peruutukset arvoltaan alentuneisiin saamisiin vuoden aikana	-1 607
Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat 31.12.2015	46 885

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot 2014 (1 000 euroa)	Sopimuskohtaisesti arvostetut	Ryhmäkohtaisesti arvostetut	Yhteensä
Arvonalentumiset 31.12.2014	21 862	5 698	27 560
Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat 31.12.2014		40 512	

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.14.

LIITE 22: JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Säästöpankkiryhmä suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Rahavirran suojauksen kohteena on vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin netto-

tuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan suojausinstrumenttien rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

31.12.2015 (1 000 euroa)	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot		
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Muut kuin suojaavat johdannaiset						
Luottojohdannaiset	10 000	5 000		15 000	245	
Yhteensä	10 000	5 000	0	15 000	245	0

Suojaavat johdannaissopimukset						
Käyvän arvon suojaus	166 587	900 350	274 000	1 340 937	65 100	1 588
Korkojohdannaiset	120 000	795 000	274 000	1 189 000	63 223	490
Osake- ja indeksijohdannaiset	46 587	105 350		151 937	1 877	1 099
Rahavirran suojaus	15 000	50 000		65 000	5 499	
Korkojohdannaiset	15 000	50 000		65 000	5 499	
Yhteensä	181 587	950 350	274 000	1 405 937	70 600	1 588

Johdannaiset yhteensä					70 845	1 588
------------------------------	--	--	--	--	---------------	--------------

Kaudella 1-12/2015 kirjattiin -1 231 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin.

Rahavirran suojauksen tehoton osuus kaudella oli 317 tuhatta euroa ja se on kirjattu kaupankäynnin nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 467	3 680	1 137	6 284
Yhteensä	1 467	3 680	1 137	6 284

31.12.2014	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksu-aika			Käyvät arvot		
(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Muut kuin suojaavat johdannaiset						
Korkojohdannaiset	10 000			10 000	157	
Luottojohdannaiset		15 000		15 000	802	
Yhteensä	10 000	15 000	0	25 000	960	0

Suojaavat johdannais-sopimukset						
Käyvän arvon suojaus	110 848	423 318	292 853	827 019	80 429	4 227
Korkojohdannaiset	87 415	362 000	289 000	738 415	76 682	1 178
Osake- ja indeksijohdannaiset	23 433	61 318	3 853	88 604	3 747	3 049
Rahavirran suojaus	41 000	15 000	50 000	106 000	7 317	
Korkojohdannaiset	41 000	15 000	50 000	106 000	7 317	
Yhteensä	151 848	438 318	342 853	933 019	87 746	4 227

Johdannaiset yhteensä					88 705	4 227
------------------------------	--	--	--	--	---------------	--------------

Kaudella 1-12/2014 kirjattiin 1 510 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin.

Rahavirran suojauksen tehoton osuus tilikaudella 2014 oli 28 tuhatta euroa ja se on kirjattu kaupankäynnin nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojaattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 301	4 246	1 791	8 339
Yhteensä	2 301	4 246	1 791	8 339

LIITE 23: SIJOITUSOMAISUUS

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	678 791	692 381
Osakkeet ja osuudet	500 096	423 869
Yhteensä	1 178 887	1 116 250
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset		
Saamistodistukset	49 011	29 876
Yhteensä	49 011	29 876
Sijoituskiinteistöt	42 691	41 707
Sijoitusomaisuus yhteensä	1 270 588	1 187 833

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

2015 (1 000 euroa)	Myytavissä olevat saamistodistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Yhteensä
	Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankintamenoon*	Yhteensä	Jaksotettuun hankintamenoon	
Noteeratut	636 161	494 922		494 922	47 001	1 178 084
Julkisyhteisöiltä	137 718				46 002	183 720
Muilta	498 443	494 922		494 922	999	994 364
Muut	42 630	3 183	1 991	5 174	2 010	49 814
Muilta	42 630	3 183	1 991	5 174	2 010	49 814
Yhteensä	678 791	498 104	1 991	500 096	49 011	1 227 898

* Oman pääoman ehtoiset instrumentit, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Arvonalentumiset 1.1.2015	1 267	1 198	2 465
+ arvonalentumistappioiden lisäykset		231	231
- arvonalentumistappioiden peruutukset	-50		-50
Arvonalentumiset 31.12.2015	1 217	1 429	2 646

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

2014 (1 000 euroa)	Myytavissä olevat saamistodistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Yhteensä
	Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankintamenoon*	Yhteensä	Jaksotettuun hankintamenoon	
Noteeratut	631 161	422 562		422 562	26 264	1 079 986
Julkisyhteisöiltä	133 015				22 653	155 667
Muilta	498 146	422 562		422 562	3 611	924 318
Muut	61 220		1 307	1 307	3 612	66 140
Muilta	61 220		1 307	1 307	3 612	66 140
Yhteensä	692 381	422 562	1 307	423 869	29 876	1 146 126

* Oman pääoman ehtoiset instrumentit, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappiot** (1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Arvonalentumiset 31.12.2014	1 267	1 198	2 465

** Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan staloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.15

LIITE 24: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Sijoitusrahastot	265 857	187 314
Varainhoitosalkut	71 656	48 098
Muu sijoitussidonnainen kateomaisuus	59 632	18 664
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	397 146	254 076
Muut sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	25 199	45 359
Johdannaiset		30
Yhteensä	25 199	45 389
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	17 446	48 305
Osakkeet ja osuudet	138 866	88 829
Yhteensä	156 312	137 134
Sijoituskiinteistöt		367
Muut sijoitukset yhteensä	181 511	182 890
Henkivakuutustoiminnan sijoitukset yhteensä	578 657	436 966
Muut varat		
Muut saamiset	2 639	570
Siirtosaamiset	571	2 229
Yhteensä	3 210	2 799
Henkivakuutustoiminnan varat yhteensä	581 866	439 765

Henkivakuutuksen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen saamistodistusten, osakkeiden ja osuuksien sekä johdannaisten erittely noteerauksen liikkeesenlaskijan perusteella

(1 000 euroa)	31.12.2015			31.12.2014		
	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannais- sopimukset	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannais- sopimukset
Noteeratut	25 199	397 146		42 886	254 076	30
Muilta	25 199	397 146		42 886	254 076	30
Muut kuin julki- sesti noteeratut				2 473		
Muilta				2 473		
Yhteensä	25 199	397 146	0	45 359	254 076	30

Henkivakuutuksen myytävissä olevat rahoitusvarat

31.12.2015	Myytävissä olevat saamistodistukset	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet
(1 000 euroa)	Käypään arvoon	Käypään arvoon
Noteeratut	15 366	131 222
Muilta	15 366	131 222
Muut kuin julkisesti noteeratut	2 080	7 644
Muilta	2 080	7 644
Yhteensä	17 446	138 866

31.12.2014	Myytävissä olevat saamistodistukset	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet		
(1 000 euroa)	Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankintamenoon*	Yhteensä
Noteeratut	38 318	82 947		82 947
Muilta	38 318	82 947		82 947
Muut kuin julkisesti noteeratut	9 987	3 632	2 250	5 882
Muilta	9 987	3 632	2 250	5 882
Yhteensä	48 305	86 579	2 250	88 829

* Oman pääoman ehtoiset instrumentit, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Henkivakuutuksen sijoituskiinteistöjen muutokset (1 000 euroa)	2015	2014
Hankintameno 1.1.	367	367
Vähennykset, myynnit	-367	
Hankintameno 31.12.	0	367

LIITE 25: SIIJOITUKSET OSAKKUUSYHTIÖISSÄ

Osuudet osakkuusyhtiöissä

Tiedot Säästöpankkiryhmän olennaisista osakkuusyhtiöistä:

Nimi	Toimipaikka	Pääasiallinen toimiala	Omistusosuus (%) 31.12.2015	Osuus äänivallasta (%) 31.12.2015	Omistusosuus (%) 31.12.2014	Osuus äänivallasta (%) 31.12.2014
Oy Samlink Ab	Espoo	Ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus	42,00	44,70	42,00	44,70
Aktia Hypoteekkipankki Oyj	Helsinki	Luotonanto	31,61	16,08	31,61	16,08

Samlink -konsernin tarkoituksena on tuottaa Säästöpankkiryhmälle Ryhmän yhtiöiden liiketoiminnassaan tarvitsemat tietojärjestelmä- ja tukipalvelut. Samlink-konserni tuottaa Ryhmälle mm. pankkitoiminnan tietojärjestelmäpalveluja, taloushallinnon palveluja, toimistoinfrastruktuuriin liittyviä palveluja ja teknisiä tukipalveluja.

Aktia Hypoteekkipankin tarkoituksena on ollut mahdollisimman edullisen varainhankinnan kautta tuottaa kilpailukykyisiä, mahdollisimman alhaisin hankintakustannuksin tuotettuja kiinnitysluottolaissa tarkoitettuja rahoituspalveluja osapuolten/omistajien välitettäväksi yhtiölle omaa myyntikanavaa luomatta. Säästöpankkiryhmän osuus äänivallasta Aktia Hypoteekkipankissa on 16,08 %, mutta osakassopimuksen mukaan Säästöpankkiryhmällä on huomattava vaikutusvalta Aktia Hypoteekkipankissa, joten yhtiö yhdistellään Ryhmän tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä.

Aktia Hypoteekkipankin toiminta rajattiin syyskuussa 2012 Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n hallituksen tekemällä päätöksellä olemassa olevan asuntovakuudellisen luottokannan hallintaan ja jälleenrahoitukseen. Lokakuussa 2015 Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n vähemmistöosuutensa myymisestä Aktia Pankille ja Hypoteekkipankin sulauttamisesta Aktia Pankkiin vuoden 2016 tilinpäätöksen valmistuttua. Säästöpankkien välittämää luottokantaa tullaan siirtämään lainakannan takaisinostoilla Säästöpankkeihin.

Yllä mainittuihin osakkuusyhtiöihin tehdyt sijoitukset on konsolidoitu Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen pääomaosusmenetelmällä.

Taloudellisen informaation yhteenveto olennaisista osakkuusyhtiöistä yhtiöiden omien tilinpäätösten lukuihin perustuen:	Oy Samlink Ab	Aktia Hypoteekkipankki Oyj	Oy Samlink Ab	Aktia Hypoteekkipankki Oyj
(1 000 euroa)	2015	2015	2014	2014
Varat yhteensä	32 084	950 462	30 598	2 232 138
Velat yhteensä	12 990	815 913	16 172	2 095 915
Liikevaihto	99 415		96 731	
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	99 487	317	96 769	8 452
Tilikauden voitto	6 163	-1 357	2 857	5 170
Muut laajan tuloksen erät		-215		-232
Laaja tulos	6 163	-1 572	2 857	4 938
Osakkuusyhtiöstä kaudella saadut osingot	629	169	618	182

Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäytys Ryhmän taseen kirjanpitoarvoon:				
Osakkuusyhtiön nettovarot	19 094	134 549	14 426	136 224
Ryhmän omistusosuus	42,00 %	31,61 %	42,00 %	31,61 %
Oikaisut	1 470	3 348	1 470	3 348
Osakkuusyhtiön tasearvo Ryhmän taseessa	6 549	39 183	4 589	39 712

Yhteisjärjestelyt

Säästöpankkiryhmällä ei ole olennaisia yhteisjärjestelyjä.

Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt ja asunto-osakeyhtiöt käsitellään Ryhmän tilinpäätöksessä yhteisinä toimintoina. Nämä yhtiöt sisältävät sekä sijoituskiinteistöjä että omassa käytössä olevia kiinteistöjä. 5 keskinäistä kiinteistöyhtiötä katsotaan Säästöpankkiryhmän näkökulmasta olennaisiksi, mutta näiden osuus Ryhmän taseesta on kuitenkin vähäinen.

Alla esitetään tiedot Säästöpankkiryhmän olennaisista yhteisistä toiminnoista:

Yhtiön nimi	Toimipaikka	Omistusosuus	Omistusosuus
		2015	2014
Kiinteistö Oy Ikaalisten Säästökeskus	Ikaalinen	90,80 %	90,80 %
Asunto Oy Salamankulma	Turku	37,01 %	37,01 %
Kiinteistö Oy Liedon Liikekeskus	Lieto	85,70 %	85,70 %
Kt Oy Lohjan Pankkitalo	Lohja	100,00 %	100,00 %
Koy Iisalmen Pohjolankatu 6	Iisalmi	100,00 %	100,00 %

LIITE 26: AINEELLISET HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Maa -ja vesialueet	1 093	952
Rakennukset	47 072	49 021
Koneet ja kalusto	5 008	5 119
Muut aineelliset hyödykkeet	850	843
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7	17
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	54 029	55 953

31.12.2015					
Aineellisten hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	79 260	33 250	1 659	17	114 187
Lisäykset	326	1 817	47		2 191
Vähennykset	-1 178	-661		-10	-1 849
Siirrot erien välillä	52				52
Arvonkorotus	14				14
Hankintameno 31.12	78 476	34 407	1 706	7	114 595
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-29 287	-28 131	-816		-58 233
Tilikauden poistot	-3 293	-2 019	-45		-5 356
Tilikauden arvonalentumiset	-2				-2
Vähennykset	2 270	751	4		3 025
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-30 311	-29 399	-856		-60 566
Kirjanpitoarvo 31.12.	48 164	5 008	850	7	54 029

Säästöpankkiryhmän omistamiin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ei liity merkittäviä omistusrajoituksia.

Säästöpankkiryhmällä ei ole tilikaudella 2015 tulosvaikutteisesti kirjattuja kolmansilta osapuolilta (vakuutusyhtiöltä) saatuja korvauksia aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä.

31.12.2014					
Aineellisten hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 31.12	79 260	33 250	1 659	17	114 187
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-29 287	-28 131	-816	0	-58 233
Kirjanpitoarvo 31.12.	49 974	5 119	843	17	55 953

Säästöpankkiryhmällä on tilikaudella 2014 tulosvaikutteisesti kirjattuja kolmansilta osapuolilta (vakuutusyhtiöltä) saatuja korvauksia aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä yhteensä 162 tuhatta euroa, josta 80 tuhatta euroa on kirjattu liiketoiminnan muihin tuotoihin ja 82 tuhatta euroa liiketoiminnan muihin kuluihin kulujen oikaisuksi.

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.16.

LIITE 27: AINEETOMAT HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Aineettomat oikeudet	11 245	10 369
Toimilupa	0	269
Muut aineettomat hyödykkeet	2 644	3 402
Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	5 240	4 471
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	19 129	18 511

Keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden testaus on suoritettu markkinaperusteisesti eikä viitteitä arvonalentumisesta ole.

Aineettomat oikeudet ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet muodostuvat merkittävilta osin ulkoisilta toimijoilta hankituista tietojärjestelmistä.

2015	Aineettomat oikeudet	Toimilupa	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Aineettomien hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)					
Hankintameno 1.1	17 411	2 150	16 266	4 471	40 298
Hankitut liiketoimet					0
Lisäykset	2 089		941	3 167	6 197
Vähennykset	-187		-265	-1	-454
Siirrot erien välillä	2 088			-2 396	-308
Hankintameno 31.12.	21 401	2 150	16 942	5 240	45 733
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-7 041	-1 881	-12 865		-21 788
Tilikauden poistot	-3 202	-269	-1 804		-5 276
Vähennykset	88		371		460
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-10 156	-2 150	-14 298		-26 604
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 245	0	2 644	5 240	19 129

2014	Aineettomat oikeudet	Toimilupa	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Aineettomien hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)					
Hankintameno 31.12.	17 411	2 150	16 266	4 471	40 298
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-7 041	-1 881	-12 865		-21 788
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 369	269	3 402	4 471	18 511

Vertailutiedot esitetään taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.17.

LIITE 28: LASKENNALLISET VEROT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Laskennallinen verosaaminen	1 075	2 725
Tuloverosaaminen	2 238	478
Verosaamiset yhteensä	3 313	3 203
Laskennalliset verovelat	59 236	70 822
Tuloverovelka	2 886	5 271
Verovelat yhteensä	62 122	76 093

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Laskennalliset verosaamiset		
Arvon alentumiset	1 133	0
Rahoitusvarat	3 944	989
Rahavirran suojaukset	0	47
Aineelliset hyödykkeet	737	846
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	207	388
Vahvistetut tappiot	1 378	455
Muut	460	0
Laskennallisten verojen netottaminen	-6 784	0
Yhteensä	1 075	2 725

Säästöpankkiryhmällä on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita 8,6 miljoonaa euroa, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tappiot vanhenevat vuosina 2019-2025.

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Laskennalliset verovelat		
Tilinpäätössiirrot	48 669	51 189
Rahoitusvarat	12 309	13 301
Rahavirran suojaukset	913	1 206
Aineettomat hyödykkeet	2 056	2 538
Aineelliset hyödykkeet	2 095	2 588
Muut	-21	0
Laskennallisten verojen netottaminen	-6 784	0
Yhteensä	59 236	70 822

2015 (1 000 euroa)	1.1.2015	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakenne- järjestelyt	Muut	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset								
Arvon alentumiset		1 133						1 133
Rahoitusvarat	989		2 955					3 944
Rahavirran suojaukset	47			-47				0
Äineelliset hyödykkeet	846	-109						737
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	388	-26			-155			207
Vahvistetut tappiot	455	924						1 378
Muut		460						460
Laskennallisten verojen netottaminen							-6 784	-6 784
Yhteensä	2 725	2 382	2 955	-47	-155		-6 784	1 075

2015 (1 000 euroa)	1.1.2015	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakenne- järjestelyt	Muut	31.12.2015
Laskennalliset verovelat								
Tilinpäätössiirrot	51 189	3 041					-5 561	48 669
Rahoitusvarat	13 301	18	-1 009					12 309
Rahavirran suojaukset	1 206			-293				913
Äineettomat hyödykkeet	2 538	-500				78	-60	2 056
Äineelliset hyödykkeet	2 588	-523					29	2 095
Muut		-21						-21
Laskennallisten verojen netottaminen							-6 784	-6 784
Yhteensä	70 822	2 015	-1 009	-293		78	-12 376	59 236

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.18.

LIITE 29: MUUT VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Maksujenvälityssaamiset	172	126
Siirtosaamiset		
Korot	35 080	33 073
Muut siirtosaamiset	7 413	10 265
Muut	5 538	3 655
Muut varat yhteensä	48 202	47 119

LIITE 30: KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVELAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista*	144 071	111 475
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat yhteensä	144 071	111 475

* Erä sisältää Säästöpankkiryhmän ulkopuolisten sijoittajien osuudet Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävistä rahastoista, joita käsitellään tarkemmin liitteessä 43 Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt.

LIITE 31: VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Velat luottolaitoksille		
Velat keskuspankeille	90 000	90 000
Velat luottolaitoksille	261 241	358 360
Yhteensä	351 241	448 360
Velat asiakkaille		
Talletukset	5 845 755	5 723 180
Muut rahoitusvelat	5 914	7 928
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	63 229	76 683
Yhteensä	5 914 898	5 807 791
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	6 266 139	6 256 150

LIITE 32: LIIKKEESEENLASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat		
Joukkovelkakirjalainat	910 009*	279 162
Muut		
Sijoitustodistukset	132 228	167 320
Muut	1	1
Liikkeeseenlasketut velkakirjat yhteensä	1 042 238	446 484
Joista		
Vaihtuvakorkoiset	154 256	279 671
Kiinteäkorkoiset	887 982	166 812
Yhteensä	1 042 238	446 484

* Säästöpankkiryhmään kuuluva Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj laski toukokuussa 2015 liikkeeseen 500 miljoonan euron vakuudettoman seniorimuotoisen joukkovelkakirjalainan. Euromääräisen viitelainan laina-aika on viisi vuotta ja lainalla on kiinteä vuotuinen 1 % kuponkikorko.

Laina laskettiin liikkeeseen Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n EMTN-ohjelman alla ja se on listattu Dublinin arvopaperipörssiin.

Ryhmällä ei ole ollut mitään viivästyksiä ja laiminlyöntejä liittyen sen liikkeeseenlaskemiin velkakirjoihin.

LIITE 33: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset	147 043	140 118
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	341 881	242 130
Sijoitussidonnaisten sijoitus sopimusten velka	53 908	18 464
Vastuuvelan riittävyystestin mukainen täydennys	0	0
Muut velat		
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 177	3 479
Muut	227	450
Henkivakuutustoiminnan velat yhteensä	544 236	404 642

Henkivakuutusliiketoiminnan vastuuelvelka	Vastuu, tuhatta euroa 2015	Sopimukset, kpl 2015	Duraatio 2015
Muu kuin sijoitussidonnaiset sopimukset			
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset			
Säästövakuutus			
Takuukorko 3,5 %	2 215	42	10,2
Takuukorko 2,5 %	16 007	490	9,4
Takuukorko 0,0 %	111 319	3 261	8,7
Yksilöllinen eläkevakuutus			
Takuukorko 3,5 %	1 788	133	5,6
Takuukorko 2,5 %	5 823	723	10,7
Takuukorko 0,0 %	7 685	529	19,9
Ryhmäeläkevakuutus (maksuperusteinen, takuukorko 0,0 %)			
	1 418	96	3,8
Kapitalisaatiosopimukset (takuukorko 0,0 %)			
	333	3	0,3
Riskivakuutus sopimukset			
	457	35 253	3,9

Sijoitussidonnaiset sopimukset

Sijoitussidonnaiset vakuutus sopimukset			
Säästövakuutus	264 236	11 474	12,4
Yksilöllinen eläkevakuutus	69 276	10 842	21,8
Ryhmäeläkevakuutus	2 038	91	8,7
Kapitalisaatiosopimukset	6 331	51	15,9
Sijoitussidonnaiset sijoitus sopimukset	53 908	293	11,4
Vastuuvelan riittävyystestin mukainen täydennys	0		
Yhteensä	542 831	63 281	12,8

Henkivakuutusliiketoiminnan vastuuelka	Vastuu, tuhatta euroa	Sopimukset, kpl	Duraatio
	2014	2014	2014
Muut kuin sijoitussidonnaiset sopimukset			
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset			
Säästövakuutus			
Takuukorko 3,5 %	2 558	22	5,7
Takuukorko 2,5 %	16 306	288	5,3
Takuukorko 0,0 %	103 468	4 180	6,0
Yksilöllinen eläkevakuutus			
Takuukorko 3,5 %	1 781	54	7,8
Takuukorko 2,5 %	5 778	428	10,1
Takuukorko 0,0 %	8 451	1 494	19,8
Ryhmäeläkevakuutus (maksuperusteinen, takuukorko 0,0 %)	856	92	8,0
Kapitalisaatiosopimukset (takuukorko 0,0 %)	460	4	2,0
Riskivakuutus sopimukset	460	30 552	7,4
Sijoitussidonnaiset sopimukset			
Sijoitussidonnaiset vakuutus sopimukset			
Säästövakuutus	178 649	8 369	7,4
Yksilöllinen eläkevakuutus	57 863	10 400	21,4
Ryhmäeläkevakuutus	2 052	74	11,5
Kapitalisaatiosopimukset	3 566	25	7,6
Sijoitussidonnaiset sijoitus sopimukset	18 464	107	9,0
Vastuuelan riittävyydestin mukainen täydennys	0		
Yhteensä	400 712	56 089	9,2

Vastuuelka on arvostettu kansallisen tilinpäätöksen periaatteiden mukaisesti. Arvostusperiaatteet on kuvattu tarkemmin laatimisperiaatteissa (liite 2).

Vastuuelan riittävyydestin verrataan vastuuelan riittävyyttä sisäisen mallin mukaiseen vastuuelkaan. Riittävyydestin on kuvattu tarkemmin laatimisperiaatteissa.

Duraatio perustuu sisäisen mallin mukaisiin vastuuelan kassavirtoihin ja riskittömään korkokäyrään.

LIITE 34: VELAT, JOILLA ON HUONOMPI ETUOIKEUS

(1 000 euroa)	Keskikorko %	31.12.2015
Pääomalainat	4,00 %	297
Muut		
Debentuurit	2,11 %	146 039
Velat joilla on huonompi etuoikeus yhteensä		146 336

(1 000 euroa)	Keskikorko %	31.12.2014
Pääomalainat	4,00 %	297
Muut		
Debentuurit	2,22 %	168 834
Velat joilla on huonompi etuoikeus yhteensä		169 131

Tarkemmat tiedot debentuurilainoista esitetään Pilari III liitetiedossa 49.

LIITE 35: VARAUKSET JA MUUT VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	50 057	52 953
Muut	14 561	3 769
Muut velat yhteensä	64 618	56 722
Siirtovelat		
Korkovelat	17 252	16 190
Saadut korkoennakot	1 803	2 248
Muut siirtovelat	16 233	13 861
Siirtovelat yhteensä	35 289	32 299
Varaukset		
Eläkevaraukset	1 172	1 940
Muut varaukset	888	150
Varaukset yhteensä	2 060	2 090
Varaukset ja muut velat yhteensä	101 967	91 111

2015 (1 000 euroa)	
Varausten muutokset	
1.1.2015	2 090
Lisäys muut varaukset	888
Vähennys maksupohjaiset eläkkeet	-150
Vähennys etuuspohjaiset eläkkeet	-768
31.12.2015	2 060

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.19.

LIITE 36: OMA PÄÄOMA

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Peruspääoma	20 338	10 343
Rahastot		
Kantarahasto	34 475	34 475
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	59 122	13 003
Vararahasto	68 076	68 381
Käyvän arvon rahasto	21 163	35 540
Suojausinstrumenttien rahasto	3 651	4 568
Muut rahastot	81 278	136 158
Kertyneet voittovarot		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	513 996	466 239
Kauden voitto (tappio)	56 135	45 391
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä	858 235	814 099
Määräysvallattomien osuus	22 458	27 132
Oma pääoma yhteensä	880 694	841 230

Peruspääoma

Erään kirjataan maksettu osake-, osuus- tai peruspääoma. Mikäli osakepääoma on kokonaan tai osittain merkitsemättä kaupparekisteriin, kaupparekisteriin merkitsemätön osuus on ilmoitettava taseessa omana eränään tämän erän alaeänä.

Säästöpankkiryhmän peruspääoma muodostuu Säästöpankkien peruspääomasta, jota ei säästöpankkilain 11 § mukaan makseta takaisin.

Säästöpankkiryhmään kuuluu myös neljä osakeyhtiömuotoista säästöpankkia, joiden osalta osakepääoma sisältyy oman pääoman peruspääomaan.

Kantarahasto

Kantarahastoon kirjataan säästöpankkilain 13 §:ssä tarkoitettu kantarahasto.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on sidottua pääomaa. Ylikurssirahastoon on kirjattu mm. omien osakkeiden myyntivoitot.

Sijoitetun vapaan pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota ei merkitä osakepääomaan ja jota ei kirjanpitolain mukaan merkitä vieraaseen pääomaan, sekä sellainen muu oman pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon. Rahastoon merkitään myös se määrä, jolla osakepääomaa alennetaan ja jota ei käytetä tappion kattamiseen tai varojen jakamiseen.

Vararahasto

Vararahasto on sidottua pääomaa. Erään merkitään säästöpankkilain (1502/2001) 10 §:ssä tarkoitettuun vararahastoon kirjatut määrät.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahastoon kirjataan käypään arvoon arvostamisesta syntyneet erät.

Suojausinstrumenttien rahasto

Suojausinstrumenttien rahastoon kirjataan rahavirran suojauksesta syntyneet erät. Tällaiseksi eräksi kirjataan se osa rahavirran suojaukseen määritetyn suojausinstrumentin (johdannais-sopimuksen) käyvän arvon muutoksesta, jonka todetaan olevan tehokas suojaus.

Muut rahastot

Muita rahastoja ovat yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin taikka yleistä päätösvaltaa Säästöpankkiryhmässä käyttävän osuuskunnan kokouksen päätökseen perustuvia, aikaisempien tilikausien tuloksesta muodostettuja vapaita rahastoja.

Kertyneet voittovarot

Erään kirjataan tuloslaskelman osoittama tilikauden tulos sekä tulos edellisiltä tilikausilta siltä osin, kuin sitä ei ole siirretty muihin oman pääoman eriin tai jaettu voitonjakona.

Erittely käyvän arvon rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2015
Käyvän arvon rahasto 1.1.	35 540
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, osakkeet ja osuudet	19 578
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahoitusravopaperit	-10 759
Laskennalliset verot käypään arvoon arvostamisesta	3 690
Osuus käyvän arvon rahaston muutoksista osakkuusyhtiöissä	
Määräysvallattomien omistajien osuus käyvän arvon rahastosta	1 860
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	-28 746
Käyvän arvon rahasto 31.12	21 163

Erittely suojausinstrumenttien rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2015
Suojausinstrumenttien rahasto 1.1.	4 568
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahavirtaa suojaavat johdannaiset	-912
Osuus rahavirran suojauksesta osakkuusyhtiöissä	68
Laskennalliset verot, rahavirran suojaus	246
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	-319
Suojausinstrumenttien rahasto 31.12	3 651

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.20.

LIITE 37: ANNETUT JA SAADUT VAKUUEDET

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Annetut vakuudet		
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	61 316	63 428
Muut	31 494	35 876
Muut annetut vakuudet		
Pantit	0	14
Annetut vakuudet yhteensä	92 810	99 317
Saadut vakuudet		
Kiinteistövakuudet	5 966 659	5 386 150
Saamistodistukset	37 952	74 180
Muut	66 638	67 790
Saadut takaukset	64 718	69 188
Saadut vakuudet yhteensä	6 135 967	5 597 309

LIITE 38: TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Takaukset	66 665	146 559*
Luottolupaukset	388 321**	193 467
Muut	8 564	9 243
Yhteensä	463 550	349 269

* Säästöpankkiryhmään kuuluvat Säästöpankit olivat antaneet omavelkaisen takauksen Aktia Pankki Oyj:lle kaikkien muiden samanasaisen maksuliiketiliosopimuksen Aktia Pankki Oyj:n kanssa tehneiden Säästöpankkien puolesta. Takauksen kohteena olivat ne saatavat, jotka Aktia Pankki Oyj:lle saattoivat syntyä maksuliiketiliosopimuksen ehtojen rikkomisesta. Takauksen kattama toiminta on päättynyt marraskuussa 2014, kun Säästöpankkien maksuliiketililit siirtyivät Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:lle, eikä takauksista ole sen jälkeen voinut enää syntyä vastuuta. Myös sopimukset ovat päättyneet helmikuussa 2015. Aktialle annettu ryhmätakaus oli 31.12.2014 määrältään yhteensä 73 803 tuhatta euroa.

** Kasvu johtuu myönnettyistä, nostamattomista korttiluotoista. Säästöpankkiryhmän maksukorttien liikkeeseenlasku aloitettiin joulukuussa 2015. Samassa yhteydessä Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj osti Säästöpankkiryhmän asiakkaiden korttiluottokannan credit-kortteja aiemmin myöntäneeltä Nets Oy:ltä.

LIITE 39: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN NETTOUTUS

Säästöpankkiryhmän johdannaissopimuksiin sovelletaan joko ISDA:n tai Finanssialan Keskusliiton johdannaissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan nettouttaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksumuuttomuus- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

31.12.2015 (1 000 euroa)				Määrät, joita ei ole netotettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			Nettosumma
	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saadut / annettu rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saatu/ annettu käteinen	
Varat							
Johdannaissopimukset				69 946	15 858	39 048	15 040
Yhteensä				69 946	15 858	39 048	15 040
Velat							
Johdannaissopimukset				1 468		400	1 068
Yhteensä				1 468	0	400	1 068

31.12.2014 (1 000 euroa)				Määrät, joita ei ole netotettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			Nettosumma
	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saadut / annettu rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saatu/ annettu käteinen	
Varat							
Johdannaissopimukset				87 793	23 188	23 541	41 064
Yhteensä				87 793	23 188	23 541	41 064
Velat							
Johdannaissopimukset				4 227		608	3 619
Takaisinostosopimukset				12 852			12 852
Yhteensä				17 078	0	608	16 470

LIITE 40: KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Käypään arvoon arvostus

Rahoitusinstrumentit esitetään Ryhmän taseessa käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (liite 2) kuvataan rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostustavan mukaan sekä perusteet arvostamista-voille ja käyvän arvon määrittämiselle.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot määritetään ensisijaisesti käyttämällä noteerauksia julkisesti noteeratuilta markkinoilta tai kolmansilta osapuolilta saatuja markkinahintoja. Mikäli markkinanoteerausta ei ole saatavilla, on tase-erät pääosin arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorkojen avulla. Käteisvarojen osalta käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Myös vaadittaessa maksettavien talletusten osalta on nimellisarvon katsottu vastaavan käypää arvoa.

Sijoituskiinteistöt arvostetaan Ryhmän tilinpäätöksessä pois-toilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo ilmoitetaan liitetietona. Käypien arvojen määrittelyn perustana on käytetty mahdollisimman vertailukelpoisia markkinahintoja tai kiinteistön nettotuottoihin perustuvaa arvostusmallia. Merkittävimpien kiinteistöjen osalta arvostukselle pyritään saamaan riippumattoman arvioi-sijan lausunto.

Säästöpankkiryhmällä ei ole kertaluontoisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusvarat, joiden arvo määräytyy likvideil-tä markkinoilta saatavien noteerausten perusteella. Likvidiksi katsotaan markkina, jossa hinnat ovat saatavilla helposti ja riit-tävän säännöllisesti. Tasoon 1 kuuluvat noteeratut joukkovelka-kirjalainat sekä muut arvopaperit ja pörssiosakkeet ja -johdan-naiset, joille noteerataan julkisesti hinta.

Taso 2 sisältää rahoitusvarat, joille ei ole saatavissa noteerausta suoraan toimivilta markkinoilta ja joiden käypä arvo arvioidaan käyttäen arvostusmenetelmiä tai -malleja. Nämä perustuvat oletuksiin, joita tukevat todennettavissa oleva markkinainfor-maatio, kuten vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja korkoja tai hintoja. Tähän ryhmään kuuluvat mm. valuutta- ja korkojohdannaiset sekä yritys- ja sijoitustodistukset.

Taso 3 sisältää rahoitusvarat, joiden käypää arvoa ei saada jul-kisesta markkinanoteerauksesta tai todennettavissa olevaan markkinainformaatioon perustuvien arvostusmenetelmien tai -mallien avulla. Tasoon 3 luetaan noteeraamattomat osa-keinstrumentit, strukturoidut sijoitukset sekä muut arvopa-perit, joille ei tällä hetkellä ole saatavissa sitovaa markkinan-oteerausta. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon. Tasoon 3 luetaan myös Ryhmän sijoituskiinteistöille määritetyt käyvät arvot.

Siirrot tasojen välillä

Siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä katsotaan tapah-tuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muu-toksen toteutumispäivänä.

Siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä ei ole ollut kauden 1.1.-31.12.2015 aikana.

31.12.2015	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	18 163	3 732		14 431	18 163
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	422 345	416 645		5 700	422 345
Muut toiminnot**	144 071	144 071			144 071
Johdannaisopimukset					
Pankkitoiminta	70 845		68 723	2 122	70 845
Myytavissä olevat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 178 427	1 133 307	6 502	38 618	1 178 427
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	156 312	147 518		8 794	156 312
Muut toiminnot	460	460			460

Jaksotettuun hankintameroon arvostettavat					
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset					
Pankkitoiminta	49 011	49 357	2 033	299	51 690
Lainat ja muut saamiset					
Pankkitoiminta	6 933 452		8 215 007	12 892	8 227 899
Rahoitusvarat yhteensä	8 973 086	1 895 091	8 292 264	82 856	10 270 211

Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta	42 691			60 757	60 757
Yhteensä	42 691	0	0	60 757	60 757

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2015	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	395 788	395 788			395 788
Muut toiminnot**	144 071	144 071			144 071
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	1 588		490	1 099	1 588

Jaksotettuun hankintameroon arvostettavat					
Pankkitoiminta	7 454 713	793 117	6 255 764	431 632	7 480 513
Rahoitusvelat yhteensä	7 996 161	1 332 977	6 256 254	432 730	8 021 961

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3

Tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	16 927	15 314	32 241
Hankinnat	2 294		2 294
Myynnit	-2 050	-10 837	-12 887
Eräntyneet kauden aikana	-1 200		-1 200
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-64	935	871
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-728	288	-440
Siirrot tasolta 1 ja 2	-748		-748
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	14 431	5 700	20 130

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Johdannaiset (netto) (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	1 500	0	1 500
Hankinnat	1 139		1 139
Myynnit	-1 050		-1 050
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-565		-565
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	1 024	0	1 024

Tuloslaskelman kautta kirjatut johdannaisten arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Myytävissä olevat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	100 922	6 957	107 879
Hankinnat	8 750	8 813	17 563
Myynnit	-8 467	-5 714	-14 181
Eräntyneet kauden aikana	-22 166	-9	-22 175
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	511	126	638
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-62		-62
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	-184	-1 379	-1 563
Siirrot tasolta 1 ja 2	7		7
Siirrot tasolle 1 ja 2	-40 693		-40 693
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	38 618	8 794	47 412

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyyksanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3	Kirjanpitoarvo	Tulosvaikutus oletetuille muutoksille	
		Positiivinen	Negatiivinen
31.12.2015 (1 000 euroa)			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	14 431	529	-529
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	5 700	323	-323
Yhteensä	20 130	852	-852
Johdannaissopimukset			
Pankkitoiminta, varat	2 122		-2 122
Pankkitoiminta, velat	-1 099	1 099	
Yhteensä	1 024	1 099	-2 122
Myytävässä olevat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	38 618	1 610	-1 610
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	8 794	1 243	-1 243
Yhteensä	47 412	2 853	-2 853
Yhteensä	68 566	4 804	-5 828

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyyks oletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 prosenttia kaikissa maturitettuluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyksanalyysissä on käytetty 15 prosentin arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyyksanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

31.12.2014	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoittain			Käypä arvo
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	20 553	3 626		16 927	20 553
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	299 435	284 121		15 314	299 435
Muut toiminnot**	111 475	111 475			111 475
Johdannaisopimukset					
Pankkitoiminta	88 705		84 157	4 549	88 705
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	30	30			30
Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 115 868	1 001 337	13 609	100 922	1 115 868
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	137 134	120 190	9 987	6 957	137 134
Muut toiminnot	382	382			382

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset					
Pankkitoiminta	29 876	29 079	3 120	1 007	33 205
Lainat ja muut saamiset					
Pankkitoiminta	5 850 361		7 194 529		7 194 529
Rahoitusvarat yhteensä	7 653 820	1 550 240	7 305 402	145 675	9 001 318

Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta	41 707			67 487	67 487
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	367			367	367
Yhteensä	42 074	0	0	67 854	67 854

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2014	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoittain			Yhteensä
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	260 594	260 594			260 594
Muut toiminnot**	111 475	111 475			111 475
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	4 227		1 178	3 049	4 227

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Pankkitoiminta	6 871 765	140 947	6 266 034	495 282	6 902 263
Rahoitusvelat yhteensä	7 248 062	513 016	6 267 212	498 331	7 278 560

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Herkkyyshanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3	Kirjanpitoarvo	Tulosvaikutus oletetuille muutoksille	
		Positiivinen	Negatiivinen
31.12.2014 (1 000 euroa)			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	16 927	874	-874
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	15 314	753	-753
Yhteensä	32 241	1 627	-1 627
Johdannaissopimukset			
Pankkitoiminta, varat	4 549		-4 549
Pankkitoiminta, velat	-3 049	3 049	
Yhteensä	1 500	3 049	-4 549
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	100 922	3 946	-3 946
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	6 957	1 044	-1 044
Yhteensä	107 879	4 990	-4 990
Yhteensä	141 620	9 666	-11 165

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyysoletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 prosenttia kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty 15 prosentin arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.21.

LIITE 41: ELÄKEVELKA

Säästöpankkiryhmän lakisääteinen eläketurva (TyEL) on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä ja se on maksupohjainen järjestely. Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluvissa yhtiöissä on henkivakuutusyhtiöissä useita etuuspohjaisia eläkevakuutuksia johdolle, tietyille johtavassa asemassa oleville työntekijöille sekä sellaisille henkilöille, jotka aikanaan kuuluivat Säästöpankkien Eläkekassaan.

Eläkeikä vakuutuksissa on 60-65 vuotta ja tavoite-eläke on 60 % sopimuksissa määritellystä eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Järjestelyjä säätelevät paikalliset verolait ja muu lainsäädäntö.

Vakuutusjärjestelyssä varojen määrä kuvastaa vakuutusyhtiön vastuulla olevaa osaa velvoitteesta ja se lasketaan samalla

diskonttauskorolla kuin velvoite. Järjestelyyn kuuluvat varat sisältävät 100 % hyväksyttäviä vakuutuksia. Koska velvoitteet on vakuutettu, yhtiön vastuulle ei jää merkittäviä riskejä. Yhtiön vastuulla ovat lähinnä työeläkeindeksiin sidottujen eläkkeiden korotukset sekä diskonttauskoron ja palkankehityksen muutosten vaikutus.

Vakuutusyhtiöissä hoidettavien etuuspohjaisten järjestelyjen varat ovat osana vakuutusyhtiöiden sijoitusvarallisuutta, ja niiden sijoitusriski on vakuutusyhtiöillä.

Suomen eduskunnan hyväksymän, vuonna 2017 voimaan tulevan eläkeuudistuksen mahdollisia vaikutuksia lisäeläkkeisiin ei ole vielä kartoitettu.

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Velvoitteen nykyarvo	13 546	12 410
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	12 374	10 470
Taseessa oleva velka 31.12.	1 172	1 940
Vakuutusmatemaattiset oletukset		
Diskonttaus korko, %	1,60 %	1,79 %
Palkankehitys, %	2,10 %	3,00 %
Eläkkeiden nousu, %	0,00 - 1,80 %	0,0-2,1%

(1 000 euroa)	2015
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	1 031
Nettokorko	28
Kulut tuloslaskelmassa	1 059
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-777
Laaja tulos ennen veroja	282
Velvoitteen nykyarvo 1.1.	12 410
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	1 031
Korkokulut	220
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) demografisten oletusten muutoksesta	291
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) taloudellisten oletusten muutoksesta	-9
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) kokemuseräisistä muutoksista	-207
Maksetut etuudet	-190
Velvoitteen nykyarvo 31.12.	13 546
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1	10 470
Korkotuotot	193
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto pl. korkokuluun/-tuottoon kuuluva erä	852
Maksetut etuudet	-190
Järjestelyyn suoritettavat maksut	1 050
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.	12 374
Velvoitteen nykyarvo	13 546
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	12 374
Taseessa oleva velka 31.12.	1 172
Taseessa oleva velka 1.1.	1 940
Kulut tuloslaskelmassa	1 059
Järjestelyyn suoritettavat maksut	-1 050
Uudelleenmäärittämiset laajassa tuloslaskelmassa	-777
Tasessa oleva velka 31.12.	1 172

Herkkyyssanalyysi - nettovelka

Alla olevasta taulukosta näkyvät oletusten muutosten vaikutukset nettovelkaan

	2015
Diskontokoron muutos +0,50%	-182
Diskontokoron muutos -0,50%	209
Palkankehitys + 0,5 %	203
Palkankehitys - 0,5 %	-195
Eläkkeiden nousun muutos + 0,5 %	612
Eläkkeiden nousun muutos - 0,5 %	-553

Velvoitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 17 (16) vuotta.

Säästöpankkiryhmä arvioi maksavansa etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihinsä vuonna 2016 noin 1 043 tuhatta euroa.

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.22.

LIITE 42: MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Säästöpankkiryhmä vuokralle ottajana

Säästöpankkiryhmä toimii vuokralle ottajana mm. konttoritilojen, tulostimien ja kannettavien tietokoneiden osalta.

(1 000 euroa)	2015	2014
Ei puretavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat		
Yhden vuoden kuluessa	2 542	1 625
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	3 332	4 964
Yli viiden vuoden kuluttua	672	171
Yhteensä	6 546	6 760

Säästöpankkiryhmän vuokralle antajana

Säästöpankkiryhmä toimii vuokralle antajana mm. pankkien omistamien asuinhuoneistojen osalta.

(1 000 euroa)	2015	2014
Ei puretavissa olevien vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat		
Yhden vuoden kuluessa	1 575	3 196
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	2 888	2 273
Yli viiden vuoden kuluttua	2 822	422
Yhteensä	7 286	5 891

LIITE 43: SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT

Säästöpankkiryhmän rakenne

Alla olevassa taulukossa esitetään tiedot Säästöpankkiryhmän yhdisteltyn tilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä.

YRITYS	TOIMIPAIKKA		
Laskentatekninen emoyritys:			
Säästöpankki Sinetti	Orivesi		
Huittisten Säästöpankki	Huittinen		
Aito Säästöpankki Oy	Tampere		
Kalannin Säästöpankki	Uusikaupunki		
Avain Säästöpankki	Kortesjärvi		
Lammin Säästöpankki	Hyvinkää		
Liedon Säästöpankki	Lieto		
Länsi-Uudenmaan Säästöpankki	Lohja		
Mietoisten Säästöpankki	Masku		
Myrskylän Säästöpankki	Myrskylä		
Säästöpankki Optia	Iisalmi		
Helmi Säästöpankki Oy	Lahti		
Pyhärannan Säästöpankki	Pyhäranta		
Someron Säästöpankki	Somero		
Suomenniemen Säästöpankki	Suomenniemi		
Sysmän Säästöpankki	Sysmä		
Ylihärman Säästöpankki	Ylihärma		
Eurajoen Säästöpankki	Eurajoki		
Ekenäs Sparbank	Tammisaari		
Kiikoisten Säästöpankki	Sastamala		
Kvevlax Sparbank	Koivulahti		
Närpiön Säästöpankki Oy	Närpiö		
		OMISTUSOSUUS	OMISTUSOSUUS
Tytäryritykset:		31.12.2015	31.12.2014
Nooa Säästöpankki Oy	Helsinki	78,10 %	78,10 %
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Espoo	94,73 %	94,73 %
Sp-Rahastoyhtiö Oy	Helsinki	92,57 %	80,03 %
Säästöpankkiliitto osk	Espoo	100,00 %	100,00 %
SP Back Office Oy	Eurajoki	100,00 %	100,00 %
SP Taustataiturit Oy	Somero	100,00 %	100,00 %
Säästöpankkien vakuusrahasto	Helsinki	lopetettu	80,90 %
Sp-Henkivakuutus Oy	Espoo	81,22 %	81,22 %
Sp-Koti Oy	Espoo	100,00 %	100,00 %
Säästöpankkien Holding Oy	Helsinki	80,10 %	80,10 %
Sp-KLP Palvelu Oy	Espoo	100,00 %	

Yhdisteltävät sijoitusrahastot:

Säästöpankki Kassa	Helsinki	fuusioitunut Lyhytkorkoon	52,06 %
Säästöpankki Yrityslaina	Helsinki	45,28 %	43,81 %
Säästöpankki High Yield	Helsinki	64,60 %	74,36 %
Säästöpankki Lyhytkorko	Helsinki	37,58 %	39,88 %

Merkittävimmät kiinteistöyhtiöt:

Fast Ab Bankborg	Koivulahti	100 %	100 %
Fast Ab Kvevlax Affärshus	Koivulahti	65,90 %	65,90 %
Kiinteistö Oy Säästö-Erkko	Orimattila	64,58 %	64,58 %
Kiinteistö Oy Toritammi-Torgeken Fastighets Ab	Kaskinen	56,00 %	56,00 %
Kiinteistö Oy Eräjärven Pankkitalo	Eräjärvi	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Oriveden Läsämäki	Orivesi	94,22 %	94,22 %
Kiinteistö Oy Kaustisen Säästökeskus	Pietarsaari	76,00 %	
Kiinteistö Oy Käviän Säästöpuisto	Kokkola	100,00 %	
Kiinteistö Oy Kalajoenrinne	Kalajoki	59,37 %	

Merkittävät rajoitukset

Säästöpankkien Vakuusrahastoon liittyi merkittäviä rajoituksia, jotka koskivat Säästöpankkiryhmän oikeutta saada käyttöönsä Vakuusrahaston varoja ja käyttää niitä esimerkiksi velkojen maksuun. Säästöpankkien Vakuusrahaston varojen kirjanpitoarvo 31.12.2014 oli 24 527 tuhatta euroa, ja valtaosa näistä varoista sisältyi Ryhmän tilinpäätöksessä 31.12.2014 erään "Muut varat". Vakuusrahaston oman pääoman rahastot puolestaan oli yhdistelty Ryhmän tilinpäätöksessä erään "Muut rahastot". Vakuusrahaston kertyneet voittovarot oli yhdistelty Ryhmän voittovaroihin.

Säästöpankit ovat kuuluneet jäsenenä Säästöpankkien Vakuusrahastoon, jonka tarkoituksena on ollut rahaston jäsenenä olevien pankkien vakaan toiminnan turvaaminen. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostamisen jälkeen sen jäsenpankeilla ei ollut enää tarvetta erilliselle vakuusrahastolle, koska vastaava tuki voidaan antaa jäsenpankille Yhteenliittymän keskusyhteisön kautta.

Vakuusrahaston valtuuskunta päätti tämän vuoksi 16.10.2014, että rahasto puretaan kokonaan ja rahaston varat palautetaan sen jäsenpankeille. Rahaston jäsenpankeille palautettavien varojen määrä oli yhteensä noin 24,4 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli noin 20,0 miljoonaa euroa.

Säästöpankkien vakuusrahasto palautti joulukuussa 2014 varoja 16,8 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 13,8 miljoonaa euroa. Säästöpankkien vakuusrahaston palauttamat varat kirjattiin yksittäisten Säästöpankkien liiketoiminnan muihin tuottoihin kasvattaen pankkien tulosta. Vakuusrahastossa ennakkojako-osuus kirjattiin siirtosaamiisiin. Säästöpankkiryhmän IFRS -tilinpäätöksessä palautuneilla varoilla ei ole ollut tulosvaikutusta, sillä kyseessä oli Ryhmän sisäinen varojenjakaja ja se eliminoitiin Ryhmän tilinpäätöksessä.

Rahaston toiminta päättyi keväällä 2015, kun Vakuusrahaston valtuuskunta hyväksyi purkamista koskeva lopputilityksen 10.3.2015. Loput Vakuusrahaston varoista, 7,6 miljoonaa euroa jaettiin pankeille kevään 2015 aikana. Tästä Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien osuus oli 6,2 miljoonaa euroa.

Määräysvallattomien omistajien osuudet tytäryrityksissä

Säästöpankkiryhmän tytäryritysten määräysvallattomat omistajat ovat pääosin säästöpankkeja, jotka eivät kuulu Säästöpankkien yhteenliittymään.

Alla olevassa taulukossa esitetään erittely yhtiöistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus.

Tytäryritys	Toimipaikka	Määräysvallattomien omistusosuus (%)	Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta, tuhatta euroa
		2015	2015
Nooa Säästöpankki Oy	Helsinki	21,90	9 811
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Espoo	5,27	2 565
Sp-Henkivakuutus Oy	Espoo	18,78	8 113

Alla olevassa taulukossa esitetään taloudellisen informaation yhteenveto tytäryrityksistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus. Tiedot esitetään ennen sisäisten erien eliminointia.

	Nooa Säästöpankki Oy	Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Sp-Henkivakuutus Oy
(1 000 euroa)	2015	2015	2015
Lainat ja saamiset	594 428	1 439 433	
Henkivakuutustoiminnan varat			580 286
Muut varat	156 898	108 479	3 422
Velat	707 472	1 501 269	553 017

Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluu yhtiöitä, joissa määräysvallattomien omistajien osuus omistuksesta on 5,78-44,00 prosenttia ja osuus omasta pääomasta yhteensä 1 969 tuhatta euroa. Yhdenkään näistä yhtiöistä ei katsota olevan yksittäin merkittävä.

Tytäryritys	Toimipaikka	Määräysvallattomien omistusosuus (%)	Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta, tuhatta euroa
		2014	2014
Nooa Säästöpankki Oy	Helsinki	21,90	8 805
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Espoo	5,27	2 442
Sp-Henkivakuutus Oy	Espoo	18,78	9 358

Alla olevassa taulukossa esitetään taloudellisen informaation yhteenveto tytäryrityksistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus. Tiedot esitetään ennen sisäisten erien eliminointia.

	Nooa Säästöpankki Oy	Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Sp-Henkivakuutus Oy
(1 000 euroa)	2014	2014	2014
Lainat ja saamiset	496 404	655 511	3 769
Henkivakuutustoiminnan varat			435 887
Muut varat	131 897	58 556	2 266
Velat	587 158	667 761	409 061

Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluu yhtiöitä, joissa määräysvallattomien omistajien osuus omistuksesta on 5,78-44,00 prosenttia ja osuus omasta pääomasta yhteensä 6 444 tuhatta euroa. Yhdenkään näistä yhtiöistä ei katsota olevan yksittäin merkittävä.

Konsolidoidut strukturoidut yhteisöt

Ryhmä on osallisena yhteisöihin, joka on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet tai vastaavanlaiset oikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä, kenellä on määräysvalta yhteisössä, esimerkiksi kun äänioikeudet liittyvät vain hallinnollisiin tehtäviin ja merkityksellisiä toimintoja ohjataan sopimukseen perustuvien järjestelyjen avulla. Tällaiset yhteisöt ovat strukturoituja yhteisöjä. Arvioitaessa tarvetta yhdistellä strukturoituja yhteisöjä Ryhmän tilinpäätökseen huomioidaan Ryhmän ja kyseisen yhteisön välisen suhteen luonne sekä arvioidaan Ryhmän valtaa yhteisössä IFRS 10 -standardin määrittelemän määräysvallan periaatteen mukaan.

Ryhmän vaikutuspiiriin kuuluvat strukturoidut yhteisöt ovat Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvan Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja. Sp-Rahastoyhtiö toimii sijoitusrahastojen hallinnoijana, joten Ryhmällä katsotaan olevan sijoitusrahastoja koskeva valta, jonka avulla se pystyy vaikuttamaan samaansa tuoton määrään. Ryhmässä on määritetty konsolidoitaviksi rahastoiksi ne sijoitusrahastot, joissa Ryhmään kuuluvien yhteisöjen omistusosuus on pidempiaikaisena sijoituskohteena ollut yli 40 %. Ryhmään kuuluvien yhtiöiden omistusosuus rahastossa on pitänyt olla yli 40 % yli puolen vuoden ajan, ennen kuin rahasto yhdistellään. Ryhmän tilinpäätökseen on yhdistelty 3 sijoitusrahastoa 31.12.2015 (4 vuonna 2014)

Alla olevassa taulukossa varoina esitetään niiden sijoitusrahastojen arvo, joissa Ryhmällä on edellä määritetyn mukaisesti määräysvalta ja jotka on yhdistelty Ryhmän tilinpäätökseen. Velka sisältää muiden omistajien osuuden kyseisten rahastojen arvosta. Velat eivät edusta vaateita Ryhmän varoja kohtaan, ja sijoitusrahastojen varoja puolestaan voidaan käyttää vain niiden omien velkojen suorituksiin.

(1 000 euroa)	31.12.2015		31.12.2014	
	Varat yhteensä	Velat yhteensä	Varat yhteensä	Velat yhteensä
Rahastot yhteensä	254 560	144 071	206 726	111 475

Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät sijoitusrahasto-omistukset on Ryhmän omistuksen osalta luokiteltu myytävissä oleviksi. Muiden omistajien osuudet varoista ja veloista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Tiedot Säästöpankkiryhmän osuuksista osakkuus- ja yhteisyrityksissä esitetään liitteessä 25 "Sijoitukset osakkuusyhtiöissä".

LIITE 44: STRUKTUROITUJEN KONSOLIDOIMATTOMIEN YHTEISÖJEN TIEDOT

Alla olevassa taulukossa esitetään taloudellista informaatiota niistä strukturoiduista yhteisöistä, joita ei konsolidoida Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen, sekä Ryhmän sijoitus näihin yhteisöihin ja maksimitappioriski. Kyseiset yhteisöt ovat Säästöpankkiryhmään kuuluvan Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja. Niistä Sp-Rahastoyhtiön rahastoista, joissa Ryhmällä on sijoituksia, kolme on konsolidoitu Ryhmän tilinpäätökseen, kun taas 15 sijoitusrahastoa jää konsolidoinnin ulkopuolelle. Alla esitetyt rahastojen velat edustavat osuudenomistajien velkoja sekä Ryhmään kuuluville yhteisöille että ulkopuolisille omistajille.

(1 000 euroa)	31.12.2015			
	Varat yhteensä	Velat yhteensä	Ryhmän sijoitus	Maksimitappioriski
Sijoitusrahastot yhteensä	1 312 426	1 312 426	111 042	111 042

(1 000 euroa)	31.12.2014			
	Varat yhteensä	Velat yhteensä	Ryhmän sijoitus	Maksimitappioriski
Sijoitusrahastot yhteensä	972 510	972 510	76 956	76 956

Kaikki sijoitusrahasto-omistukset on luokiteltu myytävissä oleviksi. Konsolidoimattomien Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen realisoitumattomat käyvän arvon muutokset, 7 657 tuhatta euroa, sisältyvät Ryhmän muihin laajan tuloksen eriin. Tilikaudella realisoituneet voitot ja tappiot, yhteensä 5 863 tuhatta euroa sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Ryhmän maksimitappioriski kutakin strukturoitua yhteisöä kohden rajoittuu Ryhmän tekemään sijoitukseen.

LIITE 45: LÄHIPIIRITIEDOT

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on määritellyt Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluvat tahot. Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluu Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät yhtiöt ja yhteisöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Lisäksi lähipiiriin kuuluu yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenilään on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Säästöpankkiryhmän johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Säästöpankkiliitto osk:in hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä johtoryhmän jäsenet.

Lähipiirille myönnettyt luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

2015 (1 000 euroa)				
Liiketaapahtumat lähipiirin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisytytykset**	Osakkuusyrytykset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	5 185	1 504	6 514	13 203
Varat yhteensä	5 185	1 504	6 514	13 203
Velat				
Talletukset	27 116	1 792	2 380	31 288
Muut velat	2 178	579	3 201	5 958
Velat yhteensä	29 295	2 371	5 581	37 247
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	129	243	4 877	5 249
Takaukset	10			10
Yhteensä	139	243	4 877	5 259
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	57	19	1 440	1 517
korkokulut	-52	-5	-144	-202
Vakuutusmaksutuotot	1 120	63		1 184
Palkkiotuotot	3	2	160	165
Palkkiokulut			-402	-402
Muut kulut			-35 349	-35 349
Arvon alentumiset				0
Yhteensä	1 129	80	-34 296	-33 087

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio (1 000 euroa)		2015
Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet		2 450
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		97
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet		211
Yhteensä		2 758

2014 (1 000 euroa)				
Liiketaapahtumat lähipiirin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisyrietykset**	Osakkuusyrietykset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	4 681	920	131 791	137 393
Muut Saamiset	113	6	388	388
Varat yhteensä	4 794	926	132 179	137 781
Velat				
Talletukset	3 736	1 883	2 236	7 854
Muut velat	280	145		425
Velat yhteensä	4 015	2 028	2 236	8 279
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	111	102	4 500	4 713
Takaukset	27			27
Yhteensä	138	102	4 500	4 740

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

Vertailutiedot esitetään kokonaisuudessaan taloudellisen lisäinformaation liitteessä 60.23.

LIITE 46: TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj laski 19.1.2016 liikkeeseen 250 miljoonan euron seniorimuotoisen vakuudettoman vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyy 26.1.2018.

Säästöpankkiliitto osk:in hallituksen tiedossa ei ole muita seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

LIITE 47: VAKAVARAISUUDEN YHTEENVETO

PILARI III julkistamisvaatimukset

Säästöpankkiryhmää koskevat julkistamisvaateet riskienhallinnantavoitteiden ja käytänteiden osalta on kuvattu riskienhallinnan liitetiedoissa. Säästöpankkiryhmän hallinto - ja ohjausjärjestelmiä koskevat tiedot sekä palkitsemisjärjestelmä on kuvattu hallinnointiperiaatteissa. Liitetiedoissa 47-59 on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta, omista varoista ja pääomavaatimuksista.

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttaposiitiolle.

Vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	849 784	796 778
Vähennykset ydinpääomasta	-25 252	-59 220
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	824 531	737 559
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	0	0
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	824 531	737 559
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	49 732	43 403
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	0	33 388
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	49 732	76 791
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	874 263	814 349
Riskipainotetut erät yhteensä	4 643 728	4 369 355
josta luottoriskin osuus	4 097 876	3 811 274
josta vastuun arvonoi-kaisuriski (CVA)	104 611	123 140
josta markkinariskin osuus	47 483	46 954
josta operatiivisen riskin osuus	393 759	387 988
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,76 %	16,88 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,76 %	16,88 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	18,83 %	18,64 %

LIITE 48: OMAT VARAT ERITTÄIN

31.12.2015 (1 000 euroa)			
EBA:n asetuksen numerointi		(A) Määrä julkistamispäivänä pankki	(B) Asetuksen (EU) N:o 575/2013 artikla, johon viitataan
			(C) Määrät, joihin sovelletaan asetusta (EU) N:o 575/2013 edeltänyttä kohtelua, tai asetuksessa (EU) N:o 575/2013 säädetty jäljelle jäävä määrä.
Ydinpääoma (CET1): instrumentit ja rahastot			
1	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	54 670	26 artiklan 1 kohta, 27, 28 ja 29 artikla, EPV:n luettelo 26 artiklan 3 kohta
	josta: osakepääoma	54 670	
2	Kertyneet voittovarot	498 225	26 artiklan 1 kohdan c alakohta
3	Kertyneet muun laajan tuloksen erät (ja muut rahastot, kattaa myös realisoitumattomat voitot ja tappiot sovellettavien tilinpäätösstandardien nojalla)	238 213	26 artikla 1 kohta
3a	Yleisten pankkiriskien rahasto		26 artikla 1 kohta f alakohta
4	Asetuksen 484 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain CET1:stä		483 artiklan 2 kohta
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1.tammikuuta 2018 asti		483 artiklan 2 kohta
5	Vähemmistöosuudet (määrä, joka voidaan sisällyttää konsolidoituun ydinpääomaan (CET1))		84, 479 ja 480 artikla
5a	Riippumattoman tahon tarkastamat kesken tilikauden kertyneet voitot, joista on vähennetty kaikki ennakoitavissa olevat kulut tai osingot	56 613	26 artiklan 2 kohta
6	Ydinpääoma (CET1) ennen lakisääteisiä oikaisuja	847 721	
Ydinpääoma (CET1):lakisääteiset oikaisut			
7	Muut arvonoikaut (negatiivinen määrä)	-3 651	34 artikla, 105 artikla
8	Aineettomat hyödykkeet (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat) (negatiivinen määrä)	-17 227	36 artiklan 1 kohdan b alakohta, 37 artikla, 472 artiklan 4 kohta
10	Tulevista veronalaisista voitoista riippuvat laskennalliset verosaamiset, lukuun ottamatta niitä, jotka syntyvät väliaikaisten erojen seurauksena, (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla, 472 artiklan 5 kohta
11	Käyvän arvon rahastoon sisältyvät erät, jotka liittyvät rahavirtojen suojauksista saatuihin voittoihin tai tappioihin		33 artiklan 1 kohdan a alakohta
12	Odotettujen tappioiden yhteismäärän laskennasta saatavat negatiiviset määrät		36 artiklan 1 kohdan d alakohta, 40 artikla, 159 artikla, 472 artiklan 6 kohta
13	Kaikki oman pääoman lisäykset, jotka johtuvat arvopaperistetuista omaisuuseristä (negatiivinen määrä)		32 artiklan 1 kohta

14	Käypään arvoon arvostettuihin velkoihin liittyvät voitot tai tappiot, jotka aiheutuvat laitoksen oman luottokelpoisuuden muutoksesta		33 artiklan b kohta
15	Etuuspohjaisen eläkerahaston varat (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan e alakohta, 41 artikla, 472 artiklan 7 kohta
16	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista ydinpääoman (CET1) instrumenteista (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan f alakohta, 42 artikla, 472 artiklan 8 kohta
17	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinominus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan g alakohta, 44 artikla, 472 artiklan 9 kohta
18	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 43, 45 ja 46 artikla, 49 artiklan 2 ja 3 kohta, 79 artikla, 472 artiklan 10 kohta
19	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 43, 45 ja 47 artikla, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta, 49 artiklan 1-3 kohta, 79 ja 470 artikla, 472 artiklan 11 kohta
21	Väliaikaisten erojen seurauksena syntyvät laskennalliset verosaamiset (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty siihen liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)	-2 312	36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla, 48 artiklan 1 kohdan a alakohta, 470 artikla, 472 artiklan 5 kohta
22	Määrä, joka ylittää 15 prosentin raja-arvon (negatiivinen määrä)		48 artiklan 1 kohta
23	josta: suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä		36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta, 470 artikla, 472 artiklan 11 kohta
26	Ydinpääomaan (CET1) tehtävät lakisääteiset oikaisut, jotka koskevat määrää, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua		
26a	Realisoitumattomiin voittoihin ja tappioihin liittyvät lakisääteiset oikaisut 467 ja 468 artiklan mukaisesti		
	josta:...realisoitumattoman voiton suodatin 1		468 artikla
26b	Määrä, joka vähennetään ydinpääomasta (CET1) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		481 artikla
27	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan j alakohta
28	Ydinpääoman (CET1) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	-23 190	
29	Ydinpääoma (CET1)	824 531	
Ensisijainen lisäpääoma (AT1): instrumentit			
30	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot		51 artikla, 52 artikla
31	josta: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaisesti omaksi pääomaksi		
32	joista: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaiseksi velaksi		
33	Asetuksen 484 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain AT1:stä		486 artiklan 3 kohta
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1. tammikuuta 2018 asti		486 artiklan 3 kohta

34	Tytäryritysten liikkeeseen laskemat ja kolmansien hallussa olevat ehdot täyttävät ensisijainen pääoma (T1), joka sisältyy konsolidoituun ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) (mukaan lukien vähemmistöosuudet, joita ei sisällytetty riville 5)		85, 86 ja 480 artikla
35	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain		486 artiklan 3 kohta
36	Ensisijaisen lisäpääoma (AT1) ennen lakisääteisiä oikaisuja:		
Ensisijainen lisäpääoma (AT1): lakisääteiset oikaisut			
37	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista ensisijaisista lisäpääoman (AT1) instrumenteista (negatiivinen määrä)		52 artiklan 1 kohdan b alakohta, 56 artiklan a kohta, 57 artikla, 475 artiklan 2 kohta
38	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		56 artiklan b kohta, 58 artikla, 475 artiklan 3 kohta
39	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		56 artiklan c alakohta, 59, 60 ja 79 artikla, 475 artiklan 4 kohta
40	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävää sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		56 artiklan d alakohta, 59, 60 ja 79 artikla, 475 artiklan 4 kohta
41	Ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) tehtävät lakisääteiset oikaisut, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)		
41a	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ydinpääomasta siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 472 artiklan mukaisesti		472 artikla, 472 artiklan 3 kohdan a alakohta, 472 artiklan 4 ja 6 kohta, 472 artiklan 8 kohdan a alakohta, 472 artiklan 9 kohta, 472 artiklan 10 kohdan a alakohta, 472 artiklan 11 kohdan a alakohta
41b	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät toissijaisesta pääomasta (T2) siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 475 artiklan mukaisesti		477 artikla, 477 artiklan 3 kohta, 477 artiklan 4 kohdan a alakohta
41c	Määrä, joka vähennetään ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		467, 468 ja 481 artikla
42	Toissijaisesta pääomasta (T2) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen toissijaisen pääoman (T2) (negatiivinen määrä)		56 artiklan e kohta
43	Ensisijaisen lisäpääomaan (AT1) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä		
44	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
45	Ensisijainen pääoma (T1=CET1+AT1)	824 531	
Toissijainen pääoma (T2): Instrumentit ja varaukset			
46	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	44 776	62 ja 63 artikla 16 461
47	Asetuksen 484 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen ehtojen täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain T2:sta	4 956	486 artiklan 4 kohta
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1. tammikuuta 2018 asti		483 artiklan 4 kohta

48	Tytäryritysten liikkeeseen laskemat ja kolmansien hallussa olevat ehdot täyttävät omien varojen instrumentit, jotka sisältyvät konsolidoituun toissijaiseen pääomaan (T2) (mukaan lukien vähemmistöosuudet ja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumentit, joita ei ole sisällytetty riville 5 tai 34)		87, 88 ja 48O artikla
49	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain		486 artiklan 4 kohta
50	Luottoriskioikaisut		62 artiklan c ja d kohta
51	Toissijainen pääoma (T2) ennen lakisääteisiä oikaisuja	49 732	16 461
Toissijainen pääoma (T2): lakisääteiset oikaisut			
52	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista (negatiivinen määrä)		63 artiklan b kohdan i alakohta, 66 artiklan a kohta, 67 artikla, 477 artiklan 2 kohta
53	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinominen, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		66 artiklan b kohta, 68 artikla, 477 artiklan 3 kohta
54	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		66 artiklan c kohta, 69, 70 ja 79 artikla, 477 artiklan 4 kohta
54a	Josta uusia omistusosuuksia, joihin ei sovelleta siirtymäjärjestelyä		
54b	Josta omistusosuuksia, jotka olivat olemassa jo ennen 1. tammikuuta 2013 ja joihin sovelletaan siirtymäjärjestelyä.		
55	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		66 artiklan d kohta, 69 ja 79 artikla, 477 artiklan 4 kohta
56	Toissijaisen pääomaan (T2) tehtävät lakisääteiset oikaisut, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetuksen edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)		
56a	Toissijaisesta pääomasta (T2) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ydinpääomasta siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 472 artiklan mukaisesti		472 artikla, 472 artiklan 3 kohdan a alakohta, 472 artiklan 4 ja 6 kohta, 472 artiklan 8 kohdan a alakohta, 472 artiklan 9 kohta, 472 artiklan 10 kohdan a alakohta, 472 artiklan 11 kohdan a alakohta
56b	Toissijaisesta pääomasta (T2) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 475 artiklan mukaisesti		475 artikla, 475 artiklan 2 kohdan a alakohta, 475 artiklan 3 kohta, 475 artiklan 4 kohdan a alakohta
56c	Määrä, joka vähennetään toissijaisesta pääomasta (T2) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		467, 468 ja 481 artikla
57	Toissijaiseen pääomaan (T2) tehtävät laikisääteiset oikaisut yhteensä	0	0
58	Toissijainen pääoma (T2)	49 732	16 461
59	Pääoma yhteensä (TC=T1+T2)	874 263	16 461

59a	Riskipainotetut varat, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)		
60	Riskipainotetut varat yhteensä	4 643 728	
Vakavaraisuussuhteet ja puskurit			
61	Ydinpääoma (CET1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)		92 artiklan 2 kohdan a alakohta, 465 artikla
62	Ensisijainen pääoma (T1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)		92 artiklan 2 kohdan b alakohta, 465 artikla
63	Kokonaispääoma (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)		92 artiklan 2 kohdan c alakohta
Vakavaraisuussuhteet ja puskurit			
72	Suorat ja välilliset omistussuhteet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen pääomasta, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	35 536	36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 45 ja 46 artikla 56 artiklan c kohta, 59 ja 60 artikla 66 artiklan c kohta, 69 ja 70 artikla
73	Suorat ja välilliset omistussuhteet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	66 855	36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 45 ja 48 artikla
Ylärajat, joita sovelletaan varausten sisällyttämiseen toissijaiseen pääomaan (T2)			
76	Toissijaiseen pääomaan (T2) niiden riskien osalta sisällytetyt luottoriskinoikaisut, joihin sovelletaan standardimenetelmää (ennen ylärajan soveltamista)		62 artikla
77	Yläraja, luottoriskinoikaisujen sisällyttämiseksi toissijaiseen pääomaan, kun noudatetaan standardimenetelmää		62 artikla
Pääomainstrumentit, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä (sovelletaan vain 1. tammikuuta 2013 - 1. tammikuuta 2022)			
80	Nykyinen yläraja ydinpääoman (CET1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä		484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta
81	Ydinpääomasta (CET1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)		484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta
82	Nykyinen yläraja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä		484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta
83	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)		484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta
84	Nykyinen yläraja toissijaisen pääoman (T2) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä	4 956	484 artiklan 5 kohta, 486 artiklan 4 ja 5 kohta
85	Toissijaisesta pääomasta (T2) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)	-2 124	484 artiklan 5 kohta, 486 artiklan 4 ja 5 kohta

Omat varat erittäin 31.12.2014

31.12.2014	(1 000 euroa)			
EBA:n asetuksen numerointi		(A) Määrä julkistamispäivänä pankki	(B) Asetuksen (EU) N:o 575/2013 artikla, johon viitataan	(C) Määrät, joihin sovelletaan asetusta (EU) N:o 575/2013 edeltänyttä kohtelua, tai asetuksessa (EU) N:o 575/2013 säädetty jäljelle jäävä määrä.
Ydinpääoma (CET1): instrumentit ja rahastot				
1	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	44 670	26 artiklan 1 kohta, 27, 28 ja 29 artikla, EPV:n luettelo 26 artiklan 3 kohta	
	josta: osakepääoma	44 670		
2	Kertyneet voittovarat	452 435	26 artiklan 1 kohdan c alakohta	
3	Kertyneet muun laajan tuloksen erät (ja muut rahastot, kattaa myös realisoitumattomat voitot ja tappiot sovellettavien tilinpäätösstandardien nojalla)	244 306	26 artikla 1 kohta	
3a	Yleisten pankkiriskien rahasto	0	26 artikla 1 kohta f alakohta	
4	Asetuksen 484 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain CET1:stä	0	483 artiklan 2 kohta	6 912
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkoa 1.tammikuuta 2018 asti		483 artiklan 2 kohta	
5	Vähemmistöosuudet (määrä, joka voidaan sisällyttää konsolidoituun ydinpääomaan (CET1))		84, 479 ja 480 artikla	
5a	Riippumattoman tahon tarkastamat kesken tilikauden kertyneet voitot, joista on vähennetty kaikki ennakoitavissa olevat kulut tai osingot	53 792	26 artiklan 2 kohta	
6	Ydinpääoma (CET1) ennen lakisääteisiä oikaisuja	795 204		6 912
Ydinpääoma (CET1):lakisääteiset oikaisut				
7	Muut arvonoi kaut (negatiivinen määrä)	-4 636	34 artikla, 105 artikla	
8	Aineettomat hyödykkeet (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat) (negatiivinen määrä)	-19 622	36 artiklan 1 kohdan b alakohta, 37 artikla, 472 artiklan 4 kohta	
10	Tulevista veronalaisista voitoista riippuvat laskennalliset verosaamiset, lukuun ottamatta niitä, jotka syntyvät väliaikaisten erojen seurauksena, (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla, 472 artiklan 5 kohta	
11	Käyvän arvon rahastoon sisältyvät erät, jotka liittyvät rahavirtojen suojausista saatuihin voittoihin tai tappioihin		33 artiklan 1 kohdan a alakohta	
12	Odotettujen tappioiden yhteismäärän laskennasta saatavat negatiiviset määrät		36 artiklan 1 kohdan d alakohta, 40 artikla, 159 artikla, 472 artiklan 6 kohta	
13	Kaikki oman pääoman lisäykset, jotka johtuvat arvopaperistetuista omaisuuseristä (negatiivinen määrä)		32 artiklan 1 kohta	

14	Käypään arvoon arvostettuihin velkoihin liittyvät voitot tai tappiot, jotka aiheutuvat laitoksen oman luottokelpoisuuden muutoksesta		33 artiklan b kohta
15	Etuuspohjaisen eläkerahaston varat (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan e alakohta, 41 artikla, 472 artiklan 7 kohta
16	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista ydinpääoman (CET1) instrumenteista (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan f alakohta, 42 artikla, 472 artiklan 8 kohta
17	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan g alakohta, 44 artikla, 472 artiklan 9 kohta
18	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	o	36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 43, 45 ja 46 artikla, 49 artiklan 2 ja 3 kohta, 79 artikla, 472 artiklan 10 kohta
19	Suorat, välilliset ja synteettiset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	o	36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 43, 45 ja 47 artikla, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta, 49 artiklan 1-3 kohta, 79 ja 470 artikla, 472 artiklan 11 kohta
21	Väliaikaisten erojen seurauksena syntyvät laskennalliset verosaamiset (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty siihen liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla, 48 artiklan 1 kohdan a alakohta, 470 artikla, 472 artiklan 5 kohta
22	Määrä, joka ylittää 15 prosentin raja-arvon (negatiivinen määrä)		48 artiklan 1 kohta
23	josta: suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä		36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta, 470 artikla, 472 artiklan 11 kohta
26	Ydinpääomaan (CET1) tehtävät lakisääteiset oikaisut, jotka koskevat määrää, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua		
26a	Realisoitumattomiin voittoihin ja tappioihin liittyvät lakisääteiset oikaisut 467 ja 468 artiklan mukaisesti	-33 388	
	josta:...realisoitumattoman voiton suodatin 1	-33 388	468 artikla
26b	Määrä, joka vähennetään ydinpääomasta (CET1) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		481 artikla
27	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) (negatiivinen määrä)	o	36 artiklan 1 kohdan j alakohta
28	Ydinpääoman (CET1) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	-57 645	o
29	Ydinpääoma (CET1)	737 559	6 912
Ensisijainen lisäpääoma (AT1): instrumentit			
30	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot		51 artikla, 52 artikla
31	josta: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaisesti omaksi pääomaksi		
32	joista: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaiseksi velaksi		
33	Asetuksen 484 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain AT1:stä	o	486 artiklan 3 kohta
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1. tammikuuta 2018 asti		486 artiklan 3 kohta

34	Tytäryritysten liikkeeseen laskemat ja kolmansien hallussa olevat ehdot täyttävät ensisijainen pääoma (T1), joka sisältyy konsolidoituun ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) (mukaan lukien vähemmistöosuudet, joita ei sisällytetty riville 5)		85, 86 ja 480 artikla
35	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain		486 artiklan 3 kohta
36	Ensisijaisen lisäpääoma (AT1) ennen lakisäätteisiä oikaisuja:	0	1 138
Ensisijainen lisäpääoma (AT1): lakisäätteiset oikaisut			
37	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista ensisijaisista lisäpääoman (AT1) instrumenteista (negatiivinen määrä)		52 artiklan 1 kohdan b alakohta, 56 artiklan a kohta, 57 artikla, 475 artiklan 2 kohta
38	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		56 artiklan b kohta, 58 artikla, 475 artiklan 3 kohta
39	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		56 artiklan c alakohta, 59, 60 ja 79 artikla, 475 artiklan 4 kohta
40	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävää sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		56 artiklan d alakohta, 59, 60 ja 79 artikla, 475 artiklan 4 kohta
41	Ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) tehtävät lakisäätteiset oikaisut, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)		
41a	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ydinpääomasta siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 472 artiklan mukaisesti		472 artikla, 472 artiklan 3 kohdan a alakohta, 472 artiklan 4 ja 6 kohta, 472 artiklan 8 kohdan a alakohta, 472 artiklan 9 kohta, 472 artiklan 10 kohdan a alakohta, 472 artiklan 11 kohdan a alakohta
41b	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät toissijaisesta pääomasta (T2) siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 475 artiklan mukaisesti	0	477 artikla, 477 artiklan 3 kohta, 477 artiklan 4 kohdan a alakohta
41c	Määrä, joka vähennetään ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		467, 468 ja 481 artikla
42	Toissijaisesta pääomasta (T2) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen toissijaisen pääoman (T2) (negatiivinen määrä)	0	56 artiklan e kohta
43	Ensisijaisen lisäpääomaan (AT1) tehtävät lakisäätteiset oikaisut yhteensä	0	0
44	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	1 138
45	Ensisijainen pääoma (T1=CET1+AT1)	737 559	8 050
Toissijainen pääoma (T2): Instrumentit ja varaukset			
46	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	26 881	62 ja 63 artikla 1 688
47	Asetuksen 484 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen ehtojen täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain T2:sta	16 522	486 artiklan 4 kohta
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1. tammikuuta 2018 asti		483 artiklan 4 kohta

48	Tytäryritysten liikkeeseen laskemat ja kolmansien hallussa olevat ehdot täyttävät omien varojen instrumentit, jotka sisältyvät konsolidoituun toissijaiseen pääomaan (T2) (mukaan lukien vähemmistöosuudet ja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumentit, joita ei oel sisällytetty riville 5 tai 34)		87, 88 ja 48O artikla
49	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain		486 artiklan 4 kohta
50	Luottoriskioikaisut		62 artiklan c ja d kohta
51	Toissijainen pääoma (T2) ennen lakisääteisiä oikaisuja	43 403	1 688
Toissijainen pääoma (T2): lakisääteiset oikaisut			
52	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista (negatiivinen määrä)		63 artiklan b kohdan i alakohta, 66 artiklan a kohta, 67 artikla, 477 artiklan 2 kohta
53	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		66 artiklan b kohta, 68 artikla, 477 artiklan 3 kohta
54	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	0	66 artiklan c kohta, 69, 70 ja 79 artikla, 477 artiklan 4 kohta
54a	Josta uusia omistusosuuksia, joihin ei sovelleta siirtymäjärjestelyä		
54b	Josta omistusosuuksia, jotka olivat olemassa jo ennen 1. tammikuuta 2013 ja joihin sovelletaan siirtymäjärjestelyä.		
55	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)	0	66 artiklan d kohta, 69 ja 79 artikla, 477 artiklan 4 kohta
56	Toissijaisen pääomaan (T2) tehtävät lakisääteiset oikaisut, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetuksen edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)		
56a	Toissijaisesta pääomasta (T2) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ydinpääomasta siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 472 artiklan mukaisesti		472 artikla, 472 artiklan 3 kohdan a alakohta, 472 artiklan 4 ja 6 kohta, 472 artiklan 8 kohdan a alakohta, 472 artiklan 9 kohta, 472 artiklan 10 kohdan a alakohta, 472 artiklan 11 kohdan a alakohta
56b	Toissijaisesta pääomasta (T2) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 475 artiklan mukaisesti		475 artikla, 475 artiklan 2 kohdan a alakohta, 475 artiklan 3 kohta, 475 artiklan 4 kohdan a alakohta
56c	Määrä, joka vähennetään toissijaisesta pääomasta (T2) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta	33 388	467, 468 ja 481 artikla
57	Toissijaiseen pääomaan (T2) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	33 388	0
58	Toissijainen pääoma (T2)	76 791	1 688
59	Pääoma yhteensä (TC=T1+T2)	814 349	9 738

59a	Riskipainotetut varat, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)		
60	Riskipainotetut varat yhteensä	4 369 355	
Vakavaraisuussuhteet ja puskurit			
61	Ydinpääoma (CET1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	16,88	92 artiklan 2 kohdan a alakohta, 465 artikla
62	Ensisijainen pääoma (T1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	16,88	92 artiklan 2 kohdan b alakohta, 465 artikla
63	Kokonaispääoma (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	18,64	92 artiklan 2 kohdan c alakohta
Vakavaraisuussuhteet ja puskurit			
72	Suorat ja välilliset omistussuhteet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen pääomasta, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	39 585	36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 45 ja 46 artikla 56 artiklan c kohta, 59 ja 60 artikla 66 artiklan c kohta, 69 ja 70 artikla
73	Suorat ja välilliset omistussuhteet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	65 782	36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 45 ja 48 artikla
Ylärajat, joita sovelletaan varausten sisällyttämiseen toissijaiseen pääomaan (T2)			
76	Toissijaiseen pääomaan (T2) niiden riskien osalta sisällytetyt luottoriskinoikaisut, joihin sovelletaan standardimenetelmää (ennen ylärajan soveltamista)		62 artikla
77	Yläraja, luottoriskinoikaisujen sisällyttämiseksi toissijaiseen pääomaan, kun noudatetaan standardimenetelmää		62 artikla
Pääomainstrumentit, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä (sovelletaan vain 1. tammikuuta 2013 - 1. tammikuuta 2022)			
80	Nykyinen yläraja ydinpääoman (CET1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä	0	484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta
81	Ydinpääomasta (CET1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)	0	484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta
82	Nykyinen yläraja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä		484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta
83	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)		484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta
84	Nykyinen yläraja toissijaisen pääoman (T2) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä	16 522	484 artiklan 5 kohta, 486 artiklan 4 ja 5 kohta
85	Toissijaisesta pääomasta (T2) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)	-4 130	484 artiklan 5 kohta, 486 artiklan 4 ja 5 kohta

LIITE 49: OMAAN PÄÄOMAAN LUETTAVIEN INSTRUMENTTIEN KESKEISET OMINAISUUDET

Taulukossa esitetään vakavaraisuuden omien varojen toissijainen pääoma instrumenttikohtaisesti.

2015 (1 000 euroa)	Liikkeeseenlaskija	ISIN-koodi	Korko-%	Eräpäivä	Vakavaraisuusarvo	Tasearvo
					2015	2015
	Aito Säästöpankki Oy	FI4000024344	3,750	24.5.2016	700	1 000
	Aito Säästöpankki Oy	FI4000102686	2,500	12.11.2019	6 186	8 000
	Aito Säästöpankki Oy	FI4000153903	2,000	25.8.2020	4 652	5 000
	Avain Säästöpankki ja Ylihärman Säästöpankki	FI4000099320	2,550	15.10.2019	3 032	4 000
	Avain Säästöpankki ja Ylihärman Säästöpankki	FI4000153622	2,250	15.10.2020	4 313	4 500
	Eurajoen Säästöpankki	FI4000092606	3,000	2.6.2019	660	5 513
	Eurajoen Säästöpankki	FI4000157169	2,600	30.11.2020	3 525	3 584
	Helmi Säästöpankki Oy	FI4000032982	0,586	21.11.2016	280	400
	Helmi Säästöpankki Oy	FI4000157516	2,000	22.10.2020	1 695	1 762
	Huittisten Säästöpankki	FI4000024112	0,462	23.5.2016	433	618
	Huittisten Säästöpankki	FI4000031547	0,324	21.11.2016	433	618
	Huittisten Säästöpankki	FI4000071543	2,850	18.11.2018	829	5 000
	Kalannin Säästöpankki	FI4000031059	0,390	5.10.2016	280	400
	Kalannin Säästöpankki	FI4000108584	2,500	24.11.2019	2 340	3 000
	Liedon Säästöpankki	FI4000024146	0,319	18.5.2016	604	863
	Liedon Säästöpankki	FI4000031604	0,224	21.11.2016	714	1 020
	Liedon Säästöpankki	FI4000096896	2,500	26.8.2019	1 615	2 211
	Liedon Säästöpankki	FI4000153630	2,000	18.8.2020	1 660	1 791
	Liedon Säästöpankki	FI4000176474	2,000	17.2.2021	2 673	2 673
	Myrskylän Säästöpankki	FI4000029400	3,250	21.9.2016	252	360
	Myrskylän Säästöpankki	FI4000099353	3,000	26.9.2019	1 237	1 655
	Myrskylän Säästöpankki	FI4000157482	2,100	26.10.2020	783	812
	Nooa Säästöpankki Oy	FI0002002577	1,867	18.9.2017	172	500
	Nooa Säästöpankki Oy	FI4000090287	2,750	14.6.2019	1 700	2 461
	Nooa Säästöpankki Oy	FI4000108469	3,000	10.12.2019	1 158	1 468
	Nooa Säästöpankki Oy	FI4000108477	2,750	10.12.2019	1 040	1 319
	Nooa Säästöpankki Oy	FI4000153523	2,500	4.8.2020	1 312	1 428
	Nooa Säästöpankki Oy	FI4000170626	2,750	21.12.2020	2 992	3 007
	Someron Säästöpankki	FI4000104823	1,500	14.11.2019	1 203	1 553
	Someron Säästöpankki, Avain Säästöpankki ja Ylihärman Säästöpankki	FI4000024377	3,500	16.5.2016	1 260	1 800
	Yhteensä				49 732	68 317

Taulukossa esitetään vakavaraisuuden omien varojen toissijainen pääoma instrumenttikohtaisesta.

2014 (1 000 euroa)				Vakavaraisuusarvo	Tasearvo
Liikkeeseenlaskija	ISIN-koodi	Korko-%	Eräpäivä	2014	2014
Aito Säästöpankki Oy	FI4000102686	2,500	12.11.19	7 785	8 000
Aito Säästöpankki Oy	FI4000013347	3,250	24.5.15	800	1 000
Aito Säästöpankki Oy	FI4000024344	3,750	24.5.16	1 600	2 000
Avain Säästöpankki ja Ylihärman Säästöpankki	FI4000099320	2,550	15.10.19	3 831	4 000
Eurajoen Säästöpankki	FI4000092606	3,000	2.6.19	853	5 513
Eurajoen Säästöpankki	FI4000041470	1,090	2.4.15	136	1 714
Helmi Säästöpankki Oy	FI4000014352	3,500	2.7.15	176	220
Helmi Säästöpankki Oy	FI4000032982	0,586	21.11.16	640	800
Huittisten Säästöpankki	FI4000071543	2,850	18.11.18	1 116	5 000
Huittisten Säästöpankki	FI4000013206	0,833	24.5.15	285	357
Huittisten Säästöpankki	FI4000024112	0,883	23.5.16	989	1 237
Huittisten Säästöpankki	FI4000018825	0,836	22.11.15	705	881
Huittisten Säästöpankki	FI4000031547	0,586	21.11.16	989	1 237
Kalannin Säästöpankki	FI4000018221	0,842	28.9.15	320	400
Kalannin Säästöpankki	FI4000031059	0,584	5.10.16	640	800
Kalannin Säästöpankki	FI4000108584	2,500	24.11.19	2 939	3 000
Liedon Säästöpankki	FI4000013396	0,836	17.5.15	715	893
Liedon Säästöpankki	FI4000024146	0,736	18.5.16	1 381	1 726
Liedon Säästöpankki	FI4000096896	2,500	26.8.19	2 057	2 211
Liedon Säästöpankki	FI4000019112	0,584	17.11.15	936	1 170
Liedon Säästöpankki	FI4000031604	0,486	21.11.16	1 632	2 040
Myrskylän Säästöpankki	FI4000099353	3,000	26.9.19	1 568	1 655
Myrskylän Säästöpankki	FI4000029400	3,250	21.9.16	577	721
Nooa Säästöpankki Oy	FI0002002577	2,083	18.9.17	272	500
Nooa Säästöpankki Oy	FI4000090287	2,750	14.6.19	2 191	2 461
Nooa Säästöpankki Oy	FI4000108477	2,750	10.12.19	1 304	1 319
Nooa Säästöpankki Oy	FI4000108469	3,000	10.12.19	1 451	1 468
Someron Säästöpankki ja Avain Säästöpankki	FI4000013446	3,250	18.5.15	1 120	1 400
Someron Säästöpankki, Avain Säästöpankki ja Ylihärman Säästöpankki	FI4000024377	3,500	16.5.16	2 880	3 600
Someron Säästöpankki	FI4000104823	2,500	14.11.19	1 513	1 553
Yhteensä				43 403	58 876

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2015 (1 000 euroa)	AITD020020	AITD025019	AITD037516	AVAD022520	AVAD0255019	EURD026020	EURDVAIH19	HSPD020020
1	Liikkeeseenlaskija	Aito Säästöpankki Oy	Aito Säästöpankki Oy	Aito Säästöpankki Oy	Avain Säästöpankki	Avain Säästöpankki ja Ylihärmän Säästöpankki	Eurajoen Säästöpankki	Eurajoen Säästöpankki	Helmi Säästöpankki Oy
2	Yksilöllinen tunniste	FI4000153903	FI4000102686	FI4000024344	FI4000153622	FI4000099320	FI4000157169	FI4000092606	FI4000157516
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[N/A]	[N/A]	[T2]	[N/A]	[N/A]	[N/A]	[N/A]	[N/A]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidointin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]
7	Instrumentin laji	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta
8	Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä (valuutta miljoonina viimeisimpänä raportointipäivänä)	4 652	6 186	700	4 313	3 032	3 525	660	1 695
9	Instrumentin nimellinen määrä	5 000	8 000	1 000	4 500	4 000	3 584	5 513	1 762
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100	100	100	100	100	100	100	100
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	25.5.2015	12.8.2014	24.5.2011	11.5.2015	23.6.2014	8.6.2015	2.6.2014	22.6.2015
12	Eräpäiväton vai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]
13	Alkuperäinen maturiteetti	25.8.2020	12.11.2019	24.5.2016	15.10.2020	15.10.2019	30.11.2020	2.6.2019	22.10.2020
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[kiinteä]	[kiinteä]	[kiinteä]	[kiinteä]	[kiinteä]	[vaihtuva]	[vaihtuva]	[vaihtuva]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	2,00 %	2,50 %	3,75 %	2,25 %	2,55 %	2,60 %	12kk Euribor - 2,0%, kuitenkin vähintään 3,0%	2,00 %
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeenlaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa
36	Vaativuustentativaiset ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]
37	Tarkenna mahdolliset vaativuustentativaiset ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2015 (1 000 euroa)	HSPDVAIH16	HUIDO28518	HUIDVAIH16	HUIDVAIHA6	KALDVAIH16	KALDVAIH19	LIEDVAIH16	LIEDVAIH19
1	Liikkeeseenlaskija	Helmi Säästöpankki Oy	Huittisten Säästöpankki	Huittisten Säästöpankki	Huittisten Säästöpankki	Kalannin Säästöpankki	Kalannin Säästöpankki	Liedon Säästöpankki	Liedon Säästöpankki
2	Yksilöllinen tunniste	FI4000032982	FI4000071543	FI4000024112	FI4000031547	FI4000031059	FI4000108584	FI4000024146	FI4000096896
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[T2]	[N/A]	[T2]	[T2]	[T2]	[N/A]	[T2]	[N/A]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perustella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]
7	Instrumentin laji	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta
8	Lakisääteeseen pääomaan kirjattu määrä (valuutta miljoonina viimeimpänä raportointipäivänä)	280	829	433	433	280	2 340	604	1 615
9	Instrumentin nimellinen määrä	400	5 000	618	618	400	3 000	863	2 211
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100	100	100	100	100	100	100	100
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	21.11.2011	18.11.2013	23.5.2011	21.11.2011	5.10.2011	24.9.2014	18.5.2011	26.5.2014
12	Eräpäiväton vai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]
13	Alkuperäinen maturiteetti	21.11.2016	18.11.2018	23.5.2016	21.11.2016	5.10.2016	24.11.2019	18.5.2016	26.8.2019
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[vaihtuva]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[vaihtuva]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	1. vuosi 3,0%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,25%	2,85 %	1. vuosi 3,30%, 2.-5. vuonna korko 12kk Euribor + 0,3 %	1. vuosi 3,0%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,25%	1. vuosi 3,0%, vuodet 2.-5. 12kk Euribor + 0,25%	1. vuosi 2,5%, vuodet 2.-5. 12kk Euribor + 0,5%, kuitenkin vähintään 2,5%	1. vuosi 3,5%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,15%	12 kk Euribor + 0,50%, kuitenkin vähintään 2,50 %
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdeettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeeselaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa
36	Vaativuustentastaiset ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]
37	Tarkenna mahdolliset vaatimustentastaiset ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2015 (1 000 euroa)	LIEDVAIH2o	LIEDVAIH2i	LIEDVAIHA6	MYRDo21o2o	MYRDo3o019	MYRDo32516	NOOADEB2o12	NOSDo27519
1	Liikkeeseenlaskija	Liedon Säästöpankki	Liedon Säästöpankki	Liedon Säästöpankki	Myrskylän Säästöpankki	Myrskylän Säästöpankki	Myrskylän Säästöpankki	Nooa Säästöpankki Oy	Nooa Säästöpankki Oy
2	Yksilöllinen tunniste	FL4000153630	FL4000176474	FL4000031604	FL4000157482	FL4000099353	FL4000029400	FLO002002577	FL4000090287
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[N/A]	[N/A]	[T2]	[N/A]	[N/A]	[T2]	[N/A]	[N/A]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perustella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]
7	Instrumentin laji	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta
8	Lakisääteeseen pääomaan kirjattu määrä (valuutta miljoonina viimeisimpänä raportointipäivänä)	1 660	2 673	714	783	1 237	252	172	1 700
9	Instrumentin nimellinen määrä	1 791	2 673	1 020	812	1 655	360	500	2 461
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100	100	100	100	100	100	99,773333	100
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	18.5.2015	17.11.2015	21.11.2011	26.6.2015	26.6.2014	21.9.2011	18.9.2007	14.4.2014
12	Eräpäivä tai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]
13	Alkuperäinen maturiteetti	18.8.2020	17.2.2021	21.11.2016	26.10.2020	26.9.2019	21.9.2016	18.9.2017	14.6.2019
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[vaihtuva]	[vaihtuva]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteä]	[kiinteä]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[vaihtuva]	[kiinteä]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	12kk Euribor + 0,5%, kuitenkin vähintään 2,0%	12kk Euribor + 0,5%, kuitenkin vähintään 2,0%	1. vuosi 3,50%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,15 %	2,10 %	3 %	3,25 %	3kk Euribor + 2,0%	2,75 %
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeeselaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa
36	Vaativuustentativaiset ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]
37	Tarkenna mahdolliset vaatimustentativaiset ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2015 (1 000 euroa)	NOSDVAIH19	NOSDVAIH19A	NOSDVAIH20	NOSDVAIH20A	PARDo35016	SSPDVAIH19	Osakepääoma
1	Liikkeeseenlaskija	Nooa Säästöpankki Oy	Nooa Säästöpankki Oy	Nooa Säästöpankki Oy	Nooa Säästöpankki Oy	Someron Säästöpankki, Avain Säästöpankki ja Ylihärman Säästöpankki	Someron Säästöpankki	Säästöpankit
2	Yksilöllinen tunniste	Fl4000108477	Fl4000108469	Fl4000153523	Fl4000170626	Fl4000024377	Fl4000104823	N/A
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[CET1]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[N/A]	[N/A]	[N/A]	[N/A]	[T2]	[N/A]	[CET1]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys]
7	Instrumentin laji	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	Osakeyhtiölaki, luku 3, osa 1, kohta 1 ja Asetus (EU) N:o 575/2013 artikla 28
8	Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä (valuutta miljoonina viimeisimpänä raportointipäivänä)	1 040	1 158	1 312	2 992	1 260	1 203	54 670
9	Instrumentin nimellinen määrä	1 319	1 468	1 428	3 007	1 800	1 553	N/A
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100	100	100	100	100	100	N/A
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	N/A
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[osakkeenomistajien osuudet]
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	10.9.2014	10.9.2014	4.5.2015	21.9.2015	16.5.2011	14.8.2014	Jatkuva
12	Eräpäivätön vai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[eräpäivätön]
13	Alkuperäinen maturiteetti	10.12.2019	10.12.2019	4.8.2020	21.12.2020	16.5.2016	14.11.2019	ei maturiteettia
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	ei
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	ei takaisinlunastusmahdollisuutta
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	ei takaisinlunastusmahdollisuutta
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteä]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[vaihtuva]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	2,75% 10.12.2016 saakka, sen jälkeen 12kk Euribor + 1,75 %	3,0% 10.12.2016 saakka, sen jälkeen 12kk Euribor + 2,0 %	2,5% 4.8.2017 asti sen jälkeen 12 kk euribor + 1,25%, kuitenkin vähintään 1,25%	2,75% 21.12.2017 asti sen jälkeen 12kk Euribor + 1,0%, kuitenkin vähintään 1,0%	3,50 %	1. vuosi 2,50 %, 2.-5. 12kk Euribor + 0,5%	Pankki täyttää
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	Pankki täyttää
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[täysin harkinnanvarainen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[täysin harkinnanvarainen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdeettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeeselaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Debentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa
36	Vaativuustenvastaiset ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]
37	Tarkenna mahdolliset vaativuustenvastaiset ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2014 (1 000 euroa)	AITDo25019	AITDo32515	AITDo37516	AVADo255019	EURDVAIH19	EURDVAIH45	HSPDo35015	HSPDVAIH16
1	Liikkeeseenlaskija	Aito Säästöpankki Oy	Aito Säästöpankki Oy	Aito Säästöpankki Oy	Avain Säästöpankki ja Ylihärmän Säästöpankki	Eurajoen Säästöpankki	Eurajoen Säästöpankki	Helmi Säästöpankki Oy	Helmi Säästöpankki Oy
2	Yksilöllinen tunniste	FI4000102686	FI4000013347	FI4000024344	FI4000099320	FI4000092606	FI4000041470	FI4000014352	FI4000032982
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[N/A]	[T2]	[T2]	[N/A]	[N/A]	[T2]	[T2]	[T2]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]
7	Instrumentin laji	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla
8	Lakisääteeseen pääomaan kirjattu määrä	7 785	800	1 600	3 831	853	136	176	640
9	Instrumentin nimellinen määrä	8 000	1 000	2 000	4 000	5 513	1 714	200	800
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100	100	100	100	100	100	100	100
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	12.8.14	24.5.10	24.5.11	23.6.14	2.6.14	2.4.12	2.7.10	21.11.11
12	Eräpäiväton vai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]
13	Alkuperäinen maturiteetti	12.11.19	24.5.15	24.5.16	15.10.19	2.6.19	2.4.15	2.7.15	21.11.16
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[kiinteä]	[kiinteä]	[kiinteä]	[kiinteä]	[vaihtuva]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteä]	[kiinteästä vaihtuvaksi]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	2,50 %	3,25 %	3,75 %	2,55 %	12kk Euribor - 2,0%, kuitenkin vähintään 3,0%	1. vuosi 2,50%, sen jälkeen 12kk Euribor + 0,5 %	3,50 %	1. vuosi 3,0%. 2.-5. 12kk Euribor + 0,25%
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdeettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeenlaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa
36	Vaativuustentit ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]
37	Tarkenna mahdolliset vaativuustentit ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2014 (1 000 euroa)	HUIDO28518	HUIDVAIH15	HUIDVAIH16	HUIDVAIH15	HUIDVAIH16	KALDVAIH15	KALDVAIH16	KALDVAIH19
1	Liikkeeseenlaskija	Huittisten Säästöpankki	Huittisten Säästöpankki	Huittisten Säästöpankki	Huittisten Säästöpankki	Huittisten Säästöpankki	Kalannin Säästöpankki	Kalannin Säästöpankki	Kalannin Säästöpankki
2	Yksilöllinen tunniste	FI4000071543	FI4000013206	FI4000024112	FI4000018825	FI4000031547	FI4000018221	FI4000031059	FI4000108584
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[N/A]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[N/A]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]
7	Instrumentin laji	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta
8	Lakisääteeseen pääomaan kirjattu määrä	1 116	285	989	705	989	320	640	2 939
9	Instrumentin nimellinen määrä	5 000	357	1 237	881	1 237	400	800	3 000
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100	100	100	100	100	100	100	100
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	18.11.13	24.5.10	23.5.11	22.11.10	21.11.11	28.9.10	5.10.11	24.9.14
12	Eräpäiväton vai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]
13	Alkuperäinen maturiteetti	18.11.18	24.5.15	23.5.16	22.11.15	21.11.16	28.9.15	5.10.16	24.11.19
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[kiinteä]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	2,85 %	1. vuosi 2,50 %, 2.-5. vuonna korko 12kk Euribor + 0,25 %	1. vuosi 3,30%, 2.-5. vuonna korko 12kk Euribor + 0,3 %	1. vuosi 2,85 %, 2.-5. 12kk Euribor + 0,5%	1. vuosi 3,0%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,25%	1. vuosi 2,5%, vuodet 2.-5. 12kk Euribor + 0,5%	1. vuosi 3,0%, vuodet 2.-5. 12kk Euribor + 0,25%	1. vuosi 2,5%, vuodet 2.-5. 12kk Euribor + 0,5%, kuitenkin vähintään 2,5%
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]

22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdeettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeeselaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa
36	Vaativuustenvastaiset ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]
37	Tarkenna mahdolliset vaativuustenvastaiset ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2014 (1 000 euroa)	LIEDVAIH15	LIEDVAIH16	LIEDVAIH19	LIEDVAIHA5	LIEDVAIHA6	MYRDo30019	MYRDo32516
1	Liikkeeseenlaskija	Liedon Säästöpankki	Liedon Säästöpankki	Liedon Säästöpankki	Liedon Säästöpankki	Liedon Säästöpankki	Myrskylän Säästöpankki	Myrskylän Säästöpankki
2	Yksilöllinen tunniste	FI4000013396	FI4000024146	FI4000096896	FI4000019112	FI4000031604	FI4000099353	FI4000029400
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[T2]	[T2]	[N/A]	[T2]	[T2]	[N/A]	[T2]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]
7	Instrumentin laji	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla
8	Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä	715	1 381	2 057	936	1 632	1 568	577
9	Instrumentin nimellinen määrä	893	1 726	2 211	1 170	2 040	1 655	721
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100	100	100	100	100	100	100
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksettu hankintameno]	[Vastuu jaksettu hankintameno]	[Vastuu jaksettu hankintameno]	[Vastuu jaksettu hankintameno]	[Vastuu jaksettu hankintameno]	[Vastuu jaksettu hankintameno]	[Vastuu jaksettu hankintameno]
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	17.5.10	18.5.11	26.5.14	17.11.10	21.11.11	26.6.14	21.9.11
12	Eräpäiväton vai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]
13	Alkuperäinen maturiteetti	17.5.15	18.5.16	26.8.19	17.11.15	21.11.16	26.9.19	21.9.16
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[vaihtuva]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteä]	[kiinteä]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	1. vuosi 3,0%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,25%	1. vuosi 3,5%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,15%	12 kk Euribor + 0,50%, kuitenkin vähintään 2,50 %	1. vuosi 3,30 %, 2.-5. 12kk Euribor + 0,25 %	1. vuosi 3,50%, 2.-5. 12kk Euribor + 0,15 %	3 %	3,25 %
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdeettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeenlaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa
36	Vaativuustentativuudet ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]
37	Tarkenna mahdolliset vaativuustentativuudet ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013	31.12.2014 (1 000 euroa)	NOOADEB2012	NOSDo27519	NOSDVAIH19	NOSDVAIH19A	PARDo32515	PARDo35016	SSPDVAIH19	Osakepääoma
1	Liikkeeseenlaskija	Nooa Säästöpankki Oy	Nooa Säästöpankki Oy	Nooa Säästöpankki Oy	Nooa Säästöpankki Oy	Someron Säästöpankki ja Avain Säästöpankki	Someron Säästöpankki, Avain Säästöpankki ja Ylihärman Säästöpankki	Someron Säästöpankki	Säästöpankit
2	Yksilöllinen tunniste	Fl0002002577	Fl4000090287	Fl4000108477	Fl4000108469	Fl4000013446	Fl4000024377	Fl4000104823	N/A
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[T2]	[CET1]
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	[N/A]	[N/A]	[N/A]	[N/A]	[T2]	[T2]	[N/A]	[CET1]
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla]	[yksittäinen yritys]
7	Instrumentin laji	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	62 ja 63 artikla	62 ja 63 artikla	486 artiklan 4 kohta	Osakeyhtiölaki, luku 3, osa 1, kohta 1 ja Asetus (EU) N:o 575/2013 artikla 28
8	Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä	272	2 191	1 304	1 451	1 120	2 880	1 513	44 670
9	Instrumentin nimellinen määrä	500	2 461	1 319	1 468	1 400	3 600	1 553	44 670
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	99,773333	100	100	100	100	100	100	N/A
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	N/A
10	Kirjanpidollinen luokittelu	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[Vastuu jaksotettu hankintameno]	[osakkeenomistajien osudet]
11	Älkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	18.9.07	14.4.14	10.9.14	10.9.14	18.5.10	16.5.11	14.8.14	Jatkuva
12	Eräpäivätön vai päivätty	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[päivätty]	[eräpäivätön]
13	Älkuperäinen maturiteetti	18.9.17	14.6.19	10.12.19	10.12.19	18.5.15	16.5.16	14.11.19	ei maturiteettia
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen ennakkohyväksyntää	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	Viranomaisen ennakkohyväksyntä edellytetään	ei
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	ei takaisinlunastusmahdollisuutta
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	ei takaisinlunastusmahdollisuutta
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	[vaihtuva]	[kiinteä]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[kiinteä]	[kiinteä]	[kiinteästä vaihtuvaksi]	[vaihtuva]
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	3kk Euribor + 2,0%	2,75 %	2,75% 10.12.2016 saakka, sen jälkeen 12kk Euribor + 1,75 %	3,0% 10.12.2016 saakka, sen jälkeen 12kk Euribor + 2,0 %	3,25 %	3,50 %	1. vuosi 2,50 %, 2.-5. 12kk Euribor + 0,5%	ei
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	ei
20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[täysin harkinnanvarainen]
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[pakollinen]	[täysin harkinnanvarainen]
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]	[ei]
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]	[ei-kumulatiivinen]
23	Vaihdeettava tai sidottu	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]	[sidottu]
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeeselaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	[ei]
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Dentuurit ennen osakepääomaa ja kantarahastoa	Osakepääoma debetuurien jälkeen
36	Vaativustenvastaiset ominaisuudet	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[kyllä]	[ei]
37	Tarkenna mahdolliset vaativustenvastaiset ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	N/A

LIITE 50: OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄ

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2014
Vastuuryhmä	Riskipainotetut saamiset	Omien varojen vaade	Riskipainotetut saamiset	Omien varojen vaade
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	181	15	33	3
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	283	23	279	22
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta			1	
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta				
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta				
Saamiset laitoksilta	74 140	5 931	148 477	11 878
Saamiset yrityksiltä	867 793	69 423	909 636	72 771
Vähittäissaamiset	825 740	66 059	700 163	56 013
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 542 079	123 366	1 361 652	108 932
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	48 392	3 871	45 023	3 602
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	5 218	417	117	9
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	5 687	455	4 007	321
Arvopaperistamispositiot				
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	420 694	33 656	341 335	27 307
Oman pääoman ehtoiset vastuut	199 770	15 982	191 179	15 294
Muut erät	107 897	8 632	109 373	8 750
Luottoriski yhteensä	4 097 875	327 830	3 811 274	304 902
Vastuun arvonokkaisuriski (CVA)	104 611	8	123 140	9 851
Markkinariski yhteensä	47 483	3 799	46 954	3 756
Operatiivinen riski yhteensä	393 759	31 501	387 988	31 039
Yhteensä	4 643 728	363 138	4 369 355	349 548

LIITE 51: KOKONAISVASTUUT VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2015 (1 000 euroa)				
Vastuuryhmä	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuun määrä yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	728 211	397		728 608
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	17 579	2 221		19 800
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	1 203			1 203
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	2 622			2 622
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 091			3 091
Saamiset laitoksilta	127 151	10 597	99 833	237 581
Saamiset yrityksiltä	873 311	69 483	15 000	957 794
Vähittäissaamiset	1 426 682	286 380		1 713 062
Kiinteistövakuudelliset saamiset	4 428 318	93 902		4 522 220
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	61 123	402		61 525
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 479			3 479
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	45 045			45 045
Ärvopaperistamispositiot				0
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	468 656			468 656
Oman pääoman ehtoiset vastuut	99 487			99 487
Muut erät	130 261			130 261
Yhteensä	8 416 219	463 381	114 833	8 994 433

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2014 (1 000 euroa)				
Vastuuryhmä	Tase-erät	Tasen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuun määrä yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	499 477	280		499 757
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	22 813	2 711		25 524
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	4 514			4 514
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	1 454			1 454
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 096			3 096
Saamiset laitoksilta	451 036	73 820	110 108	634 964
Saamiset yrityksiltä	899 428	59 268	15 000	973 697
Vähittäisaamiset	1 271 511	111 230		1 382 741
Kiinteistövakuudelliset saamiset	3 895 665	97 765		3 993 430
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	59 869	61		59 930
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	78			78
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	40 072			40 072
Ärvopaperistamispositiot				0
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	400 557			400 557
Oman pääoman ehtoiset vastuut	92 506			92 506
Muut erät	130 267			130 267
Yhteensä	7 772 343	345 135	125 108	8 242 586

LIITE 52: KOKONAISVASTUUT RISKIPAINOITTAIN

Luotto- ja vastapuoliriski

Riskipaino (%)	31.12.2015 (1 000 euroa)	31.12.2014 (1 000 euroa)
0	1 121 045	622 793
10	44 307	40 959
20	247 827	582 931
35	4 502 667	3 980 505
50	97 842	36 234
75	1 377 576	1 382 741
100	1 471 161	1 485 090
150	65 003	45 551
250	66 855	65 782
350	150	0
1250	0	0
Yhteensä	8 994 433	8 242 586

LIITE 53: KOKONAISVASTUIDEN MATURITEETTIJAKAUMA VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski

(1 000 euroa)	31.12.2015					
Vastuuryhmä	Yhteensä	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	728 608	12 311	22 854	138 010	175 100	380 333
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	19 800	573	5	2 377	6 880	9 964
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	1 203			1 203		
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	2 622	299			2 243	80
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 091			3 091		
Saamiset laitoksilta	237 581	165 500	6 066	42 659	12 811	10 545
Saamiset yrityksiltä	957 794	37 729	58 944	389 020	140 064	332 036
Vähittäissaamiset	1 713 062	53 914	55 661	301 201	406 160	896 127
Kiinteistövakuudelliset saamiset	4 522 220	40 681	67 749	406 475	793 315	3 213 999
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	61 525	28 893	3 258	4 050	5 811	19 513
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 479					3 479
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	45 045			30 524	14 521	
Arvopaperistamispositiot						
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta						
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	468 656					468 656
Oman pääoman ehtoiset vastuut	99 487					99 487
Muut erät	130 261	32 019		70		98 172
Yhteensä	8 994 433	371 919	214 536	1 318 682	1 556 906	5 532 390

(1 000 euroa)	31.12.2014					
Vastuuryhmä	Yhteensä	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	499 757	285 251	25 080	40 183	47 508	101 735
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	25 524	203	361	4 918	11 092	8 950
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	4 514		3 309	1 205		
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	1 454			316	1 138	
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 096			3 096		
Saamiset laitoksilta	634 964	173 589	23 236	112 105	41 829	284 205
Saamiset yrityksiltä	973 697	36 496	61 743	352 658	154 516	368 283
Vähittäissaamiset	1 382 741	48 836	53 371	253 954	339 662	686 918
Kiinteistövakuudelliset saamiset	3 993 430	44 470	69 656	379 887	743 064	2 756 353
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	59 930	19 803	2 032	2 174	5 472	30 450
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	78					78
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	40 072		1 233	26 145	12 693	
Arvopaperistamispositiot						
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta						
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	400 557					400 557
Oman pääoman ehtoiset vastuut	92 506					92 506
Muut erät	130 267	32 877		158		97 232
Yhteensä	8 242 586	641 525	240 021	1 176 799	1 356 975	4 827 267

LIITE 54: KOKONAISVASTUUT VASTUURYHMITÄIN VASTAPUOLITTAIN

Luotto- ja vastapuoliriski

(1 000 euroa)	31.12.2015					
Vastuuryhmä	Yhteensä	Muut	Yksityiset	Maatalous	Yritykset	- josta PK -yristyvastuut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	728 608	255 192	385 874	15 683	71 859	
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	19 800	11 141		295	8 364	
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	1 203	1 200	2			
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	2 622	2 622				
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 091	3 091				
Saamiset laitoksilta	237 581	237 202	274	15	90	
Saamiset yrityksiltä	957 794	153 659	75 881	120 439	607 815	131 135
Vähittäissaamiset	1 713 062	62 597	844 537	300 515	505 413	357 944
Kiinteistövakuudelliset saamiset	4 522 220	136 178	3 797 388	201 036	387 619	359 099
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	61 525	1 960	33 057	4 387	22 121	
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 479	3 479				
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	45 045	43 732			1 313	
Ärvopaperistamispositiot						
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta						
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	468 656	468 656				
Oman pääoman ehtoiset vastuut	99 487	82 944		192	16 351	
Muut erät	130 261	130 261				
Yhteensä	8 994 433	1 593 913	5 137 012	642 563	1 620 945	848 178

(1 000 euroa)	31.12.2014					
Vastuuryhmä	Yhteensä	Muut	Yksityiset	Maatalous	Yritykset	- josta PK -yristyvastuut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	499 757	373 717	97 662	6 137	22 241	
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	25 524	17 896		482	7 146	
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	4 514	4 514				
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	1 454	1 454				
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 096	3 096				
Saamiset laitoksilta	634 964	634 120	511	17	316	
Saamiset yrityksiltä	973 697	158 668	95 243	123 591	596 195	134 370
Vähittäisaamiset	1 382 741	52 347	665 390	253 375	411 628	341 298
Kiinteistövakuudelliset saamiset	3 993 430	134 721	3 277 869	224 348	356 491	333 691
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	59 930	1 537	32 057	3 221	23 115	
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	78	78				
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	40 072	40 072				
Arvopaperistamispositiot						
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta						
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	400 557	400 557				
Oman pääoman ehtoiset vastuut	92 506	78 544			13 962	
Muut erät	130 267	130 267				
Yhteensä	8 242 586	2 031 588	4 168 733	611 171	1 431 094	809 360

LIITE 55: VAKAVARAISUUSLASKENNASSA HYÖDYNNETYT VAKUUDET

Luotto- ja vastapuoliriski

(1 000 euroa)	31.12.2015			
Vastuuryhmä	Vastuut yhteensä	Takaukset	Rahoitusvakuudet	Muu vakuus
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	728 608			
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	19 800		38	
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	1 203			
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	2 622			
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 091			
Saamiset laitoksilta	237 581			
Saamiset yrityksiltä	957 794	35 016	6 880	128
Vähittäissaamiset	1 713 062	297 512	36 695	1 279
Kiinteistövakuudelliset saamiset	4 522 220			5 880 512
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	61 525	1 895	329	14
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 479			
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	45 045			
Arvopaperistamispositiot				
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	468 656			
Oman pääoman ehtoiset vastuut	99 487			
Muut erät	130 261			
Yhteensä	8 994 433	334 423	43 942	5 881 934

(1 000 euroa)	31.12.2014			
Vastuuryhmä	Vastuut yhteensä	Takaukset	Rahoitusvakuudet	Muu vakuus
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	499 757			
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	25 524		43	
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	4 514			
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	1 454			
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 096			
Saamiset laitoksilta	634 964			
Saamiset yrityksiltä	973 697	31 843	7 064	278
Vähittäissaamiset	1 382 741	280 379	33 489	1 347
Kiinteistövakuudelliset saamiset	3 993 430			5 520 664
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	59 930	1 473	95	
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	78			
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	40 072			
Arvopaperistamispositiot				
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	400 557			
Oman pääoman ehtoiset vastuut	92 506			
Muut erät	130 267			
Yhteensä	8 242 586	313 696	40 691	5 522 289

LIITE 56: MERKITYKSELLISTEN LUOTTOVASTUIDEN MAANTIETEELLINEN JAKAUTUMINEN

Luotto- ja vastapuoliriski

(1 000 euroa)	31.12.2015		
Vastuuryhmä	Yhteensä	Suomi	Muut maat
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	728 608	612 074	116 534
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	19 800	19 800	
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	1 203	1 203	
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	2 622		2 622
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 091		3 091
Saamiset laitoksilta	237 581	185 772	51 809
Saamiset yrityksiltä	957 794	851 423	106 371
Vähittäisaamiset	1 713 062	1 709 332	3 730
Kiinteistövakuudelliset saamiset	4 522 220	4 516 125	6 095
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	61 525	61 420	105
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	3 479	3 479	
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	45 045	17 165	27 880
Ärvopaperistamispositiot			
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta			
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	468 656	320 410	148 246
Oman pääoman ehtoiset vastuut	99 487	92 334	7 153
Muut erät	130 261	130 261	
Yhteensä	8 994 433	8 520 797	473 637

(1 000 euroa)	31.12.2014		
Vastuuryhmä	Yhteensä	Suomi	Muut maat
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	499 757	434 899	64 858
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	25 524	25 524	
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	4 514	4 514	
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	1 454		1 454
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	3 096		3 096
Saamiset laitoksilta	634 964	562 535	72 429
Saamiset yrityksiltä	973 697	858 105	115 591
Vähittäissaamiset	1 382 741	1 379 417	3 324
Kiinteistövakuudelliset saamiset	3 993 430	3 990 327	3 103
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	59 930	59 910	20
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	78	78	
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	40 072	15 928	24 144
Arvopaperistamispositiot			
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta			
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	400 557	302 876	97 682
Oman pääoman ehtoiset vastuut	92 506	90 792	1 714
Muut erät	130 267	130 267	
Yhteensä	8 242 586	7 855 172	387 414

LIITE 57: VAROJEN SIDONNAISUUDEN ASTE

31.12.2015 (1 000 euroa)	Sidottujen varojen kirjanpitoarvo	Sidottujen varojen käypä arvo	Sitomattomien varojen kirjan- pitoarvo	Sitomattomien varojen käypä arvo
Laitoksen varat	106 610		8 385 056	
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet			570 559	
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	106 610	106 610	652 322	
Muut varat			7 162 175	

Saadut vakuudet				
	Saatujen sidottujen vakuuksien tai liik- keeseen laskettujen vieraan pääoman ehtoisten arvopape- rien käypä arvo	Vakuuskäyttöön soveltuvien saatujen vakuuksien tai liikkee- seen laskettujen vieraan pääoman ehtoisten arvo- paperien käypä arvo		
Laitoksen saamat vakuudet	0	0		
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet				
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit				
Muut saadut vakuudet				
Liikkeeseen lasketut vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, paitsi omat katetut joukkolainat tai omaisuusvakuudelliset arvopaperit (ABS)				

Sidotut varat/saadut vakuudet ja niihin liittyvät velat				
	Vakuus-sidonnaisia omaisuuseriä vas- taan saatu rahoitus (velat), ehdolliset velat tai lainatut arvopaperit	Varat, saadut vakuudet ja vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, paitsi vakuuskäytössä olevat katetut joukkolai- nat ja omaisuusvakuu- delliset arvopaperit		
Tiettyjen rahoitusvelkojen kirjanpitoarvo	90 000	106 610		

Tiedot varojen sidonnaisuuden merkityksestä

Pankki on käyttänyt vakuuksina taseeseen kirjattuja arvopapereita käyvältä arvoltaan 106 610 tuhatta euroa.

Pankin saamista vakuuksista ei ollut vakuuskäytössä. Tiedot koskevat tilannetta 31.12.2015.

31.12.2014 (1 000 euroa)	Sidottujen varojen kirjanpitoarvo	Sidottujen varojen käypä arvo	Sitomattomien varojen kirjan- pitoarvo	Sitomattomien varojen käypä arvo
Laitoksen varat	123 159		7 740 037	
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet			465 399	573 434
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	122 597	122 597	496 810	652 762
Muut varat	561		6 777 828	

Saadut vakuudet				
	Saatujen sidottujen vakuuksien tai liike- keeseen laskettujen vieraan pääoman ehtoisten arvopape- rien käypä arvo	Vakuuskäyttöön soveltuvien saatujen vakuuksien tai liikke- eseen laskettujen vieraan pääoman ehtoisten arvo- paperien käypä arvo		
Laitoksen saamat vakuudet	62 575	0		
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet				
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	62 575			
Muut saadut vakuudet				
Liikkeeseen lasketut vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, paitsi omat katetut joukkolainat tai omaisuusvakuudelliset arvopaperit (ABS)				

Sidotut varat/saadut vakuudet ja niihin liittyvät velat				
	Vakuus-sidonnaisia omaisuuseriä vas- taan saatu rahoitus (velat), ehdolliset velat tai lainatut arvopaperit	Varat, saadut vakuudet ja vieraan pääoman eh- toiset arvopaperit, paitsi vakuuskäytössä olevat katetut joukkolainat ja omaisuusvakuudelliset arvopaperit		
Tiettyjen rahoitusvelkojen kirjanpitoarvo	15 836	185 172		

Tiedot varojen sidonnaisuuden merkityksestä

Pankki on käyttänyt vakuuksina taseeseen kirjattuja arvopapereita käyvältä arvoltaan 122 597 tuhatta euroa.

Pankin saamista vakuuksista on vakuuskäytössä 62 575 tuhatta euroa. Tiedot koskevat tilannetta 31.12.2014.

LIITE 58: OPERATIIVISEN RISKIN LASKELMA

(1 000 euroa)	2015	2014	2013	2012	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	216 160	221 155	192 699		
Tuottoindikaattori	32 424	33 173	28 905		31 501

(1 000 euroa)	2014	2013	2012	2011	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	221 155	192 699			
Tuottoindikaattori	33 173	28 905			31 039

Tuottoindikaattori lasketaan EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 mukaisen perusmenetelmän mukaisesti.

Omien varojen vähimmäismäärä = positiivisten vuotuisten tuottoindikaattorien summa / niiden vuosien lukumäärällä, joina tuottoindikaattori on ollut positiivinen.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan sitä tappionvaaraa, joka pankeille saattaa aiheutua riittämättömistä tai puutteellisista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

LIITE 59: VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

Yhteenveto vähimmäisomavaraisuusasteen kokonaisvastuiden täsmäyttämistä tilinpäätöksessä julkistettavaan taseeseen

31.12.2015 (1 000 euroa)		
1	Tilinpäätöksessä julkistettu taseen loppusumma	8 491 667
2	Oikaisut liittyen yksiköihin, jotka konsolidoidaan laskennallisesti, mutta ovat säännellyn konsolidoinnin ulkopuolella	0
3	(Fidusiaarisiin varoihin liittyvät oikaisut, jotka huomioidaan taseessa sovellettavan kirjanpitoikäytännön mukaan, mutta joita ei huomioida vähimmäisomavaraisuuden laskennassa Vakavaraisuusasetuksen (EU) No 575/2013 kohdan 429(13) mukaisesti)	0
4	Rahoitusjohdannaisiin liittyvät oikaisut	34 988
5	Arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin liittyvät oikaisut	
6	Taseen ulkopuolisiin eriin liittyvät oikaisut	463 381
EU-6a	(Konserniin sisäiset erät, jotka vapautettu vähimmäisomavaraisuuden laskennasta Vakavaraisuusasetuksen (EU) No 575/2013 kohdan 429 (7) mukaisesti)	0
EU-6b	(Oikaisut eriin, jotka vapautettu vähimmäisomavaraisuuden laskennasta Vakavaraisuusasetuksen (EU) No 575/2013 kohdan 429 (14) mukaisesti)	0
7	Muut oikaisut	-45 552
8	Vähimmäisomavaraisuusasteen kokonaisvastuut	8 944 483

Vähimmäisomavaraisuusasteen julkistaminen		Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden arvo
Taseen vastuut (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet)		
1	Taseen vastuut (pl. johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja fidusiaariset varat, mutta ml vakuudet)	8 389 462
2	(Ensisijaisen pääoman lakisäätteiset oikaisut)	-23 190
3	Taseen vastuut yhteensä (pl. johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja fidusiaariset varat)	8 366 272
Johdannaiset		
4	Johdannaiset: markkina-arvo	79 700
5	Johdannaiset: korotetun käyvän arvon menetelmä	35 133
11	Johdannaiset yhteensä	114 833
Arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet		
16	Arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet yhteensä	0
Muut taseen ulkopuoliset vastuut		
17	Taseen ulkopuoliset vastuut nimellismäärältään	463 381
19	Muut taseen ulkopuoliset vastuut	463 381
Vakavaraisuusasetuksen kohtien 429 (7) ja(14) mukaiset vapautukset		
Pääoma ja kokonaisvastuut		
20	Ensisijainen pääoma	824 531
21	Kokonaisvastuut	8 944 486
Vähimmäisomavaraisuusaste		
22	Vähimmäisomavaraisuusaste	9,22 %
Siirtymäsäännösten mukaiset valinnat ja taseesta pois otetut fidusiaariset varat		
EU-23	Pääoman määrittämisessä käytetyt siirtymäsäännösten mukaiset valinnat	0
EU-24	Fidusiaaristen taseesta pois luettujen erien määrä Vakavaraisuusasetuksen (EU) NO 575/2013 kohdan 429(11) mukaisesti	0

Taseen vastuiden jaottelu (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut)

		Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden arvo
EU-1	Taseen vastuut yhteensä (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut), joista:	8 389 459
EU-2	Kaupankäyntivarastoon kuuluvat erät	0
EU-3	Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset vastuut, joista:	8 389 459
EU-4	Katetut joukkovelkakirjat	45 045
EU-5	Valtiovastuiksi katsotut vastuut	1 030 266
EU-6	Aluehallintojen, kansainvälisten kehitys pankkien, kansainvälisten organisaatioiden, julkisyhteisöjen ja julkisoikeudellisten laitosten vastuut, joita ei katsota valtiiovastuiksi	0
EU-7	Laitokset	128 465
EU-8	Kiinteistövakuudelliset vastuut	4 428 318
EU-9	Vähittäisvastuut	1 132 552
EU-10	Saamiset yrityksiltä	881 214
EU-11	Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	43 874
EU-12	Muut vastuut (kuten oman pääoman ehtoiset vastuut ja muut vastuut, jotka eivät koske luottovelvoitetta)	699 725

Vertailutietoja ei julkaista.

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN IFRS-TILINPÄÄTÖS 31.12.2015

LIITE 60: TALOUDELLINEN LISÄINFORMAATIO

Sisällysluettelo

Liite 60.TL Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma	164	Liite 60.11 Liiketoiminnan muut kulut	188
Liite 60.LTL Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma	165	Liite 60.12 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	189
Liite 60.TA Säästöpankkiryhmän tase	166	Liite 60.13 Tuloverot	190
Liite 60.RV Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma	167	Varat	191
Liite 60.OPO Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma	169	Liite 60.14 Lainat ja saamiset	191
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	170	Liite 60.15 Sijoitusomaisuus	192
Liite 60.1 Taloudellinen lisäinformaatio	170	Liite 60.16 Aineelliset hyödykkeet	194
Tilikauden tulos	171	Liite 60.17 Aineettomat hyödykkeet	196
Liite 60.2: Segmentti-informaatio	171	Liite 60.18 Laskennalliset verot	197
Liite 60.3 Korkokate	175	Velat ja oma pääoma	200
Liite 60.4 Palkkiotuotot ja -kulut, netto	176	Liite 60.19 Varaukset ja muut velat	200
Liite 60.5 Kaupankäynnin nettotuotot	177	Liite 60.20 Oma pääoma	201
Liite 60.6 Sijoitustoiminnan nettotuotot	178	Muut liitetiedot	203
Liite 60.7 Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	179	Liite 60.21 Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti	203
Liite 60.8 Rahoitusinstrumenttien tuloserät	184	Liite 60.22 Eläkevelka	210
Liite 60.9 Liiketoiminnan muut tuotot	185	Liite 60.23 Lähipiiritiedot	212
Liite 60.10 Henkilöstökulut	186		

Liite 60.TL Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma

(1 000 euroa)	Liite	1-12/2015	1-12/2014
Korkotuotot		182 812	184 949
Korkokulut		-57 794	-62 927
Korkokate	60.3	125 018	122 022
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	60.4	68 850	63 490
Kaupankäynnin nettotuotot	60.5	-1 350	602
Sijoitustoiminnan nettotuotot	60.6	20 526	23 417
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	60.7	15 178	9 876
Liiketoiminnan muut tuotot	60.9	2 309	4 497
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		230 531	223 903
Henkilöstökulut	60.10	-70 632	-67 874
Liiketoiminnan muut kulut	60.11	-75 496	-75 889
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	60.12	-10 737	-9 218
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-156 865	-152 981
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	60.14	-6 127	-10 619
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		2 160	2 834
Tulos ennen veroja		69 699	63 137
Tuloverot	60.13	-12 080	-16 527
Tilikauden tulos		57 619	46 610
Jakautuminen:			
Omistajien osuus tuloksesta		56 135	45 391
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta		1 484	1 219
Yhteensä		57 619	46 610

Liite 60.LTL Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Tilikauden tulos	57 619	46 610
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot (/tappiot)	621	-291
Yhteensä	621	-291
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon rahaston muutos		
Käypään arvoon arvostamisesta	-14 761	9 803
Rahavirran suojauksesta	-985	1 208
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	68	-68
Yhteensä	-15 678	10 943
Tilikauden laaja tulos	42 562	57 261
Jakautuminen:		
Omistajien osuus laajasta tuloksesta	42 821	55 835
Määräysvallattomien omistajien osuus laajasta tuloksesta	-259	1 426
Yhteensä	42 562	57 261

Liite 60.TA Säästöpankkiryhmän tase

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Varat			
Käteiset varat		546 340	532 764
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		162 234	132 028
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	60.14	74 522	201 453
Lainat ja saamiset asiakkailta	60.14	6 312 589	5 648 909
Johdannaiset		70 845	88 705
Sijoitusomaisuus	60.15	1 270 588	1 187 833
Henkivakuutustoiminnan varat		581 866	439 765
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä		45 731	44 301
Aineelliset hyödykkeet	60.16	54 029	55 953
Aineettomat hyödykkeet	60.17	19 129	18 511
Verosaamiset	60.18	3 313	3 203
Muut varat		48 202	47 119
Varat yhteensä		9 189 391	8 400 544
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		144 071	111 475
Velat luottolaitoksille		351 241	448 360
Velat asiakkaille		5 914 898	5 807 791
Johdannaiset		1 588	4 227
Liikkeeseenlasketut velkakirjat		1 042 238	446 484
Henkivakuutustoiminnan velat		544 236	404 642
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		146 336	169 131
Verovelat	60.18	62 122	76 093
Varaukset ja muut velat	60.19	101 967	91 111
Velat yhteensä		8 308 697	7 559 313
Oma pääoma			
Peruspääoma	60.20	20 338	10 343
Rahastot	60.20	267 766	292 125
Kertyneet voittovarot	60.20	570 131	511 630
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä	60.20	858 235	814 099
Määräysvallattomien omistajien osuus	60.20	22 458	27 132
Oma pääoma yhteensä		880 694	841 230
Velat ja oma pääoma yhteensä		9 189 391	8 400 544

Liite 60.RV Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	57 619	46 610
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta	17 169	26 391
Maksetut tuloverot	-16 448	-9 130
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutosta	58 340	63 871
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	2 572	2 640
Myytavissä olevat rahoitusvarat	137 866	-60 115
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	-670 230	256 386
Lainat ja saamiset asiakkailta	-72 548	-358 066
Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, lisäys	-26 907	
Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, vähennys	6 400	11 891
Henkivakuutustoiminnan varat	-140 577	-89 089
Muut varat	515	-17 570
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	768 192	591 337
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat		
Velat luottolaitoksille	-97 163	169 407
Velat asiakkaille	120 681	173 503
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	594 955	145 896
Henkivakuutustoiminnan velat	139 594	90 489
Muut velat	10 125	12 043
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	63 623	401 284
Investointien rahavirta		
Muut sijoitukset	-763	-37 590
Investoinnit sijoituskiinteistöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-13 646	-17 942
Sijoituskiinteistöjen sekä aineellisten ja ainettomien hyödykkeiden luovutukset	1 542	3 712
Investointien rahavirta yhteensä	-12 867	-51 821
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	19 473	34 250
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-42 880	-58 303
Voitonjako	-1 602	-1 438
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0	4 000
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-25 009	-21 491

Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta

Arvonalentumiset rahoitusvaroista	6 300	10 619
Käyvän arvon muutokset	536	-42
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä sekä aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	13 110	11 171
Osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus	-2 160	-2 834
Henkivakuutustoiminnan oikaisut	-12 744	-7 539
Myyntivoitot- ja tappiot sijoituskiinteistöistä sekä aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	47	
Muut oikaisut		-1 512
Tuloverot	12 080	16 527
Yhteensä	17 169	26 391
Rahavarojen muutos	25 747	327 972
Rahavarat tilikauden alussa	584 742	256 770
Rahavarat tilikauden lopussa	610 489	584 742
Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:		
Käteiset varat	546 340	532 764
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	64 149	51 978
Rahavarat yhteensä	610 489	584 742
Saadut korot	182 569	161 800
Maksetut korot	60 390	41 680
Saadut osingot	2 727	2 079

Liite 60.OPO Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma

(1 000 euroa)	Peruspääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kantarahasto	Käyvän arvon rahasto (myytävissä olevat)	Suojaus-instrumenttien rahasto	Vararahasto	Muut rahastot	Rahastot yhteensä	Voittovarot	Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä	Määräysvaltottomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	10 343	12 610	27 750	25 945	3 427	68 157	133 575	271 464	470 883	752 690	28 396	781 086
Laaja tulos												
Tilikauden voitto									45 391	45 391	1 219	46 610
Muut laajan tuloksen erät				9 595	1 140			10 736	-291	10 444	207	10 652
Laaja tulos yhteensä	0	0	0	9 595	1 140	0	0	10 736	45 100	55 835	1 426	57 261
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 514	-1 514		-1 514
Uusmerkintä			6 725					6 725		6 725		6 725
Siirrot erien välillä		393					2 490	2 883	-2 883			0
Muut muutokset						224	-286	-62		-62		-62
Muutokset, jotka eivät johtaneet määräysvallan muutokseen							96	96	45	141	-2 690	-2 550
Muutokset, jotka johtivat määräysvallan muutokseen							284	284		284		284
Oma pääoma yhteensä 31.12.2014	10 343	13 003	34 475	35 540	4 568	68 381	136 158	292 125	511 630	814 099	27 132	841 230
Oma pääoma 1.1.2015	10 343	13 003	34 475	35 540	4 568	68 381	136 158	292 125	511 630	814 099	27 132	841 230
Laaja tulos												
Tilikauden voitto									56 135	56 135	1 484	57 619
Muut laajan tuloksen erät				-13 018	-917			-13 935	621	-13 314	-1 743	-15 057
Laaja tulos yhteensä		0	0	-13 018	-917	0	0	-13 935	56 756	42 821	-259	42 562
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 602	-1 602		-1 602
Siirrot erien välillä	9 995	46 420		-1 475		-4 664	-44 857	-4 576	-1 368	4 051	-4 051	0
Muut muutokset				117		4 359	-10 023	-5 548	4 137	-1 411	-570	-1 981
Muutokset, jotka eivät johtaneet määräysvallan muutokseen								-301	578	277	206	483
Oma pääoma yhteensä 31.12.2015	20 338	59 122	34 475	21 163	3 651	68 076	81 278	267 766	570 131	858 235	22 458	880 694

Liite 60.1 Taloudellinen lisäinformaatio

Säästöpankkien yhteenliittymä aloitti toimintansa 31. joulukuuta 2014. Vuosi 2015 oli Säästöpankkien yhteenliittymän ensimmäinen täysi toimintavuosi ja Säästöpankkiryhmän ensimmäinen täysi 12 kuukauden mittainen tilikausi.

Säästöpankkiryhmän velvollisuus ja oikeus laatia virallinen yhdistelty IFRS-tilinpäätös syntyi sinä päivänä, kun Säästöpankkien yhteenliittymä aloitti toimintansa eli 31.12.2014, mikä oli samalla Ryhmän tilikauden päättämispäivä. Näin ollen Säästöpankkiryhmän ensimmäinen virallinen tilinpäätös 31.12.2014 sisälsi vain taseen ja sen liitetiedot, laatimisperiaatteet sekä muut liitetiedot. Tämän lisäksi tilinpäätöksen 2014 liitetiedoissa esitettiin taloudellista lisäinformaatiota Säästöpankkiryhmästä ajalta ennen Yhteenliittymän toiminnan käynnistymistä (liite 48), joka käsitti Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen koko tilikaudelta 1.1.-31.12.2014 sekä koko vertailutilikauden 1.1.-31.12.2013.

Tilinpäätöksessä esitettävän taloudellisen lisäinformaation tarkoituksena oli antaa markkinoille mahdollisimman hyödyllistä ja relevanttia taloudellista informaatiota, joka antoi luottoluokittajille, sijoittajille ja muille sidosryhmille oikean ja riittävän kuvan Säästöpankkiryhmän taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Taloudellisen lisäinformaation osalta Säästöpankkiryhmän IFRS-siirtymähetki oli 1.1.2013 ja tiedot laadittiin soveltaen liitteessä 2 esitettäviä laatimisperiaatteita. Taloudellinen lisäinformaatio on laadittu Säästöpankkiryhmään kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen hyväksytyjen ja tilintarkastettujen tilinpäätösten yhdistelmänä. Taloudellisena lisäinformaationa annettava tieto on laadittu "combined financial statement" -periaatteella, jossa yhteisöjen historialliset taloudelliset informaatiot on yhdistelty yhdeksi kokonaisuudeksi ja niihin on tehty tarvittavat yhdistelyeliminoinnit sekä IFRS:n soveltamisesta johtuvat oikaisut. Yhdistellyn tilinpäätöksen laatiminen yhtenä kokonaisuutena perustuu "common management" -käsitteeseen, koska Säästöpankkiryhmä on toiminut yhteisessä ohjauksessa, vaikka Ryhmä ei ole ollutkaan saman määräysvallan alaisuudessa. Virallisen tilinpäätöksen tase 31.12.2014 sekä taloudellisena lisäinformaation yhdistelty tase 31.12.2014 vastaavat toisiaan.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä 2015 esitetään myös vertailutietona taloudellista lisäinformaatiota. Tässä liitteessä 60 esitettävät tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, liitetietojen ja oman pääoman muutoslaskelman 1.1.-31.12.2014 vertailuluvut ovat osa tilinpäätöksessä 2014 esitettyjä taloudellista lisäinformaatiota.

Liite 60.2: Segmentti-informaatio

Säästöpankkiryhmä raportoi segmenttitiedot IFRS 8 standardin mukaisesti. IFRS 8:n mukaan raportointi ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle muodostaa segmenttiraportoinnin perustan. Tilinpäätöksessä segmenttietona esitettävän informaation segmenttijako perustuu täten samaan jakoon, jota noudatetaan johdon raportoinnissa.

Säästöpankkiryhmän ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Säästöpankkiliitto osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä, ja Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan Säästöpankkiryhmän resurssien kohdistamisesta ja tuloksellisuuden arvioinnista vastaa ensisijaisesti keskusyhteisön hallitus.

Säästöpankkiryhmän raportoitavat segmentit ovat Pankkitoiminta sekä Varainhoito ja henkivakuutus. Raportoitaviin segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään täsmäytyslaskelmilla.

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä Aktia Hypoteekkipankki Oyj, joka yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena. Aktia Hypoteekkipankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut sekä muut liiketoiminnan kulut.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy. Sp-Henkivakuutus harjoittaa henkivakuutustoimintaa ja Sp-Rahastoyhtiö harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin merkittävimmät tuottoerät ovat palkkiotuotot, vakuutusmaksutulo sekä sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat palkkiokulut, korvauskulut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Ryhmän sisäiset transaktiot eliminoidaan raportoitavien segmenttien sisällä ja välillä. Hankintameno -eliminoinnit, määräysvallattomien omistajien osuus sekä muut Ryhmän sisäiset järjestelyt sisältyvät täsmäytyslaskelmilla esitettäviin eliminoiteihin.

Segmentti-informaation eliminointisääntöjä muutettiin tilinpäätöksestä 31.12.2014 niin, että myös raportoitavien segmenttien väliset tapahtumat eliminoidaan segmentti-informaatiossa. Tilinpäätöksessä 31.12.2014 esitetystä segmentti-informaatiosta vain segmentin sisäiset tapahtumat eliminoitiin ja raportoitavien segmenttien väliset tapahtumat esitettiin täsmäytyslaskelmilla. Esitystavan muutos vastaa Säästöpankkiryhmän johdon raportoinnissa tehtyjä muutoksia. Tehty muutos vaikutti pankkitoiminnan segmenttitulokseen ennen veroja -16 115 tuhatta euroa (-9 473 tuhatta euroa 1.1.-31.12.2014) ja vastaavasti Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin +16 115 tuhatta euroa (9 473 tuhatta euroa 1.1.-31.12.2014). Vuoden 2014 vertailuluvut on oikaistu vastaamaan uutta segmenttiraportointia.

Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin.

2015 Tuloslaskelma (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoittavat segmentit yhteensä
Korkokate	125 019		125 019
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	49 490	18 883	68 373
Kaupankäynnin nettotuotot	-1 350		-1 350
Sijoitustoiminnan nettotuotot	21 142		21 142
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		15 718	15 718
Liiketoiminnan muut tuotot	8 438	4	8 443
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	202 739	34 606	237 345
Henkilöstökulut	-59 906	-5 746	-65 652
Liiketoiminnan muut kulut	-74 483	-4 985	-79 468
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-9 039	-1 534	-10 573
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-143 428	-12 265	-155 693
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	-6 127		-6 127
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-429		-429
Tulos ennen veroja	52 756	22 341	75 097
Tuloverot	-7 881	-4 329	-12 210
Tilikauden tulos	44 875	18 012	62 887
* josta ulkoista	200 207	33 975	234 182
* josta sisäisiä	2 533	631	3 163
Tase			
Käteiset varat	563 340		563 340
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	18 163		18 163
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	74 522	0	74 522
Lainat ja saamiset asiakkailta	6 313 005		6 313 005
Johdannaiset	70 845		70 845
Sijoitusomaisuus	1 306 305		1 306 305
Henkivakuutustoiminnan varat		581 866	581 866
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	39 183		39 183
Muut varat	98 932	7 719	106 651
Varat yhteensä	8 484 295	589 586	9 073 880
Velat luottolaitoksille	351 241		351 241
Velat asiakkaille	5 915 969		5 915 969
Johdannaiset	1 588		1 588
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	1 042 237		1 042 237
Henkivakuutustoiminnan velat		544 236	544 236
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	146 039	213	146 252
Muut velat	154 248	5 496	159 744
Velat yhteensä	7 611 322	549 945	8 161 267

Täsmäytyslaskelmat:

(1 000 euroa)	2015	2014
Tuotot		
Raportoitavien segmenttien tuotot yhteensä	237 345	235 192
Allokoimattomat tuotot, muut toiminnot**	-6 814	-11 289
Säästöpankkiryhmän tuotot yhteensä	230 531	223 903
Tulos		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	62 887	58 805
Allokoimattomat erät, muut toiminnot**	-5 268	-12 195
Säästöpankkiryhmän tulos yhteensä	57 619	46 610

** Pankkitoiminnan liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Säästöpankkien Vakuusrahaston pääomanpalautuksia, jotka tilikaudella 2015 oli 6,2 miljoonaa euroa ja vertailuvuonna 13,8 miljoonaa euroa. Säästöpankkien Vakuusrahasto lopetti toimintansa suunnitellusti keväällä 2015. Säästöpankkien Vakuusrahaston palauttamattomat varat esitetään pankkitoiminta-segmentin liiketoiminnan muissa tuotoissa. Säästöpankkiryhmän tuloksessa palautuneilla varoilla ei ole Ryhmän sisäisenä eränä tulosvaikutusta, minkä vuoksi allokoimattomat erät muista toiminnoista on tilikaudella 2015 ja vertailuvuonna 2014 negatiivinen.

(1 000 euroa)	2015	2014
Varat		
Raportoitavien segmenttien varat yhteensä	9 073 880	8 274 566
Allokoimattomat varat, muut toiminnot	115 510	125 978
Säästöpankkiryhmän varat yhteensä	9 189 391	8 400 544
Velat		
Raportoitavien segmenttien velat yhteensä	8 161 267	7 448 017
Allokoimattomat velat, muut toiminnot	147 430	111 296
Säästöpankkiryhmän velat yhteensä	8 308 697	7 559 313

2014 Tuloslaskelma (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoitavat segmentit yhteensä
Korkokate	121 713	11	121 724
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	51 707	11 756	63 464
Kaupankäynnin nettotuotot	602		602
Sijoitustoiminnan nettotuotot	21 613	134	21 747
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		9 876	9 876
Liiketoiminnan muut tuotot	17 738	42	17 779
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	213 373	21 819	235 192
Henkilöstökulut	-59 050	-4 634	-63 684
Liiketoiminnan muut kulut	-73 853	-4 494	-78 347
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-7 778	-1 378	-9 156
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-140 681	-10 506	-151 187
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	-10 639		-10 639
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	1 634		1 634
Tulos ennen veroja	63 687	11 314	75 000
Tuloverot	-13 931	-2 264	-16 195
Tilikauden tulos	49 755	9 050	58 805
* josta ulkoista	215 759	18 260	234 019
* josta sisäisiä	-2 387	3 559	1 173
Tase			
Käteiset varat	532 764		532 764
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	20 553		20 553
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	190 643	3 319	193 962
Lainat ja saamiset asiakkailta	5 649 325		5 649 325
Johdannaiset	88 705		88 705
Sijoitusomaisuus	1 189 301		1 189 301
Henkivakuutustoiminnan varat		439 655	439 655
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	39 712		39 712
Muut varat	115 245	5 344	120 589
Varat yhteensä	7 826 248	448 318	8 274 566
Velat luottolaitoksille	448 360		448 360
Velat asiakkaille	5 809 257		5 809 257
Johdannaiset	4 227		4 227
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	446 483		446 483
Henkivakuutustoiminnan velat		404 642	404 642
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	168 834	213	169 047
Muut velat	164 895	1 106	166 002
Velat yhteensä	7 042 056	405 962	7 448 017

Liite 60.3 Korkokate

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	4 894	5 625
Lainoista ja saamisista luottolaitoksilta	2 008	4 625
Lainoista ja saamisista asiakkailta*	131 216	126 129
Saamistodistuksista	17 644	20 026
Johdannaissopimuksista**		
Suojaavista johdannaisista	24 436	26 250
Muista kuin suojaavista johdannaisista	797	902
Muista	1 818	1 392
Yhteensä	182 812	184 949
* josta korkotuotot arvonalentuneille lainoille	488	497
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	3 742	3 754
Veloista asiakkaille	37 637	43 027
Johdannaissopimuksista**		
Suojaavista johdannaisista	3 186	5 840
Liikkeeseenlasketuista velkakirjoista	9 480	6 060
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus	3 587	4 169
Muista	163	77
Yhteensä	57 794	62 927
Korkokate	125 018	122 022

** Tilikauden 2015 aikana tehtiin käypää arvoa suojaavien koronvaihtosopimusten korkojen kirjauksiin liittyen kirjauskäytännön muutos. Aikaisemmin käypää arvoa suojaavien koronvaihtosopimusten korot kirjattiin korkokuluihin ja muutoksen jälkeen ne on kirjattu korkotuottoihin. Muutos perustuu siihen, että koronvaihtosopimusten korot ovat asianmukaisesti Säästöpankkiryhmälle tuottoa. Tästä syystä korkotuotot kasvoivat 22 730 tuhatta euroa ja korkokulut lisääntyivät vastaavasti. Korkokate pysyi ennallaan. Vertailukaudella 2014 vastaava vaikutus oli 23 887 tuhatta euroa. Vertailuvuoden 2014 luvut on oikaistu vastaamaan uutta kirjaustapaa.

Liite 60.4 Palkkiotuotot ja -kulut, netto

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	16 528	16 409
Talletuksista	983	1 036
Maksuliikenteestä	30 600	28 679
Arvopapereiden välittämisestä	2 115	2 069
Rahastoista	17 058	12 647
OmaisuuDENhoidosta	2 109	534
Lainopillisista tehtävistä	2 812	2 663
Arvopaperien säilytyspalkkiot	1 194	1 782
Takauksista	1 208	1 315
Muista	4 393	5 152
Yhteensä	78 999	72 288
Palkkiokulut		
Maksuliikenteestä	3 357	2 919
Arvopapereista	1 711	2 083
OmaisuuDENhoidosta	127	285
Muista*	4 954	3 510
Yhteensä	10 150	8 798
* josta merkittävimpana pankkiautomaattien yhteiskäyttökulut 2 707 tuhatta euroa (2 683 tuhatta euroa).		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	68 850	63 490

Liite 60.5 Kaupankäynnin nettotuotot

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Kaupankäyntivaroista ja -veloista		
Myyntivoitot ja -tappiot	-124	37
Ärvostusvoitot ja -tappiot*	-1 030	461
Osinkotuotot		8
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-43	8
Suojauslaskennan nettotuotot		
Suojaavien instrumenttien käyvän arvon muutos	-10 741	26 916
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos	10 588	-26 829
Kaupankäynnin nettotuotot yhteensä	-1 350	602

* Sisältää 319 tuhatta euroa (28 tuhatta euroa) rahavirran suojauksen tehotonta osuutta.

Liite 60.6 Sijoitustoiminnan nettotuotot

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	-25	2 161
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	2 452	4 704
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	50	-400
Saamistodistuksista yhteensä	2 477	6 465
Osakkeista ja osuuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	-479	509
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	16 618	14 685
Arvonalentumiset	-231	-1 051
Osinkotuotot	2 627	2 061
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	18 535	16 203
Yhteensä	21 012	22 668
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokra- ja osinkotuotot	6 785	6 833
Myyntivoitot ja -tappiot	233	525
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	142	162
Vastike- ja hoitokulut	-5 194	-4 773
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-2 419	-1 969
Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä	-33	-30
Yhteensä	-486	748
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	20 526	23 417

Liite 60.7 Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Vakuutusmaksutulo		
Säästöpankkiryhmän osuus	148 834	101 933
Jälleenvakuuttajien osuus	-91	-180
Sijoitustoiminnan nettotuotot	34 610	25 331
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-24 992	-25 913
Korvausvastuun muutos	-4 924	-174
Jälleenvakuuttajien osuus	0	14
Vakuutusvelan muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-137 224	-88 863
Muut	-1 034	-2 271
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	15 178	9 876
Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo (1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Maksutulo vakuutus sopimuksista		
Maksutulo riskivakuutuksesta		
Riskivakuutus	7 360	6 610
Yhteensä	7 360	6 610
Maksutulo vakuutus sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä		
Säästövakuutus	12 711	10 818
Yksilöllinen eläkevakuutus	683	735
Ryhmäeläkevakuutus	53	196
Yhteensä	13 447	11 749
Maksutulo sijoitussidonnaisista vakuutuksista		
Säästövakuutus	82 747	62 464
Yksilöllinen eläkevakuutus	5 785	5 439
Ryhmäeläkevakuutus	445	766
Kapitalisaatiosopimus	5 957	1 767
Yhteensä	94 935	70 436
Yhteensä	115 743	88 795
Maksutulo sijoitussopimuksista		
Maksutulo sijoitussidonnaisista sijoitussopimuksista	33 091	13 139
Yhteensä	33 091	13 139
Maksutulo yhteensä	148 834	101 933

Riskivakuutus on jatkuvamaksuisista vakuutusta, joka laskutetaan asiakkailta vuosittain. Muut vakuutukset ovat joustavamaksuisia. Niihin vakuutuksenottaja voi tehdä maksusuunnitelmia tai maksaa poikkeavia maksuja. Vakuutuksenottaja voi muuttaa maksujaan vapaasti.

Sijoitustoiminnan nettotuotot (1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Korkokate	1 466	2 257
Osinkotuotot	27	122
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	94	80
Realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot	14 972	6 412
Realisoitumattomat arvonmuutokset	15 405	7 635
Muut sijoitukset	-97	47
Valuuttatoiminnan nettotuotot	90	-1
Sijoitussidonnaisten asiakasvarojen nettotuotot	2 652	8 776
Yhteensä	34 610	25 331a

Korvauskulut (1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Korvaukset vakuutus sopimuksista		
Korvaukset riskivakuutuksista	-642	-336
Korvaukset vakuutus sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä		
Säästövakuutus		
Eräntymiset	-884	-2 099
Kuolemantapauskorvaukset	-5 211	-7 055
Takaisinostot	-2 611	-3 987
Yhteensä	-8 706	-13 141
Eläkevakuutus		
Eläkkeet	-394	-375
Kuolemantapauskorvaukset	-19	-30
Takaisinostot	-52	-64
Yhteensä	-465	-469
Ryhmäeläkevakuutus		
Eläkkeet	-45	-8
Takaisinostot	-2	-2
Yhteensä	-47	-10
Kapitalisaatiosopimukset		
Eräntymiset		-783
Takaisinostot	-357	
Yhteensä	-357	-783
Korvaukset sijoitussidonnaisista vakuutuksista		
Säästövakuutus		
Eräntymiset	-667	-1 571
Kuolemantapauskorvaukset	-5 359	-3 673
Takaisinostot	-6 049	-3 922
Yhteensä	-12 075	-9 166
Eläkevakuutus		
Eläkkeet	-315	-191
Kuolemantapauskorvaukset	-208	-22
Takaisinostot	-647	-356
Yhteensä	-1 170	-570
Ryhmäeläkevakuutus		
Eläkkeet	-23	-9
Takaisinostot	-24	-3
Yhteensä	-46	-12
Korvaukset vakuutus sopimuksista yhteensä	-23 508	-24 486

Korvaukset sijoitussidonnaisista sijoitussopimuksista

Kuolemantapauskorvaukset	-889	-1 404
Takaisinostot	-596	-23
Yhteensä	-1 485	-1 427
Korvaukset sijoitussopimuksista yhteensä	-1 485	-1 427
Ensivakuutus yhteensä	-24 992	-25 913
Korvaukset yhteensä	-24 992	-25 913

Vakuutusvelan muutos

Vakuutusvelan muutos	Vastuu 1.1.2015	Vakuutus- maksut	Korvaukset, talletusosa	Korvaukset riskiosa	Korot ja arvon- muutokset	Muut veloitukset ja hyvitykset	Muut erät	Vastuu 31.12.2015
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka								
Vakuutusvelka takuu- korolla diskontattuna	133 036	13 447	-9 299	-39	2 489	-1 187	-5 123	133 324
Lisäetuvaraus	0						8 000	8 000
Korkotäydennys	1 213						-107	1 105
Liikekustannustäydennys	5 410						-1 253	4 157
Riskivakuutusten vastuuvelka	460	7 360	-1	-640	3	-7 390	664	457
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka								
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	242 130	92 152	-13 519	-9	20 296	-3 792	5 124	342 381
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	18 464	35 874	-1 485		991	-437		53 408
Vastuuvelan riittävyystestin mukainen täydennys	0							0
Yhteensä	400 712	148 834	-24 304	-688	23 779	-12 806	7 305	542 831

Vastuuvelan muutokset 2014 (1 000 euroa)	Vastuu 1.1.2014	Vakuutus- maksut	Vastuun muutos, korvaukset ja säästönsiirrot	Korot ja arvon- muutokset	Muut veloitukset ja hyvitykset	Muut erät	Vastuu 31.12.2014
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka							
Vakuutusvelka takuukorolla diskontattuna	141 249	11 749	-21 583	2 814	-1 198	4	133 036
Korkotäydennys	557					655	1 213
Liikekustannustäydennys	0					5 410	5 410
Riskivakuutusten vastuuvelka	431	6 610	-14	3	-6 632	62	460
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka							
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	163 494	70 436	-2 589	13 760	-2 806	-166	242 130
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	6 048	13 139	-1 427	730	-25		18 464
Vastuuvelan riittävyystestin mukainen täydennys	0						0
Yhteensä	311 780	101 933	-25 613	17 308	-10 661	5 965	400 712

Vastuuvelan riittävyystesti osoitti vastuuvvelan olevan riittävä eikä täydennystä kirjattu tilikausina 2014 ja 2015.

Liite 60.8 Rahoitusinstrumenttien tuloserät

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Korkotuotot		
Eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista, joiden arvo ei ole alentunut	925	1 211
Lainoista ja saamisista	135 042	132 146
Myytavissä olevista rahoitusvaroista	20 797	23 601
Korkotuotot yhteensä rahoitusvaroista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti	156 764	156 958
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Osinkotuotot	2 627	2 061
Siirrot muista laajan tuloksen eristä	19 070	14 685
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - käyvän arvon nettomuutos		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	2 273	2 026
Rahavirran suojaukset - siirrot muista laajan tuloksen eristä	319	28
Rahoitustuotot	181 053	175 758
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoitusveloista	-54 608	-57 086
Arvonalentumistappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-181	-1 051
Arvonalentumistappiot lainasaamisista	-6 127	-10 619
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - käyvän arvon nettomuutos		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	-3 464	-1 594
Rahoituskulut	-64 380	-70 351
Tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitustuotot ja -kulut, netto	116 673	105 407

Liite 60.9 Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Vuokra- ja osinkotuotot oman käytön kiinteistöistä	154	154
Myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä	130	225
Pankkitoiminnan muut tuotot	1 895	3 496
Muut	130	621
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	2 309	4 497

Liite 60.10 Henkilöstökulut

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Palkat ja palkkiot	57 283	54 493
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	10 126	10 226
Etuuspohjaiset järjestelyt	921	901
Muut henkilösivukulut	2 302	2 254
Henkilöstökulut yhteensä	70 632	67 874
Kokopäiväiset	1035	1028
Osa-aikaiset	52	39
Määräaikaiset	143	94
Yhteensä	1230	1161
Henkilöstön määrä kokonaisresursseiksi muutettuna	1 181	1 072
Kokonaisresurssien määrä keskimäärin tilikaudella	1 189	1 084

Palkitseminen

Alla esitetään Pilari III:n mukaiset tiedot palkitsemisen osalta. Palkitsemisjärjestelmä on kuvattu tarkemmin hallinnointiperiaatteiden liitetiedossa.

2015		
Palkat ja palkkiot (1 000 euroa)	Kiinteät palkat ja palkkiot	Muuttuvat palkat ja palkkiot
Johto	3 893	479
Riskinottajat	11 822	797
Muu henkilöstö	38 834	1 458

2014		
Palkat ja palkkiot (1 000 euroa)	Kiinteät palkat ja palkkiot	Muuttuvat palkat ja palkkiot
Johto	3 194	585
Riskinottajat	12 137	665
Muu henkilöstö	37 019	893

Palkkioita maksettaessa noudatetaan Säästöpankkiryhmän yleisiä palkitsemisperiaatteita.

Yhteenlasketut tiedot palkitsemisesta jaoteltuna liiketoiminta-alueittain

(1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Muut	Yhteensä	
				2015	2014
Kiinteät palkat ja palkkiot	46 899	4 195	3 454	54 548	52 350
Muuttuvat palkat ja palkkiot	2 007	438	290	2 734	2 144
Henkilömäärä	1 104	72	54	1 230	1161

Säästöpankkiryhmä noudattaa työehtosopimuksen mukaista irtisanomisajan palkanmaksua.

Uusille työntekijöille ei ole tilikauden aikana maksettu aloitusrahoja.

Tilikaudella erorahoja on maksettu 11 henkilölle erorahoja yhteensä 512 tuhatta euroa.

Säästöpankkien yhteenliittymässä ei sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50 tuhatta euroa.

Mikäli muuttuvan palkkion määrä ylittää edellä mainitun määrän, huomioidaan että sen maksamisen on suoritettava muuna kuin käteissuorituksena.

Tilikauden aikana ei ole myönnetty palkkoja tai palkkioita joiden maksua olisi kriteerien täytyessä lykätty. Tilikauden aikana ei ole maksettu palkkoja tai palkkioita, joihin olisi myönnetty oikeus aikaisemmilta kausilta.

Liite 60.11 Liiketoiminnan muut kulut

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Muut hallintokulut		
Muut henkilöstökulut	6 118	5 208
Toimistokulut	6 922	6 171
ICT-kulut	30 790	27 462
Yhteyskulut	3 850	3 738
Edustuskulut	512	549
Markkinointikulut	8 156	7 068
Korttiliiketoiminnankulut	565	
Yhteensä	56 914	50 195
Muut liiketoiminnan kulut		
Vuokrakulut	3 008	5 415
Kulut oman käytön kiinteistöistä	6 738	5 800
Pankkivero	0	5 226
Muut liiketoiminnan kulut*	8 836	9 253
Yhteensä	18 582	25 694
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	75 496	75 889
*Tilintarkastuspalkkiot		
Lakisääteinen tilintarkastus	444	425
Tilintarkastukseen liittyvät palvelut	57	18
Veroneuvonta	17	60
Muut palvelut	52	306
Yhteensä	571	810

Liite 60.12 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Poistot aineellisista hyödykkeistä	6 080	5 458
Poistot aineettomista hyödykkeistä	4 611	3 745
Poistot yhteensä	10 691	9 203
Arvonalentumiset aineettomista hyödykkeistä	47	16
Arvonalentumiset yhteensä	47	16
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä	10 737	9 218

Liite 60.13 Tuloverot

(1 000 euroa)	1-12/2015	1-12/2014
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-12 398	-13 607
Aikaisempien tilikausien verot	-9	60
Laskennallisen verosaamisen muutos	2 382	163
Laskennallisen verovelan muutos	-2 015	-3 120
Tuloverot	-12 041	-16 505
Muut välittömät verot	-39	-22
Tuloverot yhteensä	-12 080	-16 527
Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin		
Verokantatäsmäytys		
Kirjanpidon tulos ennen veroja	69 699	63 137
Kirjanpidon ja verotuksen tuloksen erot	-9 612	19 798
Verotettava tulos	60 087	82 935
Tilikauden tulokseen ennen veroja perustuvat verot yksikön verokannalla	-13 993	-12 627
Tuloslaskelman verovapaat tuotot	559	915
Tuloslaskelman vähennyskelvottomat kulut	-25	-2 963
Tuloslaskelman ulkopuoliset vähennyskelpoiset kulut	1 220	27
Tuloslaskelmaan sisältyvät veronalaiset tuotot	-1 116	-2 753
Aiempien vuosien vahvistettujen tappioiden käyttö	1 463	880
Tappio, josta ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-178	-66
Aikaisempien tilikausien verot	-9	60
Ylläolevan erittelyn mukainen verokulu	-12 080	-16 527
Yhteisön tuloveroprosentti	20,0 %	20,0 %

Laskennallisista veroista annetaan lisätietoa liitteessä 60.18.

Liite 60.14 Lainat ja saamiset

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset	72 461	201 453
Luotot ja muut saamiset	2 062	
Yhteensä	72 461	201 453
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Käytetyt tililuotot	78 586	75 724
Lainat	5 915 292*	5 353 186
Korkotukilainat	252 007	235 053
Valtion varoista välitetyt lainat	5 353	7 173
Luottokortit	81 213**	
Takaussaamiset	2 091	2 458
Muut saamiset	4 010	2 875
Arvon alentumistappiot	-25 963	-27 560
Yhteensä	6 312 589	5 648 909
Lainat ja saamiset yhteensä	6 387 111	5 850 361

* Lainakannan kasvu selittyy merkittävältä osin Säästöpankkien välittämien luottojen siirroilla Aktia Hypoteekkipankki Oyj:stä Säästöpankkiryhmän omaan taseeseen kevään 2015 aikana. Lainoja siirrettiin yhteensä 373 miljoonaa euroa, mikä tapahtui normaalien lyhennysten ja takaisinmaksujen lisäksi.

** Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluva Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj osti joulukuussa 2015 Säästöpankkiryhmän asiakkaiden korttiluottokannan credit-kortteja aiemmin myöntäneeltä Nets Oy:ltä.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Sopimuskohtaisesti arvostetut	Ryhmäkohtaisesti arvostetut	Yhteensä
2015			
Arvon alentumiset 1.1.2015	21 862	5 698	27 560
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	7 976	1 299	9 275
-arvon alentumistappioiden peruutukset	-1 884	-1 297	-3 181
-lopulliset luottotappiot	-7 691		-7 691
Arvon alentumiset 31.12.2015	20 263	5 701	25 963
2014			
Arvon alentumiset 1.1.2014	16 710	311	17 021
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	10 235	5 387	15 623
-arvon alentumistappioiden peruutukset	-2 392		-2 392
-lopulliset luottotappiot	-2 691		-2 691
Arvon alentumiset 31.12.2014	21 862	5 698	27 560

Arvoltaan alentuneiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvojen muutokset (1 000 euroa)	2015	2014
Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat 1.1.	40 512	34 373
Vuoden aikana arvoltaan alentuneeksi luokitellut	7 980	7 341
Peruutukset arvoltaan alentuneisiin saamisiin vuoden aikana	-1 607	-1 202
Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat 31.12.	46 885	40 512

Liite 60.15 Sijoitusomaisuus

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	678 791	692 381
Osakkeet ja osuudet	500 096	423 869
Yhteensä	1 178 887	1 116 250
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset		
Saamistodistukset	49 011	29 876
Yhteensä	49 011	29 876
Sijoituskiinteistöt	42 691	41 707
Sijoitusomaisuus yhteensä	1 270 588	1 187 833

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset 2015

(1 000 euroa)	Myytavissä olevat saamis-todistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Yhteensä
		Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankinta-menoon*		
Noteeratut	636 161	494 922		494 922	47 001	1 178 084
Julkisyhteisöiltä	137 718				46 002	183 720
Muilta	498 443	494 922		494 922	999	994 364
Muut	42 630	3 183	1 991	5 174	2 010	49 814
Muilta	42 630	3 183	1 991	5 174	2 010	49 814
Yhteensä	678 791	498 104	1 991	500 096	49 011	1 227 898

* Oman pääoman ehtoiset instrumentit, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Arvonalentumiset 1.1.2015	1 267	1 198	2 465
+ arvonalentumistappioiden lisäykset		231	231
-arvonalentumistappioiden peruutukset	-50		-50
Arvonalentumiset 31.12.2015	1 217	1 429	2 646

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset 2014

(1 000 euroa)	Myytavissä olevat saamis-todistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Yhteensä
		Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankinta-menoon*		
Noteeratut	631 161	422 562		422 562	26 264	1 079 986
Julkisyhteisöiltä	133 015				22 653	155 667
Muilta	498 146	422 562		422 562	3 611	924 318
Muut	61 220		1 307	1 307	3 612	66 140
Muilta	61 220		1 307	1 307	3 612	66 140
Yhteensä	692 381	422 562	1 307	423 869	29 876	1 146 126

* Oman pääoman ehtoiset instrumentit, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Arvonalentumiset 1.1.2014	867	214	1 081
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	525	1 051	1 576
-arvonalentumistappioiden peruutukset	-125		-125
Arvonalentumiset 31.12.2014	1 267	1 198	2 465

Sijoituskiinteistöt (1 000 euroa)	2015	2014
Hankintameno 1.1.	53 970	51 894
Lisäykset	5 013	4 269
Vähennykset	-2 140	-2 411
Hankintameno 31.12.	56 922	53 970
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-12 262	-11 238
Yritysmyyntien kertyneet poistot	90	20
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	286	692
Poistot ja arvonalentumiset	-2 345	-1 736
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-14 231	-12 262
Kirjanpitoarvo 1.1.	41 707	40 656
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 691	41 707

Liite 60.16 Aineelliset hyödykkeet

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Maa -ja vesialueet	1 093	952
Rakennukset	47 072	49 021
Koneet ja kalusto	5 008	5 119
Muut aineelliset hyödykkeet	850	843
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7	17
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	54 029	55 953

2015					
Aineellisten hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	79 260	33 250	1 659	17	114 187
Lisäykset	326	1 817	47		2 191
Vähennykset	-1 178	-661		-10	-1 849
Siirrot erien välillä	52				52
Arvonkorotus	14				14
Hankintameno 31.12	78 476	34 407	1 706	7	114 595
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-29 269	-28 131	-816		-58 216
Tilikauden poistot	-3 310	-2 019	-45		-5 373
Tilikauden arvonalentumiset	-2				-2
Vähennykset	2 270	751	4		3 025
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-30 311	-29 399	-856		-60 566
Kirjanpitoarvo 31.12.	48 164	5 008	850	7	54 029

Säästöpankkiryhmän omistamiin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ei liity merkittäviä omistusrajoituksia.

Säästöpankkiryhmällä ei ole tilikaudella 2015 tulosvaikutteisesti kirjattuja kolmansilta osapuolilta (vakuutusyhtiöltä) saatuja korvauksia aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä.

2014					
Aineellisten hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	74 433	32 217	1 601	324	108 575
Lisäykset	5 441	1 811	62	10	7 324
Vähennykset	-614	-778	-4	-317	-1 713
Hankintameno 31.12	79 260	33 250	1 659	17	114 187
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-26 571	-26 710	-776		-54 056
Tilikauden poistot	-2 871	-1 932	-41		-4 844
Tilikauden arvonalentumiset	-65				-65
Vähennykset	220	511	1		732
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-29 287	-28 131	-816		-58 233
Kirjanpitoarvo 31.12.	49 974	5 119	843	17	55 953

Säästöpankkiryhmällä on tilikaudella 2014 tulosvaikutteisesti kirjattuja kolmansilta osapuolilta (vakuutusyhtiöltä) saatuja korvauksia aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä yhteensä 162 tuhatta euroa, josta 80 tuhatta euroa on kirjattu liiketoiminnan muihin tuotoihin ja 82 tuhatta euroa liiketoiminnan muihin kuluihin kulujen oikaisuksi.

Liite 60.17 Aineettomat hyödykkeet

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Aineettomat oikeudet	11 245	10 369
Toimilupa	0	269
Muut aineettomat hyödykkeet	2 644	3 402
Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	5 240	4 471
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	19 129	18 511

Keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden testaus on suoritettu markkinaperusteisesti eikä viitteitä arvonalentumisesta ole.

Aineettomat oikeudet ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet muodostuvat merkittävilta osin ulkoisilta toimijoilta hankituista tietojärjestelmistä.

2015	Aineettomat oikeudet	Toimilupa	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Aineettomien hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)					
Hankintameno 1.1	17 411	2 150	16 266	4 471	40 298
Lisäykset	2 089		941	3 167	6 197
Vähennykset	-187		-265	-1	-454
Siirrot erien välillä	2 088			-2 396	-308
Hankintameno 31.12.	21 401	2 150	16 942	5 240	45 733
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-7 041	-1 881	-12 865		-21 788
Tilikauden poistot	-3 202	-269	-1 804		-5 276
Vähennykset	88		371		460
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-10 156	-2 150	-14 298		-26 604
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 245	0	2 644	5 240	19 129

2014	Aineettomat oikeudet	Toimilupa	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Aineettomien hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)					
Hankintameno 1.1	8 728	2 150	15 277	7 490	33 645
Lisäykset	1 883		1 389	3 804	7 076
Vähennykset			-400	-22	-422
Siirrot erien välillä	6 800			-6 800	0
Hankintameno 31.12.	17 411	2 150	16 266	4 471	40 298
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-5 065	-806	-11 782		-17 653
Tilikauden poistot	-1 976	-1 075	-1 281		-4 332
Vähennykset			306		306
Muut muutokset			-108		-108
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-7 041	-1 881	-12 865		-21 788
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 369	269	3 402	4 471	18 511

Liite 60.18 Laskennalliset verot

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Laskennallinen verosaaminen	1 075	2 725
Tuloverosaaminen	2 238	478
Versaamiset yhteensä	3 313	3 203
Laskennalliset verovelat	59 236	70 822
Tuloverovelka	2 886	5 271
Verovelat yhteensä	62 122	76 093

2015								
(1 000 euroa)	1.1.2015	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakennjärjestelyt	Muut	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset								
Arvon alentumiset	0	1 133						1 133
Rahoitusvarat	989		2 955					3 944
Rahavirran suojaukset	47			-47				0
Aineelliset hyödykkeet	846	-109						737
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	388	-26			-155			207
Vahvistetut tappiot	455	924						1 378
Muut	0	460						460
Laskennallisten verojen netottaminen	0						-6 784	-6 784
Yhteensä	2 725	2 382	2 955	-47	-155	0	-6 784	1 075

Säästöpankkiryhmällä on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita 8,6 miljoonaa euroa, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tappiot vanhenevat vuosina 2019-2025.

2015								
(1 000 euroa)	1.1.2015	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakennjärjestelyt	Muut	31.12.2015
Laskennalliset verovelat								
Tilinpäätössiirrot	51 189	3 041					-5 561	48 669
Rahoitusvarat	13 301	18	-1 009					12 309
Rahavirran suojaukset	1 206			-293				913
Aineettomat hyödykkeet	2 538	-500				78	-60	2 056
Aineelliset hyödykkeet	2 588	-523					29	2 095
Muut	0	-21						-21
Laskennallisten verojen netottaminen	0						-6 784	-6 784
Yhteensä	70 822	2 015	-1 009	-293	0	78	-12 376	59 236

2014								
(1 000 euroa)	1.1.2014	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakennejärjestelyt	Muut	31.12.2014
Laskennalliset verosaamiset								
Rahoitusvarat	1 233		-243					989
Rahavirran suojaukset	0		8	39				47
Aineelliset hyödykkeet	817	29						846
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	293	22			73			388
Vahvistetut tappiot	343	112						455
Yhteensä	2 686	163	-235	39	73	0	0	2 725

Säästöpankkiryhmällä on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita 1,5 miljoonaa euroa, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tappiot vanhenevat vuosina 2021-2024.

2014								
(1 000 euroa)	1.1.2014	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakennejärjestelyt	Muut	31.12.2014
Laskennalliset verovelat								
Tilinpäätössiirrot	48 143	3 046						51 189
Rahoitusvarat	11 113	80	2 108					13 301
Rahavirran suojaukset	857			349				1 206
Aineettomat hyödykkeet	2 234	304						2 538
Aineelliset hyödykkeet	2 796	-207						2 588
Muut	0	-102					102	0
Yhteensä	65 143	3 120	2 108	349	0	0	102	70 822

Liite 60.19 Varaukset ja muut velat

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	50 057	52 953
Muut	14 561	3 769
Muut velat yhteensä	64 618	56 722
Siirtovelat		
Korkovelat	17 252	16 190
Saadut korkoennakot	1 803	2 248
Muut siirtovelat	16 233	13 861
Siirtovelat yhteensä	35 289	32 299
Varaukset		
Eläkevaraukset	1 172	1 940
Muut varaukset	888	150
Varaukset yhteensä	2 060	2 090
Varaukset ja muut velat yhteensä	101 967	91 111
Varausten muutokset		
1.1.	2 090	1 627
Lisäys muut varaukset	888	
Vähennys maksupohjaiset eläkkeet	-150	-12
Lisäys etuuspohjaiset eläkkeet		475
Vähennys etuuspohjaiset eläkkeet	-768	
31.12.	2 060	2 090

Etuspohjaisia eläkejärjestelyitä ja niihin liittyvää velkaa käsitellään tarkemmin liitessä 60.22 Eläkevelka.

Liite 60.20 Oma pääoma

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Peruspääoma	20 338	10 343
Rahastot		
Kantarahasto	34 475	34 475
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	59 122	13 003
Vararahasto	68 076	68 381
Käyvän arvon rahasto	21 163	35 540
Suojausinstrumenttien rahasto	3 651	4 568
Muut rahastot	81 278	136 158
Kertyneet voittovarot		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	513 996	466 239
Kauden voitto (tappio)	56 135	45 391
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä	858 235	814 099
Määräysvallattomien omistajien osuus	22 458	27 132
Oma pääoma yhteensä	880 694	841 230

Peruspääoma

Erään kirjataan maksettu osake-, osuus- tai peruspääoma. Mikäli osakepääoma on kokonaan tai osittain merkitsemättä kaupparekisteriin, kaupparekisteriin merkitsemätön osuus on ilmoitettava taseessa omana eränään tämän erän alaeränä

Säästöpankkiryhmän peruspääoma muodostuu Säästöpankki-en peruspääomasta, jota ei säästöpankkilain 11 § mukaan makseta takaisin.

Säästöpankkiryhmään kuuluu myös neljä osakeyhtiömuotoista säästöpankkia, joiden osalta osakepääoma sisältyy oman pääoman peruspääomaan.

Kantarahasto

Kantarahastoon kirjataan säästöpankkilain 13 §:ssä tarkoitettu kantarahasto.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on sidottua pääomaa. Ylikurssirahastoon on kirjattu mm. omien osakkeiden myyntivoitot.

Sijoitetun vapaan pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota ei merkitä osakepääomaan ja jota ei kirjanpitolain mukaan merkitä vieraaseen pääomaan, sekä sellainen muu oman pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon. Rahastoon merkitään myös se määrä, jolla osakepääomaa alennetaan ja jota ei käytetä tappion kattamiseen tai varojen jakamiseen.

Vararahasto

Vararahasto on sidottua pääomaa. Erään merkitään säästöpankkilain (1502/2001) 10 §:ssä tarkoitettuun vararahastoon kirjatut määrät.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahastoon kirjataan käypään arvoon arvostamisesta syntyneet erät.

Suojausinstrumenttien rahasto

Suojausinstrumenttien rahastoon kirjataan rahavirran suojauksesta syntyneet erät. Tällaiseksi eräksi kirjataan se osa rahavirran suojaukseen määritetyn suojausinstrumentin (johdannais-sopimuksen) käyvän arvon muutoksesta, jonka todetaan olevan tehokas suojaus.

Muut rahastot

Muita rahastoja ovat yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin taikka yleistä päätösvaltaa Säästöpankkiryhmässä käyttävän osuuskunnan kokouksen päätökseen perustuvia, aikaisempien tilikausien tuloksesta muodostettuja vapaita rahastoja.

Kertyneet voittovarot

Erään kirjataan tuloslaskelman osoittama tilikauden tulos sekä tulos edellisiltä tilikausilta siltä osin, kuin sitä ei ole siirretty muihin oman pääoman eriin tai jaettu voitonjakona.

Erittely käyvän arvon rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2015	2014
Käyvän arvon rahasto 1.1.	35 540	25 945
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, osakkeet ja osuudet	19 578	25 595
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahoitusravopaperit	-10 759	15 236
Laskennalliset verot käypään arvoon arvostamisesta	3 690	-2 454
Osuus käyvän arvon rahaston muutoksista osakkuusyhtiöissä		
Määräysvallattomien omistajien osuus käyvän arvon rahastosta	1 860	-207
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	-28 746	-28 575
Käyvän arvon rahasto 31.12	21 163	35 540

Erittely suojausinstrumenttien rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2015	2014
Suojausinstrumenttien rahasto 1.1.	4 568	3 427
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahavirtaa suojaavat johdannaiset	-912	1 539
Osuus rahavirran suojauksesta osakkuusyhtiöissä	68	-68
Laskennalliset verot, rahavirran suojaus	246	-302
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	-319	-28
Suojausinstrumenttien rahasto 31.12	3 651	4 568

Liite 60.21 Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti

Käypään arvoon arvostus

Rahoitusinstrumentit esitetään Ryhmän taseessa käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenoon. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (liite 2) kuvataan rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostustavan mukaan sekä perusteet arvostamistavoille ja käyvän arvon määrittämiselle.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot määritetään ensisijaisesti käyttämällä noteerauksia julkisesti noteeratuilta markkinoilta tai kolmansilta osapuolilta saatuja markkinahintoja. Mikäli markkinanoteerausta ei ole saatavilla, on tase-erät pääosin arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorkojen avulla. Käteisvarojen osalta käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Myös vaadittaessa maksettavien talletusten osalta on nimellisarvon katsottu vastaavan käypää arvoa.

Sijoituskiinteistöt arvostetaan Ryhmän tilinpäätöksessä pois-toilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo ilmoitetaan liitetietona. Käypien arvojen määrittelyn perustana on käytetty mahdollisimman vertailukelpoisia markkinahintoja tai kiinteistön nettotuottoihin perustuvaa arvostusmallia. Merkittävimpien kiinteistöjen osalta arvostukselle pyritään saamaan riippumattoman arvioitsijan lausunto.

Säästöpankkiryhmällä ei ole kertaluontoisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusvarat, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien noteerausten perusteella. Likvidiksi katsotaan markkina, jossa hinnat ovat saatavilla helposti ja riittävän säännöllisesti. Tasoon 1 kuuluvat noteeratut joukkovelkakirjalainat sekä muut arvopaperit ja pörssiosakkeet ja -johdannaiset, joille noteerataan julkisesti hinta.

Taso 2 sisältää rahoitusvarat, joille ei ole saatavissa noteerausta suoraan toimivilta markkinoilta ja joiden käypä arvo arvioidaan käyttäen arvostusmenetelmiä tai -malleja. Nämä perustuvat oletuksiin, joita tukevat todennettavissa oleva markkinainformaatio, kuten vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja korkoja tai hintoja. Tähän ryhmään kuuluvat mm. valuutta- ja korkojohdannaiset sekä yritys- ja sijoitustodistukset.

Taso 3 sisältää rahoitusvarat, joiden käypää arvoa ei saada julkisesta markkinanoteerauksesta tai todennettavissa olevaan markkinainformaatioon perustuvien arvostusmenetelmien tai -mallien avulla. Tasoon 3 luetaan noteeraamattomat osakeinstrumentit, strukturoidut sijoitukset sekä muut arvopaperit, joille ei tällä hetkellä ole saatavissa sitovaa markkinanoteerausta. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon. Tasoon 3 luetaan myös Ryhmän sijoituskiinteistöille määritetyt käyvät arvot.

Siirrot tasojen välillä

Siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä ei ole ollut kauden 1.1.-31.12.2015 aikana.

31.12.2015	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasottain			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	18 163	3 732		14 431	18 163
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	422 345	416 645		5 700	422 345
Muut toiminnot**	144 071	144 071			144 071
Johdannaissopimukset					
Pankkitoiminta	70 845		68 723	2 122	70 845
Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 178 427	1 133 307	6 502	38 618	1 178 427
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	156 312	147 518		8 794	156 312
Muut toiminnot	460	460			460

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset					
Pankkitoiminta	49 011	49 357	2 033	299	51 690
Lainat ja muut saamiset					
Pankkitoiminta	6 933 452		8 215 007	12 892	8 227 899
Rahoitusvarat yhteensä	8 973 086	1 895 091	8 292 264	82 856	10 270 211

Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta	42 691			60 757	60 757
Yhteensä	42 691	0	0	60 757	60 757

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2015	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasottain			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	395 788	395 788			395 788
Muut toiminnot**	144 071	144 071			144 071
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	1 588		490	1 099	1 588

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Pankkitoiminta	7 454 713	793 117	6 255 764	431 632	7 480 513
Rahoitusvelat yhteensä	7 996 161	1 332 977	6 256 254	432 730	8 021 961

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3

Tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	16 927	15 314	32 241
Hankinnat	2 294		2 294
Myynnit	-2 050	-10 837	-12 887
Erääntyneet kauden aikana	-1 200		-1 200
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-64	935	871
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-728	288	-440
Siirrot tasolta 1 ja 2	-748		-748
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	14 431	5 700	20 130

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Johdannaiset (netto) (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	1 500	0	1 500
Hankinnat	1 139		1 139
Myynnit	-1 050		-1 050
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-565		-565
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	1 024	0	1 024

Tuloslaskelman kautta kirjatut johdannaisten arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Myytävässä olevat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	100 922	6 957	107 879
Hankinnat	8 750	8 813	17 563
Myynnit	-8 467	-5 714	-14 181
Erääntyneet kauden aikana	-22 166	-9	-22 175
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	511	126	638
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-62		-62
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	-184	-1 379	-1 563
Siirrot tasolta 1 ja 2	7		7
Siirrot tasolle 1 ja 2	-40 693		-40 693
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	38 618	8 794	47 412

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyyshanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3 (1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Tulosvaikutus oletetuille muutoksille	
		Positiivinen	Negatiivinen
31.12.2015			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	14 431	529	-529
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	5 700	323	-323
Yhteensä	20 130	852	-852
Johdannaispimukset			
Pankkitoiminta, varat	2 122		-2 122
Pankkitoiminta, velat	-1 099	1 099	
Yhteensä	1 024	1 099	-2 122
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	38 618	1 610	-1 610
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	8 794	1 243	-1 243
Yhteensä	47 412	2 853	-2 853
Yhteensä	68 566	4 804	-5 828

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyysoletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 prosenttia kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty 15 prosentin arvonmuutosta. Johdannaisien osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

31.12.2014	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			Käypä arvo
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	20 553	3 626		16 927	20 553
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	299 435	284 121		15 314	299 435
Muut toiminnot**	111 475	111 475			111 475
Johdannaisopimukset					
Pankkitoiminta	88 705		84 157	4 549	88 705
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	30	30			30
Myytavissä olevat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 115 868	1 001 337	13 609	100 922	1 115 868
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	137 134	120 190	9 987	6 957	137 134
Muut toiminnot	382	382			382

Jaksotettuun hankintameno arvo arvo arvo arvo arvo					
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset					
Pankkitoiminta	29 876	29 079	3 120	1 007	33 205
Lainat ja muut saamiset					
Pankkitoiminta	5 850 361		7 194 529		7 194 529
Rahoitusvarat yhteensä	7 653 820	1 550 240	7 305 402	145 675	9 001 318

Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta	41 707			67 487	67 487
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	367			367	367
Yhteensä	42 074	0	0	67 854	67 854

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2014	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			Yhteensä
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso1	Taso2	Taso3	
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta*	260 594	260 594			260 594
Muut toiminnot**	111 475	111 475			111 475
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	4 227		1 178	3 049	4 227

Jaksotettuun hankintameno arvo arvo arvo arvo arvo					
Pankkitoiminta	6 871 765	140 947	6 266 034	495 282	6 902 263
Rahoitusvelat yhteensä	7 248 062	513 016	6 267 212	498 331	7 278 560

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3

Tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	12 885	15 441	28 490
Hankinnat	14 935		14 772
Myynnit	-10 280	-1 000	-11 280
Eräntyneet kauden aikana	-840		-840
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	226	-208	18
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet		1 081	1 081
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	16 927	15 314	32 241

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Johdannaiset (netto) (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	962	0	962
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-638		-638
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	1 175		1 175
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	1 500	0	1 500

Tuloslaskelman kautta kirjatut johdannaisten arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Myytävissä olevat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	135 446	25 093	160 539
Hankinnat	32 142	650	32 792
Myynnit	-26 582	-15 811	-42 394
Eräntyneet kauden aikana	-23 397		-23 397
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-813	883	69
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	1 070	143	1 213
Siirrot tasolle 1 ja 2	-16 944	-4 000	-20 944
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	100 922	6 957	107 879

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyyshanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3 (1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Tulosvaikutus oletetuille muutoksille	
		Positiivinen	Negatiivinen
31.12.2014			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	16 927	874	-874
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	15 314	753	-753
Yhteensä	32 241	1 627	-1 627
Johdannaissopimukset			
Pankkitoiminta, varat	4 549		-4 549
Pankkitoiminta, velat	-3 049	3 049	
Yhteensä	1 500	3 049	-4 549
Myytavissä olevat rahoitusvarat			
Pankkitoiminta	100 922	3 946	-3 946
Varainhoito ja henkivakuutustoiminta	6 957	1 044	-1 044
Yhteensä	107 879	4 990	-4 990
Yhteensä	141 620	9 666	-11 165

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyysoletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 prosenttia kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty 15 prosentin arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

Liite 60.22 Eläkevelka

Säästöpankkiryhmän lakisääteinen eläketurva (TyEL) on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä ja se on maksupohjainen järjestely. Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluvissa yhtiöissä on henkivakuutusyhtiöissä useita etuuspohjaisia eläkevakuutuksia johdolle, tietyille johtavassa asemassa oleville työntekijöille sekä sellaisille henkilöille, jotka aikanaan kuuluivat Säästöpankkien Eläkekassaan.

Eläkeikä vakuutuksissa on 60-65 vuotta ja tavoite-eläke on 60 % sopimuksissa määritellystä eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Järjestelyjä säätelevät paikalliset verolait ja muu lainsäädäntö.

Vakuutusjärjestelyssä varojen määrä kuvastaa vakuutusyhtiön vastuulla olevaa osaa velvoitteesta ja se lasketaan samalla

diskonttauskorolla kuin velvoite. Järjestelyyn kuuluvat varat sisältävät 100 % hyväksyttävii vakuutuksia. Koska velvoitteet on vakuutettu, yhtiön vastuulle ei jää merkittäviä riskejä. Yhtiön vastuulla ovat lähinnä työeläkeindeksiin sidottujen eläkkeiden korotukset sekä diskonttauskoron ja palkankehityksen muutosten vaikutus.

Vakuutusyhtiöissä hoidettavien etuuspohjaisten järjestelyjen varat ovat osana vakuutusyhtiöiden sijoitusvarallisuutta, ja niiden sijoitusriski on vakuutusyhtiöillä.

Suomen eduskunnan hyväksymän, vuonna 2017 voimaan tulevan eläkeuudistuksen mahdollisia vaikutuksia lisäeläkkeisiin ei ole vielä kartoitettu.

(1 000 euroa)	2015	2014
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	1 031	868
Nettokorko	28	33
Kulut tuloslaskelmassa	1 059	901
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-777	364
Laaja tulos ennen veroja	282	1 265
Veloitteen nykyarvo 1.1.	12 410	9 392
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	1 031	868
Korkokulut	220	280
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) demografisten oletusten muutoksesta	291	
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) taloudellisten oletusten muutoksesta	-9	2 145
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) kokemusperäisistä muutoksista	-207	-148
Maksetut etuudet	-190	-127
Veloitteen nykyarvo 31.12.	13 546	12 410
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1	10 470	7 928
Korkotuotot	193	247
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto pl. korkokuluun/-tuottoon kuuluva erä	852	1 633
Maksetut etuudet	-190	-127
Järjestelyyn suoritettut maksut	1 050	790
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.	12 374	10 470
Veloitteen nykyarvo	13 546	12 410
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	12 374	10 470
Taseessa oleva velka 31.12.	1 172	1 940
Taseessa oleva velka 1.1.	1 940	1 465
Kulut tuloslaskelmassa	1 059	901
Järjestelyyn suoritettut maksut	-1 050	-790
Uudelleenmäärittämiset laajassa tuloslaskelmassa	-777	364
Tasessa oleva velka 31.12.	1 172	1 940

Vakuutusmatemaattiset oletukset	2015	2014
Diskonttauskorko, %	1,60 %	1,79 %
Palkankehitys, %	2,10 %	3,00 %
Eläkkeiden nousu, %	0,00 - 1,80 %	0,0-2,1%

Herkkyyssanalyysi - nettovelka

Alla olevasta taulukosta näkyvät oletusten muutosten vaikutukset nettovelkaan

	2015	2014
Diskontokoron muutos +0,50%	-182	-208
Diskontokoron muutos -0,50%	209	238
Palkankehitys + 0,5 %	203	210
Palkankehitys - 0,5 %	-195	-202
Eläkkeiden nousun muutos + 0,5 %	612	516
Eläkkeiden nousun muutos - 0,5 %	-553	-464

Veloitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 17 (16) vuotta.

Säästöpankkiryhmä arvioi maksavansa etuusperusteisiin eläkejärjestelyihinsä vuonna 2016 noin 1 043 tuhatta euroa.

Liite 60.23 Lähipiiritiedot

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on määritellyt Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluvat tahot. Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluu Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät yhtiöt ja yhteisöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Lisäksi lähipiiriin kuuluu yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Säästöpankkiryhmän johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Säästöpankkiliitto osk:in hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä johtoryhmän jäsenet.

Lähipiirille myönnettyt luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

2015 (1 000 euroa)				
Liiketapahtumat lähipiiriin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisytyökset**	Osakkuusytyökset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	5 185	1 504	6 514	13 203
Varat yhteensä	5 185	1 504	6 514	13 203
Velat				
Talletukset	27 116	1 792	2 380	31 288
Muut velat	2 178	579	3 201	5 958
Velat yhteensä	29 295	2 371	5 581	37 247
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	129	243	4 877	5 249
Takaukset	10			10
Yhteensä	139	243	4 877	5 259
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	57	19	1 440	1 517
korkokulut	-52	-5	-144	-202
Vakuutusmaksutuotot	1 120	63		1 184
Palkkiotuotot	3	2	160	165
Palkkiokulut			-402	-402
Muut kulut			-35 349	-35 349
Arvon alentumiset				0
Yhteensä	1 129	80	-34 296	-33 087

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio		
(1 000 euroa)	2015	2014
Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	2 450	2 051
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	97	
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	211	19
Yhteensä	2 758	2 070

2014 (1 000 euroa)				
Liiketapahtumat lähipiirin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisyrietykset**	Osakkuusyrietykset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	4 681	920	131 791	137 393
Muut Saamiset	113	6	388	388
Varat yhteensä	4 794	926	132 179	137 781
Velat				
Talletukset	3 736	1 883	2 236	7 854
Muut velat	280	145		425
Velat yhteensä	4 015	2 028	2 236	8 279
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	111	102	4 500	4 713
Takaukset	27			27
Yhteensä	138	102	4 500	4 740
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	63	16	2 892	2 971
korkokulut	-19	-5		-24
Vakuutusmaksutuotot	83	56		140
Palkkiotuotot	4	2	45	51
Palkkiokulut			-590	-590
Muut kulut			-33 113	-33 113
Arvon alentumiset				0
Yhteensä	131	70	-30 766	-30 566

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

Allekirjoitukset

Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen allekirjoitukset

Olemme hyväksyneet lain talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoittaman Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 31.12.2015 päätyvältä tilikaudelta. Toimintakertomus ja tilinpäätös annetaan tiedoksi Säästöpankkiliitto osk:n osuuskunnan kokoukselle 17.3.2016

Espoossa 18.2.2016

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus



Jussi Hakala
hallituksen puheenjohtaja



Matti Saustila
hallituksen varapuheenjohtaja



Hans Bondén
hallituksen jäsen



Pirkko Ahonen
hallituksen jäsen



Toivo Alarautalahti
hallituksen jäsen



Kalevi Hilli
hallituksen jäsen



Hanna Kivelä
hallituksen jäsen



Jan Korhonen
hallituksen jäsen



Pasi Kämäri
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 18. helmikuuta 2016.

KPMG Oy Ab



Petri Kettunen
KHT



KPMG Oy Ab
PL 1037
00101 HELSINKI

Käyntiosoite:
Töölönlahdenkatu 3 A
00100 HELSINKI
Puhelin 020 760 3000
Faksi 020 760 3399
www.kpmg.fi

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Säästöpankkiliitto osk:n jäsenille

Olemme tilintarkastaneet lain talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoittaman Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää yhdistellyn taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhdistellyn tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että yhdistelty tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti tilinpäätöksen liitetiedoissa tarkemmin kuvatulla tavalla ja että toimintakertomus antaa oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto yhdistellystä tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä yhdistellyn tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen. Tarkastuksen yhteydessä olemme perehtyneet Säästöpankkiryhmään yhdisteltyjen yhteisöjen noudattamiin tilinpäätösperiaatteisiin sekä tilintarkastuskertomuksiin, jotka on annettu Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastusta varten.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.



Lausunto yhdistellystä tilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että yhdistelty tilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Säästöpankkiryhmän taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomus antaa Suomessa voimassa olevien toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Säästöpankkiryhmän toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja yhdistellyn tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoo 18. helmikuuta 2016

KPMG OY AB

Petri Kettunen
KHT